

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zpráva o situaci

v oblasti vnitřní bezpečnosti

a veřejného pořádku

na území České republiky v roce 2013

(ve srovnání s rokem 2012)

Praha 2014

OBSAH

1. SHRnutí	1
2. VÝVOJ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÉ ČINNOSTI A BEZPEČNOSTNÍCH RIZIK	5
2.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE O TRESTNÉ ČINNOSTI A O PŘESTUPCÍCH.....	5
2.1.1 Územní rozložení kriminality	12
2.1.2 Pachatelé trestné činnosti	15
2.1.2.1 Kriminalita mládeže.....	22
2.1.3 Oběti trestné činnosti	27
2.1.4 Pátrání po osobách a věcech	30
2.1.5 Přestupky.....	31
2.1.5.1 Obecní policie	32
2.2 VÝVOJ JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ TRESTNÉ ČINNOSTI, ROZBOR JEDNOTLIVÝCH PROBLEMATIK V OBLASTI VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI A VEŘEJNÉHO POŘÁDKU	34
2.2.1 Majetková kriminalita	34
2.2.2 Hospodářská kriminalita.....	36
2.2.2.1 Duševní vlastnictví.....	40
2.2.2.2 Kriminalita páchaná na životním prostředí	42
2.2.3 Korupce.....	44
2.2.4 Násilná kriminalita	48
2.2.5 Mravnostní kriminalita.....	50
2.2.6 Nelegální migrace	52
2.2.7 Organizovaný zločin	56
2.2.7.1 Drogová kriminalita	62
2.2.7.2 Obchod s lidmi	66
2.2.7.3 Nelegální obchod se zbraněmi, výbušninami a nebezpečnými chemickými a biologickými látkami	68
2.2.7.4 Padělání.....	69
2.2.8 Terorismus	71
2.2.9 Extremismus	72
2.2.10 Vyšetřování a dokumentace zločinů komunismu	73
2.2.11 Informační kriminalita a kybernetická bezpečnost.....	73
2.2.12 Bezpečnost silničního provozu	77
2.2.13 Bezpečnost civilního letectví	79
3. POLITIKA V OBLASTI VNITŘNÍ BEZPEČNOSTI A VEŘEJNÉHO POŘÁDKU	80
3.1 LEGISLATIVNÍ AKTIVITY (VÝBĚR).....	80
3.2 OBLAST PREVENCE KRIMINALITY	83
3.3 EVROPSKÁ UNIE A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	90
3.4 AKTIVITY MV V OBLASTI BEZPEČNOSTNÍHO VÝZKUMU A VÝVOJE, POLICEJNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, PERSONÁLNÍ PRÁCE, EKONOMICKÉ, INFORMAČNÍCH A KOMUNIKAČNÍCH SYSTÉMŮ	96
3.4.1 Oblast bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací.....	96
3.4.2 Policejní vzdělávání	98
3.4.3 Oblast personální práce.....	100
3.4.4 Ekonomická oblast a oblast informačních a komunikačních systémů.....	100
4. ZKRATKY A POZNÁMKY	105
TABULKOVÁ A GRAFICKÁ ČÁST	

1. Shrnutí

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku (dále „zpráva“) je informativním dokumentem předkládaným Ministerstvem vnitra (dále MV) s využitím podkladů ústředních orgánů státní správy a dalších kompetentních subjektů.¹

Účelem zprávy je zejména:

- podat souhrnný přehled o vývoji, struktuře a dynamice kriminality, jejích pachatelích a obětech;
- informovat o zjištěných i zajištěných škodách a zajištěných výnosech trestné činnosti;
- informovat o aktivitách exekutivy a legislativy v oblasti bezpečnostní politiky;
- na základě vyhodnocení úplného spektra zjištěné kriminality identifikovat rizika a oblasti, na které je zapotřebí soustředit pozornost kompetentních orgánů státní správy.²

Zpráva obsahuje analýzu zjištěné kriminality na území ČR v roce 2013 v porovnání s rokem 2012 (meziroční změna v závorkách) a informuje o základních ukazatelích kriminality za posledních deset let. Statistické údaje vycházejí primárně z údajů Policie České republiky.³

¹ Zpráva byla zpracována z podkladů Úřadu vlády ČR, Ministerstva vnitra (MV), Policie ČR, Ministerstva spravedlnosti (MS), Nejvyššího státního zastupitelství (NSZ), Ministerstva financí (MF), Ministerstva kultury (MK), Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO), Ministerstva dopravy (MD), Ministerstva zahraničních věcí (MZV), Ministerstva obrany (MO), Ministerstva životního prostředí (MŽP), Bezpečnostní informační služby (BIS), Národního bezpečnostního úřadu, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Úřadu průmyslového vlastnictví (ÚPV), Svazu měst a obcí České republiky (SMO) a Institutu pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP).

² Konkrétní opatření jsou detailně vyhodnocována v samostatných materiálech, proto se jimi tato zpráva podrobně nezabývá a směřuje ke shrnutí poznatků.

Opatření přijímaná v rámci působnosti Hasičského záchranného sboru ČR (dál jen „HZS ČR“) jsou vyhodnocována zejména v dokumentech „Zpráva o stavu zajišťování bezpečnosti ČR“ a „Zpráva o stavu zajištění bezpečnosti ČR v oblasti ochrany před mimořádnými událostmi“.

³ Terminologie kriminální statistiky PČR má svébytnou strukturu a nemůže se vždy přesně shodovat s terminologií trestního zákoníku (např. trestný čin podle § 205 krádež trestního zákoníku je v policejních statistikách detailně rozčleněn podle druhu krádeže).

Údaje z výročních zpráv doporučujeme upřesňovat a interpretovat s využitím vědecky erudovaných poznatků vznikajících ze spolupráce s výzkumnou a akademickou expertní platformou nebo v jejím rámci.

Situace v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku

Stav a vývoj kriminality v roce 2013⁴

V České republice bylo v roce 2013 **zjištěno celkem 325 366 trestných činů**. Meziročně došlo k nárůstu o 20 838 skutků (+6,8 %).

Došlo tak k obrácení trendu poklesů kriminality z let 2010, resp. 2012. V dlouhodobém srovnání se úroveň celkové zjištěné kriminality v roce 2013 přesto nachází pod průměrem posledních deseti i dvaceti let.⁵

Počet objasněných trestných činů vzrostl na 129 182 (+9 014, +7,5 %). Procentní nárůst počtu objasněných trestných činů je tak dokonce vyšší než nárůst zjištěné kriminality. **Míra objasněnosti** vzrostla o 0,2 % na 39,7 %.

Zjištěné škody poklesly o 15,1 % na hodnotu 29,05 mld. Kč.

***

K pozitivním zprávám patří **nejnižší počet usmrcených osob na úseku dopravní nehodovosti od roku 1955 (583)**.

Struktura kriminality

Z pohledu teritoriálního členění kriminality došlo k jejímu největšímu meziročnímu nárůstu v hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji. Přepočet kriminality na 10 tis. obyvatel tradičně ukazuje, že nejvíce jsou zatíženi obyvatelé hl. m. Prahy, kraje Ústeckého a Moravskoslezského.

Menší či větší nárůst počtu zjištěných trestných činů byl evidován u všech základních souhrnných kategorií kriminality:

Násilná kriminalita vzrostla o 331 skutků, tj. +1,8 %. Zjištěno bylo 18 689 skutků, z toho 69,1 % bylo objasněno.

⁴ Dlouhodobý vývoj jednotlivých druhů kriminality dokumentuje tabulková část této zprávy.

⁵ Podle stanoviska IKSP nemusí mít z dlouhodobého hlediska výkyv zjištěné kriminality mezi léty 2012 a 2013 žádný význam. Podstatný je dlouhodobý trend.

Nejvíce vzrostl počet trestných činů porušování domovní svobody (+401) a nebezpečné vyhrožování (+126).

Mj. vzrostl počet trestných činů násilí proti úřední osobě a orgánu veřejné moci. Řada útoků vedených proti policistům při pouličních demonstracích se vyznačovala vysokou mírou agresivity, která si vyžádala desítky raněných.

Mravnostní kriminalita vzrostla o 128 skutků, tj. +6,5 %. Celkem bylo zjištěno 2 109 skutků mravnostní kriminality, z toho 70,8 % bylo objasněno. Vzrostl zejména počet trestných činů pohlavní zneužívání.

Počet znásilnění poklesl o 12 %.

Majetková kriminalita⁶ vzrostla o 14 381 skutků, tj. +7,4 %. Zjištěno bylo 209 351 skutků, z toho 20,9 % bylo objasněno.

Došlo k markantnímu nárůstu krádeží vloupáním i počtu krádeží prostých.

V absolutních počtech nejvíce vzrostly tzv. krádeže vloupáním do ostatních objektů (+4 433, +13,6 %), jako jsou sklepy, garáže, dílny, stodoly, kůlny, dvory, zahrady aj.⁷ Dramaticky vzrostly krádeže vloupáním do rodinných domků (+1 192, +21,8 %). Vzrostly krádeže vloupáním do obchodů, restaurací, bytů i chat. V roce 2013 byl poprvé po deseti letech opět zaznamenán nárůst krádeží motorových vozidel.

Hospodářská kriminalita má největší podíl na zjištěných hmotných škodách. V roce 2013 vzrostla o 2 743 skutků, tj. +9,9 %. Zjištěno bylo celkem 30 376 skutků, z toho 52,2 % bylo objasněno.

Nejvíce meziročně vzrostl počet zjištěných trestných činů **úvěrový podvod** (+1 811, +58 %).

Největší podíl na škodách způsobených hospodářskou kriminalitou – téměř 35 % – měl trestný čin **krácení daně** se zjištěnou škodou přes 6,8 mld. Kč.

Tzv. **ostatní kriminalita** vzrostla zejména kvůli nárůstu počtu trestných činů maření výkonu úředního rozhodnutí a již několikaletému dynamickému **nárůstu drogové kriminality**.⁸

⁶ Dlouhodobě se podílí na celkové kriminalitě páchané na území ČR více než 60 procenty.

⁷ Policejní klasifikace je v tomto ohledu podrobnější než klasifikace trestního zákoníku, člení krádeže (§ 205 tr. zákoníku) podle dalších taktických hledisek.

⁸ Na rozdíl od většiny dalších forem trestné činnosti se jedná o kriminalitu převážně vyhledanou a odhalenou PČR, jejíž

Pachatelé trestné činnosti

Pro trestnou činnost bylo celkem stíháno a vyšetřováno⁹ 117 682 **osob**, což představuje **meziroční nárůst** (+4 656 osob, + 4,1 %).

Počet evidovaných dětí mladších 15 let, které se dopustily činů jinak trestných, poklesl na 1 251 (-120, -8,8 %), počet evidovaných mladistvých pachatelů poklesl na 2 939 (-547, -15,7 %). Nicméně stejně jako v roce 2012 **PČR u mládeže zaznamenává vyšší stupeň brutality při vedených útocích**. Výjimkou nejsou útoky za použití zbraně a zkratkovitá jednání vyúsťující v nejzávažnější zločiny.

Recidivistů bylo v roce 2013 stíháno a vyšetřováno 61 934 (+5 445, +9,6 %), což je **historicky nejvyšší počet v ČR**. Také podíl recidivistů na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob dlouhodobě stoupá a v roce v roce 2013 dosáhl vůbec nejvyšší hodnoty 52,6 % (v roce 2012 činil 50 %, v roce 2011 48,5 %, v roce 2000 29,7 %).

V kontextu těchto údajů je zjevná neúčinnost opatření státních orgánů zaměřených na eliminaci recidivy trestné činnosti.

Cizinců bylo celkem stíháno a vyšetřováno 7 470 (+43). Podíl cizinců na celkovém počtu pachatelů činil v roce 2013 6,3 % a je dlouhodobě stabilizovaný.

Strmý nárůst počtu pachatelů drogové kriminality vietnamské státní příslušnosti, jehož počátek byl patrný již v roce 2008,¹⁰ je v celkovém obrazu kriminality cizinců spíše výjimkou. Doménou zejména organizovaných zločineckých skupin původem z Vietnamu je velkoobjemová výroba a distribuce metamfetaminu (pervitinu) a marihuany v příhraničí se SRN.

aktivita zde významně ovlivňuje počet zjištěných trestných činů. Více viz kapitola 2.2.7.1 Drogová kriminalita.

⁹ Pojem „stíhané a vyšetřované osoby“ se vztahuje ke stádiu přípravného řízení a zahrnuje osoby, proti kterým bylo zahájeno trestní stíhání nebo vůči nimž bylo vedeno zkrácené přípravné řízení, a osoby, jejichž trestní stíhání je nepřípustné nebo neúčelné.

¹⁰ V roce 2013 bylo stíháno **199** (+177, +804,5 % oproti roku 2007) **Vietnanců** pro trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283 TZ).

Aktuální priority a opatření bezpečnostní politiky¹¹

Priority vnitřní bezpečnostní politiky MV reflektují dlouhodobá i aktuální hlavní rizika a hrozby související s trestnou činností, jako jsou terorismus, organizovaný zločin, extremismus, korupce, závažná hospodářská kriminalita, informační a drogová kriminalita atd. Zvláštní pozornost je věnována odčerpávání výnosů z trestné činnosti.

Protiteroristická připravenost

Strategie České republiky pro boj proti terorismu od roku 2013 byla schválena usnesením vlády ČR č. 200 ze dne 20. března 2013. Mj. stanoví opatření zaměřená na minimalizaci rizik a dopadů potenciálních teroristických útoků na území České republiky.

Na získávání informací vedoucích k odhalení případných teroristických aktivit na území ČR se zaměřuje zejména BIS.

Protiteroristická připravenost je systematicky udržována a zvyšována cvičeními, realizovanými za účasti subjektů státní i soukromé sféry.

Boj proti extremismu;¹² bezpečnostní rizika tzv. sociálně vyloučených lokalit

V roce 2013 PČR evidovala celkem 211 trestných činů s extremistickým podtextem. Meziročně tak došlo k nárůstu o 38 skutků (tj. 22 %).

Proti extremismu chce nová koaliční vláda uplatňovat koncept tzv. bojovné demokracie (částečně převzatý z Německa), který pouze pasivně nepřihlíží demontáži demokracie.

V některých regionech došlo v průběhu roku 2013 ke **zvýšení mezietského napětí**. Výsledkem byla **řada protiromských demonstrací**, které by se mohly stát výraznějším problémem pro bezpečnost státu.¹³

Boj proti organizovanému zločinu

Organizovaný zločin a jeho doprovodné jevy jsou v současnosti považovány za nejzávažnější bezpečnostní nevojenskou hrozbu.¹⁴

Vláda chce prosadit razantnější postih organizovaného zločinu¹⁵ a realizuje v této oblasti protiopatření (konceptní, organizační, legislativní aj.) na národní i mezinárodní platformě. Základní rámec boje proti organizovanému zločinu na území ČR tvoří **Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011–2014**, schválená usnesením vlády č. 598 ze dne 10. srpna 2011.

Zajišťování výnosů z trestné činnosti

Vláda prosazuje zabavování výnosů z trestné činnosti jako účinného nástroje boje proti kriminalitě včetně kriminality organizované.

V roce 2013 zajistila Policie ČR v rámci trestního řízení **dosud největší objem majetkových hodnot, celkem 8,5 mld. Kč.**¹⁶

Potírání korupce

Vládním vyjádřením postupu v oblasti boje s korupcí je **Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014**, která byla schválena usnesením vlády ze dne 16. ledna 2013 č. 39.¹⁷

Kybernetická bezpečnost, kyberkriminalita

Zvýšení úrovně bezpečnosti v kyberprostoru je jedním ze strategických cílů EU.

Vláda schválila usnesením č. 2 ze dne 2. 1. 2014 návrh **zákona o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů**. Norma vypracovaná NBÚ má za cíl zefektivnit a zrychlit reakci na kybernetické hrozby, které by mohly představovat nebezpečí pro zájmy ČR. Zároveň by úprava měla zajistit spolupráci mezi soukromým sektorem a veřejnou správou při předcházení útokům na informační technologie. Jde o první komplexní právní úpravu v této oblasti.

¹¹ Blíže viz jednotlivé tematické kapitoly.

¹² Viz **Zpráva o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území České republiky v roce 2013**.

¹³ Více viz kapitola 2. str. 5

¹⁴ Viz např. **Druhá výroční zpráva o implementaci Strategie EU pro vnitřní bezpečnost** z dubna 2013.

¹⁵ Ve všech případech podezření na závažnou hospodářskou a finanční kriminalitu a organizovaný zločin (zejména daňové, korupční, drogové zločiny, obchod s lidmi apod.) by obviněný měl mít povinnost prokázat původ nabytého majetku. V případě, že by pachatel nebyl původ svého majetku schopen prokázat, byl by mu takový majetek zdaněn.

¹⁶ Blíže viz kapitola 2.1 str. 9

¹⁷ Podrobnější informace k problematice korupce, ke konkrétním úkolům a dalším souvisejícím aktivitám v této oblasti jsou uvedeny v kapitole 2.2.3.

Podpora obětí trestných činů

Vláda podporuje účinnou aplikaci právních předpisů k ochraně a odškodňování obětí trestné činnosti. K 1. srpnu 2013 **nabyl účinnosti** ve všech svých podstatných částech **zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů)**.¹⁸

Tento zákon je komplexní úpravou právní ochrany obětí, výrazně posiluje jejich procesní práva a zvyšuje finanční pomoc, o kterou mohou žádat.

Projekty spolufinancované ze zahraničních zdrojů

V roce 2013 Policie ČR kontinuálně realizovala aktivity související s přípravou a realizací bezpečnostně zaměřených projektů, které jsou spolufinancovány ze zdrojů EU a jiných forem zahraniční pomoci

Celková finanční hodnota projektů spolufinancovaných z integrovaného operačního programu (strukturální fondy EU) dosáhla v roce 2013 v součtu téměř 1,25 mld. Kč, v rámci programu švýcarsko-české spolupráce dosáhla v úhrnu cca 295,5 mil Kč.

PČR – stabilizace a posílení přímého výkonu služby

Zlepšení vnitřní bezpečnosti České republiky chce vláda dosáhnout též zvýšením počtu příslušníků Policie ČR a posilováním přímého výkonu služby.

Primárním úkolem pro rok 2014 je **stabilizace bezpečnostních sborů**, náborů, výchova nových odborníků a zastavení odchodů zkušených profesionálů.

V rámci schválené systemizace pro rok 2013 (38 996 služebních míst) bylo zrušeno 673 velitelských pozic a počet míst v přímém výkonu služby se k 1. 1. 2003 zvýšil o 606. V rámci této systemizace probíhaly již v roce 2013 náborů nových lidí prioritně do základního výkonu služby.

Další opatření viz jednotlivé kapitoly zprávy.

¹⁸ Ve sbírce zákonů byl zákon vyhlášen 25. února 2013. V Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR byl schválen jako tisk č. 617 18.12.2012.

2. Vývoj jednotlivých druhů trestné činnosti a bezpečnostních rizik

Počet zjištěných trestných činů na území ČR vzrostl v roce 2013 meziročně o 6,8 %: zejména na základě krádeží, drogových trestných činů, úvěrových podvodů atd. Zjištěná kriminalita byla nejvyšší od roku 2010, zůstala však pod průměrem i mediánem posledních deseti i dvaceti let.

I přes nárůst kriminality **důvěřuje Policii ČR 61 % občanů**, tedy **nejvíce od roku 1993**, jak vyplynulo z šetření Centra pro výzkum veřejného mínění ze září 2013.

***

Z hlediska bezpečnostních rizik byl rok 2013 charakteristický dosud nejvyšším počtem stíhaných a vyšetřovaných recidivistů a také zvýšenou aktivitou extremistů.

Dle „Informace BIS o vývoji na extremistické scéně ve 2. čtvrtletí roku 2013“ došlo v některých regionech ke zvýšení mezietnického napětí. Výsledkem byla řada protiromských demonstrací (zejména v Duchcově, Českých Budějovicích a Ostravě).

Během nich docházelo často ke střetům mezi pravicovými extremisty, popřípadě místní mládeží a pořádkovými jednotkami.

Organizátory a hlavními hybateli těchto akcí byli pravicoví extremisté, ale účastnili se jich také běžní občané. BIS konstatovala, že z dlouhodobější perspektivy by se protiromské nálady části veřejnosti mohly stát výraznějším problémem pro bezpečnost státu než sice extrémnější, ale méně početné a relativně dobře zmapované skupinky pravicových extremistů. Běžných občanů se totiž nejvíce dotýká drobná nedostatečně řešená kriminalita či narušování veřejného pořádku v blízkosti jejich obydlí.

Na tento trend reagovala Policie ČR intenzivními bezpečnostními opatřeními, nejen ve vztahu k nepokojům, ale i samotnému fungování extremistických skupin.

V září 2013 vypracovalo MV **Souhrn návrhů opatření ke snižování bezpečnostních rizik v sociálně vyloučených lokalitách**.

2.1 Základní údaje o trestné činnosti a o přestupcích

Zjištěno trestných činů
325 366 (+6,8 %, + 20 838)

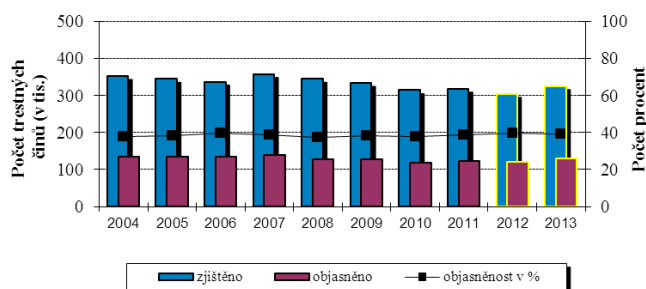
Objasněno trestných činů
129 182 (+7,5 %, +9 014)

Objasněno dodatečně
13 025 (-180)

Objasněnost
39,7 %, (+0,2 %)

Výše zjištěných škod
29,05 mld. Kč (-5,2 mld. Kč)

Vývoj celkové kriminality v ČR
v letech 2004 - 2013

V roce 2013 bylo zjištěno **celkem 325 366 trestných činů**, PČR řešila také cca **1,33 mil. přestupků**, z toho cca 963 tisíc se týkalo bezpečnosti silničního provozu.

Počet zjištěných trestných činů meziročně vzrostl o 20 838 skutků, tj. 6,8 %, což byl nejvyšší procentní meziroční nárůst od roku 1994. K analogickým nárůstům celkové kriminality došlo v letech 1998 (+5,5 %, +22 276 skutků) nebo 2007 (+6,2 %, +20 945 skutků). Jednou z příčin nárůstu kriminality je i amnestie

prezidenta republiky z 1. ledna 2013, vyhlášená pod č. 1/2013 Sb. Amnestovaní v roce 2013 spáchali 5 294 skutků, z 6 456 propuštěných PČR stíhala 2 471 osob. Lze předpokládat i nemalou míru latence kriminality amnestovaných.

I přes tento mimořádný nárůst se **v roce 2013 jednalo o čtvrtou nejnižší hodnotu počtu zjištěných trestných činů za posledních 20 let**.

Počet objasněných trestných činů vzrostl o 7,5 % a jeho nárůst tak měl větší dynamiku než nárůst zjištěné trestné činnosti.

Policie ČR objasnila celkem 142 207 trestných činů, z toho 13 025 tzv. dodatečně.¹⁹ Míra objasněnosti vzrostla o 0,2 % na 39,7 %.

Největší podíl (57,8 %) na celkové kriminalitě měly i v roce 2013 **krádeže**²⁰ (podle § 205 TZ). Spolu s trestnými činy **poškození cizí věci** (§ 228 TZ), **maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání** (§ 337 TZ) a **zanedbání povinné výživy** (§ 196 TZ) v souhrnu tvořily cca 71 % veškeré zjištěné trestné činnosti.

Zjištěné hmotné škody meziročně **poklesly o 15,1 %** na cca 29,05 mld. Kč. Nejvyšší škody byly způsobeny trestnými činy kráčení daně (6,8 mld.), podvod (3,9 mld.) a porušování povinností při správě cizího majetku (2,4 mld.). Při přepočtu způsobené škody na jeden případ připadá nejvyšší průměrná škoda právě na porušování povinností při správě cizího majetku (10,5 mil./skutek).

Zajištěné škody²¹ vzrostly o 5,2 %, činily 63,9 mil. Kč (+3,1 mil. Kč).

***

Zatímco v roce 2012 byl evidován pokles počtu zjištěných trestných činů u všech základních souhrnných kategorií kriminality, rok 2013 byl v tomto ohledu téměř pravým opakem.

Násilná kriminalita vzrostla jen o 331 skutků, tj. **+1,8 %**. Zjištěno bylo 18 689 skutků, z toho 69,1 % bylo objasněno.

Nejvíce vzrostl počet trestných činů porušování domovní svobody (+401, +14,1 %) a nebezpečné vyhrožování (+126, +5,7 %).

Vzrostl počet trestných činů násilí proti úřední osobě a orgánu veřejné moci. Řada útoků vedených proti policistům při pouličních demonstracích se vyznačovala vysokou mírou agresivity, která si vyžádala desítky raněných.

Poklesl počet spáchaných vražd na 182 skutků (-6, -3,2 %), objasněnost tohoto trestného činu poklesla na 90,7 % (v roce 2012 93,1 %). Počet loupeží, kontinuálně se snižující od roku 2010, meziročně dále poklesl o 9,8 %. Nejvíce poklesl počet trestných činů loupeže na finančních institucích (-32,1 %).

Mravnostní kriminalita vzrostla o 128 skutků, tj. **+6,5 %**. Celkem bylo zjištěno 2 109 skutků mravnostní kriminality, z toho 70,8 %

bylo objasněno. Vzrostl zejména počet trestných činů pohlavní zneužívání. Bylo zjištěno 52 případů kuplířství (+10, +23,8 %).

O 12 % poklesl počet zjištěných znásilnění, a to na 589 skutků.

Majetková kriminalita²² vzrostla o 14 381 skutků, tj. **+7,4 %**. Zjištěno bylo 209 351 skutků, z toho 20,9 % bylo objasněno.

Došlo k nárůstu počtu krádeží vloupáním i krádeží prostých (jako jsou kapesní krádeže, krádeže jízdních kol či krádeže v bytech), ale i krádeží vloupáním. V roce 2013 se dokonce zastavil dlouhodobý pokles tzv. autokriminality (krádeže motorových vozidel, věcí z aut, součástek motorových vozidel). Poprvé po deseti letech byl opět zaznamenán nárůst krádeží motorových vozidel.

Vzrostly krádeže vloupáním do obchodů, restaurací, bytů i chat. Dramaticky vzrostly krádeže vloupáním do rodinných domků (+1 192, +21,8 %). Ačkoliv se jejich objasněnost pohybuje pouze kolem 25 %, o vyšším nasazení PČR na tomto úseku svědčí meziroční nárůst počtu objasněných případů (+516, +46 %). V absolutních počtech nejvíce vzrostly tzv. krádeže vloupáním do ostatních objektů (+4 433, +13,6 %)²³

V rámci kategorie tzv. ostatních kriminálních trestných činů dynamicky narůstá **drogová kriminalita**, z toho např.: nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283 TZ) +21 %; přechovávání omamné a psychotropní látky a jedy (§ 284 TZ) +59,1%; nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku (§ 285) +16,6 %.

Hospodářská kriminalita v roce 2013 vzrostla o 2 743 skutků, tj. +9,9 %. Zjištěno bylo celkem 30 376 skutků, z toho 52,2 % bylo objasněno.

V roce 2013 se hospodářská kriminalita podílela 67,4 % na zjištěných škodách celkem (v roce 2012 70,5 %, v roce 2011 58 %). Největší podíl na škodách způsobených hospodářskou kriminalitou – téměř 35 % – měl trestný čin **zkrácení daně** se zjištěnou škodou přes 6,8 mld. Kč.

²² Dlouhodobě se podílí na celkové kriminalitě páchané na území ČR více než 60 procenty.

²³ Např. sklepy, garáže, dílny, stodoly, kůlny, zahradní altány, dvory a zahrady aj. Policejní klasifikace je v tomto ohledu podrobnější než klasifikace trestního zákoníku, člení krádeže dle § 205 tr. zákoníku podle dalších taktických hledisek.

¹⁹ Trestné činy, které byly zjištěny již v minulých letech.

²⁰ Včetně **krádeží vloupáním**, jejichž podíl na krádežích celkem činil cca 33 %.

²¹ Tzv. „zajištěné hodnoty“ (na místě činu nebo v časovém sledu krátce poté).

Nejvíce meziročně vzrostl počet zjištěných trestných činů **úvěrový podvod** (+1 811, +58 %).

Vybraná opatření²⁴

Veřejný pořádek

15. ledna 2013 nabyl účinnosti **zákon č. 494/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích**, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., a některé další zákony. Tímto zákonem byla do zákona o přestupcích nově zavedena **sankce zákazu pobytu** (§ 15a zákona o přestupcích), která může být uložena pachateli bez ohledu na jeho státní příslušnost na dobu až tří měsíců.

***

Pro ochranu před narušováním veřejného pořádku především u akcí, kterých se zúčastňuje velký počet osob, jsou zřízeny **pořádkové a speciální pořádkové jednotky** v rámci jednotlivých krajských ředitelství policie. Před jejich nasazením působí na osoby, proti kterým má zákrok směřovat, **policijní antikonfliktní týmy** (AKT), jejichž snahou je nenásilným jednáním a působením osoby odradit od páčání protiprávního jednání.

V roce 2013 byly pořádkové jednotky PČR nasazeny celkem v 7 095 případech (v roce 2012 v 5 348 případech). K meziročnímu navýšení došlo v následujících případech: shromáždění, demonstrace s účastí extremistů (130 nasazení), technoparty a hudební produkce (97 nasazení), posilování výkonu služby (5 294 nasazení). K poklesu nasazení došlo u rizikových sportovních utkání (708 nasazení), stagnoval počet nasazení u ostatních demonstrací a shromáždění.

Při ochraně železniční přepravy bylo provedeno pouze 565 (-21 093) doprovodů vlaků osobní přepravy.

Celkem bylo policisty služby pořádkové policie předvedeno 12 535 (-2 424) osob. Zajištěno dle § 26 a § 27 zákona o policii bylo 33 120 (+ 781) osob. Zatčeno dle § 69 trestního řádu bylo 5 127 (-1 124) osob. Zadrženo podezřelých osob podle § 76/1 trestního řádu bylo 29 116 (-2 021).

V policejní cele bylo dle § 28 zákona o policii umístěno 22 463 (-1 664) osob. Do protialkoholní záchytné stanice bylo dodáno 4 992 (-14) osob. Provedeno bylo 51 803 (-8 561) eskort osob omezených na osobní svobodě.

***

V roce 2013 bylo zaznamenáno celkem 316 (-33) útoků na policisty, při nichž došlo ve 176 (-5) případech ke zranění policistů.

Policejní práce ve vztahu k menšinám a opatření ke snižování bezpečnostních rizik v tzv. sociálně vyloučených lokalitách²⁵

Problematika menšin v rámci krajských policejních ředitelství PČR spadá do působnosti pracovních skupin Styčných důstojníků pro menšiny. Členové jednotlivých pracovních skupin působí ve svěřených lokalitách a jsou v přímém kontaktu se zástupci menšin. Pracovní skupiny navrhuji preventivní doporučení či intervenční opatření pro policii a samosprávu v oblasti problematiky menšin. Zároveň se tyto skupiny podílejí na řešení bezpečnostních rizik v sociálně vyloučených lokalitách.

***

V květnu 2013 schválil ministr vnitra aktualizovanou **Strategii pro práci Policie ČR ve vztahu k menšinám pro období let 2013–2014**, která stanoví nové strategické cíle: rozvoj systémových opatření pro práci s menšinami

²⁵ V posledních letech se situace v obcích s vyšším počtem tzv. sociálně vyloučených osob významně zhoršila. S přílivem dalších osob do těchto lokalit se zvyšuje počet přestupků, trestných činů, je narušován veřejný pořádek, dochází ke zneužívání nestandardní životní situace lidí žijících v sociálním vyloučení. Narůstá sociální i interetnické napětí. Téma je navíc zneužíváno pravicovými extremisty usilujícími o podporu místních obyvatel. Situace vede ke zvýšeným nárokům na práci Policie ČR a obecních policií.

Již v roce 2011 v souvislosti se zhoršující se situací schválila vláda svým usnesením č. 699 **Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období let 2011 až 2015**, kterou připravila Agentura pro sociální začleňování při Úřadu vlády. V její gesci v roce 2013 připravila Pracovní skupina pro řešení sociálních nepokojů návrh **opatření pro řešení sociálních nepokojů**, který schválila vláda svým usnesením č. 935. Opatření mají pomoci řešit důvody, jež v roce 2013 vedly k sérii protiromských nepokojů, a jsou zaměřena na podporu sociální práce a zaměstnanosti v tzv. sociálně vyloučených lokalitách, výkonu veřejné služby, oblast bydlení, kontrolu nelegální práce, reakce na nepravdivé informace aj.

V lednu 2014 MPSV vládě předložilo ke schválení **Strategii sociálního začleňování 2014–2020**.

²⁴ Blíže viz jednotlivé tematické kapitoly.

a vzdělávání příslušníků PČR v problematice menšin. Pro realizaci těchto cílů bylo vytyčeno 8 základních úkolů, např.: implementace „Standardů činnosti PČR na úseku menšin“ a „Metodiky hodnocení činnosti PČR na úseku menšin“ do vnitřní legislativy PČR a praxe, vydání „Metodiky činnosti PČR na úseku menšin“, realizace projektů na zřízení policejních specialistů pro práci v sociálně vyloučených lokalitách a projektu „Efektivní rozvoj a posílení kompetencí lidských zdrojů“.

V červenci 2013 svolal ministr vnitra pracovní skupinu pro snižování bezpečnostních hrozeb v sociálně vyloučených lokalitách, která vytvořila **Souhrn návrhů opatření ke snižování bezpečnostních rizik v sociálně vyloučených lokalitách**. Opatření vychází ze dvou pilířů.

Do 1. pilíře, kterým jsou preventivně intervenční opatření, patří navázání spolupráce s příslušným městem a realizace komplexního programu prevence kriminality Úsvit. Ten zahrnuje např.:

- o zvýšení počtu asistentů prevence kriminality,
- o zavádění městských kamerových dohlížecích systémů,
- o metodická pomoc obcím při rizikových demonstracích.

Do 2. pilíře, kterým jsou opatření ke stabilizaci bezpečnostní situace, náleží např.:

- o cílená intervence neboli důsledný postih trestné činnosti s extremistickým podtextem,
- o standardizace činnosti policie při zvládnutí shromáždění s vysokým bezpečnostním rizikem,
- o zlepšení komunikace policie s veřejností,
- o krátkodobé posilování početních stavů pořádkových policistů v místech s rizikem eskalace napětí,
- o rozšíření modelu policejního okrskáře, tedy posílení pěších hlídek místo autohlídek,
- o zavedení policejních specialistů pro práci v sociálně vyloučených lokalitách,
- o důsledné rozpracování neonacistických struktur s důrazem na nově se etabloující subjekty.

Integrace cizinců

Jeden z prostředků předcházení nezákonných postupů při působení cizinců v ČR představuje dostatečná informovanost všech zainteresovaných subjektů. Na webovém portálu www.cizinci.cz, který je spravován MPSV ve spolupráci s MV, je možno nalézt řadu užitečných informací, např. o možnostech financování projektů v oblasti podpory integrace cizinců, o realizovaných projektech, dále informační publikace v elektronické podobě atd. Na internetových stránkách MPSV www.portal.mpsv.cz byly aktualizovány informace týkající se podmínek zaměstnávání cizinců na území ČR.

Kauza Metyl²⁶

V roce 2013 pokračovala činnost speciálního vyšetřovacího týmu tzv. kauzy Metyl, graduující v roce 2012.²⁷ Od září 2012 do ledna 2014 zemřelo na následky požití jedovatého alkoholu 49 osob (z toho 39 v roce 2012, 9 osob v roce 2013 a 1 v lednu 2014) a desítky osob byly hospitalizovány.

Nejvíce škody metylalkohol napáchal v Moravskoslezském, Olomouckém, Zlínském, Jihomoravském a Středočeském kraji.

K 10. lednu 2014 bylo obžalováno 84 osob, většina pro ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti, 7 osob pro obecné ohrožení. V roce 2013 byly vyneseny první rozsudky, které uložily tresty odnětí svobody.

---

²⁶ V návaznosti na „kauzu Metyl“ provedly orgány Celní správy ČR v roce 2013 další dvě mimořádné celorepublikové kontrolní akce (735 – II. část a SKLO). Obě akce byly zaměřeny na kontroly provozoven nabízejících, skladujících a prodávajících lihoviny či tabákové výrobky. Z části se na akci také podílely další kontrolní orgány státní správy (Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Česká obchodní inspekce a orgány krajských hygienických stanic). Při akci „735 – II. část“ bylo zkontrolováno 813 provozoven, z toho ve 138 z nich bylo zjištěno porušení daňových předpisů. Zajištěno bylo celkem 6 166 litrů lihovin, 121 kilogramů tabáku a 16 940 kusů cigaret. Celková výše úniku na daních byla vyčíslena na částku 846 547 Kč.

Při akci SKLO provedli celníci celkem 871 kontrol provozoven, z toho 73 na tržnicích, ve 129 případech zjistili porušení daňových předpisů a zajistili celkem 4 280 litrů lihovin, 905 kilogramů tabáku, 235 474 kusů cigaret a 536 litrů piva. Daňový únik na zajištěném zboží představoval částku 2 673 136 Kč.“

²⁷ Její podstata spočívala v nedovolené výrobě a šíření alkoholu s vysokým procentem závadného metylalkoholu.

Zabavování výnosů z trestné činnosti²⁸

V roce 2013 Policie ČR v rámci trestního řízení **zajistila dosud největší objem majetkových hodnot, celkem 8,5 mld. Kč.**²⁹ Jedná se o více než 45% nárůst oproti zatím nejlepšímu výsledku z roku 2012, kdy bylo zajištěno 5,8 mld. (v roce 2011 4,3 mld.; 2010 1,28 mld.).

Pozitivní trend zvláště ovlivnily následující faktory:

- o kvalitní systém finančního šetření nastavený v PČR, který byl doporučen jako vzorový pro ostatní členské země EU již v roce 2012;
- o struktura a personální stabilita specializovaných pracovníků na finanční šetření v rámci celé policie;
- o důsledná kontrola a podpora od vedení policie;
- o otázka zajištění výnosů z trestné činnosti a jejich dohledávání a zajišťování se stává standardní součástí trestního řízení u kauz, kde byla způsobena majetková škoda nebo pachatel trestným činem získal prospěch pro sebe nebo jinou osobu.

Největší objem zajištěného majetku v roce 2013 zajistili policisté útvaru ÚOKFK – celkem 5 398 milionů Kč, což je 63 % z celkového objemu hodnot zajištěných PČR.

Ze strany Nejvyššího státního zastupitelství (NSZ)³⁰ má tato problematika velkou podporu a

²⁸ Oblast vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti je oborem, který se v ČR rozvíjí od roku 2010.

²⁹ Největší množství majetkových hodnot se podařilo zajistit dle ustanovení § 79a trestního řádu (zajištění peněžních prostředků na účtu u banky), a to ve výši 3 701 milionů Kč (v roce 2012 zajištěno 555 milionů Kč) při četnosti 535 rozhodnutí (v roce 2012 v 416 případech). Větší hodnoty jsou také zajištěny dle ustanovení § 79d trestního řádu (nemovitosti) ve výši 1 067 milionů Kč. Zajištění náhradní hodnoty dle § 79f trestního řádu bylo realizováno v 624 případech a podařilo se zajistit celkem 1 354 milionů Kč, což je pokles oproti roku 2012 (v roce 2012 zajištěn majetek v hodnotě 2 179 milionů Kč). Velmi pozitivním trendem je skutečnost, že je mnohem častěji využíváno zajištění pro nárok poškozeného dle ustanovení § 47 trestního řádu, celkem zajištěn majetek ve výši 352 milionů Kč (za rok 2012 zajištěny hodnoty ve výši 81 milionů Kč). K velkému nárůstu zajištěných majetkových hodnot došlo i v rámci zajištění dle ustanovení § 347 trestního řádu, celkem 224 milionů Kč (v roce 2012 zajištěno pouze 36 milionů Kč) a zajištění majetku na základě právní pomoci dle ustanovení § 427 trestního řádu (celkem zajištěn majetek ve výši 92,5 milionů Kč).

³⁰ NSZ jednoznačně zastává názor, že „zločin se nesmí vyplácet“. Z tohoto důvodu intenzivně sleduje výsledky na úseku odhalování, zajišťování a odčerpávání výnosů

státní zástupci se pravidelně účastní instruktážně-metodických zaměstnání a porad vedoucích specializovaných pracovišť na finanční šetření pořádaných ÚOKFK.

Programy spolufinancované ze zdrojů EU a jiných forem zahraniční pomoci

V roce 2013 PČR kontinuálně realizovala projekty spolufinancované či určené ke spolufinancování ze strukturálních fondů EU, komunitárních programů EU, programu švýcarsko-české spolupráce a norských fondů.

Z hlediska finančního objemu poskytnutých prostředků EU tradičně zaujímají největší podíl projekty spolufinancované z integrovaného operačního programu (strukturální fondy EU). V jeho rámci probíhala:

- o závěrečná fáze realizace projektů Kontaktní a koordinační centra II, zaměřených na vybudování celorepublikové sítě stejnojmenných center;
- o realizace projektů **Lokalizační a záznamová zařízení**, zaměřených na pořízení technologií do služebních vozidel za účelem zajištění vyšší akceschopnosti;
- o **integrace operačních středisek**, jejímž cílem je zefektivnění a zvýšení účinnosti operačního řízení a nasazování sil a prostředků včetně zajištění interoperability na úrovni krajů.

Všechny tyto projekty jsou předkládány jednotlivými krajskými ředitelstvími policie a **jejich celková finanční hodnota dosahuje v součtu téměř 1,25 mld. Kč.**

V rámci programu **švýcarsko-české spolupráce** se v roce 2013 podařilo docílit schválení a postupného zahájení realizace komplexu 11 projektů různorodého obsahového zaměření, jejichž výstupy a výsledky směřují v obecném rámci k pozitivním efektům v oblasti prevence a řízení katastrof, boje proti organizovanému zločinu a hospodářské kriminalitě a korupci. Jejich rozpočty dosahují v úhrnu finanční hodnoty ve výši cca **295,5 mil. Kč.**

z trestné činnosti. S cílem popsat a vyhodnotit stěžejní aspekty, jakož i zvýšit efektivitu činnosti státních zástupců, bylo nejvyšším státním zástupcem rozhodnuto o zpracování zvláštní zprávy k problémům souvisejících s odhalováním, zajišťováním a odčerpáváním výnosů z trestné činnosti.

Vnitřní kontrola Policie ČR

Na všech řídicích úrovních bylo provedeno 562 (-41) kontrolních akcí. Z celkového počtu kontrolních akcí byla v 64 (-31) případech přijata jiná opatření k nápravě, v 28 (+2) případech přijata kázeňská opatření atd. V 52 (-13) případech bylo provedeno proškolení. Nejčastěji bylo zjištěno porušení předpisů bez následné škody.

Bezpečnostní výzkum, vývoj a inovace

MV je gestorem národního bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací. Na období 2010 až 2015 vyhlásilo dva programy:

- o „Program bezpečnostního výzkumu ČR v letech 2010–2015“ (UV č. 50/2009)

Program je realizován formou **veřejné soutěže**. Je zaměřen na zvýšení bezpečnosti občanů s využitím nejnovějších technologií, zkvalitnění identifikace hrozeb ohrožující kritické infrastruktury, zkvalitnění krizového managementu; cílem je rovněž stimulovat trh bezpečnostních technologií. V současnosti ve veřejné soutěži financováno celkem **134 projektů v celkovém objemu 1 878 430 tis. Kč**.

- o Program „Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010 až 2015“ (UV č. 49/2009) je realizován formou **veřejných zakázek** ve výzkumu a vývoji s původním celkovým objemem alokovaných prostředků 800 mil. Kč (během programu došlo ke krácení rozpočtu na 607,9 mil. Kč) na základě identifikace potřeb státní správy v oblastech souvisejících s vnitřní bezpečností státu, ochranou stability hospodářské a finanční soustavy státu a civilním nouzovým plánováním zaměřeným na řešení krizových situací a zvládnutí přírodních pohrom. V současnosti je financováno celkem **32 projektů realizovaných formou veřejných zakázek v objemu 444 271 tis. Kč**.

Přehled všech projektů, včetně anotací, je uveden na <http://www.mvcr.cz/bezpecnostni-vyzkum.aspx>.

(Další informace viz kapitola 3.4.1)

Institut pro kriminologii a sociální prevenci (IKSP)

IKSP se jako výzkumná organizace resortu Ministerstva spravedlnosti podílel i v roce 2013 svojí výzkumnou činností na některých tématech, která jsou zmiňována v této zprávě.

IKSP je výzkumným pracovištěm resortu spravedlnosti. Orientuje se na společenskovední kriminologický výzkum zaměřený na vytváření, udržování a aktualizaci poznatkové základny o stavu a vývoji trestní politiky, kriminality a sociálně patologických jevů v ČR, na zpřístupňování aktuálních relevantních empirických i teoretických poznatků ze zahraničí a na rozvoj oboru kriminologie.

Výzkumné studie, odborné články i přeložené odborné texty jsou širší odborné veřejnosti zpřístupněny na webových stránkách Institutu www.kriminologie.cz.

Hlavním uživatelem výzkumů a činnosti IKSP jsou především organizace a instituce resortu spravedlnosti (Ministerstvo spravedlnosti ČR, justiční orgány, Vězeňská služba, Probační a mediační služba), dále resort vnitra, zejména orgány a služby Policie ČR, resorty práce a sociálních věcí a školství.

K okruhu významných uživatelů náleží meziresortní Republikový výbor pro prevenci kriminality a jeho prostřednictvím orgány státní správy a samosprávy na úrovni měst a obcí podílejících se na realizaci Strategie prevence kriminality, Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky a další.

***

IKSP je zapojen do mezinárodní spolupráce, kde se podílí na výzkumné činnosti i na vypracovávání podkladů, informací a zpráv k vývoji kriminality, k trestní politice apod., vyžadovaných od ČR orgány OSN, Evropské Unie a Rady Evropy, případně dalšími evropskými mezinárodními i nevládními organizacemi

***

V roce 2013 řešil IKSP na základě výsledků veřejné soutěže na výzkum a experimentální vývoj **tři výzkumné úkoly, podpořené z prostředků Programu bezpečnostního výzkumu České republiky v letech 2010–2015** (BV II/2 - VS, zadavatel Ministerstvo vnitra ČR), a sice výzkum „Současná situace v oblasti

extremistických hnutí v ČR s důrazem na jejich potenciální podporu u mladistvých a na šíření extremistických ideologických obsahů po Internetu“, výzkum „Systém včasné intervence jako nástroj omezování kriminality“ a výzkum „Násilná sexuální kriminalita v ČR se zaměřením na její aktuální formy, na zvyšování účinnosti odhalování a postihu jejich pachatelů a na možnosti ochrany společnosti před sexuálně motivovaným násilím“. Prvně jmenovaný výzkum byl k 31. 12. 2013 úspěšně ukončen, zbylé dva výzkumy probíhají v souladu s harmonogramy svých projektů.

***

V roce 2013 IKSP ukončil dvouletý výzkum s názvem „Zkrácené formy trestního řízení – možnosti a limity“.

Výzkum byl zaměřen na právní úpravu zkráceného přípravného řízení a zjednodušeného řízení před soudem (souhrnně „zkrácené řízení“) a její praktickou aplikaci, ale též na další procesní instituty, které mají přispívat ke zkrácení a zjednodušení trestního řízení.

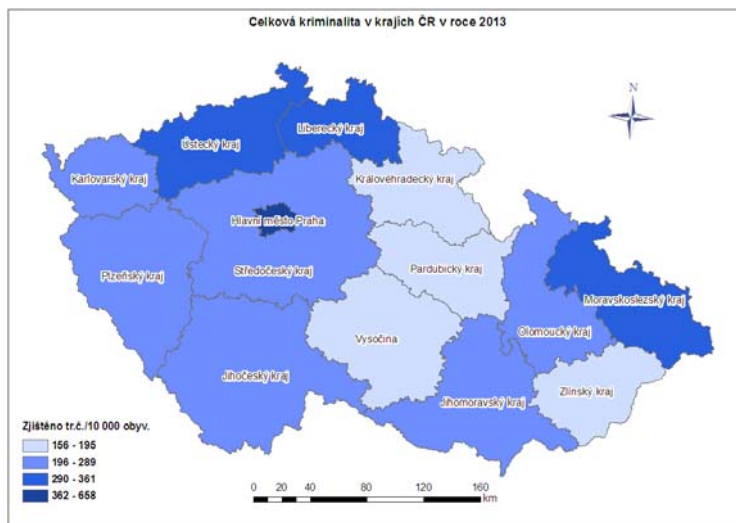
Z justičních statistik vyplývá, že ze zkráceného řízení se postupně vyvinula, co do počtu v něm projednávaných věcí, forma trestního řízení zcela rovnocenná řízení „standardnímu“. V posledních letech je ve zkráceném řízení projednávána nadpoloviční většina všech trestních věcí a je v něm odsouzena více než polovina zjištěných pachatelů.

2.1.1 Územní rozložení kriminality

Základní údaje ČR v roce 2013:

Rozloha v km²: 78 867

Počet trestných činů /
10 tis. obyvatel: 309 (+19)

Po přepočtu kriminality na 10 tis. obyvatel (tzv. index kriminality) je dlouhodobě nejvíce zatíženo hl. m. Praha (658 trestných činů v roce 2013, 583 v roce 2012).

Mezi kraje s nejvyšším zatížením se jako v roce 2012 řadí: Ústecký (361), Moravskoslezský (349) a Liberecký kraj (318).

Obdobně nejnižší hodnoty vykazuje trojice: Zlínský kraj (156), Kraj Vysočina (171) a Pardubický kraj (176).

***

K nárůstu zjištěné kriminality došlo v roce 2013 ve všech 14 krajích. Největší nárůst byl zaznamenán v Praze (+13,4 %), následovaly Ústecký kraj (+8,8 %) a Karlovarský kraj (+8,1 %).

***

V Praze³¹ bylo v roce 2013 zjištěno 82 005 (+9 660, +13,4 %) trestných činů.

Praha zaujímá svojí rozlohou cca 0,6 % území ČR. Do tohoto prostoru je každoročně soustředěna cca ¼ celkově zjištěných trestných

³¹ Praha jako jediné velkoměsto ČR je na rozdíl od ostatních regionů charakterizováno zcela specifickými kriminogenními faktory. Mezi objektivní faktory patří zejména vysoká hustota obyvatelstva, charakter hospodářské struktury, rozsáhlá obchodní síť, značný počet soukromých podnikatelů, intenzivní stavební činnost, velikost a kvalita infrastruktury, kumulace orgánů státní správy, intenzita cizineckého ruchu, soustředění historických památek atd. K subjektivním příčinám lze zařadit anonymitu pachatelů trestné činnosti, rizikové skupiny části mládeže, množství příležitostí k páčání trestné činnosti, sociální podmínky některých komunit.

činů spáchaných na území ČR (v roce 2013 25,2 %). Podíl Prahy na celkové kriminalitě meziročně vzrostl o 2 %.

Výše uvedené kriminogenní faktory se v podstatě promítají do všech statisticky sledovaných druhů trestné činnosti. Nejvýrazněji se však projevují u **majetkové pouliční kriminality**. V roce 2013 bylo např. z celkového počtu kapesních krádeží zjištěných v České republice 56,9 % evidováno v Praze; z krádeží jiných na osobách 49,1%, z krádeží součástek motorových vozidel 49,1 %, u krádeží věcí z aut představuje tento podíl 38,3 % a u krádeží motorových vozidel 32,8 %.

Recidivisté spáchali 59,9 % z celkem objasněných skutků. Jejich podíl na objasněných **krádežích vloupáním** činil **90,9 %**.

V Praze se také **koncentruje trestná činnost cizinců**. V roce 2013 podíl Prahy na objasněné trestné činnosti cizinců v ČR činil 32,3 %. Na celkem objasněných trestných činech se v Praze cizinci podíleli 15,4 %, zatímco celostátně činí jejich podíl 6,8 %. U násilné kriminality jim bylo prokázáno 246 trestných činů (tj. podíl 17,7 %), z toho 56 loupeží (18,2 %).

***

Moravskoslezský kraj vykazuje dlouhodobě druhý největší podíl (13,2 % v roce 2013) na celkové kriminalitě v ČR. V roce 2013 bylo zjištěno 42 853 (+2 230, +5,5 %) trestných činů.

Důležitými kriminogenními faktory v tomto regionu jsou např.:

- nepříznivá sociální struktura obyvatel: vysoká míra nezaměstnanosti,³² vysoký počet obyvatel s nízkým právním povědomím a nižším vzděláním,
- mimořádně vysoký podíl recidivistů na objasněné trestné činnosti,
- sociálně vyloučené romské lokality, aktivní vystupování pravicových extremistů,
- vysoký podíl násilné kriminality, zvyšující se brutalita útoků, divácké násilí (i v nižších fotbalových soutěžích),
- častá závislost pachatelů na návykových látkách,
- specifickým kriminogenním faktorem byla amnestie prezidenta ČR v lednu 2013.

V Moravskoslezském kraji bylo v roce 2013 8 569 pachatelů (+1 301, tj. +17,9 %) vedeno jako **nezaměstnaných** či bez pracovního zařazení, což představuje **53,5 %** z celkového počtu stíhaných osob.

Recidivisté již delší dobu představují v Moravskoslezském kraji mimořádně **závažný problém**, nejen z hlediska jejich vysokého podílu na pachatelích a objasněné trestné činnosti, ale především pro jejich znalost policejních postupů a „kvalifikovanost“ jimi páchané trestné činnosti. V roce 2013 tvořili recidivisté 60,5 % ze všech stíhaných a vyšetřovaných osob, přičemž spáchali **67,3 %** ze všech objasněných trestných činů.

Výrazným fenoménem Moravskoslezského kraje je již několik let **násilná kriminalita**. V roce 2013 zde bylo zjištěno celkem 2 852 násilných trestných činů, což představuje 15,3 % násilné kriminality v ČR (na druhém místě v ČR byl Ústecký kraj, kde bylo zjištěno 2 070 tr. č.). Po přepočtu na 10 tisíc obyvatel je však Moravskoslezský kraj až na 3. místě.

V kraji bylo spácháno 11 (-9, -45,0 %) vražd, z toho objasněno 90,2 %. Výrazně převládajícím způsobem vraždy je použití nože, podstatnou měrou tuto trestnou činnost ovlivňuje požívání alkoholu.

V rámci **majetkové kriminality** byly v roce 2013 v Moravskoslezském kraji zaznamenány následující významné meziroční změny:

- krádeže vloupáním do restaurací a hostinců: 448 (+119; **+36,2 %**),

³² K 31. 12. 2013 míra nezaměstnanosti v kraji byla 2. nejvyšší v ČR a činila 10,5 %. V okrese Bruntál byla vůbec nejvyšší v ČR – 14,3 %, v okrese Karviná – 12,5 %, tj. 4. místo v ČR.

- krádeže vloupáním do bytů: 615 (+81; **+15,2 %**),
- krádeže vloupáním do rodinných domů: 824 (+154; +23,0 %),
- krádeže vloupáním do chat: 312 (+79; +33,9 %).

Meziroční nárůst krádeží vloupáním do restaurací a hostinců překračuje průměrný nárůst v ČR více než desetinásobně, nárůst krádeží vloupáním do chat překročil průměr v ČR více než sedminásobně a nárůst krádeží vloupáním do bytů překročil průměrný nárůst v ČR více než trojnásobně.

U **vloupání do rodinných domků**³³ byl nárůst zaznamenán zejména na teritoriu ÚO Frýdek-Místek (+86 případů, **+67,7 %**; již v roce 2012 došlo k nárůstu o 59 %).

V roce 2013 se na území Ostravy objevil nový fenomén – shromáždění a pochody občanů, převážně pravicových extremistů, při kterých dochází k potyčkám mezi radikály a policisty – např. v průběhu opatření dne 24. 8. 2013 bylo zadrženo a zajištěno 62 osob podezřelých z různých protiprávních jednání. Na několika místech Ostravy proběhlo dalších 5 shromáždění, dále 2 ve Vítkově (okres Opava), v Havířově a Krnově.

***

Ústecký kraj postihují obdobné kriminogenní faktory, jejichž účinky jsou patrné v Moravskoslezském kraji. Bezpečnostní problémy se vyskytují zejména v tzv. sociálně vyloučených lokalitách³⁴ nebo je lze spojovat s přetrvávající zhoršenou ekonomickou situací v regionu. Již od roku 2011 se stále více projevuje aktivní **zapojování členů početné vietnamské komunity do drogové kriminality**.

V roce 2013 bylo v Ústeckém kraji zjištěno 29 848 (+2 421, +8,8 %) trestných činů. Nejčtenějším trestným činem zde byly tzv.

³³ V srpnu 2013 byli dopadeni 3 pachatelé majetkové trestné činnosti, kteří se v období od října 2012 do srpna 2013 vloupali do 150 rodinných domů. Jejich trestná činnost byla prokázána na území 9 krajů České republiky. Způsob provedení spočíval v překonání otevíracího mechanismu dveří nebo oken navrtáním otvoru do rámu za využití speciálního přípravku k překonání tohoto mechanismu. Celkově způsobená škoda na odcizených věcech přesahovala částku 3,5 mil. Kč a škoda na poškození rodinných domů 1 mil. Kč.

³⁴ Město Duchcov se v průběhu roku 2013 stalo dějištěm několika protiromských pochodů.

krádeže vloupáním do ostatních objektů.³⁵ Index kriminality u tohoto trestného činu (57,3 skutků/ 10 tis. obyvatel) dosahuje téměř dvojnásobku celostátního průměru a meziročně ještě vzrostl.

Ústecký kraj je typický **nejvyšším indexem násilné kriminality** v ČR.

***

Z pohledu územních odborů PČR, které většinou odpovídají okresům ČR, je pořadí podle počtu zjištěných trestných činů následující: Ostrava, Brno, Karviná, Olomouc, Plzeň, Liberec, České Budějovice, Most, Frýdek-Místek, Ústí nad Labem, Teplice, Děčín, Opava, Kladno, Mladá Boleslav. Je patrný **vysoký podíl okresů Ústeckého a Moravskoslezského kraje.**

Hl. m. Praha má zvláštní status, proto do tohoto žebříčku není zahrnuta.

***

Z **hlediska objasněnosti** byl tradičně i v roce 2013 s velkým předstihem **nejúspěšnější Karlovarský kraj**, kde bylo objasněno 68,4 % zjištěné trestné činnosti. *Tato skutečnost je pozoruhodná a ukazuje – v kontextu relativně vysokého indexu kriminality a i významného meziročního nárůstu zjištěné kriminality – že i poměrně vysoké zatížení kriminalitou nemusí být provázáno nízkou objasněností, jak je jinak poměrně obvyklé.*

Více než 50% objasněnost vykázaly – obdobně jako v roce 2012 – i kraje Plzeňský (53,8 %), Zlínský (54,3 %) a Kraj Vysočina (53, %).

Nejnižší objasněností je typické hl. město Praha, což je rozhodujícím způsobem podmíněno jejími specifickými velkoměstskými kriminogenními faktory. V roce 2013 bylo objasněno 21,6 % zjištěných trestných činů.

Opatření

V rámci preventivní činnosti bylo v roce 2013 realizováno krajskými ředitelstvími policie velké množství preventivních akcí, které byly zaměřeny na priority a bezpečnostní situaci

³⁵ Např. sklepy, garáže, dílny, stodoly a kůlny, zahradní altány, dvory a zahrady aj. Policejní klasifikace je v tomto ohledu podrobnější než klasifikace trestního zákoníku, člení krádeže dle § 205 tr. zákoníku podle dalších taktických hledisek.

daného teritoria krajského ředitelství policie nebo příslušného územního odboru policie.³⁶

Současně s tím byly realizovány také akce celorepublikového charakteru.³⁷

(Opatření dále viz 2.2.1 Majetková kriminalita, 2.2.10 Informační kriminalita, 2.2.11 Bezpečnost silničního provozu aj.

Podrobnější údaje viz tabulková a grafická část str. 32–36)

³⁶ Např.:

- o Na území hlavního města Prahy byla prevence zaměřena na řešení aktuálních problémů, jako jsou: kriminalita páchaná na seniorech, hrozba útoku ve školském zařízení, vysoká dopravní nehodovost za účasti chodců, zneužívání linky 158 apod.

Během roku 2013 v Praze proběhlo **588 besed a přednášek** pro ohrožené skupiny obyvatelstva, které byly věnovány primární prevenci. V oblasti zpravodajství pokračovala spolupráce s TV Nova, TV Prima, Českou televizí, TV Barrandov a TV Metropol. Největším přínosem byla v roce 2013 spolupráce s tvůrci pořadu TV Prima „KRIMI zprávy“ atd.

- o V Moravskoslezském kraji probíhaly mj. následující preventivní celorepublikové regionální projekty: „Bezpečí ve stáří“, „Bezpečnější Ostrava“, „Bezpečně nakupování a parkování“, „STOP kriminalitě na Karvinsku“, „Automobil není trezor“ a další.
- o V Ústeckém kraji odstartoval v roce 2013 projekt „**Správným směrem**“, který si klade za cíl zejména nastavení efektivní spolupráce všech složek zabývajících se protidrogovou prevencí v daném regionu a vytvoření co nejúčinnějšího souboru opatření, která budou odrážet konkrétní problémy s drogami v dané lokalitě. Projekt je finančně podporován hejtnanem Ústeckého kraje, který rovněž nad projektem převzal záštitu. Jen v Ústeckém kraji je do preventivních opatření zapojeno již přes 1900 aktivních účastníků. Prevence rizikového chování v oblasti návykových látek probíhá zejména formou odborných seminářů, přednášek a workshopů jak pro veřejnost, tak i pro studenty škol a také v podobě nejrůznějších doprovodných programů. V roce 2014 se projekt stěhuje do Jihočeského kraje a odtud dále do dalších regionů České republiky.

³⁷ Např.:

- o **Obezřetnost se vyplatí.** Preventivně informační kampaň Policie ČR zaměřená na prevenci proti kapsním krádežím probíhá dvakrát ročně již od prosince 2011.
- o Mediální kampaň „**Místo činu? Domov!**“, zahájená již v roce 2010, je zaměřena na efektivní informování veřejnosti o problematice domácího násilí, především o možnostech jeho řešení. Kampaň probíhá jak prostřednictvím médií, tak distribucí osvětových tiskovin a zveřejněním zvukových i obrazových spotů nebo výukových filmů. Tato kampaň v roce 2013 zvítězila v soutěži pořádané českou pobočkou ASIS International.

2.1.2 Pachatelé trestné činnosti

Kriminální statistika

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob:

117 682 (+4 656, +4,1 %)

z toho: Podíl mužů: 85,8 % (-0,5 %)

Podíl žen: 14,2 % (+0,5 %)

Statistika státních zastupitelství a soudů

Počet obžalovaných osob:

34 275 (-3 709, -9,8 %)

Počet osob, na něž byl podán návrh na potrestání ve zkráceném přípravném řízení:

63 759 (+6 554, +11,5 %)

Počet odsouzených: 77 976 (+6 505, +9,1 %)

V roce 2013 bylo Policií ČR vyšetřováno a stíháno celkem 117 682 (+4 656, +4,1 %) osob. Na jednoho pachatele připadalo průměrně 1,2 z celkem objasněných trestných činů.

Podíl žen na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob je trvale nízký, od roku 2008 mírně roste. V roce 2013 se zvýšil na 14,2 % (+0,5 %).³⁸

Meziročně nejvíce vzrostl počet pachatelů trestných činů:

- o úvěrový podvod (+1 374, +51,1 %)
- o maření výkonu úředního rozhodnutí (+1 353, +12,8 % osob)
- o krádeže vloupáním 10 197 (+581, +6 %).

Nejvíce pachatelů bylo stíháno a vyšetřováno pro trestné činy:

- o krádeže prosté (20 642 osob)
- o zanedbání povinné výživy (13 280 osob)
- o maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání (11 898 osob)
- o krádeže vloupáním 10 197 (osob).

Pachatelé těchto čtyř druhů trestných činů tvořili cca 47,6 % všech osob stíhaných a vyšetřovaných PČR.

***

Pro trestný čin **vraždy** bylo stíháno a vyšetřováno 187 osob (-15, -7,4 %). Za násilnou kriminalitu bylo stíháno celkem 13 133 (-9, -0,1 %) osob. V jejím rámci došlo k největšímu nárůstu počtu pachatelů u trestného

³⁸ Ženy jsou nejčastěji stíhány za krádeže, úvěrové podvody, zanedbání povinné výživy, maření výkonu úředního rozhodnutí, podvody a zpronevěry.

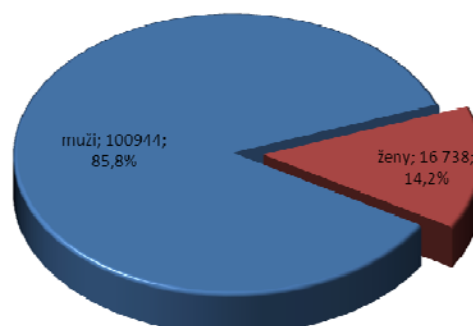
Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob v ČR v letech 2004 až 2013

činu porušování domovní svobody (+159, +11,5 %) a nejvíce osob bylo stíháno pro trestný čin úmyslné ublížení na zdraví (4 524).

Obžalováno bylo 34 275 osob. NSZ

Podíl mužů a žen na stíhaných a vyšetřovaných osobách v ČR celkem v roce 2013

potvrzuje, že značná část kriminality je nově řešena v jednodušší formě řízení, a to ve **zkráceném přípravném řízení**, na něž navazuje zjednodušené řízení před samosoudcem završené vydáním trestního příkazu.³⁹ Zkrácené přípravné

³⁹ NSZ poukazuje na skutečnost, že trestní řád se po řadě nesčetných novelizací stal jen obtížně aplikovatelný, což se týká především standardního přípravného řízení a přípravného řízení s rozšířeným vyšetřováním.

Nový trestní zákoník přinesl nahrazení tzv. materiální stránky trestného činu **formálním pojetím definice trestného činu a zásadou subsidiarity trestní represe** ve smyslu § 12 odst. 2 trestního zákoníku, aniž by byl významně posílen princip oportunity v trestním právu procesním. **Aplikační praxe orgánů činných v trestním řízení se s takovým novým konceptem potýká a přiléhavě**

řízení se postupně stalo rozhodující formou přípravného řízení. Celková **obžalobnost** osciluje kolem 92 % a podle NSZ nadále platí závěr, že jde do značné míry o limitní údaj.

V roce 2013 bylo vyřízeno ve **zkráceném přípravném řízení celkem 63 988 osob**, vůči 63 759 osobám byl podán návrh na potrestání.⁴⁰

***

Počet dětí mladších 15 let, které byly vyšetřovány pro spáchání činů jinak trestných, klesl na historicky nejnižší hodnotu, stejně tak jako počet stíhaných a vyšetřovaných mladistvých. (viz kapitola 2.1.2.1)

Střediska **Probační a mediační služby** (PMS) evidovala celkem 26 044 nových případů, což v meziročním srovnání představuje cca 16% pokles (31 170 v roce 2012).⁴¹

Přetrvává vyšší podíl případů evidovaných v rámci vykonávacího řízení (celkem 14 774) oproti 11 270 případům v rámci řízení přípravného, ale procentuální zastoupení případů v přípravném řízení se zvýšilo proti roku 2012 o 3 %, tj. ze 40 % na 43 %.

V rámci agendy přípravného řízení a řízení před soudem byla v případech dospělých pachatelů PMS pověřována v největší míře:

- o vyhotovením stanoviska k možnosti uložení trestu obecně prospěšných prací (51 % případů).
- o zprostředkováním řešení konfliktů a přípravou pro možnost odklonu v trestním řízení nebo uložení alternativního trestu a opatření (38 % případů).

V rámci vykonávacího řízení v případech dospělých pachatelů byla PMS nejvíce vytížena agendou související s výkonem trestu obecně prospěšných prací (48 % případů) a agendou související se zajištěním výkonu dohledu (33 % případů).

řešení se hledá obtížně, což je ovlivněno i různými názory v judikatuře a akademickém diskursu.

⁴⁰ Údaje poskytuje odbor dohledu MS.

⁴¹ Celkový počet případů, jimž se PMS v roce 2013 zabývala, byl však vyšší, protože zahrnuje i případy, se kterými probační úředníci a asistenti pracují již několik let (jde zejména o podmíněně odsouzení s dohledem, podmíněně propuštění s dohledem).

Trestná činnost recidivistů⁴²

Počet stíhaných recidivistů se meziročně zvýšil na 61 934⁴³ (+5 445, +9,6 %), což je nejvyšší historický počet v ČR.

334 recidivistů bylo ve věku 15-18 let.

Také podíl recidivistů na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob dlouhodobě stoupá a v roce 2013 dosáhl v historii ČR nejvyšší zaznamenané hodnoty **52,6 %** (v roce 2012 činil 50 %, v roce 2011 48,5 %, v roce 2000 29,7 %).

Vzrostl rovněž počet trestných činů spáchaných recidivisty. V roce 2013 **recidivisté spáchali 83 894 (+9 079, +12,1 %) trestných činů**, z toho 77 vražd, 1 086 loupeží, 199 znásilnění a 12 398 krádeží vloupáním.

Podíl recidivistů na objasněné trestné činnosti má dlouhodobý rostoucí trend a v roce 2013 dosáhl již **59 %** (v roce 2012 činil 56,1 %, v roce 2011 54,9 %, v roce 2000 35,6 % všech objasněných skutků).

Neúčinnost opatření k předcházení a potírání recidivy trestné činnosti je evidentní.

⁴² Recidivistou ve smyslu policejní statistiky je pachatel úmyslného trestného činu, který byl již za jiný úmyslný trestný čin dříve odsouzen. Výklad pojmu recidivista v jiných resortních statistikách (např. soudní, vězeňské) je odlišný od výkladu Policie ČR.

⁴³ **Oproti roku 1995 se počet stíhaných a vyšetřovaných recidivistů v roce 2013 zvýšil o 87,5 %, oproti roku 2000 o 60,2 %. V roce 2000 bylo PČR stíháno a vyšetřováno 38 664 recidivistů, v roce 1995 jich bylo stíháno a vyšetřováno 33 035.**

Trestná činnost páchaná cizími státními příslušníky

Ačkoliv cizinci tvoří cca 0,5 % populace v ČR, v roce 2013 spáchali 9 595 (+270) trestných činů, tedy 6,8 % (-0,2 %) ze všech objasněných trestných činů.

Trestně stíháno nebo vyšetřováno bylo 7 470 cizinců⁴⁴, což představuje 6,3 % z celkového počtu stíhaných a vyšetřovaných osob. Oproti roku 2012 došlo k mírnému poklesu počtu stíhaných cizinců o 43 (-0,6 %).

Již od roku 2008 strmě narůstá **drogová kriminalita páchaná vietnamskými státními příslušníky**. Např. pro trestný čin nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy (§ 283) bylo v roce 2013 stíháno a vyšetřováno 199 Vietnamců (v roce 2007 – 22, v roce 2011 – 139, v roce 2012 – 194 osob).

Cizinci mají velmi vysoký podíl na pachatelích trestné činnosti spáchané v organizované skupině (29,1 % v roce 2013) nebo pachatelích vražd (11,8 % v roce 2013, 13,9 % v roce 2012).

Nejvyšší podíly mají cizinci na pachatelích trestných činů, jako jsou např.: porušování práv k ochranné známce (podíl 78,5 %) nebo padělání a pozměňování veřejné listiny.

Z celkového počtu odsouzených v roce 2012 bylo 4 916 (+7) cizinců, což představuje

6,3 %.⁴⁵ Nejvíce odsouzených osob bylo příslušníky Slovenské republiky (2 023, +57, +2,9 %), dále Ukrajinské republiky (732, -46, -5,9 %), **Vietnamské socialistické republiky (561, +55, +10,9 %), u nichž byl zaznamenán poměrně výrazný meziroční nárůst**, Polské republiky (257, -30, -10,5 %) a Rumunska (169, +10, +6,3 %).

(Další údaje viz tabulková a grafická část str. 12–15)

Trestná činnost příslušníků a občanských zaměstnanců bezpečnostních sborů⁴⁶

V roce 2013 **Generální inspekce bezpečnostních sborů** (dále inspekce) zadokumentovala **protiprávní jednání u 390 (-83) osob** v rámci prošetřované trestné činnosti spadající do její pravomoci,⁴⁷ z toho v jednom případě se jednalo o právnickou osobu se sídlem v České republice.

Na základě analýzy statistických ukazatelů je možné konstatovat, že **došlo k celkovému poklesu trestné činnosti, která spadá do kompetence inspekce**. Největší pokles byl zaznamenán u příslušníků PČR.

Zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření v rámci zkráceného přípravného řízení bylo realizováno u:

- 153 (-75) příslušníků a 11 zaměstnanců PČR,
- 40(-6) příslušníků a 3 zaměstnanců VS ČR,
- 12 (+3) příslušníků a 1 zaměstnanec CS ČR.

Proti jednomu příslušníkovi inspekce byl podán návrh státnímu zástupci k zahájení trestního stíhání.

⁴⁵ Podle informací **IKSP** vyplývá ze srovnání s řadou evropských států, že podíl cizích státních příslušníků na známé a registrované kriminalitě je v ČR nadále spíše nižší (např. podíl cizinců na odsouzených v SRN činil 22,8 %, v Rakousku 29,7 %, ve Francii 11,9 % – údaje jsou z roku 2006).

⁴⁶ Další informace jsou obsaženy ve **Zprávě o činnosti GIBS**, která byla podle ustanovení § 57 odst. 4 zákona č. 341/2011 Sb. předložena vládě ČR, Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny a Stálé komisi pro kontrolu GIBS Poslanecké sněmovny. Tato zpráva deklaruje výsledky z činnosti GIBS na úseku trestního řízení za rok 2013.

⁴⁷ Inspekce provádí vyhledávání, odhalování, prověřování a vyšetřování trestné činnosti příslušníků a zaměstnanců Policie České republiky (dále jen „PČR“), Vězeňské služby České republiky (dále jen „VS ČR“) a Celní správy České republiky (dále jen „CS ČR“). Dále prověřuje a vyšetřuje trestné činy civilních osob ve formě spolupachatelství spolu s pachateli z uvedených bezpečnostních sborů.

⁴⁴ Z toho 75 cizinců bylo ve věku 15-18 let a 36 cizinců ve věku do 15 let.

Inspekce zahájila trestní stíhání, včetně trestního stíhání právnické osoby, podala návrh na zahájení trestního stíhání, sdělila podezření v rámci zkráceného přípravného řízení u 48 (-9) civilních osob.

Celkem bylo v roce 2013 zahájeno trestní stíhání, podán návrh na zahájení trestního stíhání nebo sděleno podezření v rámci zkráceného přípravného řízení u 269 (-86) osob.

Návrh na podání obžaloby byl inspekci v roce 2013 podán **na 196 (-23) pachatelů**. Z toho na 126 (-35) příslušníků PČR, na 21 (-1) příslušníků VS ČR, na 10 (+6) příslušníků CS ČR, na 7 (+1) zaměstnanců PČR, na 2 zaměstnance VS ČR, na 1 (+1) zaměstnance CS ČR a na 29 (+5) civilních osob.

V roce 2013 inspekce zadokumentovala u 269 (-86) osob spáchání celkem **407 (-60) trestných činů**, z toho jich 244 (-57) měl spáchat příslušník PČR, 16 (+1) zaměstnanec PČR, 56 (-3) příslušník VS ČR, 3 (-1) zaměstnanec VS ČR, 17 (+6) příslušník CS ČR, 1 (+1) zaměstnanec CS ČR, 1 příslušník inspekce, 67 (-9) civilní osoba a 2 (+2) právnická osoba.

Nejvíce, tj. 93 trestných činů se vztahovalo k hospodářské kriminalitě, což činí cca 23 % z celkového počtu trestných činů.

V roce 2013 inspekce dokumentovala **protiprávní jednání celkem 315 (-81) příslušníků bezpečnostních sborů**. Nejvíce osob bylo evidováno s délkou služby do 5 let, a to celkem 90 (-41), což je více než čtvrtina pachatelů.

V roce 2013 inspekce **ve 46 trestních spisech** prováděla úkony trestního řízení pro trestnou činnost vykazující **korupční jednání**.

K zahájení trestního stíhání nebo sdělení podezření v rámci zkráceného přípravného řízení konkrétní osobě došlo u celkem 23 (-3) pachatelů, z toho ve 12 případech se jednalo o příslušníka PČR.

V oblasti extremismu inspekce prováděla v roce 2013 úkony trestního řízení v jednom případě (+1). Zahájeno trestní stíhání nebylo v žádném případě.

V problematice domácího násilí inspekce prováděla v roce 2013 úkony trestního řízení v 18 trestních spisech, proti 9 (+2) pachatelům bylo zahájeno trestní stíhání.

V roce 2013 soudy pravomocně odsoudily 89 (+11, +14,1 %) příslušníků Policie ČR.⁴⁸ Nejčastěji byli příslušníci Policie ČR odsouzeni pro trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele podle § 158 tr. zák. – 17 pachatelů, dále pro trestný čin přijímání úplatku podle § 160 tr. zák., kterého se dopustili 4 příslušníci Policie ČR. Za zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 nového tr. zákoníku bylo odsouzeno 25 příslušníků Policie ČR.

Trestná činnost vojáků v činné službě

Situaci v oblasti pořádku a bezpečnosti v Ozbrojených silách ČR lze v roce 2013 charakterizovat jako stabilizovanou. Vojenská policie (dále jen VP) v hodnoceném období prověřovala 879 (-40, -4,4 %) podezření ze spáchání protiprávního jednání. VP šetřila celkem 303 podezření ze spáchání trestných činů (+19, +6,7 %) a 598 přestupků, z toho 306 (51,2 %) na úseku dopravy.

Kriminalita v oblasti majetkových trestných činů je oproti předchozímu roku 2012 vyšší a je tak potvrzen přetrvávající vývojový trend minulých let, kdy výrazně převažuje počet šetřených majetkových trestných činů nad vojenskými trestnými činy.

VP šetřila mj. podezření ze spáchání:

- o 237 trestných činů proti majetku (+33, +13,8 %),
- o 27 trestných činů obecně nebezpečných, z toho 11 případů ohrožení pod vlivem návykové látky (-3, -11,1%),
- o 19 trestných činů vojenských (-4, -17,4 %),
- o 12 trestných činů proti pořádku ve věcech veřejných (-5, -29,4 %),
- o 8 trestných činů proti životu a zdraví (-8, -50 %),
- o 6 trestných činů hospodářských (-9, -60 %),
- o 2 trestné činy na úseku projevů extremismu.

Z 288 ukončených případů podezření ze spáchání trestného činu bylo VP objasněno 88 %. Celkem 72 podezřelých osob bylo předáno vyšetřovateli Policie ČR či státnímu zástupci s návrhem na zahájení úkonů trestního stíhání.

***

Opatření přijatá VP v posledních letech k ovlivnění bezpečnostní situace v resortu MO jednoznačně prokázala svoji opodstatněnost.

⁴⁸ Zdroj informací: Odbor dohledu MS.

Z tohoto důvodu byla aplikována i v hodnoceném období roku 2013. Jednalo se zejména o přijetí preventivních opatření na úseku extremismu a ochrany majetku.

V resortu MO je problematika preventivního působení realizována jako **prevence sociálně nežádoucích jevů** (dále jen P-SNJ) v programu prevence kriminality a programu protidrogové problematiky. Úkoly P-SNJ byly koordinovány Resortní komisí pro prevenci sociálně nežádoucích jevů.

Celkem bylo v resortu MO v roce 2013 realizováno **108 projektů P-SNJ (82 - program prevence kriminality, 26 - program protidrogové politiky)**. Program prevence kriminality se zabývá rozsáhlou problematikou P-SNJ v resortu MO (např. extremismem, kriminálním jednáním, finanční gramotností, problematikou mezi-lidských vztahů, komunikací, agresivitou, duševní hygienou a zdravím, rizikovým sexuálním chováním, rodinou a rodinným zázemím při výchově dětí v kontextu s prevencí SNJ, sektami, radikalismem a jeho projevy, rasovou nesnášenlivostí, terorismem atd.).

V oblasti P-SNJ provedla Vojenská policie v hodnoceném období celkem 1 005 preventivních kontrol.

***

V roce 2013 bylo celkem **odsouzeno 47** vojáků v činné službě. Podle nového tr. zák. byli vojáků v činné službě odsouzeni nejčastěji za ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 tr. zák. – 21 osob, výtržnictví podle § 358 tr. zák. – 7 osob a ublížení na zdraví podle § 146 tr. zák. – 3 osoby.

Trestná činnost právnických osob

Trestní odpovědnost právnických osob se v právním řádu České republiky uplatňuje dva roky. Došlo ke změně dosavadní koncepce základů trestní odpovědnosti, kdy subjektem trestného činu není již toliko jednotlivec. Ve sledovaných kategoriích je vykazován evidentní vzestupný trend. Co se týče počtu trestně stíhaných právnických osob, bylo v roce 2013 zahájeno trestní stíhání vůči 51 právnickým osobám (v roce 2012 tento počet činil 18 právnických osob).

Jak uvádí **NSZ**, jsou právnické osoby stíhány především pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby podle § 240 trestního zákoníku, trestný čin neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné

povinné platby podle § 241 trestního zákoníku a trestný čin podvodu podle § 209 trestního zákoníku.

Opatření

V roce 2013 bylo soudy ČR **pravomocně odsouzeno 77 976 (+6 505, +9,1 %) osob**. Nejvíce osob odsoudily soudy Severomoravského soudního kraje – 14 489 osob, následují soudy Středočeského kraje – 12 404.

O 1 311 osob narostl počet odsouzených pro trestný čin krádeže, zvýšení o 363 osob bylo zaznamenáno u trestného činu výtržnictví, zvýšení o 175 osob bylo zaznamenáno u trestného činu ublížení na zdraví, o 14 osob se zvýšil počet odsouzených pro trestný čin vraždy (ze 107 v roce 2012 na 121 v roce 2013) a zvýšil se počet pravomocně odsouzených pachatelů trestného činu loupeže – o 4 osoby.

Podíl jednotlivých druhů ukládaných trestů (včetně trestních opatření pro mladistvé) zůstává dlouhodobě v podstatě stejný. Nejčastěji byly ukládány tresty odnětí svobody s podmíněným odkladem – 57 465 osobám, což představuje 74 % z počtu odsouzených osob, nepodmíněné tresty odnětí svobody byly uloženy 8 579 osobám, tj. 11 %, trest obecně prospěšných prací 6 746 osobám, tj. 8,7 % a samostatný peněžitý trest 2 491 osobám, tj. 3,2 %.

Nepodmíněné tresty odnětí svobody byly nejčastěji ukládány ve výměře do jednoho roku – 4 694 osobám (54,7 % z uložených nepodmíněných trestů) a dále ve výměře od jednoho roku do pěti let – 3 332 osobám (38,9 %). Tresty ve výměře od pěti do patnácti let byly uloženy – 511 osobám (6 %), výjimečný trest od 15 do 25 let byl uložen 42 osobám a trest na doživotí byl v roce 2013 pravomocně uložen 2 osobám.

***

Dne 1. 1. 2013 vyhlásil prezident republiky **amnestii**.⁴⁹ Nepodmíněné tresty byly prominuty cca 20 tis. odsouzených pachatelů trestných činů. Bylo propuštěno cca 6 456 vězňů odsouzených pachatelů.

⁴⁹ Dle NSZ lze zdůraznit, že vyhlášená amnestie prezidenta republiky částečně omezila přeplněnost věznic, je však otázkou, zda by uvedený problém neměl být řešen spíše systémovými opatřeními, zejména v trestně politické oblasti.

K 31. 12. 2013 bylo **vězněno** 14 303 odsouzených a 2 315 obviněných osob (v roce 2012 20 435 odsouzených a 2 178 obviněných osob).

Aktivita Vězeňské služby ČR směřovala ke zvýraznění aspektu prevence recidivy kriminálního chování. V porovnání s rokem 2012 došlo v roce 2013 z důvodu vyhlášení amnestie k poklesu:

- o počtu odsouzených vykonávajících trest ve specializovaných odděleních výkonu trestu při zachování kvality realizovaných programů,
- o počtu odsouzených ve výstupních odděleních věznic a vazebních věznic a realizovaných programů přípravy odsouzených na propuštění z výkonu trestu odnětí svobody,
- o počtu odsouzených vykonávajících trest v bezdrogových zónách věznic a vazebních věznic,
- o počtu odsouzených zařazených do vzdělávacích a rekvalifikačních programů.

Dle možností byl realizován jako obvykle **standardizovaný program 3Z** (Zastav se, Zamysli se, Změň se) zaměřený na statisticky nejrozšířenější vězeňskou populaci (dospělí muži 25–40 let, 2–3x ve výkonu trestu odnětí svobody převážně pro majetkovou trestnou činnost) a **standardizovaný program GREPP** pro práci s pachateli, kteří byli odsouzeni za trestné činy násilí na dětech (týrání dětí, komerčního sexuálního zneužívání dětí i sexuálního zneužívání dětí bez komerčního aspektu). Dále byl pro mladistvé realizován program **TP 21 JUNIOR** zaměřený na snižování násilného chování a pro dospělé odsouzené za násilnou trestnou činnost program **KEMP**. Pro odsouzené s problematickým průběhem řídicí praxe probíhal program **PARDON**.

V oblasti protidrogové politiky byly pro rok 2013 stanoveny nové úkoly, a to **Plánem činnosti Vězeňské služby v protidrogové politice na období 2013 až 2015**, který zohledňuje vládní úkoly stanovené Akčním plánem realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2013 až 2015. V oblasti léčby drogových závislostí došlo ke zvýšení celkové kapacity specializovaných oddělení tím, že bylo nově zřízeno specializované oddělení ve Věznici Kuřim.

V oblasti zdravotních služeb byla nadále poskytována detoxifikace a substituční léčba závislosti na opiátech a nadále bylo realizováno soudně nařízené ochranné léčení proti-

toxikomanické, protialkoholní a patologického hráčství. Probíhala též intenzivní spolupráce jednotlivých věznic s nestátními organizacemi, které poskytují protidrogové služby.

Projekt „Křehká šance“

V roce 2013 PMS pokračovala v partnerství s VS ČR v realizaci projektu s názvem „Křehká šance“, který v rámci Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost (podpora sociální integrace a sociálních služeb) získal finanční podporu ESF (CZ.1.04/3.1.00/73.00004). Projekt reaguje na potřebu odsouzených s předpoklady pro podmíněné propuštění připravit se na život vně věznice a po podmíněném propuštění se úspěšně adaptovat a začlenit se do společnosti. Projekt zohledňuje požadavek integrovat propuštěné osoby bezpečným způsobem, posílit prevenci dalšího opakování trestné činnosti a umožnit oběti získat informaci o chystaném podmíněném propuštění pachatele a vyjádřit v této souvislosti obavy a potřeby.⁵⁰

***

V roce 2013 byla dokončena metodika práce Komisí, která byla inovována na základě zkušeností z pilotního projektu Komisí pro podmíněné propuštění realizovaného v letech 2009–2012. Proběhla také potřebná školení pracovníků projektu – koordinátorů projektu ve věznici, administrátorů a členů Komisí. Byl také vytvořen seznam spolupracujících asistentů pro oběti. Ve sledovaném roce bylo celkově Komisemi projednáno 52 případů odsouzených.

***

V roce 2013 probíhaly další aktivity v rámci proškolení probačních úředníků a asistentů v oblasti „Práce s riziky – hodnocení rizik a potřeb“.⁵¹ Na školení navazovaly kasuistické semináře, kde účastníci školení reflektovali vlastní postupy při případové práci s pachateli. V roce 2013 celkem proběhlo 7 kasuistických seminářů, které absolvovalo 36 zaměstnanců PMS.

⁵⁰ V rámci projektu byl systém práce Komisí pro podmíněné propuštění (dále Komisí) rozšířen do 9 věznic (Liberec, Stráž pod Ralskem, Rýnovice, Heřmanice, Opava, Karviná, Bělušice, Příbram, Plzeň).

⁵¹ Pro rok 2013 byla přijata strategie s cílem rozšíření kvalifikovaného lektorského týmu o další interní lektory tak, aby v každém soudním kraji byl k dispozici lektor / lektorská dvojice, která by školení realizovala dle potřeb regionů. Bylo proškoleny osm nových lektorů (celkem má PMS t.č. k dispozici 13 lektorů). Proběhlo 6 školení „Práce s riziky – hodnocení rizik a potřeb“ a bylo proškoleny 72 pracovníků PMS.

SARPO – souhrnná analýza rizik a potřeb

V průběhu roku 2013 PMS připravovala tvorbu elektronické podoby nástroje SARPO (Souhrnná Analýza Rizik a Potřeb Odsouzených) a to jako základního předpokladu pro realizaci druhého pilotního projektu v rámci PMS.

Drogové testování

Cílem drogového testování je zkvalitnění práce s riziky, kdy ověření užívání drog u klientů PMS je zásadní informací pro jejich analýzu ze strany probačních úředníků a asistentů a následně pak pro orgány činné v trestním řízení. Využívání drogového testování v rámci PMS je průběžně monitorováno jak co do počtu využitých testů, tak jejich výsledků a dále je průběžným proškolením pracovníků PMS zajištěna kvalita provádění testů. Dosavadní údaje z r. 2013 ukazují na postupnou stabilizaci v počtu využívaných testů na cca 3 500–4 000 testů za rok. Záchyty omamných a psychotropních látek dále stejně jako v minulém období opodstatňují prováděné testování. Cca 25 % provedených testů tyto látky zachytilo. Největší záchyt byl zaznamenán u marihuany (58,6 %, 225 záchytů) a metamfetaminu (47,9 % pozitivních testů, 184 záchytů).

Sanace dluhů

V průběhu roku 2013 navázala Aliance proti dluhům (dále jen APD) na dosažené výsledky předchozího roku. Zejména se činnost APD v rámci projektu „Rozvoj probačních a resocializačních programů – posílení prevence a ochrany společnosti před opakováním trestné činnosti“ zaměřila na témata alternativních programů oddlužení a spotřebitelské úvěry.

Témata byla řešena při příležitosti pracovních jednání i schůzek organizačního výboru APD.⁵² Konkrétním výstupem dosavadní práce v oblasti projednávání možných alternativ programů oddlužení je mapa námětů, která bude předložena jako stanovisko APD Expertní skupině MS ČR, jež se bude zabývat návrhem pro vznik IVA. Mapa námětů identifikuje klíčové oblasti, kterými je nutné se dále zabývat (např. upřesnění a definice pohledávek, jak pracovat s informacemi o pohledávkách, podoba a podmínky vzniku sanačního fondu, možnostmi finančních dohledů (finanční kuratela), míra a úprava sankcí atd.).

APD v roce 2013 také rozšířila svoji členskou základnu, a to o Czech Credit Bureau (zahrnující CNCB i CBCB) a o Sociální poradnu Jirkov. Celkově již k dnešnímu dni tvoří členskou základnu téměř 30 členů.

S tématem zadluženosti souvisejí i vzdělávací akce v r. 2013 zaměřené na oblast práce s předluženým klientem (proškoleno 170 probačních úředníků a asistentů).

Systém dalšího vzdělávání pracovníků PMS ČR

V r. 2013 byl schválen předem definovaný projekt „Systém dalšího, specifického vzdělávání pracovníků PMS ČR“ (SDV) v rámci Finančních mechanismů Norska.

Další informace viz kapitola 3.2 Prevence kriminality.

⁵² Byly uspořádány 3 kulaté stoly, kterých se zúčastnil i švýcarský expert na danou problematiku pan Peter Gründler (VEBO - Sdružení pro rozvoj probačních služeb ve střední a východní Evropě). Tématy byla prezentace dobré praxe uplatňované ve Švýcarsku (oddlužování osob) i principů zvažovaného Institutu dobrovolného vyrovnání (IVA) a informace o revizní novele insolvenčního zákona. Kulatých stolů se mj. účastnili zástupci Provident Financial, Poradny při finanční tísní, příslušných registrů v ČR (SOLUS, Czech Credit Bureau) a řada NGO aj. Téma alternativních programů oddlužení v ČR bylo projednáno v r. 2013 na listopadovém kulatém stole a průběžně bude tématem i v roce 2014.

2.1.2.1 Kriminalita mládeže

Děti – pachatelé činů jinak trestných

1 251 (-120, -8,8 %)

Počet činů jinak trestných spáchaných dětmi

1 286 (-177, -12,1 %)

Mladiství – pachatelé trestných činů

2 939 (-547, -15,7 %)

Počet trestných činů spáchaných mladistvými 3 845(-868, -18,4 %)

Evidovaná kriminalita mládeže v roce 2013 zaznamenala oproti roku 2012 znatelný pokles, a to jak u dětí mladších 15 let, tak u mladistvých. Podle policejních statistik spáchaly děti mladší 15 let v roce 2013 celkem 1 251(-8,8 %) skutků, mladiství spáchali 3 845 (-18,4 %) skutků.

Podle názoru NSZ (již z roku 2011) může být jednou z příčin nízkého počtu mladistvých stíhaných a řešených ve zkráceném přípravném řízení (obdobně dětí do 15 let věku) **zastření identity neznámých pachatelů** (tedy i věku) trestné činnosti.⁵³

Stejně jako v roce 2012 PČR zaznamenává vyšší stupeň brutality při vedených útocích. Výjimkou nejsou útoky za použití zbraně a zkratkovitá jednání vyúsťující v nejzávažnější zločiny.

Mezi 2 939 mladistvými pachateli PČR evidovala 334 recidivistů a 495 již dříve vyšetřovaných osob.

***

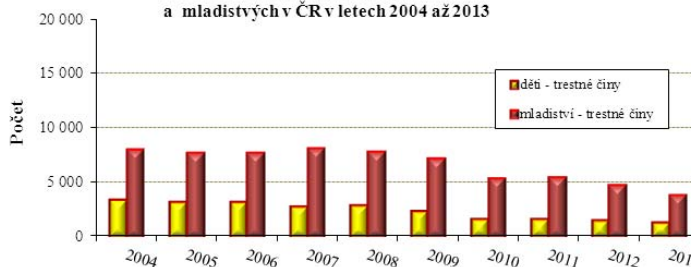
Podle PČR se delikvence mládeže objevuje již počátkem školní docházky. U dětí mladších 15 let převládají drobné krádeže nebo šikana. Závažnější delikvence se objevuje kolem 12. roku věku.

Protiprávní jednání mládeže podstatně ovlivňuje ekonomická a sociální situace rodiny. Mladiství a nezletilí delikventi často pocházejí z neúplných, nefunkčních, sociálně nebo ekonomicky slabých rodin, nezřídka se jedná o kombinaci několika nebo všech faktorů. Delikventi často pocházejí z diagnostických

⁵³ Pro ilustraci uvádíme vybraná data z minulých let, která by měla inspirovat k hledání důvodů nízké evidované kriminality mládeže:

V roce 1996 bylo zjištěno 13 392 mladistvých pachatelů trestné činnosti, tj. 4,5x více než v roce 2013; v letech 1996 až 2001 činil roční průměr mladistvých pachatelů 10 808, tj. téměř 3x více než v roce 2013 atd.

Vývoj Policii ČR evidované trestné činnosti dětí mladších 15 let a mladistvých v ČR v letech 2004 až 2013

ústavů, kde mají nařízenou ústavní výchovu, zejména z důvodů nedostatečné péče ze strany rodičů a zcela nevyhovujících podmínek v rodině. Významný vliv na výskyt trestné činnosti u mládeže má skladba obyvatel.

Podle PČR se jako problém při výchově mládeže ukazují tzv. **sociálně vyloučené lokality a ubytovny**. Rodiny, které se do takového prostředí dostanou, si osvojují specifické vzorce chování spojené s výskytem sociálně patologických jevů a nejrůznějších závislostí. Kriminalita a jiné nelegální aktivity nejsou vnímány negativně, nýbrž jako běžný zdroj obživy. Přístup dětí z takovýchto lokalit ke vzdělání je většinou negativní. Ve spojení s demografickým složením obyvatel sociálně vyloučených lokalit jde o výrazný kriminogenní faktor.

Často je trestná činnost mládeže páchána pod vlivem alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek (OPL). Finanční prostředky získané touto trestnou činností v části případů slouží pro nákup alkoholu nebo OPL.

***

Děti mladší 15 let se nejčastěji dopouštějí krádeží prostých, jako jsou krádeže v bytech a rodinných domcích, kapesní krádeže atd. V roce 2013 PČR zjistila celkem 299 krádeží prostých, ale také 217 skutků krádeží vloupáním (včetně do rodinných domků a bytů).

V roce 2013 spáchaly děti mladší 15 let **tři vraždy**, 90 loupeží a 83 úmyslných ublížení na zdraví. PČR zaevidovala 55 trestných činů vydírání spáchaných pachateli ve věku do 15 let.

V oblasti mravnostní kriminality bylo zjištěno 78 trestných činů pohlavní zneužívání.

***

Mladistvými bylo spácháno nejvíce skutků (2 052) na úseku **majetkové kriminality**, z toho:

- 897 krádeží vloupání, zastoupených především krádežemi vloupáním do ostatních objektů (453 skutků), do rodinných domků (112 skutků), víkendových chat (87 skutků), do bytů (62 skutků).
- 1 002 krádeží prostých, zejména se jednalo o krádeže v jiných objektech (254 skutků), krádeže motorových vozidel dvoustopých (153 skutků), krádeže v bytech a rodinných domech (140 skutků).

Násilná kriminalita (677 skutků) je zastoupena zejména úmyslným ublížením na zdraví (239 skutků), loupežemi (212 skutků), vydíráním (85 skutků) a porušováním domovní svobody. **V roce 2013 mladiství spáchali 7 vražd a jedno usmrcení z nedbalosti.**

U **mravnostní kriminality** (216 skutků) převládá pohlavní zneužívání ostatní (165 skutků) a znásilnění (34 skutků).

Policie ČR v roce 2013 zjistila 135 trestných činů **nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy**, jejichž pachatelé byli mladiství.

Stálým problémem je trestná činnost páchaná prostřednictvím internetových a komunikačních sítí. Mládež tuto trestnou činnost páchá, ale také se stává její obětí. Dochází ke sdělování osobních informací (zejména fotografie a videa se sexuální tematikou), které jsou následně zneužívány.

***

(Podrobnější údaje viz tabulková a grafická část str. 16 až 17)

Opatření⁵⁴

Podle Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 (Strategie) je primární nespécifická prevence v gesci MŠMT, nicméně i v roce 2013 bylo krajskými ředitelstvími PČR realizováno velké množství akcí a projektů zaměřených na prevenci kriminality mládeže, např.:

- preventisté sami nebo se specialisty jednotlivých policejních služeb navštěvují školy a školská zařízení (mateřské školky, základní, střední a vysoké školy, ale i

speciální školy a diagnostické ústavy, dětské domovy apod.).

Přednáškovou a besední činnost PČR nadále provádí v masivním rozsahu,⁵⁵ přičemž – s ohledem na zmíněnou Strategii – je preferována sekundární prevence (řešení konkrétních problémů ve školách a jejich okolí).

- „Postup při mimořádných událostech ve školských zařízeních“ – projekt určený pedagogům
- „Hraj si, ale nezahrávej“ – kampaň zaměřená na zneužívání tísňových linek
- „Dny pro děti“
- „Den s PČR“
- „Den prevence“
- „Správným směrem“, projekt Národní protidrogové centrály SKPV zaměřený na protidrogovou prevenci u žáků učilišť a studentů středních škol aj.

***

V roce 2013 bylo celkem **odsouzeno 1 983 mladistvých osob**. Nejvíce mladistvých bylo odsouzeno soudy Severomoravského kraje – 487, dále soudy Severočeského kraje – 368 a soudy Jihomoravského kraje – 362 osob. Nejčastěji byli mladiství odsouzeni za trestné činy proti majetku.

Mladistvým byly ukládány v převážné většině trestní opatření odnětí svobody s podmíněným odkladem na zkušební dobu – celkem 990 osobám, trestní opatření obecně prospěšné práce – 291 osobám. Nepodmíněných trestních opatření bylo v roce 2013 uloženo 78. V případě 250 mladistvých bylo upuštěno od potrestání.

V oblasti **předcházení kriminalitě mládeže** spolupracovalo MV s resorty zastoupenými v Meziřesortní pracovní skupině k sjednocení a transformaci systému péče o ohrožené děti při MPSV. Odbor prevence kriminality MV je gestorem řady specifických projektů a v rámci dotačního titulu Program prevence kriminality realizovaného kraji a obcemi podporuje prioritně

⁵⁴ Další opatření jsou uvedena ve „Zprávě o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 za rok 2013“, která bude předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu spolu s tímto materiálem.

⁵⁵ Téma besed se odvíjí od rozumových schopností dětí a požadavků zařízení. Nejčastějšími tématy je prevence v dopravě, šikana, kyberšikana, trestní odpovědnost mladistvých, problematika požívání alkoholu a drog, domácí násilí, sociální inženýrství a prevence násilí na mladých dívkách.

projekty směřující k práci s ohroženou a rizikovou mládeží.

Aktivity probační a mediační služby (PMS)

PMS se aktivně podílí na akreditačním řízení Ministerstva spravedlnosti ČR určeném pro probační programy pro mladistvé pachatele.

Řádnou akreditaci pak na základě rozhodnutí ministryně spravedlnosti ČR platnou v období 1. 1. 2014 – 31. 12. 2016 získalo 12 probačních programů. Zprávy o realizaci probačních programů jsou pravidelně zveřejňovány na www.pmscr.cz.

***

PMS participuje na **dotacním řízení pro probační programy pro mladistvé pachatele trestných činů**. Dotační komise MS předložila Ministerstvu spravedlnosti ČR návrh na konkrétní finanční podporu celkem 9 probačních programů. Výše dotace bude zveřejněna v únoru 2014.

***

Na potřebu praxe rozšířit nabídku probačních programů pro mladistvé pachatele a podpořit rozvoj týmů pro mládež reaguje PMS realizací několika mezinárodních projektů:

- o „Na správnou cestu – Zavedení a rozvoj nových probačních programů a programů restorativní justice pro mladistvé pachatele trestných činů – posílení odborné spolupráce institucí“ (financováno ESF, Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a státním rozpočtem ČR). Cílem projektu je rozvíjet účinné nástroje řešení kriminality mládeže u trestných činů spojených s násilnými a agresivními projevy chování, realizovat restorativní program snižující riziko opakování trestné činnosti, usnadnit sociální integraci mladistvých pachatelů a podporovat účinné způsoby spolupráce a koordinace odborníků a relevantních institucí. V rámci projektu byla dokončena tvorba dvou nových programů – probačního programu „Proti násilí“ zaměřeného na snížení násilných projevů v chování mladistvých pachatelů a programu restorativní justice „Rodinné skupinové konference“.
- o V rámci projektu „Vzdělávání pro systémový rozvoj probačních programů a programů restorativní justice“ (ESF,

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost) byly vytvořeny lektorské manuály tří nových vzdělávacích kurzů: „Týmy pro mládež“, „Probační program Proti násilí“, a „Program restorativní justice – Rodinné skupinové konference“, a vyškoleni pracovníci zajišťující realizaci těchto aktivit. Kurzy úspěšně prošlo 35 účastníků.

- o V rámci projektu „Rozvoj probačních a resocializačních programů – posílení prevence a ochrany společnosti před opakováním trestné činnosti“ byl v roce 2013 úspěšně vybrán realizátor inovovaného probačního programu pro mladistvé s názvem „PUNKT rodina“, kterým se stala organizace RUBIKON Centrum. Tento program je zaměřen na skupinovou a individuální formu práce s mladistvými pachateli a na posílení jejich rodin při řešení následků spáchaného provinění.⁵⁶ Probační a mediační služba vyhlásila v roce 2013 také veřejnou zakázku s názvem „Program pro dospělá pachatele trestné činnosti spojené s dopravou, zejména řízení pod vlivem alkoholu“. Plánovaný program bude zaměřen na řešení a usměrňování rizikového chování osob, které jsou stíhány či odsouzeny za trestné činy spojené s dopravou, včetně užití návykové látky při řízení vozidla.

„**Romský mentoring**“ (dříve Služba Mentor) je služba realizovaná RUBIKON Centrem, kterou PMS dlouhodobě úspěšně využívá. Cílem služby je snížit riziko recidivy a sociálního vyloučení u příslušníků romského etnika, u kterých PMS zajišťuje výkon alternativního trestu, a zvýšit efektivitu práce PMS s těmito klienty. V roce 2013 pokračovala realizace Romského mentoringu v rámci tříletého projektu „**Romové pomáhají Romům**“ (realizační období bylo prodlouženo do 30. 4. 2014), financovaného z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR, který realizuje RUBIKON Centrum v partnerství s PMS. V Ostravě, v Děčíně a Mostě byl Romský mentoring podpořen z dalších zdrojů (Program prevence kriminality MV ČR). Realizace služby romského mentora probíhala v Jihočeském, Severočeském,

⁵⁶ Program je inovovanou verzí již realizovaného probačního programu Učební program – mladiství. Byli proškoleni první lektori, kteří zahájí práci s vybranými klienty PMS. Do realizace programu jsou zapojena téměř všechna střediska PMS.

Severomoravském, Středočeském, Východočeském a Západočeském soudním kraji.

Systém péče o ohrožené děti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) ve své koncepční, metodické i legislativní činnosti postupuje v souladu s úkoly a cíli stanovenými v **Akčním plánu k naplnění Národní strategie ochrany práv dětí na období 2012–2015**, jehož koordinátorem je Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“).

V roce 2013 MŠMT vypracovalo **Návrh systémových změn v oblasti institucionální výchovy a preventivně výchovné péče**, který vychází z již dříve schválených dokumentů.⁵⁷

Jeho hlavním cílem je:

- Vytvořit moderní, efektivní a dostupný systém zajišťující profesionální péči o klienty (dětí a jejich rodiny);
- Posilovat ambulantní služby za účelem vyšší prevence;
- Usilovat o návrat dětí do rodin, je-li to v nejlepším zájmu dítěte, prostřednictvím úzké spolupráce s rodinou (reflektivní skupiny dětí a rodičů, rodinná mediace, střídavé pobyty rodina – ústav, flexibilní uvolňování do rodinné péče, posilování odpovědnosti rodičů za dění v rodině, apod.).

Systémová změna spočívá v rozvíjení preventivních složek tak, aby postupně docházelo k zamezení rozvoje rizikového chování dětí s cílem vyhnout se nařízení ústavní výchovy. **Charakteristickým znakem dětí zařazených do zařízení ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče je – dle analýzy z února 2013 – rizikové chování.** Vzhledem k této charakteristice dětí přijímaných do zařízení ústavní nebo ochranné výchovy a preventivně výchovné péče spočívá systémová změna zejména v přístupu a filosofii výchovy – od jasně behaviorálních přístupů k zaměření na naplnění individuálních potřeb každého dítěte v jeho zdravém rozvoji osobnosti. Tato systémová změna přístupu vychází z Národní strategie ochrany práv dětí.

⁵⁷ Národní akční plán k transformaci a sjednocení systému péče o ohrožené děti, Rámcová koncepce MŠMT v oblasti transformace systému náhradní výchovné péče ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, Národní strategie ochrany práv dětí.

MŠMT v roce 2013 připravilo novelu zákona č. 109/2002 Sb., která reaguje na ustanovení nového občanského zákoníku v oblasti institucionální péče. V současné době jsou pilotně ověřovány standardy kvality pro preventivně výchovnou péči ve střediscích výchovné péče a standardy kvality pro výkon ústavní a ochranné výchovy ve školských zařízeních.

(Bližší informace k aktivitám MŠMT v oblasti systému péče o hrožené děti viz www.msmt.cz sekce Institucionální výchova.)

Problematika rizikového chování je ošetřena v těchto dokumentech MŠMT:

- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013–2018;
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikových projevů chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních;
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních;
- v dalších souvisejících dokumentech a v právních předpisech cílených do oblasti prevence rizikového chování.⁵⁸

***

MŠMT v roce 2013 vydalo **Národní strategii prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013–2018**. Strategie je zveřejněna na webových stránkách MŠMT. Dále v roce 2013 MŠMT vydalo nový Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních.

Ve školách a školských zařízeních je realizován **Minimální preventivní program**, který zahrnuje aktivity prevence rizikového chování. Program realizuje školní metodik prevence ve spolupráci s dalšími pedagogy,

⁵⁸ Především jsou to: zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 109/2002 Sb. o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

školskými zařízeními, nestátními neziskovými organizacemi, případně dalšími subjekty.

MŠMT každoročně v rámci dotační politiky vyčleňuje ze svého rozpočtu částku cca 20 mil. Kč určenou na protidrogovou prevenci a prevenci kriminality a jiných rizikových forem chování. MŠMT vydalo novou **Metodiku MŠMT pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování v období 2013–2018**. Na rok 2013 resort vyčlenil ze svého rozpočtu 18,5 mil. Kč.

V rámci tohoto dotačního programu byly podpořeny zejména programy dlouhodobé primární prevence rizikových forem chování dětí a mládeže, projekty evaluace potřebnosti, dostupnosti a efektivnosti služeb, projekty zaměřené na poskytování odborných a ověřených informací a vzdělávání odborné či laické veřejnosti. Příjemci dotací byly školy, školská zařízení a nestátní neziskové organizace, které pracují s dětmi a mládeží.

MŠMT podporuje **sít' preventivních služeb v rámci systému péče o ohrožené dítě** (podpora středisek výchovné péče, pedagogicko-psychologických poraden, školských poradenských pracovišť).

Pedagogicko-psychologické poradny (dále jen „PPP“) byly v roce 2013 podpořeny v rámci Programu na realizaci aktivit v oblasti prevence rizikového chování v působnosti resortu MŠMT. Zároveň byly v roce 2013 podpořeny v rámci finanční podpory metodiků prevence na PPP částkou cca 5 mil. Kč.

Střediska výchovné péče a sít' preventivních služeb v systému péče o ohrožené dítě byly posíleny zákonem č. 333/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

***

V roce 2013 MŠMT uspořádalo 2 celostátní odborné konference pro krajské školské koordinátory prevence, metodiky prevence na PPP, školní metodiky prevence a pracovníky školských poradenských pracovišť.

***

V roce 2013 byl spuštěn **nový systém hodnocení kvality (certifikací) pro poskytovatele programů primární prevence všech forem rizikového chování**. Organizací certifikačního procesu byl pověřen Národní ústav pro vzdělávání, kde bylo vytvořeno Pracoviště pro certifikace. Podmínkou k získání dotace pro rok 2014 je certifikát odborné kvality nebo podaná žádost o tento certifikát.

(Bližší informace k aktivitám MŠMT v oblasti prevence rizikového chování viz www.msmt.cz sekce Speciální vzdělávání; odkaz Prevence.)

2.1.3 Oběti trestné činnosti

Má-li lidské společenství trvat jako kulturní a civilizované, musí proti kriminalitě důsledně a vytrvale bojovat. Viktimologické výzkumy ukazují, že rozsah kriminality je podstatně větší, než jaký mohou zachytit policejní statistiky.

Policie ČR v roce 2013 evidovala ve statistickém systému kriminality 47 164 obětí trestné činnosti.⁵⁹ Meziročně došlo k nárůstu o 886 osob.

Oběti trestné činnosti jsou v oficiální kriminální statistice⁶⁰ evidovány pouze alternativně, jakožto objekty napadení vedle objektů obecné a hospodářské kriminality apod. **Uváděné počty obětí se vztahují pouze k vybraným druhům trestné činnosti** (jedná se zejména o násilnou a mravnostní kriminalitu, ublížení na zdraví z nedbalosti, ohrožování výchovy mládeže apod.; v rámci majetkové kriminality jsou evidovány oběti kapesních krádeží, krádeží jiných na osobách a krádeží při pohlavním styku).

Mimo zorné pole oficiálních kriminálních statistik tak zůstávají poškození (oběti) krádežemi vloupáním, krádežemi motorových vozidel, věcí z aut, jízdních kol a četných dalších druhů trestné činnosti.

I přes stávající omezení je kriminální statistika nadále jedinou statistikou orgánů činných v trestním řízení, která obsahuje širší údaje o obětech trestných činů.

***

Zvláště zavrženíhodnou je trestná činnost na bezbranných osobách, dětech a seniorech.

Podle policejních statistik se i v roce 2013 **děti mladší 15 let**⁶¹ stávaly nejčastěji oběťmi mravnostních trestných činů (886 obětí), z toho opět nejvíce pohlavního zneužívání (732 obětí). V roce 2013 bylo též zjištěno 247 trestných činů výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií. 559 dětí mladších 15 let se stalo obětí násilné kriminality (z toho 129 loupeží a 146 úmyslného ublížení na zdraví).

⁵⁹ **Od pojmu oběť včetně kontextu, v němž se zde používá, se právně odlišuje širší pojem poškozený, jak jej definuje § 43 trestního řádu.**

⁶⁰ Evidenčně-statistický systém kriminality, jehož účelem je primárně poskytování statistických informací o trestných činech a jejich pachatelích.

⁶¹ Rozbor dle věkových kategorií se zde netýká napadených skupin, které jsou věkově mnohdy smíšené.

Mladiství ve věku 15 až 18 let se nejčastěji stávají oběťmi krádeží (kapesních a ostatních na osobách) – 1 038 evidovaných obětí – a násilné kriminality (úmyslné ublížení na zdraví a loupeže). V roce 2013 bylo evidováno 227 mladistvých-obětí úmyslného ublížení na zdraví a 145 mladistvých-obětí loupeží.

V roce 2013 bylo spácháno 23 vražd na **seniorech** ve věku 61 a více let. Senioři se stávají snadnými a vyhledávanými oběťmi zejména v oblasti kapesních krádeží nebo podvodného vylákání finančních prostředků. V roce 2013 bylo mj. evidováno 449 loupeží, 271 úmyslných ublížení na zdraví a 63 trestných činů týrání osoby žijící ve společném obydlí, spáchaných na seniorech ve věku 61 a více let.

***

Významným opatřením na pomoc obětem domácího násilí je institut vykázání pachatele domácího násilí. V roce 2013 bylo vykázáno celkem 1 238 (-9) osob ve vztahu k domácímu násilí, z toho bylo 1 199 mužů a 39 žen

(Další údaje viz tabulková a grafická část str. 18-20)

Opatření (výběr)

Posílení postavení poškozených v trestním řízení

Dne 1. 8. 2013 nabyl v plném rozsahu účinnosti zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (**zákon o obětech trestných činů**), který naplňuje tři základní cíle:

- Vytváří komplexní úpravu právní ochrany obětí trestných činů.
- Rozšiřuje práva obětí trestných činů nad rámec stávající právní úpravy.
- Odstraňuje nedostatky dosavadní implementace práva Evropské unie, které upravuje postavení obětí v trestním řízení.

Zákon o obětech upravuje zejména tato práva obětí:

- právo na poskytnutí odborné pomoci (ze strany neziskového sektoru, Probační a mediační služby a advokátů zapsaných do registru poskytovatelů služeb), která je v případech vybraných skupin obětí poskytována

bezplatně; do služeb odborné pomoci se řadí: psychologické poradenství, sociální poradenství, poskytování právních informací, právní pomoc a restorativní programy;

- o právo na informace, kde je kladen důraz především na srozumitelnost poskytovaných informací;
- o právo na ochranu soukromí;
- o právo na ochranu před druhotnou viktimizací (druhotnou újmou) ze strany orgánů činných v trestním řízení, které spočívá především v omezení kontaktu s pachatelem, speciálních pravidlech pro provádění výsledku oběti a pro podání vysvětlení oběti;
- o prohlášení oběti o dopadech trestného činu na její život (victim impact statement);
- o právo na peněžitou pomoc (právo oběti na peněžitou pomoc bylo upraveno i zákonem o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti, nicméně i v této oblasti přináší zákon o obětech trestných činů zásadní změny – právo na peněžitou pomoc má nyní nově i oběť trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti (znásilnění, sexuální nátlak apod.), zvyšují se také poskytované částky; nárok oběti na náhradu škody či nemajetkové újmy vůči pachateli nově přechází na stát, a to v rozsahu poskytnuté pomoci).

K aplikaci zákona o obětech byly v průběhu roku 2013 vydány dva prováděcí předpisy, které tento zákon předpokládá.⁶²

Zákon o obětech byl doprovázen novelou trestního řádu, která zavedla do právního řádu České republiky i tzv. předběžná opatření v trestním řízení. Jde o institut, jehož účelem je mj. ochrana poškozeného a osob mu blízkých, zabránění obviněnému, aby pokračoval v páchání trestné činnosti a zajištění účinného provedení trestního řízení.

***

V **IKSP** byl zpracován projekt a přihlášen do třetí veřejné soutěže v rámci Programu bezpečnostního výzkumu ČR v letech 2010-2015

⁶² Vyhláška č. 225/2013 Sb., kterou se stanoví vzory formulářů a jazyky členských států Evropské unie používané v přeshraničních případech poskytnutí peněžité pomoci obětem trestných činů (účinná od 1. 8. 2013) a vyhláška č. 119/2013 Sb., o standardech kvality poskytovaných služeb podle zákona o obětech trestných činů (účinná od 5. 6. 2013).

s názvem „**Nové jevy v násilné kriminalitě včetně domácího násilí**“.⁶³

V rámci dílčího úkolu zaměřeného na **domácí násilí** bylo provedeno šetření u žen-obětí domácího násilí v rámci partnerských vztahů. Jednalo se o ženy, které zažily domácí násilí ze strany svého životního partnera a v jeho důsledku využily ubytovacích služeb azylových zařízení na území celé ČR. Výzkumem bylo např. zjištěno, že:

- o 93,3 % respondentek (ze 120 žen) bylo životním partnerem v období před odchodem od něj ze společné domácnosti nejméně jednou fyzicky napadeno.
- o Minimálně jedno fyzické zranění po útocích svého partnera uvedly více jak čtyři pětiny tělesně napadených respondentek (83,9 %). Polovina z těchto byla partnerem fyzicky poraněna několikrát (vícekrát než dvakrát) atd.

Preventivní činnost PČR

V rámci preventivní činnosti bylo v roce 2013 realizováno krajskými ředitelstvími policie velké množství preventivních akcí, které byly zaměřeny na priority a bezpečnostní situaci daného teritoria krajského ředitelství policie nebo příslušného územního odboru policie. Současně s tím byly realizovány také akce celorepublikového charakteru, např. mediální kampaň **Místo činu? Domov!**, která je zaměřena na informování veřejnosti o problematice domácího násilí, především o možnostech jeho řešení

Činnost policejních psychologů

I v roce 2013 byl nadále v činnosti systém psychologické pomoci obětem trestné činnosti a obětem dalších mimořádných událostí, který byl zaveden do praxe v roce 2010.

Speciální výslechové místnosti

V současné době je PČR využíváno celkem 44 speciálních výslechových místností. V roce 2013 byly v rámci Programu prevence

⁶³ Cílem výzkumu je popis a poznatky o nových jevech v násilné kriminalitě, charakteristika konkrétních jevů a jejich pachatelů, včetně podrobných kazuistik konkrétních případů a jejich zobecnění. Budou zhodnoceny změny v míře užívaného násilí – v brutalizaci násilného jednání pachatelů vůči obětem. Zvláštní pozornost bude věnována podobám domácímu násilí, konkrétně partnerskému vztahovému násilí a také jeho dopadu na dospělé oběti a pachatele.

kriminality podpořeny dvě nové výslechové místnosti, a to v Litoměřicích a Pelhřimově.

Pokračovala činnost **Koordinační skupiny k výslechovým místnostem**, ve které jsou zástupci všech krajských ředitelství PČR. Vzhledem k potřebě zvyšování efektivnosti využívání speciálních výslechových místností bylo minulé období zaměřeno na předávání zkušeností mezi jednotlivými specialisty PČR pracujícími na problematice vyšetřování mravnostní trestné činnosti na mládeži, ale také s pracovníky OSPOD, státních zastupitelství a soudními znalci z příslušných oborů. V rámci koordinační skupiny funguje expertní skupina specialistů SKPV.

***

Problematika odhalování, objasňování a vyšetřování kriminality páchané dětmi a na dětech byla začleněna do systému vzdělávání policistů.

Probační a mediální služba (PMS)

PMS kontaktuje v rámci řešených případů také oběti trestné činnosti.

V roce 2013 bylo evidováno 11 270 (12 661 v roce 2012) případů v rámci přípravného řízení a řízení před soudem. Vzhledem k celkovému počtu evidovaných případů v roce 2013 se procentuální zastoupení případů v této fázi řízení zvýšilo proti roku 2012 o 3 %, tj. ze 40 % na 43 %.

Pokud jde o kontaktování obětí a mediace mezi obětí a pachatelem, podle předběžných výsledků jsou počty obdobné jako v loňském roce. V roce 2012 došlo ke kontaktování obětí ve více než 4 900 případech, v roce 2013 bylo evidováno 4 600 fyzických osob jako oběti v agendě dospělých (a dále 1 600 v agendě mladistvých) a nadále jsou tyto oběti z roku 2013 ještě kontaktovány. Předběžné výsledky z provedených mediací poukazují na téměř 1 000 mediací v rámci dospělých a více než 200 v rámci mladistvých. Protože jsou ještě řešeny případy z konce roku 2013, lze předpokládat navýšení tohoto čísla.

Projekt „Proč zrovna já?“

V roce 2013 dále pokračovaly aktivity v rámci projektu Criminal Justice prostřednictvím individuálního projektu s názvem „Proč zrovna já“ financovaného z prostředků ESF (CZ.1.04/3.1.00/73.00001). V roce 2013 byla

dokončena metodická příručka, která se skládá z několika částí.⁶⁴

V rámci realizace projektu byla v roce 2013 na místní úrovni posilována spolupráce příslušných subjektů a osob v regionech a probíhalo síťování a provazování činností potřebných služeb pro oběti trestných činů. Do projektu byla zapojena řada neziskových organizací působících v jednotlivých regionech jako dodavatelé služeb pro oběti.

Dále bylo pro práci s obětí trestného činu proškoleno téměř 90 probačních úředníků a asistentů. V roce 2013 došlo k proškolení pracovníků PMS k zákonu o obětech trestných činů. Dále byl aktualizován Průvodce pro poradce obětí trestných činů a rozeslán na střediska PMS a vyvěšen na webových stránkách PMS.

PMS nadále usiluje o větší zapojení obětí trestných činů do procesu trestního řízení. Pracovníci PMS nabízejí informace, které by mohly vést k tomu, že poškození budou aktivněji participovat na procesu řešení následků trestného činu a budou se více „zapojovat“ do trestního řízení.

Domácí násilí

Ministerstvo vnitra v roce 2013 zpracovalo a vládě předložilo materiál **„Informace o plnění opatření pro zavedení interdisciplinárních týmů spojujících zdravotní, sociální a policejní pomoc při odhalování a stíhání případů domácího násilí za rok 2012“**. S totožnou problematikou byla předložena v prosinci **„Souhrnná zpráva o plnění Národního akčního plánu prevence domácího násilí na léta 2011 až 2014“**.

Další opatření viz kapitola 3.2 Prevence kriminality.

⁶⁴ Metodika osobního poradenství; Psychologická a psychologická podpora obětí; Doprovázení; Metodika organizování a vedení restorativních skupinových konferencí; Telefonické a internetové poradenství; Multidisciplinární týmy pro oběti a Monitoring problémů obětí.

2.1.4 Pátrání po osobách a věcech

V roce 2013 bylo útvary služby kriminální policie a vyšetřování vyhlášeno 4 135 (-133) **pátrání po pohřešovaných osobách**. Z uvedeného počtu bylo vypátráno 4 010 (-223) pohřešovaných. Z celkového počtu vyhlášených pátrání bylo pátrání vyhlášeno po 5 054 (-100) svěřencích ústavů, kterých bylo doposud vypátráno 4 826 (-313).

V rámci provozu **národního koordinačního mechanismu po pohřešovaných dětech** bylo v roce 2013 vyhlášeno pátrání po pohřešovaných dětech s příznakem dítě v ohrožení ve 28 (+3) případech. Všechny děti byly vypátrány.

V roce 2013 bylo vyhlášeno celkem 19 765 (-1 449) **pátrání po hledaných osobách** a odvoláno bylo 18 962 (-2 476) pátrání.

V oblasti **cíleného pátrání** bylo v roce 2013 zadrženo na území ČR 41 (-14) pachatelů trestné činnosti. Ve spolupráci s dalšími policejními sbory byly zadrženy další 4 osoby v zahraničí. Většinu tvořily příkazy k dodání do výkonu trestu odnětí svobody (16), následovaly evropské zatýkácí rozkazy (9) a mezinárodní zatýkácí rozkazy (4).

V roce 2013 bylo do informačního systému PATROS vloženo 80 (+4) záznamů s příznakem mrtvola nezjištěné totožnosti, z toho byla v 45 případech totožnost zjištěna a pátrání bylo pro uvedený příznak odvoláno. **Celkový počet nalezených mrtvol nezjištěné totožnosti** v roce 2013 je 153 (-25). V roce 2013 bylo vyhlášeno pátrání po 4 (-8) osobách neznámé totožnosti a odvoláno rovněž po 4.

V roce 2013 bylo **vyhlášeno do pátrání po motorových vozidlech a registračních značkách** 12 362 registračních značek, 1 057 (+70) jednostopých vozidel a 12 446 (+469) dvoustopých vozidel. Z tohoto počtu bylo odvoláno 1 307 registračních značek, 290 jednostopých vozidel a 3 235 dvoustopých vozidel.

V oblasti **pátrání po odcizených věcech a pátrání po původu nalezených věcí** bylo za rok 2013 vloženo do informačního systému KSU (Kriminalisticky sledovaná událost) 228 421 záznamů k odcizeným, zajištěným a nalezeným

věcem a předmětům zájmu. Z těchto záznamů bylo objasněno 45 828 záznamů.

Informační systém PSEUD (Portál systému evidence uměleckých děl) obsahoval ke konci roku 2013 celkem 20 817 záznamů odcizených a nalezených uměleckých děl. Z tohoto celkového počtu bylo 39 záznamů odvoláno z důvodu navrácení nebo vydání věci a ve třech případech byla umělecká díla nalezena. Celkový počet vložených záznamů do informačního systému PSEUD za rok 2013 činil 481.

***

V rámci **mezinárodního pátrání v EU a schengenském prostoru** řešil odbor mezinárodní policejní spolupráce Policejního prezidia ČR celkem 7 173 (-765) pozitivních zásahů (lustrací) na osoby a věci hledané v SIS (Schengenském informačním systému), což je další a tentokrát výrazný pokles proti předchozím letům, který byl zřejmě způsoben jednak dopady amnestie (nižší počet pátraných osob), jednak výpadky spojenými s přechodem na SIS II.

V rámci pátrání po hledaných osobách na podkladě evropského zatýkácího rozkazu (EZR), popřípadě mezinárodního zatýkácího rozkazu v rámci Schengenského prostoru, řešil odbor mezinárodní policejní spolupráce 249 (-57) zásahů na území ČR na cizí požadavky na pátrání a 203 (-138) zásahů v cizině na české požadavky, tj. celkem 452 zásahů.

***

Podle předběžných údajů MS bylo v roce 2013 českými soudy vydáno 322 evropských zatýkácích rozkazů, z nichž 34 bylo realizováno. Soudy jiných členských států EU zaslaly do ČR 201 evropských zatýkácích rozkazů, z nichž bylo 112 realizováno.

V roce 2013 se podařilo Národnímu památkovému ústavu a externím spolupracovníkům **Ministerstva kultury** ztotožnit celkem 38 kulturních statků, pocházejících z trestné činnosti zaměřené na sakrální objekty, z toho 25 v nabídkách zahraničních aukčních síní nebo obchodů se starožitnostmi. V tomtéž roce se k poškozeným vlastníkům navrátilo celkem 14 kulturních statků.

2.1.5 Přestupky

Policisty **služby pořádkové policie** bylo v roce 2013 zjištěno celkem 748 476 (+9 186) přestupků dle zákona o přestupcích. Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu dle § 125c zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, a to 411 956 (+2 515), což je 55,04 % ze všech přestupků. Dále následují přestupky proti majetku dle § 50 zákona o přestupcích, kterých bylo zjištěno 181 956 (+6 844), a na úseku veřejného pořádku a občanského soužití dle § 47 až § 49 zákona o přestupcích, kterých bylo 112 780 (-831). Ostatních přestupků bylo zjištěno 21 783 (-2 275). Přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniiemi dle § 30 zákona o přestupcích bylo zjištěno 19 501 (+1 983).

V blokovém řízení bylo řešeno 440 990 (-8 656) přestupků, přičemž byla na pokutách uložena částka ve výši 150 092 950 (-22 377 350) Kč. Oznámeno nebo odevzdáno dle § 58 odst. 1 a odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích k projednání bylo 167 067 (+16 464) přestupků, z toho po šetření policie dle § 58 odst. 2 celkem 17 646 (+1 001) přestupků.

Odloženo dle § 58 odst. 3 písm. b) zákona o přestupcích bylo 123 032 (-365) přestupků, z toho z důvodu nezjištění pachatele přestupku 110 443 (-816), což je 89,8 % z přestupků řešených jiným způsobem než blokovým řízením.

V roce 2013 bylo policisty **služby dopravní policie** zjištěno celkem 531 782 (-38 892) přestupků řidičů motorových vozidel a 19 747 (-1 405) dopravních přestupků ostatních účastníků silničního provozu. Na místě bylo v blokovém řízení vyřízeno 490 619 (-15 810) přestupků řidičů motorových vozidel, za které byly v blokovém řízení uloženy pokuty v celkové výši 259,9 (-28,6) mil. Kč, 41 163 (-26 082) přestupků bylo oznámeno správním orgánům.

U řidičů motorových vozidel tvoří největší skupinu obdobně jako v roce 2012 přestupky spočívající v překročení stanovené rychlosti jízdy v počtu 175 956, tj. 33,1 % z celkového počtu zjištěných přestupků. Na druhém místě jsou přestupky spočívající v použití motorového vozidla nesplňujícího technické podmínky pro provoz na pozemních komunikacích v počtu

88 137, tj. 16,6 % a na třetím místě jsou přestupky spočívající v nesprávném způsobu jízdy v počtu 59 211, tj. 11,1 %.

V rámci dohledu na bezpečnost a plynulost silničního provozu bylo v roce 2013 u řidičů motorových vozidel zjištěno požití alkoholických nápojů v 10 274 (-763) případech a požití návykových látek ve 2 914 (+719) případech.

V roce 2013 bylo **na úseku zbraní a bezpečnostního materiálu** zjištěno celkem 2 909 (-388) přestupků, z toho bylo vyřízeno 1 657 (+8) přestupků v blokovém řízení a uděleny blokové pokuty ve výši 656 300 Kč (+154 800 Kč), 773 (-337) přestupků bylo oznámeno správním orgánům a 54 (-10) předáno orgánům činným v trestním řízení.

***

V oblasti přestupků a správních deliktů podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, které byly zjištěny **policisty odborů cizinecké policie krajských ředitelství policie a Ředitelství služby cizinecké policie**, došlo v roce 2013 k drobnému meziročnímu poklesu.

V roce 2013 bylo do informačních systémů CIS a ETR zaevidováno útvary Policie ČR 27 438 (-1 576, 5,4 %) přestupků a správních deliktů dle zákona č. 326/1999 Sb.

Byly uloženy blokové pokuty v celkové částce 16,6 mil. (-1,1 mil., -6,2 %) Kč.

Dle státních příslušností bylo nejvíce přestupků a správních deliktů evidováno u občanů ze třetích zemí (57,8 %), a to především u občanů Ukrajiny (5 652 přestupků, tj. 35,6 % z celkového počtu přestupků občanů 3. zemí), dále následovali občané Vietnamu (1 739, tj. 10,9 %) a Ruska (1 641, tj. 10,3 %).

(Další informace následující kapitola 2.1.5.1 Obecní policie a dále tabulková a grafická část str. 11)

2.1.5.1 Obecní policie

Obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu a s ohledem na místní předpoklady a zvyklosti vytvářejí v souladu s právním řádem ČR podmínky pro uspokojování potřeb občanů, včetně ochrany veřejného pořádku, respektive místních záležitostí veřejného pořádku, k jehož zabezpečení si mohou zřizovat obecní (městskou) policii.

Z informací dostupných MV, které obecní policie nezřizuje ani je neřídí (viz níže), bylo v ČR k 31. prosinci 2013 zřízeno 358 obecních (městských) policií (dále OP), ve kterých bylo zařazeno přibližně 9 500 zaměstnanců.

OP je orgánem obce. Jejím hlavním úkolem je zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v rámci působnosti obce podle zákona o obecní policii nebo zvláštního zákona.⁶⁵

Dohled nad činností obecních policií vykonává především MV a další orgány za využití samostatných právních nástrojů. Jde především o periodické ověřování splnění podmínek odborné způsobilosti strážníků komisí MV, a to v tříletých cyklech. MV plní na úseku obecních policií další úkoly – odnímá strážníkovi osvědčení (dokument opravňující jej práci strážníka vykonávat) v případech ztráty bezúhonnosti, spolehlivosti či odborné a zdravotní způsobilosti, ukládá pokuty za správný delikt obce a může vykonat kontrolu obecní policie v mezích kontroly samostatné působnosti obce dle zákona o obcích. Spadá-li určitá část činnosti obecní policie do přenesené působnosti obce (typicky přestupková agenda), je k provedení kontroly příslušný krajský úřad. V trestněprávní rovině pak sice strážníci obecní policie nepodléhají pravomoci Generální inspekce bezpečnostních sborů, ale jejich případná protiprávní jednání analogicky řeší zcela standardní cestou Policie České republiky. V neposlední řadě pak obecní policie podléhají

⁶⁵ Rozlišujeme OP, které jsou zřizovány obcemi, a městské policie, které jsou zřizovány městy a městy. Z hlediska pravomocí však není mezi obecní a městskou policií žádný rozdíl.

Strážníci se významnou měrou podílejí na ochraně veřejného pořádku. Přítomností a schopností adekvátní reakce preventivně působí i proti potencionálním pachatelům protiprávních jednání s vyšší společenskou nebezpečností. Za tímto účelem strážníci disponují podobnými povinnostmi a oprávněními jako příslušníci Policie ČR – viz zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

samosprávné kontrole v rámci obce (zastupitelstvo obce, kontrolní výbor.

***

Podle Svazu měst a obcí ČR (dále SMO) se stav veřejného pořádku v městech a obcích dynamicky mění působením mnoha faktorů. Na nárůst delikvence (**roste počet přestupků na úseku ochrany před alkoholismem, občanského soužití a v oblasti majetkové**) má např. vliv vysoký počet restauračních zařízení v dané lokalitě, stav jejího osídlení ekonomicky slabými občany a jejich migrace, vznik ubytoven, kde jsou ubytovány zadlužené osoby bez zaměstnání.

Nadále přetrvává i **problém řešení přestupků u osob pobírajících sociální dávky** a osob bez domova. Možnost ukládat pouze finanční sankce je neúčinná. Tímto vzniká skupina osob, která je fakticky přestupkovým právem nepostizitelná. Podle SMO by bylo vhodné navrhnout i alternativní tresty (např. oprava poškozeného veřejného zařízení) a **upravit legislativně úhradu uložené blokové pokuty ze sociálních dávek**.

V obcích také dochází k stále častějšímu odcizování kovů a jeho následnému prodeji ve sběrnách. Přestože problematika výkupu kradených kovových předmětů je částečně ošetřena zákonem č. 383/2008, změna zákona o odpadech a některých souvisejících zákonů, je tato právní úprava nedostačující.

V poslední době také narůstá počet případů drogové závislosti.

***

Jako zásadní negativní vliv na zajištění bezpečnosti vnímá SMO i snižování personálního stavu policistů v přímém výkonu služby.

Opatření

15. ledna 2013 nabyl účinnosti **zákon č. 494/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., a některé další zákony**.

Novela mj. zavádí do zákona o přestupcích sankci zákazu pobytu (§ 15a zákona o přestupcích).

V roce 2013 projednávala Poslanecká sněmovna vládní **návrh novely zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii**⁶⁶, a dalších souvisejících zákonů. Tento návrh zpracovalo MV na základě analytického materiálu „Analýza možného zefektivnění systému ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti na místní úrovni a vzájemného vztahu Policie ČR a místní samosprávy“, schváleného v červenci 2011 vládou. Změny, které měla novela přinést, spočívaly zejména v upřesnění stávajících institutů zákona o obecní policii a rovněž reagovaly na potřeby praxe. Mimo jiné šlo např. o rozšíření možnosti uzavírat v oblasti obecní policie veřejnoprávní smlouvy, přesnější definice postavení určeného strážníka a vymezení některých oprávnění strážníka, zpřísnění podmínek bezúhonnosti a spolehlivosti a sankcí za správní delikty podle zákona o obecní policii. Rovněž se nově navrhovalo vymezit okruhy přestupků, které je obecní policie oprávněna projednávat v blokovém řízení, a konkretizovat a posílit institut koordinační dohody podle zákona o Policii ČR.

Jako přínosná pro zajištění bezpečnosti ve městech a obcích označuje **SMO** následující opatření:

- realizace projektů prevence kriminality MV: zejména nasazování asistentů prevence kriminality, jejichž příslušníci mají blízko k sociálně vyloučeným osobám;
- městské kamerové dohlížecí systémy, které přispívají k odhalování mnoha přestupků;
- novela zákona o přestupcích, zavádějící možnost vykázat, za stanovených podmínek, osoby páchající přestupky na území obce mimo její hranice, a to v případě opakování stejného přestupku.

(Viz též tabulková a grafická část str. 11)

---

⁶⁶ Návrh novely zákona o obecní policii a dalších souvisejících zákonů byl s ohledem na značnou nejednotnost regulatorních požadavků členů dolní komory Parlamentu ČR **vládou stažen z projednávání ve druhém čtení**. Podle vyjádření členů výboru po bezpečnost Poslanecké sněmovny bylo možné očekávat, že k návrhu bude v průběhu jeho plenárního projednávání uplatněno velké množství pozměňovacích návrhů, jejichž vzájemný soulad by nebylo možné předem zajistit a které by výrazně překračovaly rámec původního návrhu a potenciálně i komplikovaly realizaci stávajících koncepčních přístupů MV k problematice zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku na lokální úrovni.

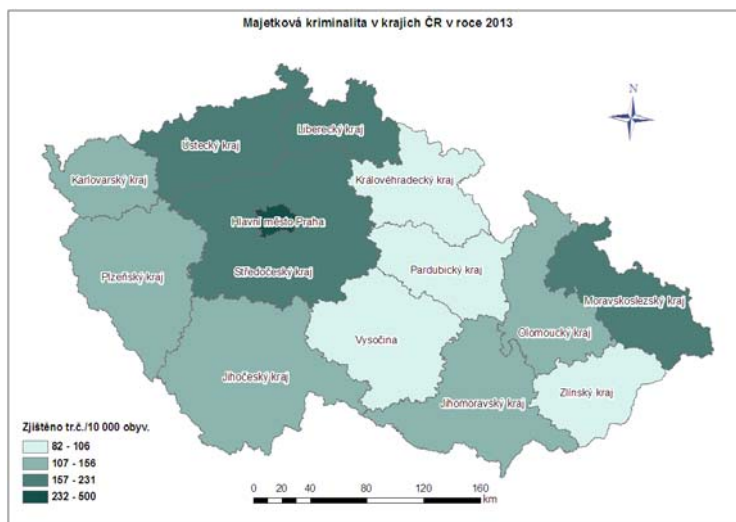
2.2 Vývoj jednotlivých druhů trestné činnosti, rozbor jednotlivých problematik v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku

2.2.1 Majetková kriminalita

Zjištěno trestných činů:
209 351 (+14 381, +7,4 %)

Objasněno trestných činů:
43 765 (+3 466, +8,6 %)
Objasněnost: 20,9 % (+0,2 %)

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob:
36 384 (+839, +2,4 %)

V roce 2013 bylo zjištěno 209 351 (+14 381, +7,4 %) majetkových trestných činů, z nichž bylo objasněno 43 765 (+3 466, +8,6 %). Díky značnému nárůstu počtu objasněných trestných činů se objasněnost udržela nad hranicí 20 % a byla druhá nejvyšší za posledních deset let. V letech 1995 až 2001 však dosahovala nejméně 26 %.

K meziročnímu nárůstu majetkové kriminality došlo poprvé od roku 2008, obdobně jako u kriminality celkové, na niž se majetková kriminalita podílí dlouhodobě více než 60 procenty. Zejména nárůst majetkové kriminality byl ovlivněn již zmíněnou amnestií prezidenta republiky.

***

Nejvyšší počet majetkových trestných činů v přepočtu na 10 tis. obyvatel byl opět evidován v hl. m. Praze (500), v Moravskoslezském (231) a Ústeckém kraji (222), nejnižší tradičně ve Zlínském kraji (82).

***

V roce 2013 došlo meziročně k nárůstu zjištěných krádeží vloupáním celkem (+12,3 %) i krádeží prostých celkem (+5,2%).

Vzrostly zvláště krádeže vloupáním do obchodů (+16,3 %)⁶⁷ a rodinných domků (+21,8 %). U krádeží vloupáním do rodinných domů v okrajových částech měst (satelitní města) byla v roce 2013 evidována obdobná trestná činnost, ke které docházelo od roku 2009: pachatelé se dopouštěli krádeží zejména finanční

hotovosti, šperků, obrazů, starožitných předmětů, spotřební a výpočetní elektroniky. Ve 3. čtvrtletí 2013 se Policii ČR podařilo tento druh kriminality utlumit zadržením jejích pachatelů. Pokračujícím trendem bylo odcizení osobních motorových vozidel majitelům napadených nemovitostí.

Meziročně vzrostly i krádeže vloupáním do restaurací, bytů, chat, bankomatů. V absolutních počtech **nejvíce vzrostly krádeže vloupáním do tzv. ostatních objektů.**⁶⁸ Tento druh kriminality je nebezpečný i přes její zdánlivou nevýznamnost, neboť její velký rozsah v kombinaci s poměrně nízkou objasněností může případně fungovat jako katalyzátor sociálního napětí.

V kategorii krádeží prostých se nejvíce zvýšil počet krádeží jízdních kol (+25 %) a krádeží součástek motorových vozidel.

V roce 2013 se zastavil dlouhodobý pokles **krádeží motorových vozidel** a poprvé od roku 2003 došlo k jejich meziročnímu nárůstu (+3,2 %). Podle ÚOOZ přetrvává v zahraničí negativní obraz České republiky jako „pračky odcizených vozidel“.⁶⁹

⁶⁸ Např. sklepy, garáže, dílny, stodoly a kůlny, zahradní altány, dvory a zahrady aj.

⁶⁹ Na přelomu roku 2012 a roku 2013 byla zahájena (na základě mezinárodní Dohody o vzniku společného vyšetřovacího týmu ve smyslu § 442 trestního řádu) činnost mezinárodní vyšetřovací skupiny (JIT), v níž jsou zástupci ČR, Rakouska a Spolkové republiky Německo. Tým pokračuje v činnosti, rozpracoval případy krádeží luxusních vozidel v západní Evropě a jejich následné legalizace v ČR.

⁶⁷ V roce 2013 se PČR podařilo objasnit o 33,1 % více krádeží vloupáním do obchodů než v roce 2012.

Počet **krádeží věcí z aut** meziročně vzrostl o **7,5 %**, zatímco mezi lety 2007 a 2012 se snížil o 44,2 %.

V oblasti **krádeží kovů** došlo k meziročnímu nárůstu počtu skutků i způsobené škody nejen v ČR, ale i v okolních státech a v celé EU. Nejzávažnější jsou krádeže kovových součástí a celých zařízení železnice, silnic a dálnic, přenosových soustav energetické a telekomunikační sítě a majetku krajů, měst a obcí. Při této trestné činnosti se pachatelé krádeží mohou také dopustit trestného činu obecného ohrožení nebo poškození a ohrožení provozu obecně prospěšného zařízení. Jejich činnost může mít tragické následky zejména při poškození zabezpečovacího signalizačního zařízení železnice.⁷⁰

***

V roce 2013 došlo k poklesu trestné činnosti při kamionové přepravě zboží s mezinárodním prvkem, kdy se pachatelé vydávají za přepravní společnosti a náklad určený k přepravě nedodají na místo určení.

Opatření (výběr)

Důsledné operativní rozpracování sériové majetkové trestné činnosti Policií ČR vedlo k nárůstu počtu objasněných trestných činů. V roce 2013 bylo odhaleno několik skupin pachatelů, kteří páchali trestnou činností na celém území ČR.⁷¹

Pokračoval program prevence kriminality **Bezpečná lokalita**⁷², který občanům nabízí

Podezřelé osoby, především bulharské a ukrajinské národnosti, operují z území České republiky.

⁷⁰ Největší podíl na krádežích kovů na železnici představují dlouhodobě barevné kovy, mezi nimiž z pohledu četnosti dominují zejména různé druhy kabelů, propojek, transformátorů a součástí elektrických ohřevů výhybek. Pachatelé se zaměřují také na materiál železničního svršku, jako jsou kolejnice, pražce apod.

⁷¹ Např.:

Byla odhalena skupina slovenských pachatelů, kteří se specializovali na vloupání do domovů důchodců a ústavů sociální péče. Jejich zájmem byly zejména finanční prostředky uložené v trezorech a pokladnách.

Vzhledem k celorepublikové akci **GOLD** došlo k určitému oslabení činnosti pachatelů páhajících krádeže vloupání do zlatnictví.

⁷² Na základě zkušeností z realizace projektu zpracoval odbor prevence kriminality MV v roce 2013 manuál projektu „Bezpečné bydlení – Bezpečná lokalita“. K jejímu schválení dojde na 15. zasedání Poradního sboru pro situační prevenci kriminality ministra vnitra v lednu 2014, následně v únoru 2014 na jednání Republikového výboru a

ucelené informace k zabezpečení majetku, ochraně osob a zásadám bezpečného chování. Poskytuje kontakty na policejní preventivní pracoviště a policejní poradenská centra, včetně informací o certifikované technice a službách zabezpečovacích a bezpečnostních firem řídicích se etickým kodexem a evropskými normami. V rámci programu se spojují zkušenosti expertů z MV a PČR, Asociace technických bezpečnostních služeb Grémium Alarm, České asociace pojišťoven, obecních a městských policií a dalších subjektů, které se zabývají oblastí ochrany osob a majetku. Jeho cílem je zlepšení bezpečnosti v rizikových lokalitách na sídlištích a v mnohabytových objektech. Obsahem projektu je také integrace bezpečnostních standardů do projektování nových budov a při revitalizaci stávajících obytných lokalit. Naplňování hlavního cíle projektu obecně zvyšuje bezpečí a pozitivně přispívá ke spolupráci mezi veřejností, policií, samosprávou a vlastníky bytových domů.

***

Od 1. ledna 2014 nabyly účinnosti **zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)**. Důslednými kontrolami by se mohlo podařit omezit nelegální výkup kovů, v důsledku toho i krádeže kovů samotné.

***

Ministerstvo kultury pokračovalo v realizaci programu **Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví**. Na zabezpečení objektů, ve kterých jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví ve vlastnictví státu, krajů, obcí a církevních subjektů, bylo uvolněno celkem 15 328 967,- Kč, za které se podařilo zabezpečit celkem 70 objektů.

Ve spolupráci s Národním památkovým ústavem realizuje Ministerstvo kultury monitoring nelegálního vývozu a pohybu našich kulturních statků v zahraničí.

(Viz též tabulková a grafická část str. 21, další opatření viz kapitola 3.2 Oblast prevence kriminality)

---

poté bude distribuována cestou webových stránek k využití pro veřejnost.

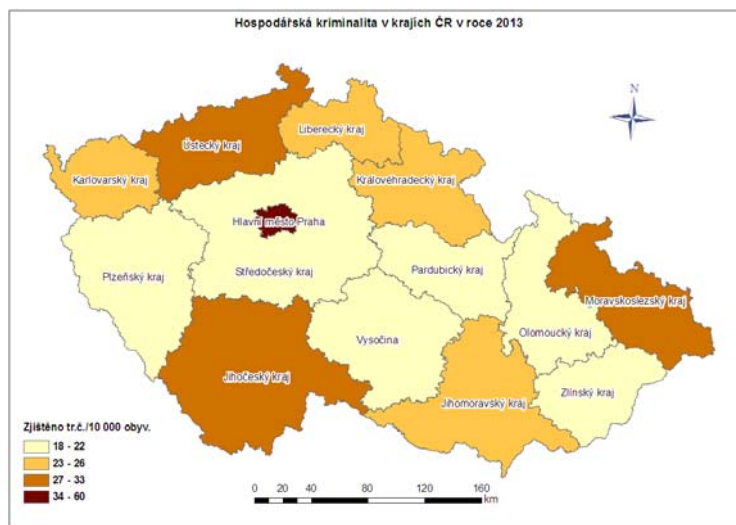
2.2.2 Hospodářská kriminalita

Zjištěno trestných činů:
30 376 (+2 743, +9,9 %)

Objasněno trestných činů:
15 857 (+2 610, +19,70 %)
Objasněnost: 52,20 % (+4,27 %).

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob:
15 247 (+2 037, +15,4 %)

Zjištěné škody: 19,6 mld. Kč (-4,6 mld. Kč)

Hospodářská kriminalita v roce 2013 poměrně výrazně vzrostla (+9,9 %), ještě markantnější byl nárůst počtu jejích odhalených pachatelů (+15,4 %).

Obdobně jako kriminalita majetková se hospodářská kriminalita koncentruje ve velkých městech, zejména v hl. městě Praze, kde bylo v roce 2013 spácháno 24,5 % všech hospodářských trestných činů v ČR.

***

Ačkoliv hospodářská kriminalita představuje dlouhodobě přibližně desetinu všech zjištěných trestných činů, má **rozhodující podíl na celkových hmotných škodách**: v roce 2013 **67,4 %**, v roce 2012 činil tento podíl 70,5 %.

Celková výše způsobené škody v oblasti hospodářské trestné činnosti v roce 2013 činila **19,6 mld. Kč** (-4,6 mld. Kč, -18,9 %). Největší podíl na škodách připadá na trestné činy:

- o **krácení daně** (6,8 mld. Kč – 34,9% podíl na škodách způsobených hospodářskou trestnou činností),
- o **podvod** (3,9 mld. Kč – 20% podíl na škodách)
- o porušování povinností při správě cizího majetku (2,4 mld. Kč – 12,4% podíl na škodách)

***

V roce 2013 bylo v oblasti hospodářské kriminality zjištěno 30 376 (+2 743, +9,9 %) trestných činů a přímo objasněno 15 857 (+2 610, +19,7 %) trestných činů. Objasněnost oproti roku 2012 vzrostla na 52,2 % (+4,3 %).

Ve struktuře hospodářské trestné činnosti zaujímají z pohledu kvantitativních ukazatelů dominantní postavení, vyjma neoprávněného držení platebního prostředku (8 272), trestné činy podvodu (4 998), úvěrového podvodu (4 936) a zpronevěry (2 531).

Největší podíl na meziročním nárůstu hospodářské trestné činnosti měly trestné činy:

- o **úvěrový podvod**⁷³ (4 936, +1 811, +58 %), vyčíslená škoda v roce 2013 razantně vzrostla na 2,42 mld. Kč (+1,36 mld. Kč, +127,5 %)
- o podvod (4 998, +635, +14,6 %)

⁷³ **Důvod nárůstu úvěrových podvodů** spatřuje PČR především v horší ekonomické situaci v ČR, větší zadluženosti občanů ČR. Míra vzniklých škod je vyšší, protože se zvýšil objem poskytnutých úvěrů především nebankovním sektorem.

Podle aktuální statistiky je typickým pachatelem úvěrového podvodu **nezaměstnaný, důchodce** příp. invalidní důchodce, přičemž jednotlivá částka úvěru nepřesahuje částku pět nebo deset tisíc Kč. Pachatel si však vezme takovéto úvěry i čtyři, u různých společností, aby z prvních dvou splatil úvěr předešlý a další dva má na pokrytí nutných výdajů (inkasní poplatky, elektřina, apod.). Aby úvěr získal, v žádosti nejčastěji uvede nepravdivý údaj o zaměstnavateli a výši mzdy, případně o výši důchodu nebo příjmu z brigády, a následně úvěr nesplácí.

Stejný modus operandi, tedy uvedení nepravdivých údajů v žádosti o poskytnutí úvěru, je používán i v případě úvěrů spotřebitelských, poskytovaných na vybavení domácnosti.

Další skupinou pachatelů v rámci celé ČR jsou **osoby, které získají úvěr v řádu statisíců až milionů Kč na základě odcizených nebo padělaných dokladů** totožnosti a padělaných listin vyžadovaných bankou za účelem ověření klienta a jeho schopnosti úvěr splácet (padělaná daňová priznání, potvrzení finančního úřadu a sociální správy o bezdlužnosti, prohlášení o ročním obrátu firmy aj). Tyto úvěrové podvody jsou páchany velmi sofistikovaně.

- o neoprávněné držení platebního prostředku (8 272, +428, +5,5 %).

Kriminalita v oblasti pojistných podvodů v roce 2013 stagnovala (0,3 %).

NSZ konstatuje, že u **hospodářské trestné činnosti** jsou v širší míře zaznamenány případy poškozování finančních zájmů Evropské unie.

***

Nejvíce meziročně poklesl počet trestných činů padělání a pozměňování peněz (-418, -20,5 %)

Závažná hospodářská kriminalita

V hospodářské kriminalitě spočívalo v roce 2013 těžiště trestné činnosti většiny monitorovaných struktur organizovaného zločinu.⁷⁴

Daňová kriminalita⁷⁵ způsobuje největší škody. V roce 2013 spočívala zejména v krácení spotřebních daní a DPH z minerálních olejů. V posledních letech narůstá počet tzv. karuselových podvodů s nejrůznějšími komoditami zboží (zpravidla snadno manipulovatelné a hodnotné – tablety, počítačové komponenty, mobilní telefony, ale i zboží obtížně měřitelné a evidovatelné – kovový šrot, betonářská ocel, dřevo apod.) a služeb. Tato trestná činnost má dle ÚOKFK mezinárodní charakter a způsobuje až miliardové škody.

Daňovou kriminalitu v ČR, její dopady a projevy lze charakterizovat mj. následovně:

- o představuje obrovské finanční ztráty rozpočtových prostředků, roční daňové úniky jsou odhadovány již na stovky miliard korun⁷⁶;
- o nemá jen primární negativní dopad (krácení příjmové stránky veřejných rozpočtů), ale sekundárně silně deformuje podnikatelské prostředí a v některých oblastech fakticky likviduje reálnou konkurenceschopnost

⁷⁴ Blíže viz kapitola 2.2.7 Organizovaný zločin

⁷⁵ U této trestné činnosti expertní pracoviště PČR ÚOKFK odhaduje vysokou latenci 30 až 50 %.

Vidina vysokého zisku nezastaví pachatele ani před přímým ohrožením životů obyvatel – viz metanolová aféra, která se projevila i v daňové kriminalitě, a to odhalením masivního neodvádění spotřební daně z lihu.

⁷⁶ Odhaduje se, že ČR přichází kvůli daňovým únikům ročně o 150 až 230 miliard korun. Na této sumě se shodují jak experti Evropské komise (EK), tak čeští analytici.

Jedná se o světový problém. Lídři skupiny G20 na summitu v Petrohradě v září 2013 podpořili zavedení nových daňových pravidel. Ta mají zabránit ukrývání peněz v daňových rájích a přinutit firmy odvádět daně v zemích, kde působí a vytvářejí zisky.

celých segmentů trhu (dle poznatků odboru daní ÚOKFK se v současné době může jednat např. o trh se spotřební elektronikou, betonářskou ocelí, s některými potravinářskými produkty aj.);

- o je velice obtížně prokazatelná, a to zejména zpětně, u tzv. „mrtvých“ kauz, v níž již veškeré podvodné transakce skončily;
- o mnohé formy daňové kriminality nejsou dosud zcela odhaleny, navíc se objevují stále nové odvozené od vývoje legislativy a kontrolních postupů správců daní, jakož i možností kriminální policie ji odhalovat a prokazovat;
- o vzhledem k obrovským finančním ziskům a zapojení organizovaného zločinu roste riziko průniku do státní sféry, justice a policie a politických stran;
- o vzniká nebezpečí dalšího propojení s organizovaným zločinem v zahraničí;
- o na daňovou kriminalitu se váže další závažná trestná činnost (korupční jednání, vydírání, vraždy aj.).

***

Na tzv. **finanční kriminalitu** připadá druhý největší podíl co do způsobených škod. Finanční kriminalita představuje velkou šíři podvodných jednání s cílem neoprávněného vylákání finančních prostředků nebo jiného majetkového prospěchu od státních a veřejnoprávních institucí, od soukromých právnických osob (zejména bank, spořitelny a různých investičních fondů), ale i od jednotlivých fyzických osob.

Do oblasti finanční kriminality spadají kauzy podvodného čerpání dotací od státu na určené rozvojové programy, podpory zaměstnanosti i např. dotací na odstraňování následků živelných pohrom. Specifickou oblastí finanční kriminality jsou zmanipulované a vesměs předražené veřejné zakázky.

V roce 2013 bylo na ÚOKFK zahájeno 10 nových případů, které se týkaly podezření na trestnou činnost s dotačními prostředky EU (trestný čin **poškození finančních zájmů EU**).

Legalizace výnosů z trestné činnosti (zastření původu věci, tzv. „**praní špinavých peněz**“) je stále velmi závažným problémem celosvětového významu, který má destabilizující vliv na legální ekonomiku. Stále hojněji využívaným nástrojem v legalizaci výnosů z trestné činnosti jsou elektronické transfery.

Finanční analytický útvar MF (FAÚ)

V roce 2013 došlo k dalšímu nárůstu výsledků činnosti FAÚ – v roce 2013 obdržel celkem 2 721 (+530) oznámení podezřelého obchodu (dále OPO).

Z prováděných šetření bylo zpracováno celkem 547 (+118) **trestních oznámení orgánům činným v trestním řízení**. Došlo k zajištění finančních prostředků v celkovém objemu 3 004 mil. Kč (+1 999 mil Kč).

Dlouhodobým trendem je pokračující nárůst podílu OPO s podezřením na daňovou trestnou činnost, zejména podvody s DPH, často se zapojením zahraničních subjektů, případně vyhýbání se daňové povinnosti u daně z příjmů. Nárůst je zaznamenán u podezření na úpadkové delikty.

Posledních několik let stabilně detekuje FAÚ řadu internetových podvodů, a to jak podvodné inzeráty, tak i podvodné e-shopy. Neubývá ani phishingových útoků na bankovní účty; v těchto případech byla ČR dříve převážně jen tranzitní zemí, do které byly prostředky „vylovené“ z účtů v západních zemích převedeny a za využití „neinformované“ osoby (získané např. pod inzerátovým příslibem „zaměstnání“ ve formě poskytování finančního poradenství) přeměněny a odeslány převážně do zemí na východ od ČR. Novým trendem je, že phishingem jsou napadány už i účty českých klientů v bankách na území ČR.

Nově byly detekovány i podezřelé obchody s využitím virtuálních měn, jako například investice výnosu z trestné činnosti do Bitcoinů.

Generální finanční ředitelství

Rok 2013 byl prvním rokem, v němž byla zavedena nová koncepce řízení kontrolní činnosti v rámci celé finanční správy. Hlavním motivem této změny bylo vytvoření podmínek pro přímé řízení, zejména při přenosu informací a úkolů vyžadujících rychlé konání.

Přednosti této nové koncepce řízení se projeví při organizování a realizaci kontrolně exekučních akcí, které ze své povahy vyžadují vždy centrální organizaci a zajištění. Dále se přednost nové koncepce řízení projeví při plnění úkolů finanční správy na úseku aplikace novel příslušných zákonů o PHM a lihu, s cílem radikálně omezit daňové úniky na těchto komoditách. Třetí významnou součástí centrální koordinace kontrolní činnosti se staly sběr, analýza, koordinování dílčích daňových řízení a

spolupráce s policií na celostátní úrovni ve vybraných případech zapojení subjektů do řetězcových obchodů.

V boji proti daňovým únikům přispěly v roce 2013 též některé nové úpravy v zákoně o DPH. Došlo k zavedení pojmů nespolehlivý plátce, ručení za platby na nenahlášené účty, na účty v zahraničí, příp. jiné související změny. Tyto úpravy, reagující na nejzávažnější formy daňových úniků, znamenaly zvýšené nároky na správu, zejména na úseku vyhledávací a potažmo celé kontrolní činnosti. S odhalováním stále většího množství podezřelých případů řetězcového obchodování je spojena též větší náročnost práce ve vztahu k orgánům činným v trestním řízení.

Posun ve spolupráci a vzájemné profesní informovanosti je zjevný zejména tam, kde je v praxi realizován model periodických koordinačních porad a setkání zaměstnanců správce daně, příslušného státního zastupitelství, orgánů policie a orgánů celní správy, kdy při respektování jednotlivých ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, v platném znění, dochází především k vyjasnění atributů vzájemné spolupráce v trestním řízení.

Naprostá většina oznámených trestných činů se týkala trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (§ 240 trestního zákoníku).

Problémem však nadále zůstává vysoký procentní podíl odložených trestních oznámení, což lze do určité míry připsat i faktu, že většina trestních oznámení je podávána až po ukončení daňového řízení. U trestných činů zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby je většina případů odložena z důvodu neprokázání úmyslu a dále dochází ve zvýšené míře k zastavení stíhání z důvodu zaplacení zkrácené daně uplatnění účinné lítosti s odkazem na nálezný Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3093/08 a dále rozsudek NSS ČR sp. zn. 8 Tdo 1452/2009, a to v návaznosti na úhradu předmětné daňové povinnosti (účinná lítost).

Účinným nástrojem v boji proti daňovým únikům by bylo znovu zavedení trestnosti přípravy trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby.

V roce 2013 bylo předáno orgánům činným v trestním řízení celkem 1 291 podnětů, což je o 420 podnětů méně než v roce 2012. Je to zároveň nejméně předaných podnětů od roku 2009 (detail viz příložená tabulka). Celková škoda u takto

předaných podnětů v roce 2013 činila 4 885 mil. Kč, což je o 4 482 mil. Kč méně než v roce 2012 a opět nejméně od roku 2009. Tento stav lze přičíst především včasné reakci správce daně, kterému se prostřednictvím zajišťovacích příkazů a kontrolně exekučních akcí daří identifikovat a eliminovat daňový únik před okamžikem podání daňového přiznání, tedy ve fázi přípravy trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, která však od roku 2010 není trestná.

Podněty předané orgánům činným v trestním řízení
(počty případů)

ohledně tr. činu	2012	2013	rozdíl 13-12
zkrácení daně	1 555	1 162	-393
jiného	156	129	-27
celkem	1 711	1 291	-420

(v mil. Kč)

ohledně tr. činu	2012	2013	rozdíl 13-12
zkrácení daně	9 367	4 885	-4 482
jiného	80	93	+13
celkem	9 447	4 978	-4 469

Celní správa ČR

V roce 2013 bylo zjištěno v rámci Celní správy ČR u:

- o **minerálních olejů** 316 (+22) případů porušení celních předpisů. Únik na cle a daních lze vyčíslit částkou cca 270 (-853) mil. Kč. Meziročně došlo k nárůstu počtu případů, ale k poklesu zjištěných úniků na cle a daních.
- o **tabáku a tabákových výrobků** 740 (+419) případů porušení celních předpisů. Únik na cle a daních lze vyčíslit částkou cca 458 (-195) mil. Kč.
- o **lihu a alkoholických výrobků** 773 (-255) případů porušení celních předpisů. Únik na cle a daních lze vyčíslit částkou cca 16 mil. Kč.

Situace na nelegálním trhu v oblasti lihu a lihovin na území České republiky v roce 2013 byla nadále významně ovlivněna tzv. „Metanolovou aférou“.

(Viz též tabulková a grafická část str. 22–23)

Opatření

V důsledku „Metanolové aféry“ byla navržena celá řada legislativních i dalších opatření, jež mohou být nápomocna v boji s trestnou činností a daňovými úniky.⁷⁷

***

V rámci zabezpečení specializace byla novelou vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, provedenou vyhláškou č. 4/2014 Sb. **rozšířena působnost vrchních státních zastupitelství o dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení** ve věcech trestných činů podílnictví podle § 214 trestního zákoníku, podílnictví z nedbalosti podle § 215 trestního zákoníku, legalizace výnosů z trestné činnosti podle § 216 trestního zákoníku a legalizace výnosů z trestné činnosti z nedbalosti podle § 217 trestního zákoníku v případech, kdy predikativním trestným činem je některý z trestných činů, nad nimiž vykonává dozor státní zástupce vrchního státního zastupitelství.

***

Pro rok 2013 byly stanoveny následující priority ÚOKFK:

- o boj s korupcí při zadávání veřejných zakázek (volení a jmenování zástupci);
- o problematika zneužívání veřejných zakázek v oblasti stavebnictví, silnic a dálnic;
- o důsledný postih daňových úniků v oblasti PHM (spotřební daň a DPH);
- o ochrana ekonomických zájmů Evropského společenství;
- o vyhledávání a zajišťování výnosů z trestné činnosti;
- o kvalita a rychlost trestního řízení.

V roce 2013 byl pracovníky ÚOKFK SKPV zajištěn v trestních kauzách majetek v rekordní výši **5 397 578 826,- Kč** (v roce 2012 to bylo 2 761 193 279,- Kč). Největší částku představují zajištěné peněžní prostředky na účtech, celkem 3 163 647 013,- Kč, v kauze Metropolitního

⁷⁷ 1. 12. 2013 nabyl účinnosti **zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu**. Jeho účelem je zejména zamezit nelegální výrobě lihu a zajistit, aby nakládání s lihem probíhalo v souladu s platnými právními předpisy a tím omezit možnosti vzniku daňových a celních úniků a zajistit potřebnou ochranu spotřebitelů lihu.

spořitelního družstva. Ke zrušení zajištěných finančních prostředků došlo v 8 případech, a to v objemu 363 030 211,- Kč. V rámci P ČR byl ke dni 31. 12. 2013 zajištěn majetek z trestné činnosti v celkové hodnotě **8 511 347 791,- Kč**. ÚOKFK SKPV se tak podílel 63,4 % na celkově zajištěném majetku Policií ČR. Zajišťování majetku z trestné činnosti je velmi úzce spojeno s tzv. finančním šetřením, což je řada úkonů spojená s jeho vyhledáváním. Proces finančního šetření by značně urychlilo a zlevnilo zavedení centrálního registru bankovních účtů.

Mezinárodní spolupráce ÚOKFK

ÚOKFK je mj. zapojen do mezinárodních sítí:

- „**CARIN**“ (mezinárodní informační síť, která na neformálním základě sdružuje orgány pracující pro instituce, které se zabývají zajišťováním výnosů z trestné činnosti).

2.2.2.1 Duševní vlastnictví

V roce 2013, tj. již počtvrté za sebou, ČR nebyla americkou vládou zařazena do seznamu zemí, které na základě vyhodnocení Úřadu obchodního zástupce USA připouštějí porušování práv k duševnímu vlastnictví (Special 301 Report – tzv. Watch List).

V roce 2013 pokračoval pokles významu tržnic, zvláště příhraničních, a takřka vymizela otevřená nabídka padělků v rámci stánkového prodeje. Naopak trvale **roste význam kriminality na internetu** v nejrůznějších formách (šíření hmotných i nehmotných děl), nově i v oblasti sociálních sítí. To ztěžuje kontrolní činnost, neboť nelegální činnost je mnohdy provozována z anonymních serverů, lokalizovaných mimo území EU, či formou uzavřených skupin na sociálních sítích.

Internet je využíván jako prostředek usnadňující páchaní trestné činnosti proti duševnímu vlastnictví, zejména v oblasti porušování autorských práv. Při hodnocení vývoje a porovnání výsledků roku 2013 s rokem 2012 je ze statistických ukazatelů zřejmé, že došlo k mírnému nárůstu zjištěných skutků u trestných činů porušení práv k ochranné známce a jiným označením a porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže. Pokles ukazatelů počtu zjištěných skutků a stíhaných osob byl zaznamenán u trestných činů porušení

- „**AMON**“, jejímž účelem je výměna zkušeností a nejlepší praxe při potírání trestné činnosti legalizace výnosů z trestné činnosti.
- „**StAR Focal Point Initiative**“, jejímiž členy jsou i země mimo EU. Síť je zaměřena na výměnu a sdílení informací týkajících se korupce a výnosů pocházejících z trestné činnosti, především z trestných činů úplatkářství, hlavním gestorem je Interpol.

Jedním z projektů navržených ÚOKFK již v roce 2010 je „**Zlepšení postupů v boji proti finanční a hospodářské kriminalitě**“. Plánovaný rozpočet tohoto projektu financovaného ze Švýcarských fondů je 13,3 mil. Kč. Zahájení realizace projektu je plánováno na začátek roku 2014.

autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi a porušení

chráněných průmyslových práv. U všech trestných činů došlo k nárůstu způsobené škody.

***

V roce 2013 zajistily orgány celní správy 1 738 645 ks zboží⁷⁸, jehož prodejem by vznikla škoda majitelům práv duševního vlastnictví ve výši cca 1,7 mld. Kč. V porovnání s rokem 2012 tak došlo k poklesu jak v množství, tak i v hodnotě zadrženoého zboží.

Na trhu se stále objevují padělané výrobky, které mohou být pro konečného spotřebitele škodlivé a v některých případech i životu nebezpečné.⁷⁹

***

V gesci **MPO** v roce 2013 pokračovala práce **Meziresortní komise pro potírání nelegálního**

⁷⁸ Nejčastěji zajišťovaným zbožím v rámci celního řízení byl textil a obuv, veškerá léčiva vč. steroidů a antikoncepce, etikety, visačky, nálepky, obalový materiál a hračky. V rámci vnitřního trhu šlo o textil, obuv, CD a DVD. Vedle toho byl také zjištěn stoupající trend v počtu zajištěného drogistického zboží (šampony, mycí a prací prostředky) a sklářských výrobků.

⁷⁹ Jde v prvé řadě o padělky léků. Dále je možno do této skupiny zařadit potraviny, kosmetiku, hračky, drogistické zboží, součástky automobilového průmyslu, ale také např. mobilní telefony a další elektroniku.

jednání proti právům k duševnímu vlastnictví. Aktualizovaný „Operativní program“ pro roky 2013–2014 je zaměřen na prohloubení spolupráce státní správy, spolupráci s vlastníky práv, porušování práv na internetu, prevenci a vzdělávání a na legislativu.

Při realizaci aktualizované Státní politiky v elektronických komunikacích (tzv. „**Digitální Česko 2.0**“) byla nově vytvořena Pracovní skupina pro aplikaci autorského práva v digitálním prostředí.

***

Česká obchodní inspekce (ČOI) v roce 2013 nadále kontrolovala dodržování zákazu užívání klamavých obchodních praktik.⁸⁰ Počet kontrol zaměřených na dodržování zákazu nabídky, prodeje a skladování výrobků nebo služeb porušujících některá práva duševního vlastnictví meziročně vzrostl na 1 946 (+304). Počet případů, při kterých bylo zjištěno porušení obecně závazných právních předpisů, vzrostl na 614 (+62). Při kontrolách bylo zajištěno celkem 25 486 ks (-23 472) výrobků v celkové hodnotě originálních výrobků 44,3 mil. Kč (-78,6 mil. Kč). Počet zajištěných výrobků má od roku 2011 (86 417 ks zajištěných výrobků) klesající tendenci.

Největší část zajištěných výrobků připadla na textil (10 664 ks) a dále audio-video nosiče a PC hry (5 233 ks). Kontroly byly často prováděny ve spolupráci s dalšími dozorovými orgány, zejména Celní správou ČR a Policií ČR.

Opatření proti spotřebitelským podvodům

ČOI provedla v oblasti zprostředkování a poskytování spotřebitelských úvěrů v roce 2013 celkem 319 (+64) kontrol. Porušení zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, bylo zjištěno při 153 (+44) kontrolách.

Celkové zlepšení situace na trhu spotřebitelského úvěru lze očekávat od provedeního ztřísnění podmínek při nabízení nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru a od rozšíření dozorové působnosti.

Opatření proti nezákonnému prodeji alkoholických nápojů

ČOI provedla v roce 2013 buď v samostatné působnosti, nebo v součinnosti s dalšími orgány státní správy celkem 5 657 kontrol. Porušení obecně závazných právních předpisů bylo zjištěno v 1 501 případech.

Nejčastěji porušovaným právním předpisem byl zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele. V 5 případech bylo zjištěno porušení zákona č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu.

Česká obchodní inspekce se stala na základě novely zákona o povinném značení lihu dalším orgánem oprávněným ke kontrole dodržování povinností při značení a nakládání s lihem, a to v případech, kdy porušení předpisů zjistí při výkonu jiné své působnosti.

***

Celní orgány se v roce 2013 zapojily do evropské **společné celní operace OPSON III**, která byla zaměřena na nekvalitní, nejakostní a padělané potraviny nebo nápoje.

Orgány celní správy v rámci dané akce provedly celkem 932 kontrol, z toho ve 129 případech bylo zjištěno podezření z porušení právních předpisů upravujících mj. oblast spotřebních daní a povinného značení lihu (zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních a zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu, ve znění pozdějších předpisů).

***

Úřad průmyslového vlastnictví i v roce 2013 pokračoval v provozování meziresortního **Informačního systému prosazování práv z duševního vlastnictví**

(www.dusevniivlastnictvi.cz) a poskytoval odborná stanoviska a rešerše o stavu průmyslových práv, které Policie ČR využila pro trestní řízení. Organizoval i řadu odborných seminářů k dodržování a prosazování těchto práv, které byly zejména zaměřeny na potřeby orgánů celní správy a na praktické vyhledávání informací v databázích průmyslových práv.

⁸⁰ Jak jsou definovány v ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

2.2.2.2 Kriminalita páchaná na životním prostředí

Z pohledu PČR je situace v oblasti trestné činnosti páchané proti životnímu prostředí dlouhodobě poměrně stabilní.

Výjimku tvoří **nárůst případů obchodování s chráněnými druhy** podle § 299 trestního zákoníku, kterých bylo v roce 2013 zjištěno **41 (+25, +156 %)**.

NSZ konstatuje, že ačkoli trestněprávní ochrana doznala opakovaných novelizací nejen s ohledem na potřebu promítnutí mezinárodních závazků ČR, ale i na zájem překonat aplikační problémy, nevyústila v citelnější nárůst registrovaných trestných činů v této oblasti.

Nezákonný obchod s ohroženými druhy živočichů a rostlin

Obchod s ohroženými druhy živočichů a rostlin je **regulován mezinárodní úmlouvou CITES**, kterou je ČR vázána, legislativou evropských společenství a v ČR zákonem č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy).

Podle MŽP zaváděná opatření vedoucí ke snižování počtu státních zaměstnanců způsobila situaci, že v současné době v ČR není možné řádně naplňovat požadavky mezinárodní úmluvy ani požadavky EU a efektivita postihování nelegálního obchodu s ohroženými druhy v ČR je nadále nízká, neboť je na ni nazíráno jako na nezávažný typ kriminality.

Environmentální kriminalitě je však celosvětově věnována velká pozornost (např. Interpol ve svém strategickém plánu pro rok 2011–2013 zahrnul kriminalitu páchanou na životním prostředí mezi své priority).

Environmentální kriminalitu je možné efektivně řešit pouze specializací a nikoli obecným přístupem, což v ČR prozatím stále nefunguje. U příslušných institucí nejsou specializovaní pracovníci, kteří by se v této oblasti orientovali.

Co se týče současných trendů nelegálního obchodu s ohroženými druhy živočichů, stává se problémem nejen v ČR, ale i v dalších zemích,

tzv. **pseudohunting**.⁸¹ Celní správě ČR se ve spolupráci s Policií ČR a Českou inspekcí životního prostředí (ČIŽP) podařilo v roce 2013 jednu z takovýchto organizovaných kriminálních skupin odhalit v rámci realizace akce s názvem RHINO, při které bylo zajištěno 24 nosorožčích rohů v celkové hodnotě 100 miliónů Kč.

V roce 2013 bylo v ČR rovněž zaznamenáno několik případů obchodování s tygry, což je jeden z nejohroženějších druhů vůbec. Kostí tygrů s neznámým původem (jednalo se o celé kostry velmi hrubě zpracované) jsou z ČR nelegálně vyváženy do Vietnamu.

Úspěšně byl ukončen jeden z případů nelegálního obchodování s vzácnými druhy papoušků – po 3 letech došlo k odsouzení pachatelů. Za tuto kauzu dostala ČIŽP a Celní správa prestižní vyznamenání od Sekretariátu CITES.

Celní správa v roce 2013 řešila celkem 105 případů porušení celních předpisů v souvislosti s CITES.

Znečišťování ovzduší

Mezi závažné a masivně rozšířené negativní jevy nadále patří nezákonné spalování domácího odpadu v domácích topeništích a nesprávný provoz domácích spalovacích zdrojů na pevná paliva. Obyvatelé jsou tak během topné sezóny vystavováni a ohrožováni nebezpečnými produkty nedokonalého spalování. Tento jev je v ČR natolik masivní, že jej lze – podle MŽP – považovat za obecné ohrožování, jehož důsledkem jsou kromě materiálních škod i škody na zdraví a zásadní měrou je snižená kvalita a délka života.

Rizikovými emisemi z dopravy je ohrožen na životech a zdraví mnohonásobně větší počet obyvatel, než na následky dopravních nehod.

K uvedenému stavu MŽP připravuje podpůrné programy pro větší rozvoj čisté mobility, tedy k většímu využívání osvědčeného

⁸¹ Mezinárodně organizované kriminální skupiny si najímají osoby (ať už zkušené lovce (myslivce) nebo i nelovce), kterým zaplatí cestu a další výdaje do Afriky, kde lovci legálně uloví různé druhy zvířat, které jsou následně legálně vyvezeny jako lovecká trofej. Zásadní problém je, že poruší podmínku osobního využití lovecké trofeje, neboť ji po dovozu do EU prodají nebo darují organizátorům této kriminální činnosti.

CNG (zemního plynu) v dopravě a rovněž pro rozvíjející se elektromobilitu a nemotorovou dopravu.

Problematika odpadového hospodářství

V oblasti nelegální přeshraniční přepravy odpadů do ČR⁸² nebyl v uplynulém období zjištěn žádný závažný případ.

V oblasti nakládání s odpady vzniklými na území ČR bylo ze strany ČIŽP podáno 5 trestních oznámení.⁸³

Ochrana lesa

Rok 2013 přinesl nová legislativní opatření, která omezují nakládání s nelegálně získanou dřevní hmotou, což by mělo příznivě ovlivnit i další vývoj kriminality v této oblasti. Přesto došlo k nárůstu v počtech případů řešených PČR.

V letech 2012 a 2013 dosáhly nezákoně těžby dřeva dosud největších rozměrů. Příčinu tohoto trendu lze spatřovat v nárůstu cen dřeva, růstu profesionality a rychlosti jednání fyzických i právnických osob, které tuto nelegální činnost provádějí. Jejich spektrum činnosti se z regionální úrovně rozšiřuje na území celé ČR, v posledním období se nově objevují náznaky výhrůžek inspektorům ČIŽP.

Pytláctví, nelegální lov a úmyslné trávení volně žijících živočichů

Pytláctví a nelegální lov či jiné usmrcování volně žijících živočichů patří dlouhodobě k závažným problémům. Tyto případy jsou ze strany orgánů činných v trestním řízení vyřešeny jen zcela výjimečně (v případě trávení nebyl dosud objasněn jediný případ).

⁸² Situace z let 2004–2006, kdy docházelo k nepovoleným přeshraničním přepravám z Německa, se již neopakuje.

⁸³ Poměrně novým trendem je situace (ve třech případech z pěti podaných trestních oznámení), kdy subjekty provádějící demoliční práce v bývalých průmyslových objektech inkasují finanční částku za demoliční práce od investora a dalším jejich významným finančním prospěchem je prodej zhodnotitelných odpadů z demontáže technologických zařízení (kovů). Veškeré zbývající odpady (včetně velkého množství nebezpečných odpadů) vzniklé z demolice objektů v průmyslovém areálu jsou následně ponechány na místě bez náležitého zabezpečení proti jejich úniku do životního prostředí. Odstranění těchto odpadů a následná sanace území, kde již došlo k úniku kontaminantů do životního prostředí, si může vyžádat značné finanční prostředky. Jelikož společnosti odpovědné za tento nežádoucí stav po provedené demolici často zaniknou, hrozí reálné riziko, že náklady na následnou likvidaci kontaminovaných odpadů ponese stát.

PČR označuje situaci v souvislosti s trestným činem pytláctví podle ustanovení § 304 TZ za dlouhodobě neuspokojivou. Vzhledem k požadavku způsobení škody nikoliv nepatrné v souvislosti s porušením práva lovu, jsou protiprávní jednání v této oblasti často posuzována jako přestupek, ačkoliv prakticky může jít o poměrně kvalifikovaná jednání pachatelů, kteří mohou působit i ve skupinách a využívat střelné zbraně a zakázané způsoby lovu. Počet policií řešených případů za stejné období stoupl znovu téměř o pětinu.

Opatření

Resort životního prostředí snaží o zajištění větší spolupráce všech zúčastněných subjektů (Policie ČR, ČIŽP, Státní rostlinolékařská správa, Státní veterinární správa, nevládní organizace – ČSO, Českomoravská myslivecká jednota) a zvýšení efektivity řešení zjištěných případů (mezioborová jednání k problematice trávení volně žijících živočichů a jiných nedovolených způsobů jejich zabíjení, semináře s praktickým nácvikem vyšetřování nálezů uhynulých živočichů přímo v terénu apod.).

Policie ČR disponuje metodikou vyšetřování této trestné činnosti, která je průběžně aktualizována a doplňována.

Legislativní opatření:

- o zákon č. 169/2013 Sb., kterým se mění **zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech** a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
Novela zavádí mj. změny v oblasti kontroly přeshraniční přepravy odpadů, jejichž cílem je zlepšení prosazování práva ze strany Celní správy ČR.
- o zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- o zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

***

MŽP v současné době připravuje ve spolupráci s dalšími rezorty věcný záměr zákona, který bude mj. upravovat přepravu autovraků a opětovné použití náhradních dílů. Očekává se, že tyto změny přispějí ke snížení autokriminality.

2.2.3 Korupce

V roce 2013 se ČR v celosvětovém žebříčku vnímání míry korupce⁸⁴ (každoročně sestavovaného Transparency International) umístila na 57. místě s hodnocením 48 bodů, což je stejný výsledek, jakého dosáhly např. Bahrajn a Namibie. Meziročně si ČR pohoršila o 3 místa. V rámci Evropské unie a Evropy vůbec byla ČR zařazena mezi země s nižším koeficientem transparentnosti celého veřejného sektoru, mezi 31 západoevropskými zeměmi (členské státy EU + Norsko, Švýcarsko, Island) je až na 25. místě.

Korupce ve veřejném sektoru byla taktéž předmětem průzkumu známého pod názvem „**Globální barometr korupce 2013**“, prováděného rovněž Transparency International.⁸⁵

Na druhou stranu lze pozitivně vnímat aktivity orgánů činných v trestním řízení. Poměrně dobrých úspěchů při odhalování korupčních trestných činů v roce 2013 dosahovala Policie ČR, byť statisticky počet zjištěných trestných činů mírně poklesl. V roce 2013 bylo zjištěno 282 (-10) trestných činů úplatkářství (podle § 331–333 trestního zákoníku), dále pak 213 (+6) trestných činů zneužití pravomoci úřední osoby (§ 329 trestního

zákoníku) a 13 (-7) trestných činů maření úkolů úřední osoby z nedbalosti (§ 330 trestního zákoníku).

Podle ÚOOZ bylo v roce 2013 v rámci provedených šetření a operativní činnosti pozorováno **další posílení významu korupce jako jednoho z nejdůležitějších faktorů podporujících rozvoj organizované kriminality**. Šetření provedená v roce 2013 potvrdila rostoucí výskyt korupčních průniků do státní správy ze strany kriminálních struktur. Klíčovou roli při korupčním jednání hraje i nadále nízká transparentnost výběrových řízení při zadávání veřejných zakázek a nízká transparentnost poskytování dotací z veřejných prostředků soukromým podnikatelským subjektům.

***

BIS v roce 2013 monitorovala korupci zejména v souvislosti s dysfunkcí veřejných orgánů. Korupce byla úzce spojena s ohrožením legality a legitimacy výkonu veřejné moci, jehož projevy spočívaly mimo jiné ve snaze různých zájmových skupin uplatňovat a upevňovat svůj vliv na instituce státu a samospráv. K dosažení tohoto cíle využívaly svých kontaktů na představitele státní správy a samosprávy, ale zejména nedostatečné legislativní úpravy některých právních institutů.

Za hlavní příčiny dysfunkce veřejné správy BIS označuje netransparentní rozhodovací procesy, neprůhledné obchodní vztahy, nízkou odpovědnost úředníků, outsourcing služeb a nedostatečnou koordinaci subjektů veřejného sektoru.

***

V roce 2013 byla protikorupční politika realizována na základě nového dokumentu „**Od Korupce k integritě – Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014**“, kterou vláda přijala svým usnesením ze dne 16. ledna 2013 č. 39 (dále jen „Strategie“). Tento dokument koncepčně navazuje na „Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012“ a dělí se na část analytickou a strategickou.

Analytická část zpracovaná Úřadem vlády ve spolupráci s nevládní neziskovou organizací Transparency International, o.p.s., je tvořena třemi oddíly:

- o vnímání korupce,

⁸⁴ Index vnímání korupce /CPI/ řadí země podle míry vnímané korupce ve veřejném sektoru s použitím stupnice 0–100, kde 100 označuje zemi téměř bez korupce a 0 znamená vysokou míru korupce. Letošní index hodnotí celkem 177 zemí.

Mezi nejméně zkorumpované země světa se tradičně řadí Dánsko, Finsko a Nový Zéland.

⁸⁵ Dle zveřejněných výsledků považuje korupci v České republice za závažný či velmi závažný problém 83 % respondentů, a že korupce v ČR v posledních dvou letech vzrostla, se domnívá 57 % respondentů. Podle tohoto reprezentativního výzkumu jsou českou veřejností za nejzkorumpovanější považovány politické strany (za zkorumpované je označilo 73 % respondentů), těsně následované úředníky veřejné správy. Zkušenost s úplatkem ve veřejném sektoru přiznalo 15 % dotázaných. Z veřejných služeb se úplatky nejvíce poskytovaly ve zdravotnictví (15 %).

Z průzkumu rovněž vyplynulo, že celkem 55 % českých respondentů by případ korupce ohlásilo, naopak téměř polovina českých respondentů uvádí, že by se stejně nic nestalo, ani nezměnilo, a proto by korupci neohlásilo. Strach z následků takového oznámení pak přiznalo 23 % respondentů. Informace k metodologii, údaje za jednotlivé zkoumané země, výsledky z předchozích let a další podrobnosti ke Globálnímu barometru korupce jsou k dispozici (v angličtině) na stránce Transparency International.

- o kvalitativní analýza ekonomických souvislostí korupce,
- o odhalování a vyšetřování korupce.

Jako hlavní problém v oblasti boje proti korupci pojmenovává systémovou korupci zaměřenou na zneužívání veřejných prostředků.

Strategická část udává **základní strategické směry**⁸⁶ a obsahuje **10 prioritních úkolů**:

1. zákon o úřednících (protikorupční efekt: jasné vymezení základních povinností úředníka; odpolitizování veřejné správy; snížení rizika korumpovatelnosti úředníků a zaměstnanců veřejné správy),
2. zákon o střetu zájmů (protikorupční efekt: zvýšení transparentnosti majetkových poměrů veřejných funkcionářů),
3. zákon o svobodném přístupu k informacím (protikorupční efekt: rychlejší a snadnější přístup veřejnosti k informacím, zvýšení veřejné kontroly nad rozhodováním orgánů veřejné moci, usnadnění identifikace případů vyvolávajících podezření na korupci, kdy majetkové poměry úředníků a zaměstnanců veřejné správy jsou ve zjevném nepoměru k jejich platům),
4. rozkrývání konečných vlastníků (protikorupční efekt: zprůhlednění právních vztahů, ve kterých

na jedné straně je orgán veřejné moci a na druhé straně soukromoprávní subjekt ucházející se o veřejnou zakázku),

5. ochrana oznamovatelů (protikorupční efekt: zvýšená ochrana osob, které oznamují trestnou činnost),
6. finanční kontrola a audit (protikorupční efekt: zvýšená vymahatelnost práva při plnění zákona o finanční kontrole ve veřejné správě, zkvalitnění kontroly finančního řízení (managementu), zkvalitnění řídicí kontroly, zkvalitnění interního auditu a zajištění úplné funkční nezávislosti interního auditu),
7. vlastnická politika státu (protikorupční efekt: znemožnění realizace zakázek, projektů a záměrů spojených s korupčním jednáním a nepřiměřeně vysokými riziky korupce ze strany státních podniků a společností vlastněných státem),
8. strategie a metodika veřejného nakupování (protikorupční efekt: zprůhlednění nakládání s veřejnými prostředky, včetně jejich předvídatelné alokace),
9. zákon o státním zastupitelství (protikorupční efekt: vyšší nezávislost a odpovědnost státních zástupců v trestních věcech),
10. protikorupční program (protikorupční efekt: systematické analyzování stavu korupce v ČR).

Na prioritní úkoly navazuje dalších 39 úkolů rozdělených do pěti tematických kapitol.⁸⁷

Tyto a další úkoly se v různé míře intenzity dařilo v roce 2013 plnit, a to s ohledem na proměny politické scény v průběhu roku 2013, u některých úkolů docházelo k posunutí termínů plnění, dílčím úpravám v zadání a indikátorech plnění či jejich ponechání na rozhodnutí další vládě s politickým mandátem, která vzešla z voleb do Poslanecké sněmovny v říjnu 2013.

86

- o profesionalizace veřejné správy (např. zákon o úřednících omezující vliv politických stran na chod úřadů),
- o nakládání s veřejným majetkem (např. zveřejňování smluv a nabídek kontrolující využívání veřejných prostředků),
- o posilování protikorupčních nástrojů v soukromém sektoru (např. rozkrývání konečných vlastníků – uchazečů o veřejnou zakázku),
- o zvyšování transparentnosti politických stran (např. povinné zveřejňování účetnictví stran na webových stránkách),
- o vyšetřování a stíhání korupce (např. zřízení specializovaného státního zastupitelství sloužícího k odhalování, vyšetřování a stíhání korupce),
- o posilování protikorupčního klimatu v české společnosti (např. přijetí zákona řešícího ochranu oznamovatelů korupce a tím oznamovatelům nabídnout konkrétní pomoc a poradenství),
- o vytvoření kapacit pro monitoring korupce (např. vytvoření Programu boje proti korupci, který bude sloužit k posilování poznatkové základny a na podporu protikorupčních aktivit neziskových organizací a veřejných institucí),
- o posilování transparentnosti veřejného sektoru (např. zákon o svobodném přístupu k informacím a zákon o střetu zájmů).

87

- o veřejná správa (např. otevřená data, eSbirka a eLegislativa),
- o veřejné zakázky (např. analýza možnosti zřízení Úřadu pro veřejné investování, posílení elektronizace veřejného zadávání),
- o orgány činné v trestním řízení (např. novela trestního zákoníku – propadnutí majetku, odčerpávání majetku),
- o vzdělávání (výchova dětí a žáků ve školách a školských zařízeních, vzdělávání úředníků, orgánů činných v trestním řízení, celníků, vězeňského personálu),
- o ostatní (např. analýza možnosti zřízení protikorupční agentury, analýza možnosti zřízení informačního komisaře, rezortní interní protikorupční programy).

Opatření

Všechny relevantní dokumenty týkající se koordinace boje s korupcí v České republice jsou dostupné na stránce www.korupce.cz⁸⁸

V zájmu úspěšného potírání korupce je podle NSZ třeba v rámci soustavy státního zastupitelství zřídit speciální útvar pro stíhání uvedené trestné činnosti a vůbec přijmout nový zákon o státním zastupitelství, který by komplexně vymezil vnitřní vztahy a pravidla garantující samostatnost a odpovědnost v rozhodování každého jednotlivého státního zástupce, úpravu dohledu, zpřesnění příslušnosti státního zastupitelství v přípravném řízení či stanovení funkčního období vedoucích státních zástupců. Návrh nového zákona o státním zastupitelství připravilo NSZ ve spolupráci s MS, dosud nebyl v legislativním procesu přijat.

Nejdůležitější realizovaná legislativní opatření

Z legislativních úkolů, které byly nastaveny již Strategií vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012, lze zmínit v první řadě přijetí **zákona č. 134/2013 Sb., o některých opatřeních ke zvýšení transparentnosti akciových společností a o změně dalších zákonů**, který s účinností od 1. července 2014 ruší tzv. **anonymní akcie**.

Dále byl přijat **zákon č. 305/2013 Sb.**, kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů, jenž s účinností od 1. listopadu 2013 zavádí opatření proti zneužívání radničních periodik.

Mezi významná opatření náleží rovněž **ratifikace Úmluvy OSN proti korupci** (Mérida,

11. prosince 2003), která pro Českou republiku vstoupila v platnost dne 29. prosince 2013 (viz sdělení MZV č. 105/2013 Sb.m.s.), **ratifikace Úmluvy OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu**, která pro Českou republiku vstoupila v platnost dne 24. října 2013 (publikována pod č. 75/2013 Sb.m.s.), jakož i souhlasy s přístupem České republiky k **Úmluvě o boji proti korupci úředníků Evropských společenství nebo členských států Evropské unie** (Brusel, 26. května 1997) a k **Úmluvě o ochraně finančních zájmů Evropských společenství** (Brusel, 26. července 1995), **Protokolu k Úmluvě o ochraně finančních zájmů Evropských společenství** (Dublin, 27. září 1996), **Druhému protokolu k Úmluvě o ochraně finančních zájmů Evropských společenství** (Brusel, 19. června 1997) a **Protokolu o výkladu Úmluvy o ochraně finančních zájmů Evropských společenství Soudním dvorem Evropských společenství prostřednictvím rozhodnutí o předběžné otázce** (Brusel, 29. listopadu 1996), vše s platností od 15. ledna 2014.

Výběr z nejdůležitějších realizovaných nelegislativních opatření

Z nelegislativních úkolů lze zdůraznit povinnost u legislativních materiálů zpracovávat **zhodnocení korupčních rizik** (CIA - Corruption Impact Assessment) od 1. ledna 2014, jakož i schválení **Rámcového rezortního interního protikorupčního programu**, na základě něhož bude v jednotlivých ústředních správních úřadech a v ostatních organizacích jimi řízených rezortů zajištěna standardizovaná strukturální a obsahová podoba rezortních interních protikorupčních programů jako výchozích rezortních dokumentů boje s korupcí, odpovídajících aktuálním protikorupčním dokumentům vlády.

Na druhou stranu z pohledu boje s korupcí je nutno zmínit i **zákonné opatření Senátu č. 341/2013 Sb.**, kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a výrazným způsobem **neguje protikorupční opatření přijatá novelou zákona o veřejných zakázkách č. 55/2012 Sb.**

Další např.:

2.2.3. Přehledný státní rozpočet: Ministerstvo financí začalo zveřejňovat státní rozpočet po jednotlivých kapitolách a položkách a připravuje obdobný způsob zveřejňování i státního závěrečného účtu.

⁸⁸ Na základě usnesení vlády ze dne 16. ledna 2013 č. 39 byly v průběhu roku 2013 vládě předloženy „Informace o stavu a způsobu plnění úkolů obsažených ve Strategii vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 za období 1. čtvrtletí 2013“ a „Aktualizace Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014“ (oba materiály byly přijaty usnesením vlády ze dne 22. května 2013 č. 381), „Informace o stavu a způsobu plnění úkolů obsažených ve Strategii vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 za období 2. a 3. čtvrtletí 2013“ a „Aktualizace Strategie vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014“ (oba materiály byly přijaty usnesením vlády ze dne 13. listopadu 2013 č. 851) a „Informace o stavu a způsobu plnění úkolů obsažených ve Strategii vlády v boji s korupcí na období let 2013 a 2014 – aktualizace za 4. čtvrtletí 2013“, která se vládě nepředkládala, avšak byla zveřejněna na stránce www.korupce.cz.

2.4.3. Zveřejňování nabídek prodeje a pronájmu majetku státu: tento úkol je plněn průběžně všemi dotčenými státními orgány zveřejňováním požadovaných informací na internetových stránkách jednotlivých rezortů.

2.4.4. Opatření k zamezení korupce a zbytné byrokracie v imigrační (vízové) praxi: Ministerstvo zahraničních věcí vyhodnotilo svou stávající praxi, na jejím základě přijalo opatření k zefektivnění monitoringu činností vízových úseků, zprovoznilo registrační elektronický systém objednávání vízových žadatelů (VISAPOINT – viz níže) a posílilo systém školení odpovědných pracovníků.

3.2.1. Metodika pro zadávání veřejných zakázek malého rozsahu: Ministerstvo pro místní rozvoj tento dokument připravilo a od 2. 10. 2013 jej zpřístupnilo na svých webových stránkách.

3.2.2. Zadávání veřejných zakázek spolufinancovaných ze zdrojů EU: Ministerstvo financí připravilo metodické prostředí pro dodržování principů účelnosti, efektivity a hospodárnosti při čerpání prostředků ze zdrojů EU.

4.3.2. Daňová mlčenlivost: Na základě dohody mezi Ministerstvem vnitra a Ministerstvem financí došlo k dohodě o rozšíření oprávnění k prolamování daňové mlčenlivosti i na vybrané pracovníky krajských ředitelství Policie ČR.

5.1.1. Výchova dětí a žáků ve školách a školských zařízeních: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy připravilo přehled zdrojů informací o problematice boje s korupcí pro učitele středních škol, vymezilo postup seznamování žáků s těmito tématy a doplnilo toto téma do rámcových vzdělávacích programů pro žáky 8. a 9. tříd.

Finanční podpora protikorupčních projektů

V průběhu roku 2013 byl místopředsedkyní vlády a předsedkyní Vládního výboru pro koordinaci boje s korupcí zpracován **Program pro podporu boje s korupcí**.⁸⁹

MV každoročně vyhláší **dotační program „Prevence korupčního jednání“**, v rámci kterého jsou podporovány projekty nestátních neziskových organizací zabývajících se systematickým bojem s korupcí, informováním veřejnosti s charakterem, riziky a projevy korupce, posilováním odmítavého postoje veřejnosti vůči korupčním praktikám, vytvářením poradenské infrastruktury pro občany, kteří se

⁸⁹ Jeho přílohou byla souhrnná zpráva s požadavky na zabezpečení finančního krytí realizace vybraných úkolů ve Strategii. Usnesením vlády ze dne 15. května 2013 č. 342 bylo schváleno navýšení finančních prostředků o 68 918 840 Kč v rozpočtové kapitole Ministerstva vnitra na realizaci protikorupčních opatření v roce 2013.

setkali s korupcí a chtějí učinit kroky, které by zamezily opakování takovéto situace.

Mezinárodní spolupráce

Partnerství pro otevřené vládnutí – Open Government Partnership (OGP) je mezinárodní iniciativou administrativy USA podporující otevřenost, transparentnost a boj proti korupci. Cílem je konkrétní závazek vlád podpořit rozpočtovou transparentnost, zvýšit občanskou angažovanost, bojovat s korupcí a transformovat se ve více otevřené, efektivní a odpovědné instituce.⁹⁰

V dubnu 2013 bylo provedeno zhodnocení plnění Akčního plánu ČR po ukončení dvanáctiměsíčního implementačního cyklu.⁹¹

ČR je členem **Skupiny států proti korupci** (Group of States Against Corruption – GRECO) při Radě Evropy.⁹² V roce 2013 přijalo GRECO hodnotící zprávu, v níž ČR opětovně vytýká nedostatečnou právní úpravu v oblasti transparentnosti financování politických stran a politických kampaní.

VISAPOINT – internetová registrace žadatelů o pobyťová oprávnění

Smyslem systému VISAPOINT je zejména aplikace rovného a spravedlivého přístupu ke každému cizinci při podání žádosti. Systém dle svého nastavení automaticky, bez zásahu pracovníků zastupitelských úřadů České republiky (dále jen „ZÚ ČR“) i Ministerstva zahraničních věcí České republiky, přiděluje termíny k podání žádostí o pobyťová oprávnění.

VISAPOINT ve větší míře eliminuje činnost zprostředkovatelů před ZÚ ČR a obecně vnější lidský faktor, který může být potenciálním rizikem korupce. V současné době využívá systém VISAPOINT celkem 29 ZÚ ČR.

(Viz též tabulková a grafická část str. 24-25)

⁹⁰ O připojení k mezinárodní iniciativě Partnerství pro otevřené vládnutí rozhodla vláda svým usnesením ze dne 14. září 2011 č. 691

⁹¹ Zhodnocení plnění Akčního plánu České republiky „Partnerství pro otevřené vládnutí“ v roce 2012 a jeho aktualizace byly schváleny usnesením vlády ze dne 19. června 2013 č. 477. Tímto usnesením byl současně uložen úkol provést zhodnocení plnění Akčního plánu OGP za rok 2013 a předložit jej Řídícímu výboru OGP do konce dubna 2014.

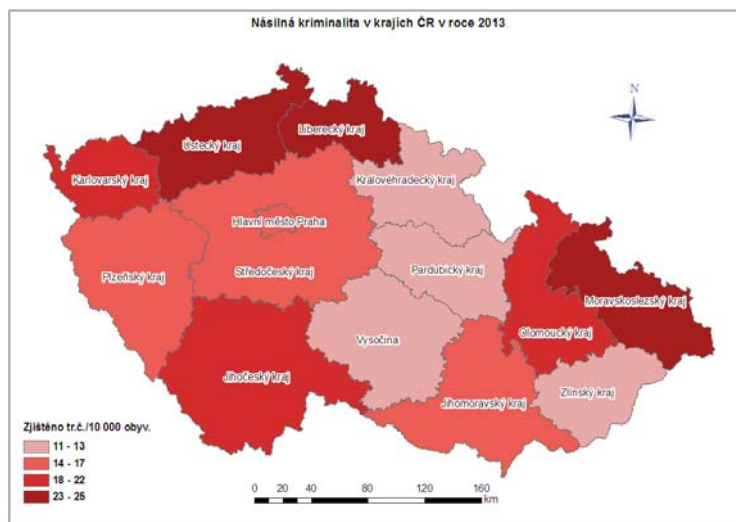
⁹² Hlavním předmětem činnosti GRECO je monitorování implementace jednotlivých protikorupčních instrumentů Rady Evropy, zejména Trestněprávní úmluvy Rady Evropy proti korupci a Občanskoprávní úmluvy Rady Evropy proti korupci.

2.2.4 Násilná kriminalita

Zjištěno trestných činů:
18 689 (+331, +1,8 %)

Objasněno trestných činů:
12 908 (+236, +1,9 %)
Objasněnost: 69,1 %

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob:
13 133 (-9, -0,1 %)

Násilná kriminalita v roce 2013 meziročně vzrostla poměrně nevýrazně (+1,8 %) – na rozdíl od kriminality mravnostní, majetkové, hospodářské a ostatní. Bylo zjištěno 18 689 (+331) násilných trestných činů.⁹³

Z hlediska teritoriálního a po přepočtu násilné kriminality na 10 tis. obyvatel lze konstatovat, že v roce 2013 byl nejzatíženějším Ústecký kraj (25), který meziročně „předstihl“ kraj Liberecký (24), naopak nejméně byli zatíženi obyvatelé Pardubického (11) a Královéhradeckého kraje (12).

Objasněnost byla nejvyšší od roku 2007, bylo objasněno 69,1 % zjištěných násilných skutků.

Na nárůstu násilné kriminality se podílely zejména trestné činy porušování domovní svobody (+14,1 %) a nebezpečné vyhrožování (+5,7 %).

Poklesl počet **vražd** na 182 skutků (-3,2 %), řada z nich však byla spáchána s **mimořádnou brutalitou**.⁹⁴

⁹³ Dle ÚOOZ v oblasti násilné trestné činnosti ve formě organizovaného zločinu se již od roku 2012 začal objevovat **nový způsob páchaní trestné činnosti**. Pachatelé si tipují osoby žijící na území ČR (zejména české občany), vlastníci movitý a zejména nemovitý majetek, který inzerují na zahraničních serverech. Tyto osoby jsou následně kontaktovány tzv. kupci, za nimiž stojí v pozadí smyšlený zahraniční kupec (investor). Po zkontaktování se snaží zmíněné osoby následně vylákat pro jednání do zahraničí, kde jsou následně násilím drženy a mučeny do té doby, než je převedena požadovaná finanční hotovost pachatelům. Po převedení finanční hotovosti jsou tyto osoby v některých případech v zahraničí usmrceny.

⁹⁴ Např. 3 pachatelé ve věku 18 až 20 let 16. března 2013 v Jihlavě usmrtili patnáctiletou dívku po desítkách minut

Zhruba v posledních třech letech vyvstává jako jeden z alarmujících faktorů skutečnost, že velký počet vražd je spáchán brutálním způsobem na seniorech, na vlastních rodičích⁹⁵ či prarodičích. Pachatelé jsou přitom osoby mladistvé nebo osoby ve věku mladistvým blízké. Ve většině případů bývá motivem získání prostředků na nákup drog, krytí dluhů nebo jiných finančních závazků. Rok 2013 byl opět charakteristický vyšším počtem násilných útoků směrem k seniorům a osobám sociálně výrazně slabým a bezdomovcům.

Nárůst agresivity a brutality pachatelů potvrzuje i **NSZ**. Násilné trestné činnosti se zúčastňují také mladiství a osoby mladší než 15 let.

Počet **loupeží** se meziročně snížil na 2 961 skutků (-9,8 %), přičemž počet loupeží na finančních institucích poklesl o 32,3 %. Nicméně přetrvává páchaní pouličních loupežných přepadení, jejichž pachatelé se zaměřují na osamělé chodce, především ženy a seniory, nad kterými mají fyzickou a početní převahu. K samotnému přepadení dochází rychle, oběť je napadena většinou ze zálohy, pakliže se brání, je sražena na zem a často dochází ke vzniku

trvajícím trýznění, když ji předtím vyhodili z okna z patnáctimetrové výšky.

⁹⁵ ÚSPK PČR uvádí např. případ vraždy z Prahy ze dne 4. 9. 2013, kdy pachatel-syn v bytě obývaném společně se svou matkou za účelem získání finančních prostředků v úmyslu ji usmrtit jí bodnosečným nástrojem způsobil rozsáhlá bodná, řezná a sečná poranění hlavy a horních končetin. Útok vedl extrémně vysokou silou a takovou intenzitou, že u poškozené došlo k tříštivým zlomeninám lebky, obou čelistí a paže. Pachatel tímto svým útokem vystavil poškozenou bolestem na hranici snesitelnosti.

různých poranění v důsledku pádu či odtržení řetízků, případně náušnic.

Další cílovou skupinou pachatelů pouličních loupeží jsou osoby mladistvé nebo nezletilé, jejichž fyzická kondice se zdaleka nevyrovná pachatelům, kteří v mnoha případech využívají i skutečnosti, že často bývají v početní převaze. Pachatelé se v těchto případech zaměřují na uloupení finanční hotovosti, platebních karet, mobilních telefonů nebo drobných šperků.

Typickým a „snadným“ cílem pachatelů násilné kriminality jsou herny či benzínové čerpací stanice, neboť v těchto provozovnách bývá malý počet zákazníků, jednočlenný personál či nedostatečné technické zabezpečení (především v hernách).

V současné době dochází k nárůstu loupežných přepadení kurzovních vozů. Vyskytly se i případy, kdy došlo k zastavení kurzovního vozidla jiným vozidlem nebo vozidly, resp. osobami, oblečenými do součástí policejních uniforem. Pod pohrůzkou použití zbraní poté donutí posádku k otevření trezorového prostoru ve vozidle a odcizí převáženou finanční hotovost. Pachatelé se nezdráhají použít k získání peněz střelbu ze samopalu proti posádce. Dva z těchto případů byly překvalifikovány na pokus vraždy.

(Viz též tabulková a grafická část str. 26)

Opatření

K 1. srpnu 2013 **nabyl účinnosti** ve všech svých podstatných částech **zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů)**,⁹⁶ který komplexně upravuje právní ochranu obětí.

Mj. zákon vyděluje z množiny obětí kategorií tzv. zvlášť zranitelných obětí, kterým přiznává určité specifické postavení. Zvlášť zranitelnou obětí je oběť, která je:

- o dítětem (osobou mladší 18 let),
- o osobou, která je postižena fyzickým, mentálním nebo psychickým hendikepem nebo smyslovým poškozením, které ve spojení s různými překážkami může bránit plnému a účelnému uplatnění této osoby ve společnosti ve srovnání s jejími ostatními členy,

- o oběti trestného činu obchodování s lidmi podle § 168 trestního zákoníku,
- o oběti trestného činu proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti nebo **trestného činu, který zahrnoval násilí či pohrůzku násilím**, jestliže je v konkrétním případě zvýšené nebezpečí způsobení druhotné újmy zejména s ohledem na její věk, pohlaví, rasu, národnost, sexuální orientaci, náboženské vyznání, zdravotní stav, rozumovou vyspělost, schopnost vyjadřovat se, životní situaci, v níž se nachází, nebo s ohledem na vztah k osobě podezřelé ze spáchání trestného činu nebo závislost na ní.

***

V IKSP byl zpracován projekt s názvem „**Nové jevy v násilné kriminalitě včetně domácího násilí**“ a přihlášen do třetí veřejné soutěže v rámci Programu bezpečnostního výzkumu ČR v letech 2010-2015.

Cílem výzkumu je popis a poznatky o nových jevech v násilné kriminalitě, charakteristika konkrétních jevů a jejich pachatelů, včetně podrobných kazuistik konkrétních případů a jejich zobecnění. Budou zhodnoceny změny v míře užívaného násilí – v brutalizaci násilného jednání pachatelů vůči obětem. Zvláštní pozornost bude věnována podobám domácímu násilí, konkrétně partnerskému vztahovému násilí a také jeho dopadu na dospělé oběti a pachatele.

(Další opatření viz kapitola 3.2 Oblast prevence kriminality)

⁹⁶ Ve sbírce zákonů byl zákon vyhlášen 25. února 2013. V Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR byl schválen jako tisk č. 617 dne 18. 12. 2012.

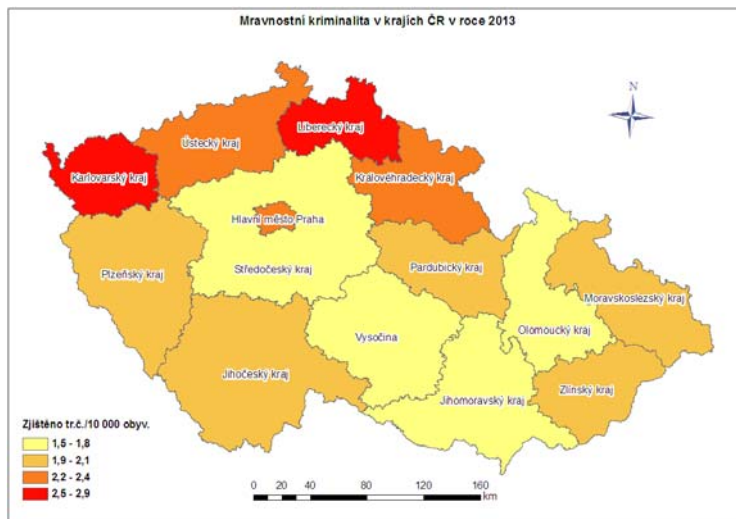
2.2.5 Mravnostní kriminalita

Zjištěno trestných činů:
2 109 (+128, +6,5 %)

Objasněno trestných činů:
1 493 (+20, +1,3 %)

Objasněnost: 70,8 % (-3,6 %)

Počet stíhaných a vyšetřovaných osob:
13 335 (+56, +4,4 %)

V roce 2013 bylo zjištěno 2 109 (+128, +6,5 %) mravnostních trestných činů,⁹⁷ což je nejvíce za posledních deset let. Objasněno bylo 1 493 (+20) skutků, tj. 70,8 %, objasněnost se snížila o 3,6 %.

Nárůst zjištěné mravnostní kriminality byl v roce 2013 způsoben zejména zvýšeným počtem trestných činů **pohlavní zneužívání**, které byly také nejčetnějšími mravnostními trestnými činy (793 skutků). Počet **znásilnění**, dominujících mravnostní kriminalitě v roce 2012, poklesl o 12 %.⁹⁸ Téměř polovinu z objasněných znásilnění spáchali recidivisté.

***

Po přepočtu zjištěné mravnostní kriminality na 10 tisíc obyvatel byly v roce 2013 nejzatíženějšími Karlovarský kraj (3) a Liberecký kraj (2,6). Nejméně zatížen byl Olomoucký kraj (1,5).

***

Stále aktuální je páchaní mravnostní trestné činnosti za využití moderních informačních a komunikačních technologií (internet – sociální

sítě, mobilní telefony) tzv. grooming a sexting,⁹⁹ což jsou různé formy **sexuálního nátlaku**. Důvodem je i prožívání kamarádských vztahů cestou virtuálního světa, naprosto odtrženého od reality. Pro děti takto trávící svůj volný čas se vžil termín **skleníkové děti**. Odhalování a vyšetřování této trestné činnosti vyžaduje úzkou spolupráci specialistů PČR po linii mravnost – mládež s odděleními informační kriminality.

(Viz též tabulková a grafická část str. 27)

Opatření

Za účelem zkvalitnění práce na úseku odhalování a vyšetřování trestných činů znásilnění a pohlavního zneužití iniciovalo Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy výběr zdravotnického zařízení, které by provádělo specializovanou gynekologickou vyšetření obětí mravnostní trestné činnosti na požadované profesionální úrovni. Výše uvedeným zdravotnickým zařízením pro hlavní město Prahu je Ústav pro matku a dítě v Podolí. V roce 2013 byla uzavřena s tímto ústavem smlouva

⁹⁷ Do kategorie mravnostní kriminality zahrnuje policejní statistika zejména ty trestné činy, které jsou nebo mohou být spáchány se sexuálním podtextem. Kriminologové předpokládají vysokou latenci mravnostní kriminality. Registrovaná mravnostní kriminalita má co do počtu mizivý podíl na kriminalitě celkové (přibližně 0,7 %), ale škoda jí způsobená je neměřitelná.

⁹⁸ V oblasti mravnostní trestné činnosti – pohlavní zneužití či znásilnění, jsou i nadále nahlašovány případy smyšlených znásilnění či pohlavního zneužívání. Motivem je vypočítavost, strach, neznalost či msta.

⁹⁹ Tzv. grooming: jedná se o trestnou činnost páchanou kvalifikovaným způsobem, pachatel využívá naivity či neznalosti oběti, jejího bezprostředního chování v prostředí Internetu. Groomer se v mnoha případech pohybuje na hraně zákona – záměrně se v internetové komunikaci vyhýbá otevřeně sexuální nabídce, obratně manipuluje zejména nezletilé oběti k uskutečnění schůzky.

V případě tzv. sextingu si mladé dvojice nahrávají či fotografují vlastní sexuální praktiky. Po ukončení vztahu jeden z dvojice tyto fotografie a nahrávky umístí ze zlomyslnosti na sociálních sítích apod.

Novela trestního zákoníku zareagovala na tento nový trend novou skutkovou podstatou – § 186 **sexuální nátlak**.

o spolupráci. Navíc se podařilo dohodnout s dodavatelem jednorázové pilulky proti otěhotnění, která je bezplatně podána ženám – obětem znásilnění.

***

V roce 2013 v **IKSP** druhým rokem probíhá kriminologický výzkum „**Násilná sexuální kriminalita v ČR se zaměřením na její aktuální formy, na zvyšování účinnosti odhalování a postihu jejích pachatelů a na možnosti ochrany společnosti před sexuálně motivovaným násilím**“ (Program BV MVČR, VG2VS/230). Cílem je zmapovat a zhodnotit reakce státu na nebezpečí, který tento druh kriminality a jeho pachatelé představují pro společnost (zejména reakce ve formě trestů a ochranných opatření).

Proběhla hlavní vlna terénního sběru dat k pachatelům těchto deliktů včetně psycho-diagnostiky (120 odsouzených vězněných pachatelů) a zejména podrobná analýza trestních spisů, kde je sledována víc jak stovka proměnných.

Výzkumný soubor pro podrobnou analýzu tvoří více než 700 případů znásilnění. Věkový rozptyl pachatelů je od roku narození 1937 až do roku 1995.

Z předběžných výsledků analýz např. vyplývá, že víc jak čtvrtinu pachatelů znásilnění tvoří prvopachatelé (28 %).

Zhruba polovina pachatelů (51 %) – z těch, kteří již byli dříve pravomocně odsouzeni – měla za sebou pobyt ve vězení. Necelá čtvrtina (22 %) pachatelů znásilnění se ve své kriminální historii dopustila sexuálního deliktu. Nepodmíněný trest odnětí svobody byl soudem uložen většině (76 %) pachatelů znásilnění; průměrná délka uloženého trestu odnětí svobody byla cca 6 let. Ve většině případů (80 %) pak soud pachatelům ochranné léčení neukládal.

Konec výzkumného úkolu je plánován na rok 2015.

***

Po vyhodnocení dosud provedených implementačních opatření dospělo MS k závěru, že k řádné implementaci požadavků, které pro ČR vyplývají ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/93/EU ze dne 13. prosince 2011 o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2004/68/SVV, je **zapotřebí přistoupit k dílčím změnám v trestním zákoníku.**¹⁰⁰

Další opatření viz zejména kapitola 2.2.7.2 Obchod s lidmi.

---

¹⁰⁰ Příslušná novelizace byla připravena již v 6. volebním období, pro rozpuštění Poslanecké sněmovny nebyl vládní návrh zákona, kterým mělo dojít k novelizaci mj. trestního zákoníku (tisk 996), schválen. Implementační novela trestního zákoníku byla po ustanovení nové Poslanecké sněmovny připravena znovu, aktuálně je projednávána jako sněmovní tisk 45.

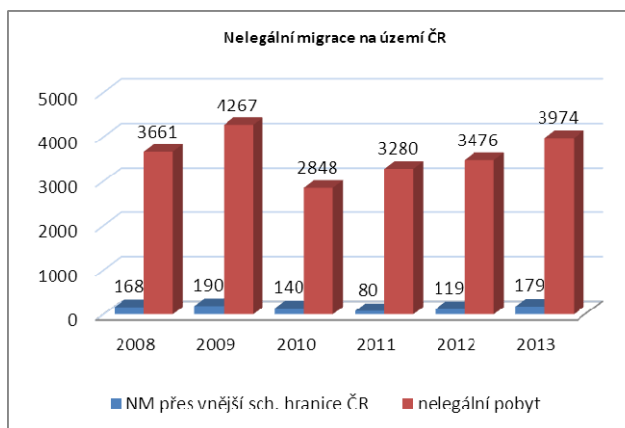
2.2.6 Nelegální migrace

Celkový počet osob zjištěných při nelegální migraci na území ČR: 4 153

Z toho bylo 512 osob (tj. 12,3 %) zjištěno při nelegální migraci opakovaně.

Neregulérním cestovním dokladem se prokázalo 130 osob (tj. 3,1 %).

Evidováno bylo 143 osob, které k nelegální migraci napomáhaly.

V roce 2013 bylo při nelegální migraci¹⁰¹ na území ČR zjištěno celkem 4 153 (+558, +15,5 %) osob.

BIS nepovažuje nelegální migraci za zásadní bezpečnostní problém.¹⁰²

Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici

V roce 2013 bylo nahlášeno cestou IS Událost 179 osob, které byly odhaleny při nelegální migraci přes vnější schengenskou ČR. Z uvedeného počtu bylo 146 osob zjištěno na vstupu do ČR a 33 osob ve směru z ČR.¹⁰³

Z výše uvedeného celkového počtu osob se 49 (tj. 27,4 %) prokázalo neregulérním cestovním dokladem. Nejvíce bylo zjištěno státních příslušníků Albánie (22 osob), Ukrajiny (7 osob) a Sýrie (6 osob).

Nelegální pobyt

V kategorii **nelegálního pobytu** bylo v roce 2013 zjištěno 3 974 **cizinců**.

¹⁰¹ Od roku 2008 jsou sledovány dvě základní kategorie nelegální migrace na území ČR:

1. **Nelegální překročení vnější schengenské hranice ČR** – osoby, které nedovoleně překročily nebo se pokusily o nedovolené překročení vnější schengenské hranice (letišť) ČR (cizinci i občané ČR).

2. **Nelegální pobyt** – cizinci zjištěni na území ČR, kteří nelegálně pobývali na území ČR, včetně tranzitního prostoru na letištích.

¹⁰² BIS se nelegální migraci od roku 2011 již nezabývá, a to vzhledem k jejímu vývoji v posledních letech a s ohledem na možnosti sledování nelegální migrace na území vnitřního schengenského státu. I nadále však věnuje pozornost skupinám cizinců, resp. cizineckým komunitám, jejichž aktivity by pro ČR mohly představovat potenciální bezpečnostní riziko.

¹⁰³ Kromě deseti osob byly ostatní osoby hlášeny z ICP Letiště Praha-Ruzyně. Jednalo se zejména o státní příslušníky Ruska (44 osob), Albánie (22 osob) a Ukrajiny (13 osob). Při nelegálním překročení vnější schengenské hranice nebyl zjištěn občan EU.

Největší skupinu cizinců zjištěných při nelegálním pobytu tvořili tradičně státní příslušníci Ukrajiny (888 osob, tj. 22,3 % z celkového počtu). S odstupem následovali státní příslušníci Ruska (512 osob) a Vietnamu (311 osob).

Někteří cizinci ve stanovené lhůtě neopouštějí území České republiky, ale zdržují se na území nadále neoprávněně a nakonec se dostaví ve většině případů do přijímacího azylového střediska (Zastávka u Brna), kde požádají o mezinárodní ochranu. Celkem byl nelegální pobyt zjištěn u 91 cizinců, kteří se dostavili do přijímacího střediska.

Neregulérním cestovním dokladem se při nelegálním pobytu prokázalo 81 osob (tj. 2 % z celkového počtu osob zjištěných při nelegálním pobytu).¹⁰⁴

Rozhodnutí o správním vyhoštění

V roce 2013 bylo do IS CIS zaevidováno celkem **2 020 cizinců s vydaným pravomocným rozhodnutím o správním vyhoštění**, v porovnání s předchozím rokem je situace stabilní (nárůst pouze 14 osob, tj. +0,7 %). K nejvíce zastoupené skupině cizinců s vydaným pravomocným rozhodnutím o správním vyhoštění, kteří byli v rámci sledovaného období zaevidováni do IS CIS, náleželi tradičně občané Ukrajiny (874 osob; -86 osob, tj. -9,0 %), kteří představovali 43 % z celkového počtu cizinců v této kategorii. S velkým odstupem se umístili státní příslušníci Vietnamu (180 osob; -63 osob, tj. -25,9 %). O třetí místo se dělili státní příslušníci Kuvajtu a Ruské federace (106 osob). Nejmarkantnější meziroční nárůsty osob s vydaným rozhodnutím o správním vyhoštění

¹⁰⁴ Nejčastěji tyto doklady předkládali státní příslušníci Ukrajiny (45 osob), Moldavska (10 osob) a Gruzie (5 osob).

byly evidovány u občanů Kuvajtu (+97 osob, tj. +1 077,8 %) a Libye (+76 osob, tj. +1 266,7 %).

Rozhodnutí o povinnosti opustit území

V návaznosti na tzv. návratovou směrnici byl od ledna 2011 zaveden institut rozhodnutí o povinnosti opustit území České republiky. Dříve by těmto osobám bylo vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. V roce 2013 bylo vydáno **192 rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území**. V meziročním porovnání došlo k nárůstu o 14 rozhodnutí, což je +7,9 %.

Napomáhání k nelegální migraci

V roce 2013 bylo skupinami dokumentace Krajských ředitelství Policie ČR evidováno celkem 143 osob, které napomáhaly k nelegální migraci. Většinou se jednalo o občany České republiky (98 osob), dále následovali státní příslušníci Vietnamu (16 osob). Nejčastější formou napomáhání k nelegálnímu pobytu bylo účelové otcovství, účelové sňatky nebo účelová pozvání.

Nelegální migrace a organizovaný zločin

Podle ÚOOZ se v roce 2013 potvrdily informace, že na území České republiky působí cizojazyčné zločinecké skupiny, které se podílí na výrobě a distribuci padělaných nebo pozměněných osobních dokladů. Bylo zjištěno, že padělané doklady jsou určeny buď k legalizaci pobytu migrantů, kteří se již nacházejí na území evropských států, včetně ČR, nebo jsou kurýry či zasilatelskými společnostmi zasílány do třetích zemí, odkud se s nimi snaží nelegální migranti dostat do Evropy.

Přetrvávajícím problémem zůstává zneužívání vízové a imigrační politiky. Trestná činnost v této oblasti se často přizpůsobuje aktuální situaci a reaguje na opatření státních orgánů. V posledních letech je sice vydávání víz pro občany třetích zemí důsledně prověřováno, ale ke zneužívání víz nadále dochází. Jedná se zejména o víza podvodně získávaná za účelem studia, práce, podnikání nebo sloučení rodiny.

Dobře organizované skupiny se zmíněnou trestnou činností zabývají nejen přímo na území ČR, ale jsou napojeny na organizátory v dalších evropských státech i v domovských státech migrantů. Skupiny zajišťují pro migranty kompletní službu, na jejímž konci by měl být řádný pobytový status na území ČR nebo i jiných

států Evropské unie. Zajišťují nábor zájemců, vyřízení dokumentů v domovské zemi a podvodně získání víza. Na českém území jim pak poskytují ubytování, právní služby, jednání u úřadů, ověřování a opatrování potřebných dokumentů (falešných či podvodně získaných) nebo převoz do dalších evropských zemí. Tento způsob nelegální migrace je doménou zejména občanů Vietnamu, ale také občanů arabských zemí, Ukrajiny i dalších postsovětských republik.

(Statistické údaje viz tabulková a grafická část str. 28)

Vybraná opatření¹⁰⁵

(další opatření viz kapitola 3.1 Legislativní aktivity, 3.3 Evropská unie a mezinárodní spolupráce, 3.4.4. Oblast informačních a komunikačních systémů)

Readmisní politika

V roce 2013 pokračovala jednání mezi ČR a druhými státy o tzv. readmisních smlouvách.¹⁰⁶ 1. 2. 2013 vstoupila v platnost readmisní smlouva s Kosovem.

Kromě bilaterálních smluv jsou pro ČR závazné rovněž readmisní smlouvy sjednané Evropskou unií, resp. Evropským společenstvím.¹⁰⁷ V roce 2013 byly podepsány smlouvy s Arménií, Kapverdami a Tureckem a bylo dokončeno jednání o readmisní smlouvě s Ázerbájdžánem. Smlouvy sjednané Evropskou unií, resp. Evropským společenstvím předpokládají, že jednotlivé členské státy sjednají s příslušným třetím státem prováděcí protokol k readmisní smlouvě. 1. května 2013 vstoupil v platnost prováděcí protokol k unijní readmisní smlouvě se Srbskem a 1. prosince 2013 s Bosnou a Hercegovinou. Dále byl podepsán prováděcí protokol k unijní readmisní dohodě s Ukrajinou a bylo dokončeno jednání o protokolu s Gruzii.

¹⁰⁵ Komplexní informace o opatřeních v oblasti migrace obsahuje samostatná **Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2013**.

¹⁰⁶ ČR má sjednány readmisní smlouvy se všemi sousedními státy a dále s Maďarskem, Slovinskem, Chorvatskem, Moldávií, Bulharskem, Rumunskem, Arménií, Švýcarskem, Vietnamem, Kanadou, Švýcarskem, Arménií, Maďarskem, Slovinskem, Chorvatskem, Moldávií, Bulharskem, Rumunskem, Arménií, Švýcarskem, Vietnamem, Kanadou a Kosovem, podepsána byla smlouva s Francií a Kazachstánem.

¹⁰⁷ V současné době jsou v platnosti readmisní smlouvy s Albánií, Bosnou a Hercegovinou, Černou Horou, Hongkongem, Makedonií, Moldávií, Ruskem, Pákistánem, Srbskem, Sří Lankou, Macaem, Ukrajinou a Gruzii.

Migrační politika

Vhodný nástroj k řízení migrace občanů třetích zemí do ČR představují zejména zvláštní migrační projekty určené pro specifické cílové skupiny cizinců. Cílem projektů je zrychlit migrační proceduru vybraných skupin cizinců zejména cestou přednostního vyřízení žádostí o povolení k zaměstnání nebo žádostí o příslušná pobytová oprávnění.

V roce 2013 nadále pokračovala realizace dvou projektů zahájených již v roce 2012, které jsou určeny pro vnitropodnikově převáděné zaměstnance zahraničních investorů a pro lázeňské pacienty.¹⁰⁸ V roce 2013 byla zahájena realizace dvou dalších projektů, jejichž cílové skupiny tvoří personál firem nově založených v ČR zahraničním investorem a stipendisté přijatí k vysokoškolskému studiu v ČR:

- Projekt Zrychlená procedura udělování pobytových oprávnění pro cizince – zahraniční studenty ze třetích zemí¹⁰⁹
- Projekt WelcomePackage pro investory
Realizace projektu byla zahájena dne 1. 7. 2013. Jeho gestorem je Ministerstvo průmyslu a obchodu, spolugestory ministerstva vnitra, práce a sociálních věcí a zahraničních věcí. Cílem projektu je podpořit příliv zahraničních investic do ČR, mezinárodní konkurenceschopnost, expanzi investorů a vytváření nových pracovních míst.

¹⁰⁸ U projektu „Fast Track: Zrychlená procedura pro vnitropodnikově převáděné a lokalizované zaměstnance zahraničních investorů“ byla v roce 2013 rozšířena původní cílová skupina vnitropodnikově převáděných zaměstnanců vysílaných k výkonu práce do české pobočky nadnárodní společnosti, aniž by s pobočkou měli uzavřen pracovněprávní vztah, také o vysílané pracovníky, kteří v ČR s tuzemskou pobočkou zahraničního investora pracovněprávní vztah dočasně uzavírají (tzv. „lokalizace“). U projektu „Zrychlená procedura pro zahraniční pacienty, kterým bude v ČR poskytována lázeňská léčebně rehabilitační péče“ se v průběhu roku rozšířil seznam lázní zařazených Ministerstvem zdravotnictví do projektu z původních 4 na celkových 8.

¹⁰⁹ Realizace projektu byla zahájena dne 1. 6. 2013. Jeho gestorem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, spolugestory Ministerstvo vnitra a Ministerstvo zahraničních věcí. Cílem projektu je usnadnit proceduru vstupu a pobytu občanů třetích států, kteří byli jako stipendisté přijati ke studiu v ČR na základě platných mezinárodních smluv nebo usnesení vlády ČR. V rámci projektu jsou přednostně vyřizovány jejich žádosti o dlouhodobá pobytová oprávnění za účelem studia. Projektu se mohou účastnit pouze studenti zařazení do vybraných stipendijních programů.

Ke změně migrační politiky v oblasti podzákoných předpisů došlo počátkem roku 2013, kdy ke dni 20. 2. 2013 nabyla účinnosti vyhláška č. 29/2013 Sb., která nahradila vyhlášku č. 461/2008 Sb., kterou se stanoví seznam zemí, jejichž státní příslušníci jsou oprávněni požádat o vydání zelené karty. Novou vyhláškou byl seznam států významně rozšířen.

***

V roce 2013 pokračovala realizace „Dohody mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí České republiky o vysílání styčných důstojníků pro migraci a doklady na zastupitelské úřady České republiky“ ze dne 13. února 2009. Podrobnější informace o realizaci zmíněné dohody budou součástí Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2013.

Integrace cizinců

Ačkoliv i v roce 2013 stagnovaly počty nově přichozích cizinců ze třetích zemí, počet cizinců s trvalým pobytem stabilně dále narůstal. Proto je nadále nutné prohlubovat aktivní integrační politiku.

Ministerstvo vnitra jako koordinátor integrační politiky v roce 2013 zpracovalo a vládě předložilo materiál „**Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití v roce 2014**“ (dne 22. ledna 2014 schváleno vládou ČR – usnesení č. 60).¹¹⁰

***

V roce 2013 MV pokračovalo v úsilí o přenesení integrace na regionální a lokální úroveň. Byl podporován další rozvoj regionálních **Center na podporu integrace cizinců**. V roce 2013 pracovala Centra již ve 13 krajích.¹¹¹

Ke zmírnění napětí mezi cizinci a majoritní společností a k podpoře integrace na lokální úrovni podpořilo MV spolu se samosprávami

¹¹⁰ V materiálu byla navržena konkrétní opatření, kterými příslušné rezorty odpovědné za realizaci integrační politiky i další subjekty podpoří integraci cizinců v České republice v roce 2014.

¹¹¹ Nově bylo v kraji Královéhradeckém otevřeno Integrační centrum pro cizince provozované Diecézní katolickou charitou Hradec Králové. V kraji Vysočina bylo zřízeno detašované pracoviště Integračního centra (CPIC) Pardubického kraje. Ve zbývajícím kraji (Středočeském) byla v roce 2013 integrace podporována prostřednictvím dotací NNO.

měst a městských částí **realizaci projektů obcí**¹¹² (dříve tzv. emergentních projektů).

Tyto projekty přispěly k aktivizaci samospráv při řešení lokálních problémů s integrací cizinců, k provázanosti aktivit v rámci komplexních projektů samosprávy a určitému zklidnění vzájemných vztahů. Samosprávy projevují zájem o pokračování projektu či nový projekt i do roku 2014.

Poskytování informací cizincům probíhalo třemi hlavními komunikačními kanály – telefonicky, e-mailem a prostřednictvím oficiálních průběžně aktualizovaných webových stránek www.mvcr.cz/cizinci. Novým počinem bylo v roce 2013 vytvoření systému adaptačně integračních kurzů pro nově přichozí cizince, které byly pilotně během roku testovány.

Dále byly mj. vytvořeny soubory materiálů pro přípravu potenciálních migrantů před jejich příchodem do ČR. Cílem je zvýšení informovanosti, prevence rizikového jednání a ztráty legálního pobytu migrantů v ČR.

***

Analytické centrum pro ochranu státních hranic a migraci (dále jen „Analytické centrum“) představuje stále analytické pracoviště meziresortního charakteru, které se v rámci své činnosti zaměřuje na sledování a analýzu migrace jako komplexního jevu. V roce 2013 byl kladen důraz na sledování situace syrských migrantů.

***

V roce 2013 se uskutečnila tři řádná zasedání (v pořadí 32. – 34.) **Meziresortního orgánu pro potírání nelegálního zaměstnávání cizinců (MOPNZC)**.¹¹³

Stálým členem MOPNZC je i **Generální ředitelství cel**, jehož podřízené celní úřady provádějí vedle oblastních inspektorátů práce (OIP) **kontrolní činnost v oblasti zaměstnávání cizinců**. V případě zjištění porušení předpisů pak

předávají celní úřady podklady OIP k zahájení správního řízení o uložení pokuty.¹¹⁴

V roce 2013 pokračovala kontrolní činnost SÚIP zaměřená na odhalování a potírání nelegální práce v rámci projektu **„Efektivní systém rozvoje zaměstnanosti, výkonu komplexních kontrol a potírání nelegálního zaměstnávání v ČR“**, který je financován z Evropského sociálního fondu v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.¹¹⁵

***

Státní úřad inspekce práce (SÚIP) v roce 2013 provedl celkem **36 101 kontrol v oblasti dodržování ustanovení zákona o zaměstnanosti**.

Při kontrolách zaměřených na odhalování nelegální práce bylo zjištěno nelegální zaměstnávání u 1 375 kontrol. Z celkového počtu 3 170 zjištěných nelegálně zaměstnaných osob se v 1 394 případech jednalo o občany ČR. V 1 481 případech se jednalo o cizince ze třetích zemí a v 295 případech o občany z ostatních států EU. V porovnání s rokem 2012 nebyl zaznamenán výrazný nárůst počtu nelegálně zaměstnaných cizinců ze třetích zemí a občanů z ostatních států EU.

V případech odhalení některé z forem nelegální práce cizinců ze třetích zemí se nejčastěji jednalo o státní příslušníky **Ukrajiny** (544 osob), **Vietnamu** (336 osob), **Číny** (36 osob), **Moldávie** (20 osob), **Mongolska** (15 osob), **Turecka** (10 osob), **Makedonie** (9 osob).

V roce 2013 uložil SÚIP celkem **61 pokut za umožnění výkonu nelegální práce v souvislosti s nelegálním zaměstnáváním cizinců ze třetích zemí** v celkové výši 31 300 000,- Kč. Z tohoto počtu bylo 30 pravomocných pokut ve výši 14 305 000,- Kč. Dalších 261 pokut je v současnosti navrženo k uložení. Za výkon

¹¹² V roce 2013 se tyto projekty realizovaly v Havlíčkově Brodě, Plzni a městských částech Praha 3, 12, 13, 14 a Praha – Libuš.

¹¹³ V rámci zasedání byly **podány podrobné informace o připravovaných legislativních změnách v oblasti pobytu a zaměstnávání cizinců**.

Jedním z příspěvků zasedání MOPNZC byla prezentace programu **„Mentalist“**, jako účinného nástroje při odhalování porušování zákona, prevenci podvodů a zefektivnění kontrolní činnosti např. v oblasti nelegální práce.

¹¹⁴ V roce 2013 celní úřady ukončily 876 těchto kontrol, z nichž v 495 případech zjistily porušení předpisů. Celníci zkontrolovali celkem 2 257 cizinců ze třetích zemí, z nichž u 446 z nich zkonstatovali podezření z výkonu nelegální práce a 1 975 občanů EU.“

¹¹⁵ Kontrolní činnost realizovalo 14 týmů inspektorů specializovaných na kontrolu nelegálního zaměstnávání. Tyto týmy jsou od roku 2013 vybaveny tzv. **mobilními kancelářemi**, umožňujícími rychlejší provedení a ukončení kontrol a předání protokolu přímo na místě v den provedené kontroly. Kontroly probíhaly ve spolupráci s dalšími orgány a institucemi – se Službou cizinecké policie ČR, Celní správou, Úřadem práce ČR, Českou správou sociálního zabezpečení.

nelegální práce uložil fyzickým osobám 12 pokut ve výši 192 000,- Kč, z tohoto počtu 8 pravomocných pokut ve výši 131 000 Kč, dalších 37 pokut je navrženo k uložení.

2.2.7 Organizovaný zločin

Vývoj organizovaného zločinu na území ČR

Organizovaný zločin a jeho doprovodné jevy nadále náleží k největším bezpečnostním hrozbám ČR.¹¹⁶ vede k narušování společenské stability, pokřivení volného trhu a diskreditaci demokratických institucí.¹¹⁷

¹¹⁶ Potvrzuje to např. i **Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 – 2014**, schválená usnesením vlády č. 598 ze dne 10. srpna 2011, která tvoří základní rámec boje proti organizovanému zločinu na území ČR.

¹¹⁷ **BIS** se i v roce 2013 soustředila na ty projevy organizovaného zločinu, které souvisely s **dysfunkcí orgánů veřejné správy**, potažmo problematikou klientelismu a korupce na úrovni centrálních orgánů státní správy a některých samosprávných celků – zejména krajů a statutárních měst.

BIS se tak mimo jiné zabývala **systémovými nedostatky v hospodaření státu s veřejným majetkem**. Projevují se např. v transakcích s nepotřebnými nemovitostmi, jejichž součástí bývá odprodej zbytečného majetku státu (primárně pod tržní cenou), nakupování majetku potřebného (často nad tržní cenou), popř. čerpání dotací na nákupy, opravy nebo správu majetku. Legitimní zájmy tím vytvářejí prostor pro spekulativní obchody s realitami.

Další oblastí zájmu BIS byly **nelegitimní aktivity při čerpání evropských dotací** v programovém období 2007 – 2013. Jednalo se především o sílicí tlaky na jejich úplné vyčerpání v rámci jednotlivých operačních programů v podobě zrychleného schvalování projektů či přesunu finančních prostředků mezi jednotlivými operačními programy, které byly provázeny porušováním zákona, schvalováním neefektivních či neúčelných projektů a v neposlední řadě rovněž obcházením předběžných podmínek Evropské komise (EK), tzv. ex ante kondicionalit.

BIS se rovněž intenzivně zabývala **regionální dysfunkcí ve veřejné správě** vyvolané klientelistickými skupinami propojujícími zástupce regionální politiky, veřejné správy i podnikatelské sféry, jejichž činnost byla zaměřena zejména na oblast veřejných služeb, kam každoročně proudí velké objemy financí z veřejných rozpočtů, včetně prostředků EU. Konkrétně se jednalo o sektory zdravotnictví, školství, dopravy či odpadového hospodářství.

Aktivity těchto skupin byly provázeny typickými projevy moderního organizovaného zločinu, jako je klientelismus, korupce, střet zájmů či zneužívání veřejných finančních prostředků.

SÚIP se v roce 2013 opakovaně zaměřil na kontroly agentur práce a jejich uživatelů – bylo uzavřeno **567 kontrol** agentur práce. Za zjištěné nedostatky byly uloženy **pokuty v celkové výši 2 655 000,- Kč**.

Nejvýznamnější zločinecké organizace působící na území ČR jsou dlouhodobě rozdělovány na ruskojazyčné, asijské a domácí (české), i když některé monitorované kriminální struktury vykazují i další (albánské, nigerijské, rumunské, bulharské aj.) etnické prvky.

***

V roce 2013 na území ČR v oblasti organizovaného zločinu sílily trendy z minulých let. Jednalo se zejména o **další prorůstání organizovaného zločinu do sféry legálního podnikání a infiltraci struktur státní a veřejné správy** (skrže účelové zakládání podnikatelských subjektů či dosazování vlastních lidí na klíčové pozice soukromých i státních institucí) a ústup od násilné trestné činnosti směrem k latentní činnosti hospodářského charakteru.

V roce 2013 **těžiště** trestné činnosti většiny monitorovaných kriminálních struktur (domácích, asijských i ruskojazyčných) spočívalo v **hospodářské trestné činnosti** (odpisy DPH, leasingové či úvěrové podvody atd.).

Pokračoval rovněž trend **rozšiřování spektra zločineckých skupin** a jejich internacionalizace. Kromě tradičních oblastí, jakými jsou pašování nelegálního zboží a výroba padělků všeho druhu atd., se organizované zločinecké skupiny stále více zaměřují na oblasti energetiky a informačních a komunikačních technologií, které často využívají jako bezpečné prostředí pro kriminální transakce.

Mezi nejzávažnější aktivity zločineckých skupin patřily: **finanční kriminalita** (včetně daňové kriminality, podvodů v oblasti veřejných zakázek a čerpání fondů Evropské unie), **nelegální výroba a distribuce omamných a psychotropních látek**, **autokriminalita** a porušování práv k ochranné známce.

***

Podle **ÚOOZ** byla i v roce 2013 pozorována silná vazba nejvýznamnějších monitorovaných kriminálních struktur do zahraničí, přičemž

zejména monitorované ruskojazyčné struktury působící na území ČR jsou nedílnou součástí nadnárodních kriminálních organizací.

Kriminální struktury vykazující jiný než český, asijský či ruskojazyčný prvek jsou často úzce specializovány (kapsářství, obchod s drogami, nelegální migrace, obchodování s lidmi, padělání bankovních karet apod.).

Pokračoval dříve nastoupený trend charakterizovaný odklonem nejvýznamnějších českých kriminálních struktur od přímého použití násilí. Počet menších – většinou lokálních – českých kriminálních struktur, které aktivně používají násilí, v roce 2013 spíše stagnoval, přičemž před použitím skutečného násilí byla preferována hrozba.

V rámci ochoty použít násilí mírně klesá ochota použít takovou intenzitu násilí, která by mohla vést až ke smrti poškozeného. Tento druh násilí byl i v roce 2013 používán strukturami, v nichž figurují osoby původem z balkánských zemí a je průvodním jevem organizovaného lichvářského zadlužování předem vytipovaných osob.

***

V rámci provedených šetření a operativní činnosti ÚOOZ bylo pozorováno další **posílení významu korupce jako jednoho z nejvýznamnějších faktorů podporujících rozvoj organizované kriminality.**

České kriminální struktury se nejvíce zaměřovaly na ekonomickou trestnou činnost spojenou s **ovlivňováním veřejných zakázek a přidělováním dotací.** Členové kriminálních struktur přitom aktivně vyhledávali zejména kontakty na policisty a pracovníky Celní správy s cílem připravit si prostor pro korupční průnik, který by měl následně sloužit ke krytí páchané trestné činnosti a obraně před policejním rozpracováním a k vykonstruovanému trestnímu stíhání nepohodlných osob. Významným cílem snah o korupční průnik českých kriminálních struktur se staly zejména orgány činné v trestním řízení, přičemž tyto snahy nebyly omezeny pouze na struktury Policie ČR, ale jejich cílem byly i všechny úrovně státních zastupitelství a soudů.

Jedním z hlavních cílů domácích zločineckých struktur se v roce 2013 staly i **dotace a strukturální fondy EU.**

Dále byly v roce 2013 ve zvýšené míře zaznamenány aktivity kriminálních struktur zaměřené na **vyvolávání a ovlivňování konkurzních řízení,** kdy docházelo nejen

k vytváření fingovaných pohledávek pro uvedení firmy do konkurzu nebo naopak k odsávání aktiv již bankrotující firmy prostřednictvím přihlášení fingované pohledávky, ale často i k pokusům o ovlivnění osoby budoucího insolvenčního správce.

Pokračoval trend postupného nárůstu počtu českých kriminálních struktur, jejichž primárním zdrojem zisku je ekonomická trestná činnost spojená s **účelově zakládanými podnikatelskými subjekty** (podvody s DPH, pojistné podvody apod.) a s infiltrací členů a spolupracovníků zločineckých struktur do soukromých podnikatelských subjektů či orgánů státní a veřejné správy. I v roce 2013 pokračovalo využívání dalších významných instrumentů (kromě nastrčených) osob k páchání ekonomické kriminality, jimiž jsou především řetězce vlastnický propojených firem končící u „off shore“ společností v daňových rájích. Vzhledem ke změně legislativy byl **pozorován odklon od použití listinných akcií na majitele.** Operativně pátrací činnost ÚOOZ v roce 2013 ukázala, že „off shore“ společnosti mohou být využívány při podvodných schématech souvisejících s nelegálním vyváděním finančních prostředků z veřejných rozpočtů a z rozpočtů státem či samosprávami vlastněných podnikatelských subjektů.

V rámci rozpracování **ruskojazyčných kriminálních struktur** (ruské, ukrajinské atd.) byl zaznamenán příklon k hospodářské trestné činnosti. Kromě již dříve se vyskytujících schémat podvodného kriminálního jednání (pojišťovací podvody, úvěrové podvody apod.) převládl masivní příklon těchto kriminálních struktur k podvodným schématům využívajícím neplacení DPH a vratky DPH. V rámci uvedených podvodných schémat byly zaznamenány **nové nebo modernizované „mody operandi“.**¹¹⁸

V roce 2013 vyvrcholilo mezinárodní prověřování zaměřené na ruskojazyčný

---

¹¹⁸ Spočívají v zakládání firem na osoby (majitelé, jednatelé) se zcela smyšlenou identitou v kombinaci s dovozem jednorázových pachatelů trestné činnosti („bílých koní“) z chudých regionů EU nebo ze zemí mimo EU. V některých případech i tito dovezení „bílí koně“ vystupují před českými státními orgány (obchodní soud) pod smyšlenou identitou a mohou být používány i opakovaně. Tyto osoby následně jako statutární zástupci účelově založených firem nebo jejich zaměstnanci žádají české banky o poskytnutí vysokých úvěrů, které následně nejsou spláceny. Jedná se zpravidla o úvěry na nákup nemovitostí.

organizovaný zločin, které potvrdilo dříve získané indicie naznačující, že na území České republiky dlouhodobě působí tzv. bratrstva, jejichž členskou základnu tvoří příslušníci různých kavkazských etnik. Kriminální aktivity „bratrstev“ mají mezinárodní přesah a byly paralelně zadokumentovány ve všech zemích střední Evropy.

Kavkazské (gruzínské, arménské apod.) kriminální struktury – „bratrstva“ – se podílejí zejména na organizování krádeží luxusního zboží, nedovolené distribuci omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“), padělání a pozměňování veřejných listin, přičemž k přímému páčání uvedené trestné činnosti primárně používají osoby se statutem azylantů.

ÚOOZ zadokumentoval aktivity více než 40 členů kavkazského „bratrstva“ známého pod názvem „**KUTAISKÝ KLAN**“ (Klan Kutaisi), který působil v mnoha zemích EU.¹¹⁹

***

V roce 2013 pokračovala **vietnamská zločinecká komunita** ve své dominanci v oblasti asijských kriminálních struktur působících na území ČR. Kriminální struktury založené na osobách pocházejících z území Vietnamské socialistické republiky (VSR) vykazují v českém prostředí mimořádnou úroveň stability a stabilní jsou i jejich dlouhodobě monitorovaná teritoriálně lokalizovaná mocenská centra vedená známými kriminálními autoritami (hlavní pražské i několik regionálních). Tato centra jsou dlouhodobě spojená s významnými vietnamskými tržnicemi a vietnamským Zastupitelským úřadem v Praze.

Mezi nejvýznamnější typy organizované vietnamské trestné činnosti patřila v roce 2013 i nadále **trestná činnost založená na neplnění daňových povinností**¹²⁰ (daňové úniky přímých

¹¹⁹ V roce 2013 bylo při mezinárodně koordinované policejní akci provedené současně v šesti zemích EU zadrženo 37 vyšších kriminálních autorit „KUTAISKÉHO KLANU“.

¹²⁰ Podle ÚOOZ je i při střízlivých odhadech možno hovořit o daňových únicích v řádech desítek miliard. I nadále dochází k umělému snižování hodnoty zboží (pomocí padělaných dokladů) při vstupu zboží na území EU a tím i k přiznávání a placení mnohem nižších celních poplatků, stejně jako k používání nastrčených firem ke krácení DPH a daně z příjmů fyzických i právnických osob. Klíčovým bodem všech uvedených technik zůstává tzv. DICH VU HAI QUAN – „**služba k proclení**“. Provozovatelé „služby k proclení“ v návaznosti na zdokonalování vyhledávacích schopností této trestné činnosti ze strany orgánů činných

i nepřímých daní) a **krácení celních poplatků** při dovozu zboží ze států mimo EU (zejména Číny).

Další velmi významnou aktivitou provozovanou v roce 2013 asijskými kriminálními strukturami na území České republiky byla **trestná činnost spojená s nelegální výrobou a distribucí zakázaných OPL**. V této oblasti trestné činnosti páchané opět **téměř výhradně osobami původem z VSR** došlo v roce 2013 oproti předchozím obdobím k výraznému nárůstu, což bylo pravděpodobně způsobeno vysokou ziskovostí a trvajícím převisem poptávky OPL nad jejich nabídkou ve středoevropském regionu (zejména ve Spolkové republice Německo).

V roce 2013 byl pozorován přesun zájmu vietnamských kriminálních struktur od pěstování marihuany, která tvořila jádro uvedené trestné činnosti v předchozích letech, k výrobě a distribuci OPL metamfetamin (pervitin). Zároveň bylo v roce 2013 pozorováno, že **výroba OPL pervitin se na území České republiky stále více přesunuje do regionů sousedících s územím Spolkové republiky Německo** (Karlovy Vary, Cheb, Teplice atd.). Díky vysoké mobilitě celé výroby byly zaznamenány případy, kdy se jednotliví výrobci drog podle potřeby přesouvají k zákazníkovi, kde si např. od místního vietnamského provozovatele večerky pronajmou na 2 – 3 dny jednu místnost, v níž vyrobí objednané množství OPL pervitin (obvykle několik kg), a následně ji zákazníkovi předají a lokalitu (i s varnou) opouštějí. Tento postup je vietnamskými výrobci volen z důvodu snížení rizika odhalení při transportu vyrobené drogy.

***

V roce 2013 Policie ČR zjistila 5 trestných činů **účast na organizované zločinecké skupině** (podle § 361 tr. zákoníku: organizovaná zločinecká skupina je společenstvím více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením

v trestním řízení zavedli v roce 2013 některé nové postupy, které de facto umožňují asijským kriminálním strukturám (ale v současné době již nikoli výhradně jim) dovoz zboží, u něhož není na vstupu zapláceno v patřičné výši clo a následně z něho nejsou odvedeny téměř žádné daně. Hlavní zdokonalení „služby k proclení“ spočívá v najímání firem, které již nejsou v držení osob pocházejících z území VSR. Místo toho jsou najímány firmy, které jsou v držení nastrčených osob českého původu („bílé koně“). Kriminální organizace zajišťuje, aby tyto firmy alespoň v minimální výši pravidelně odváděly DPH, čímž se většinou vyhnou zvýšené pozornosti ze strany finančních úřadů i Generálního finančního ředitelství.

funkcí a dělbu činností, která je zaměřena na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti).

Trestné činy dle § 361 účast na organizované zločinecké skupině

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
zjištěno	3	4	4	6	9	5

Pravděpodobnou vysokou latenci organizovaného zločinu lze částečně vysvětlit působením organizovaných zločineckých skupin ve sférách, kde je pro orgány činné v trestním řízení složitější zasahovat či pořizovat důkazy.

Podstatně vyšší jsou naproti tomu zjištěné počty trestných činů spáchaných v organizované skupině (která nese všechny znaky organizované zločinecké skupiny definované v § 361 nebo se nepodařilo je prokázat). Pohybují se v řádech stovek trestných činů.

Trestné činy spáchané v organizované skupině

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013
zjištěno	862	774	252	234	388	364

Z pohledu počtu osob odsouzených za trestnou činnost spáchanou v organizované zločinecké skupině zůstává v České republice centrem jednoznačně hlavní město Praha. Se značným odstupem lze nazvat dalšími „centry organizovaného zločinu“ města Plzeň, Českou Lípou, Hradec Králové a Pardubice. Organizovaný zločin na území České republiky se koncentruje rovněž v příhraničních oblastech severozápadu, jihu a severovýchodu.

Cizí státní příslušníci mají vysoký podíl na páchaní organizovaného zločinu na území České republiky. V roce 2013 jejich podíl na počtu osob stíhaných a vyšetřovaných pro trestný čin účast na zločinném spolčení, respektive spáchaný v organizované skupině činil cca 42 % (+2 %). Cizinci přitom představují přibližně 4 % populace České republiky (jsou-li brány v potaz osoby s legálním pobytem na území) a podílejí se cca 6,5 % na celkové trestné činnosti.

Opatření

Boj proti organizovanému zločinu na území ČR

V návaznosti na legislativní zakotvení odpovědnosti právnických osob do českého právního řádu padla překážka bránící ratifikaci mezinárodních úmluv směřujících k posilování spolupráce v boji proti organizovanému zločinu. V platnost pro ČR vstoupily například **Úmluva Organizace spojených národů proti**

nadnárodnímu organizovanému zločinu a její dva protokoly týkající se pašování přistěhovalců a nedovolené výroby střelných zbraní a jejich součástí (viz blíže kapitola č. 3.3 Evropská unie a mezinárodní spolupráce – část Mezinárodně smluvní aktivity). Návrh na ratifikaci třetího protokolu týkajícího se obchodování s lidmi bude předložen Parlamentu ČR v 1. čtvrtletí 2014.

Základní rámec boje proti organizovanému zločinu na území ČR tvoří **Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2011 – 2014**, schválená usnesením vlády č. 598 ze dne 10. srpna 2011.

Společným jmenovatelem všech aktivit organizovaného zločinu je vyhledávání zisku, proto je nutné posilovat kapacitu orgánů zajišťujících finanční šetření a podporovat úsilí policie v zabavování a konfiskaci výnosů z trestné činnosti a eliminaci korupce na všech úrovních státní správy. Bezúhonnost zaměstnanců soudů je rozhodující.

***

V **IKSP** probíhá od roku 1993 **soustavný výzkum organizovaného zločinu**. Součástí výzkumu jsou i každoroční expertní šetření, zaměřená na základní kvantitativní údaje o struktuře a činnostech zločineckých skupin, působících na území České republiky.¹²¹

¹²¹ Podle odhadů expertů tvořili v období od roku 1993 do roku 2010 **externisté** více než polovinu ze všech členů zločineckých skupin. V roce 2012 bylo **51% kmenových členů a 49 % externistů**. Externisté jsou využíváni v různých oblastech. Výjimečně jde o **přímý výkon** v provedení samotných akcí. Častěji jde o **pomocné servisní činnosti**: přepravu osob a materiálů, ubytování, přechovávání osob a věcí, tipování objektů i subjektů napadení, převoz kradeného zboží, zabezpečení, přechovávání či odkoupení odcizeného zboží, nákup surovin, prodej pančovaného alkoholu a cigaret, distribuci drog na ulici a účast na pašování drog, hlídání objektů, ve kterých dochází k trestné činnosti, krytí trestné činnosti. Externisté rovněž pronajímají zločineckým skupinám objekty, byty, nemovitosti, kancelářské sklady, vozidla. V rámci **odborných servisních činností** jde o: zajišťování prostředků k páchaní trestné činnosti, padělání dokumentů a šeků, zajištění zbraní. **Administrativní servis** spočívá v: obstarávání krycích a falešných dokladů, ověřování podpisů, vyhotovování smluv, urychlení různých řízení. **Finanční spolupráce** probíhá tak, že externí majitelé účtů dají k dispozici svůj účet k zajištění převodu peněz při bankovních transakcích, podílejí se na praní peněz prostřednictvím vybírání hotovostních finančních prostředků u bank a jejich přeposíláním na určené účty nebo místa. Externisté zprostředkovávají **kontakty** a zabezpečují jejich využívání, dohadují schůzky s příslušnými osobami, zajišťují komunikaci s orgány státní správy a samosprávy, zabezpečují bezproblémové řízení u státních orgánů. Externisté také působí jako „**bílí koně**“, zakládají fiktivní

Mezinárodní spolupráce v oblasti potlačování organizovaného zločinu

6. a 7. června 2013 stanovila Rada EU priority pro potírání závažné a organizované kriminality v rámci EU:

- o narušení skupin organizovaného zločinu (OZ) usnadňujících nelegální migraci v zemích původu, v hlavních bodech vstupu do EU; snížení zneužívání legálních kanálů migrace, včetně dokumentů padělaných těmito skupinami;
- o narušení skupin OZ zapojených do obchodu s lidmi za účelem pracovního vykořisťování nebo sexuálního zneužívání uvnitř EU i z nejvíce významných zemí původu, a to včetně skupin využívajících legální podnikatelské struktury;
- o narušení skupin OZ zapojených do výroby a distribuce padělaného zboží, které porušuje zdravotní, bezpečnostní a potravinářské předpisy nebo které je nekvalitní;
- o narušení skupin OZ a specialistů zapojených do podvodů proti spotřebním daním a dalších účetních podvodů;
- o snížení produkce syntetických drog v EU a narušení skupin OZ zapojených do jejich distribuce;
- o snížení dovozu heroinu a kokainu do EU a narušení skupin OZ zapojených do jejich distribuce;

---

firmy, působí jako formální majitelé společností nebo jednatelé nastrčených s.r.o., na tyto společnosti zakládají bankovní účty, působí jako formální dodavatelé neexistujícího zboží, provádějí podvody s nemovitostmi a pozemky. Zastírají tak skutečné organizátory trestné činnosti. Externisté se podílejí i na **informačním servisu**. Vysoce kvalifikovaní externisté pak poskytují zločineckým skupinám **poradenskou činnost**, v oblasti právního a daňového poradenství, zejména při zneužívání prostředků Evropské unie, ovlivňují výběrová řízení.

***

Ve skupinách organizovaného zločinu na území České republiky se vyskytují i **ženy**. Odhad podílu žen se v období 2000–2011 pohyboval mezi 11–16 %. V roce **2012** byl podíl žen odhadnut na **18 %**, což je nejvíce za posledních třináct let.

Na organizovaném zločinu, který se realizuje na území České republiky, se přibližně z poloviny podílejí **cizinci**. Za rok 2012 bylo 27 % skupin tvořeno pouze cizinci, 29 % skupin bylo ryze českých. Smíšených skupin bylo 44 %. Ve smíšených skupinách mírně převažovaly ty, které byly vedeny cizinci (23:21).

Podle **jednotlivých cizích národností** byli v roce **2012** v organizovaném zločinu na území České republiky nejsilněji zastoupeni **Vietnamci, Rusové a Ukrajinci**, s určitým odstupem jsou za nimi Albánci a Slováci. Oproti roku 2011 se zvýšil podíl Rusů a Slováků. Hlavně zastoupení Slováků se v posledních letech výrazně zvyšuje. V další skupině s dosti výrazným zastoupením byli: Bulhaři, Číňané, Rumuni, Srbové. Ve druhé desítkě byli: Poláci, Arméni, Nigerijci, Dagestánci, Tunisané, Turci, Gruzínci, Maďaři, Čečenci, Makedonci atd.

***

Od roku 1993 je každoročně zjišťován expertní odhad **nejrozšířenějších forem činnosti** organizovaného zločinu na území České republiky. V roce 2012 IKSP na prvních místech zaznamenal další zvýšení praní peněz, daňových úvěrových, pojišťovacích a směnečných podvodů, korupce, zakládání fiktivních firem. Tradiční aktivity jako výroba a pašování drog, krádeže aut a organizování prostituce poněkud ustoupily. Dále **vzrůstá nelegální výroba a pašování alkoholu nebo cigaret**. Tato činnost se dostala na úroveň drog. Mezi dvanáct nejrozšířenějších patřily ještě: vylákání peněz se slibem jejich velkého zhodnocení, celní podvody, padělání dokumentů, bankovní podvody. Dosti významně se objevilo nezákonné vymáhání dluhů. Zneužití počítače k trestné činnosti bylo ještě mezi prvními patnácti a podvody s platebními kartami mezi osmnácti, ale kriminalita proti komunikačním technologiím byla dosti nevýznamná. **Dosti významně se objevilo zneužívání prostředků Evropské unie**. Ze skupiny méně významných se výše dostaly hazardní hry. Do skupiny nepříliš rozšířených klesly nelegální migrace a vydírání, padělání šeků, peněz, mincí, krádeže uměleckých předmětů, padělání CD nosičů. Trvale tam patří: obchodování se zbraněmi, obchodování s lidmi za účelem nucených prací, dovoz a vývoz nebezpečných odpadů, vraždy, obchodování s lidskými orgány.

***

V rámci expertíz IKSP pravidelně sleduje, **jakými aktivitami** se na území České republiky zabývají **jednotlivé národnostní skupiny**. Pro nejčastěji se vyskytující **Vietnamce** byla charakteristická zejména výroba a pašování drog, porušování autorských práv, daňové podvody, praní špinavých peněz. U **Rusů** byla častá násilná kriminalita

---

včetně vražd, vydírání, obchodování s lidmi, podvody, finanční kriminalita, prostituce, praní špinavých peněz, obchod se zbraněmi a radioaktivním materiálem, majetková trestná činnost, krádeže aut. U **Ukrajinců** byla nejčastější násilná trestná činnost, včetně vražd, vydírání a vybírání poplatků za ochranu, obchodování s lidmi, hospodářská trestná činnost, drogy, prostituce, méně často pak obchod se zbraněmi, krádeže aut, nelegální výroba a pašování cigaret. U **Slováků** byly často daňové podvody, krádeže, násilná trestná činnost, překupnictví, majetková trestná činnost. U **Albánců a Kosovských Albánců** byla nejčastější výroba a pašování drog, praní špinavých peněz, majetková trestná činnost, vyskytly se i krádeže aut, násilná trestná činnost, vydírání. U **Číňanů** byly hlavně celní podvody, porušování autorských práv, drogy i násilí. U **Bulharů** byly nejčastější podvody s platebními kartami, krádeže, finanční kriminalita a padělání, vyskytly se i drogy, krádeže aut, výroba a pašování alkoholu a cigaret, vymáhání dluhů, násilná kriminalita. U **Rumunů** byly hlavně krádeže, daňové podvody, drogy, podvody s platebními kartami i padělání peněz, prostituce, krádeže aut, výroba a pašování alkoholu a cigaret. U **Poláků** byla hlavně nelegální výroba a pašování alkoholu nebo cigaret, drogy, krádeže aut. U **Srbů** hlavně drogy, u **Arménů** násilná trestná činnost, hospodářská trestná činnost, prostituce, obchod s lidmi, u **Nigerijců** drogy a obchodování s lidmi, u **Dagestánců** vydírání.

- potírání počítačové kriminality páchané skupinami OZ, které generují značné nelegální výnosy (např. podvody s on-line platbami a platebními kartami) nebo které působí závažnou újmu obětem (např. on-line pohlavní zneužívání dětí), a útoků na kritickou infrastrukturu a informační systémy EU;
- snížit rizika střelných zbraní pro občany včetně potírání nelegálního obchodu se zbraněmi;
- potírat majetkovou trestnou činnost páchanou mobilními skupinami organizovaného zločinu.

Na strategické úrovni se v rámci EU zástupci všech členských států podílejí na formulaci celounijních politik v oblasti boje proti organizovanému zločinu a spolupráce orgánů činných v trestním řízení v rámci Pracovní skupiny Rady EU pro vnitřní záležitosti, včetně evaluací, a v rámci Stálého výboru Rady pro vnitřní bezpečnost (COSI). Speciální skupina kontaktních bodů pro administrativní přístup se věnuje šíření a propagaci spolupráce mezi orgány činnými v trestním řízení a správními úřady, s podporou posílení pravomocí těchto úřadů v rámci boje proti organizovanému zločinu.

***

Na expertní úrovni lze navazování a utužování spolupráce ze strany jednotlivých složek PČR hodnotit velmi pozitivně.

Kromě osvědčených mezinárodních kanálů (Interpol, Europol, SIRENE) využívá ČR také kanály zaměřené na specifické problematiky (PWGT, Národní kontaktní body pro autokriminalitu, pro finanční kriminalitu apod.) a dále přímou spolupráci s konkrétními útvary v zahraničí.

***

Důležitou součástí bilaterální spolupráce je program bezpečnostní rozvojové spolupráce spravovaný Ministerstvem vnitra, prostřednictvím kterého dochází k odborné asistenci, předávání zkušeností a prohlubování spolupráce mezi českými policejními složkami a bezpečnostními útvary zemí západního Balkánu a jižního Kavkazu. V rámci tohoto programu bylo v roce 2013 uskutečněno více jak 20 projektů ve vybraných partnerských zemích v celkové hodnotě cca 3 mil. Kč.

2.2.7.1 Drogová kriminalita

Výskyt **drogové kriminality** je v ČR na vzestupu a, jak uvádí NSZ, ukazuje se jako závažný o to více, že na sebe nabaluje další sociálně patologické jevy.

Drogová kriminalita v ČR se zvyšuje od roku 2007 (celkově o 78,6 % v roce 2013 oproti roku 2007), k prudkému zrychlení jejího nárůstu dochází od roku 2011.

V roce 2013 Policie ČR zjistila 5 117 drogových trestných činů (+1 085, +26,9 %). Z toho 4 799 (+985) trestných činů nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů, 93 (+68) trestných činů šíření toxikomanie a 225 (+32) trestných činů nedovoleného pěstování rostlin obsahujících omamnou látku.

Stav drogové kriminality odráží vývoj v počtu osob závislých na omamných a psychotropních látkách. Dle aktuálních středních odhadů je v České republice přes 41 000 problémových uživatelů drog (jejich počet postupně narůstá), z toho je cca 30 000 osob závislých na metamfetaminu a cca 10 000 zneužívá opiáty.

Přímo souvisejícím problémem je sekundární drogová kriminalita, tedy trestná činnost, kterou závislé osoby páchají pod vlivem omamných a psychotropních látek nebo za účelem jejich obstarání. Podle expertních odhadů tvoří problémoví uživatelé minimálně jednu třetinu pachatelů z celkového počtu registrovaných trestných činů, převážně majetkové trestné činnosti.

Za nejprogresivnější trend v oblasti drogové kriminality lze označit zapojení organizovaných zločineckých skupin původem z Vietnamu do velkoobjemové produkce metamfetaminu a netechnického konopí. Tento jev lze pozorovat u produkce konopí od roku 2007 a u metamfetaminu pak od roku 2009.

Trestná činnost spojená s metamfetaminem

Množství zajištěného metamfetaminu se v roce 2013 (oproti roku 2011) více než ztrojnásobilo.¹²² Produkce a obchod s metamfetaminem je rozprostřen po celém území ČR, přičemž nejvýrazněji je zastoupen v příhraničních oblastech se SRN a Rakouskem, kde se projevuje přetrvávající masivní poptávka zahraničních

¹²² Celní správa ČR zachytila v roce 2013 **19,5 kg metamfetaminu**.

uživatelů. Hlavní problematický faktor v příhraničním obchodu s metamfetaminem stále představují vietnamská tržiště, umístěná v bezprostřední blízkosti státní hranice. Důsledkem kontrolního a regulačního tlaku státních orgánů však dochází k přesunu distribuce i do jiného prostředí, jako jsou například herny, bary a další provozovny.

Během posledních dvou let se prakticky podařilo převzít kontrolu nad výrobou a distribucí metamfetaminu v ČR organizovaným zločineckým skupinám původem z Vietnamu. Z velké části k tomu přispěla snadná dostupnost léčiv s vysokým obsahem pseudoefedrinu. Po zavedení regulace v ČR v roce 2009 sice prodej těchto léčiv ČR razantně poklesl, ale byl plynule nahrazen léky zejména z Polska a Maďarska, kde jsou ve volném prodeji dokonce i léky s vyšším obsahem pseudoefedrinu v jedné tabletě, než je tomu v ČR.¹²³

Specifickým problémem jsou odpady, vznikající při nelegální výrobě metamfetaminu. S narůstajícími produkčními schopnostmi varen narůstá i množství toxického odpadu. Ohrožení jak životního prostředí, živočichů, ale především života a zdraví osob je velmi vysoké. V rámci operace „TAT“ z října 2013 bylo zajištěno více než 7 tun nebezpečných toxických odpadních louhů a dalších chemikálií z výroby metamfetaminu.

Průmyslové pěstování konopí

Od roku 2007 **progresivně vzrůstá množství odhalených pěstíren** i objem zajištěných rostlin a sušiny marihuany.¹²⁴ Část „indoorové“ produkce konopí je dobře organizována a velmi významně se na ní podílí kriminální skupiny vietnamského původu. Většina vypěstované marihuany je určena pro domácí trh,¹²⁵ nicméně dochází i k velkoobjemovému vývozu, a to zejména do sousedních států, ale i na Ukrajinu, do Maďarska, Velké Británie a do severských států.

¹²³ Výroba metamfetaminu v ČR byla prováděna zejména z těchto tablet. Vyrobený metamfetamin je následně nelegálně vyvážen především do Spolkové republiky Německo.

¹²⁴ Celní správa ČR zachytila v roce 2013 **71,65 kg marihuany**.

¹²⁵ Podle Celní správy ČR je v současnosti veškerá potřeba/spotřeba marihuany v ČR pokryta „indoorovým pěstováním“.

V oblasti „indoor“ pěstování konopí se stále jako nežádoucí kriminogenní faktor projevuje skutečnost legálního dovozu technologií, potřebných k „indoor“ pěstování konopí. Tyto jsou dováženy převážně z Nizozemí a Velké Británie s tím, že v některých případech se majitelé společností prodávající tyto technologie zapojují i do nelegálního pěstování konopí a následné výroby a distribuce marihuany.

U vietnamských zločineckých skupin zabývajících se drogovou kriminalitou je zaznamenáván odklon od nelegálního pěstování konopí k nelegální výrobě metamfetaminu. Nelegální pěstování konopí se pro vietnamské zločinecké skupiny stává méně atraktivní z důvodu vysoké počáteční investice a vysokého rizika odhalení. Dochází také k tomu, že investoři upouští od zřizování tzv. „průmyslových pěstíren“ a diverzifikují riziko odhalení tím, že místo jedné velkokapacitní pěstírny provozují řadu menších pěstíren. V případě, že dojde k odhalení jedné z pěstíren, přijde investor pouze o zlomek investice a tedy i zisku. Ke zřizování pěstíren dochází téměř vždy mimo kraj, kde investoři bydlí a případně i provozují legální živnost.

Kokain a heroin

Na pašování a distribuci **kokainu** se na území ČR stále významnou měrou podílí západoafrické zločinecké skupiny, zejména osoby původem z Nigerie. Vzhledem k vysoké ekonomické migraci Nigerijců do vyspělejších států mají tito zločinci vybudované vzájemně celosvětově propojené zločinecké sítě. Jsou zapojeni jak do nelegální přepravy kokainu do zemí Evropské unie, tak do jeho následné distribuce.

Značným problémem je nárůst aktivit zločineckých skupin ze zemí západního Balkánu (Srbsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina) na území ČR. Tyto skupiny se převážně věnují dovozu kokainu ze zemí Jižní Ameriky přes západoevropské nebo jihoevropské země. Česká republika je zmíněnými skupinami velmi často oblíbena jako jakási „logistická základna“. Byly zaznamenány případy, kdy docházelo k prodeji kokainu, dovezeného do České republiky, zde již etablovaným zločineckým skupinám etnických Albánců.

V oblasti pašování a distribuce heroinu na území České republiky i nadále dominují zločinecké skupiny etnických Albánců, zejména z Kosova a Makedonie.

Designer drugs¹²⁶

Z informačních zdrojů Evropského monitorovacího centra pro drogy a drogovou závislost – European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (dále jen EMCDDA) vyplývá, že množství nově objevených drog na drogovém trhu zůstává podobné jako v předchozím roce. Nejvíce bylo odhaleno syntetických kanabinoidů, což plně koresponduje i s množstvím kanabimimetik, které byly v posledních letech nově připraveny pro výzkumné účely. V roce 2013 se v Evropě objevila i celá řada exotických látek, které stojí za množstvím intoxikací a jsou předmětem hlubší analýzy („risk assessment“) v EMCDDA.

Nelegální obchod s drogami na internetu

Nejen konvenční drogy, ale i další, především tzv. legal highs, druhy drog se stále častěji objevují v internetových nabídkách.

V průběhu roku 2013 bylo monitorováno celkem 133 growshopů, které fungovaly jako e-shopy i kamenné obchody.¹²⁷

(Viz tabulková a grafická část str. 27)

Opatření

Protidrogovou politiku staví ČR na čtyřech základních pilířích, a sice primární prevenci, léčbě a sociálním začleňování, snižování rizik a snižování dostupnosti drog.

Usnesením vlády č. 219 byl 27. března 2013 schválen **Akční plán realizace Národní strategie protidrogové politiky na období 2013 až 2015**, který definuje čtyři základní priority pro nadcházející období:

- snížení nadměrného pití alkoholu a užívání konopí mezi mladými lidmi;
- omezení výroby, distribuce a užívání pervitinu v ČR;
- zefektivnění financování protidrogové politiky;

¹²⁶Nelegální dovoz těchto látek do ČR významně omezil zákon č. 106/2011 Sb., kterým se mění zákon o návykových látkách, který rozšiřuje stávající přílohy omamných a psychotropních látek o 33 nových látek, především tzv. „designers drugs / legal highs“. Přesto také v roce 2013 **Celní správa ČR** zachytila při dovozu z Číny 55 g butylonu, 5,5 kg UR-144 a kilogram NM-2-AI.

¹²⁷ V listopadu 2013 proběhla akce PČR zaměřená na ty z growshopů, jejichž majitelé a prodejci byli podezřelí z možného porušování zákona ve smyslu šíření toxikomanie.

- o integraci politiky v oblasti legálních a nelegálních drog.

Nálezem Ústavního soudu ze dne 23. července 2013 bylo zrušeno ustanovení v trestním zákoníku zmocňující vládu k vydání nařízení, stanovujícího, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.¹²⁸

***

V příhraničí se SRN – v regionech nejvíce zatížených drogovou kriminalitou – bylo v roce 2013 realizováno 13 projektů zaměřených na prevenci drogové kriminality, které byly podpořeny z mimořádného dotačního programu MV v celkové výši 5 mil. Kč.

Z iniciativy ministra vnitra byla v únoru 2013 vytvořena pracovní skupina ke koordinaci společného postupu příslušných orgánů státní správy proti drogové kriminalitě v pohraničí se SRN. Pracovní skupina ke dni 18. 2. zahájila ofenzivní kontrolní činnost ve veřejných tržnicích v pohraničí krajů Plzeňského, Karlovarského a Ústeckého, do které se s Policií ČR zapojily orgány celní správy, Hasičský záchranný sbor, finanční úřady, živnostenské úřady, Česká obchodní inspekce, krajské hygienické stanice, Státní zemědělská a potravinářská inspekce a odbory životního prostředí.¹²⁹

Útvary dohledu Celní správy ČR v roce 2013 realizovaly kontrolní akci POHRANIČÍ.¹³⁰

Do problémových oblastí v příhraničí byly v masivním měřítku nasazeny policejní síly. Významnou součástí boje proti nelegálnímu obchodu s drogami je mezinárodní spolupráce:

- o Probíhají jednání s VSR o smlouvě o policejní spolupráci a smlouvě o předávání odsouzených osob.
- o MV iniciovalo legislativní aktivity směřující ke zrychlení a zjednodušení procesu vyhošťování cizinců odsouzených za úmyslné trestné činy.
- o Pokračuje práce pracovní skupiny Crystal, která je složena ze zástupců Policie ČR, orgánů celní správy, NPC a ze zástupců policie a celních orgánů SRN.
- o Na obou stranách hranice působí česko-německé policejní hlídky.
- o V rámci Hoffského dialogu¹³¹ byla v roce 2013 zahájena jednání k novelizaci smlouvy o spolupráci policejních a orgánů celní správy ČR a SRN.
- o V rámci Salzburského fóra bylo otevřeno téma dostupnosti prekurzorů drog. Česká republika vyzvala k zavedení regulačních mechanismů bránících volné dostupnosti červeného fosforu a léků s obsahem pseudoefedrinu (využívaných k výrobě metamfetaminu) ve všech státech Salzburského fóra.
- o Česká republika v roce 2013 vedla také několik samostatných jednání s Polskem k regulaci léků s obsahem pseudoefedrinu.
- o Na základě zvýšeného výskytu nových psychoaktivních látek (NPS), ale i klasických syntetických drog se NPC aktivně účastní projektu EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats) v prioritě „D Syntetické drogy“ („omezit výrobu a distribuci syntetických drog v EU, včetně nových psychoaktivních látek“), která je jednou z osmi priorit v boji proti organizované trestné činnosti, jak je stanovila Rada EU – Spravedlnost a vnitřní věci (JHA) v dok. 11050/11. Tento projekt po úspěšném zkušebním dvouletém cyklu byl prolongován na další 4 roky a budou se ho účastnit téměř všechny státy EU. Mezi hlavními přínosy projektu lze uvést např. vytvoření informační strategie v oblasti nových syntetických drog a pre-prekurzorů

¹²⁸ Česká republika se tak v oblasti postihu drogových deliktů vrací k úpravě účinné do roku 2010, kdy se závažnost drogových deliktů posuzovala nejen podle kritéria „množství větší než malé“ uvedeného v nařízení vlády, ale také vždy s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu.

¹²⁹ Evidence kontrolní činnosti ve veřejných tržnicích probíhala od 18. 2. do 31. 5. Za tu dobu bylo zkontrolováno 3 599 provozoven a 10 881 osob. Bylo zjištěno 119 trestných činů a podáno 145 návrhů na zahájení správního řízení. V rámci akce bylo zajištěno 3,78 kg marihuany a 895 g pervitinu.

¹³⁰ V jejím rámci zajistily celkem 1 161 g omamných a psychotropních látek, 27 568 ks zboží porušujícího práva duševní vlastnictví, 3 91 l lihovin, 19 kg tabáku, 120 767 ks tabákových výrobků a 990 l minerálních olejů. Únik na cle a daních činil cca 354 tis. Kč. V rámci akce bylo zkontrolováno celkem 1 032 provozoven, 2 517 stánek a 1 162 vozidel.¹³¹

¹³¹ V souvislosti s řešením zhoršené situace v pohraničí se SRN byla 13. února 2012 zahájena jednání ministrů vnitra ČR, Saska, Bavorska a SRN v Hofu, jehož závěrem byl vznik několika česko-německých pracovních podskupin ukotvených v rámci tzv. Hoffského dialogu a zároveň byla vytvořena česko-německá ministerská skupina, která jejich činnost zastřešuje.

drog, které má dopad na Evropskou legislativu. Dále bylo prostřednictvím jednotného evropského databázového systému harmonizováno hodnocení a klasifikace nelegálních laboratoří syntetických drog. Důležité je také nastavení komunikačních kanálů a spolupráce se soukromým sektorem, tzv. bariérový model. Nezanedbatelný byl v tomto směru také přínos v rozvoji spolupráce s Čínou, a to na nejrozličnějších úrovních.

- Úspěšně pokračuje spolupráce Celní správy ČR s národní centrálou Europolu, zřízenou u Policejního prezidia Policie ČR, a se styčnými úředníky, například s celním styčným úředníkem Celní správy ČR, který působí při ZKA v Kolíně nad Rýnem. Celní správa ČR je v rámci této mezinárodní spolupráce zapojena do činností řady mezinárodních organizací a informačních systémů. V roce 2013 byla podepsána bilaterální dohoda s Peru. Dohody mezi Ekvádorem a Mexikem jsou ve fázi příprav.

***

Dne 6. června 2013 schválila Rada SVV **Akční plán EU boje proti drogám** (EU Action Plan on Drugs /2013-2016/), který se zabývá dvěma oblastmi Protidrogové strategie EU (snížení poptávky po drogách a snížení nabídky drog), přičemž sleduje tři průřezová témata Protidrogové strategie (koordinace; mezinárodní spolupráce; informace, výzkum, monitoring a hodnocení):

<http://register.consilium.europa.eu/pdf/en/13/st09/st09963.en13.pdf>

***

Od 1. ledna 2014 vstoupil v účinnost zásadně novelizovaný **zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách** (ve znění zákona č. 273/2013Sb.), ze kterého je vyčleněna problematika prekursorů drog do zcela nového zákona **č. 272/2013 Sb., o prekursorech drog**. Přijetím obou těchto zákonů byla završena dlouholetá práce na změnách systému zařazování omamných a psychotropních látek na seznam kontrolovaných látek, pružnější a rychlejší formou, než zdlouhavou změnou zákona, a to formou nařízení vlády. Současně došlo k vytvoření nového systému omezujícího volný prodej dalších chemikálií zneužívaných k výrobě drog, který však bude účinný až od 1. července 2014. Přestože v oblasti legálního nakládání s prekursory drog jsme vázáni nařízením EU upravujícími tuto oblast, existuje i zde možnost pro řešení v rámci národních specifik. Tato možnost byla využita především ve směru k hlavnímu problému České republiky, kterým je nelegální výroba metamfetaminu z volně dostupných chemikálií.

***

V roce 2013 zahájil IKSP řešení tříletého výzkumného úkolu s názvem „**Odhalování a postih drogové kriminality po přijetí trestního zákoníku**“. Výzkum je zaměřen na reakci státu v oblasti zákonné represe na drogovou kriminalitu, a to z perspektivy srovnání situace před přijetím trestního zákoníku a poté.

2.2.7.2 Obchod s lidmi

Policií ČR bylo za rok 2013 zjištěno celkem 18 (-6) případů podezření ze spáchání trestného činu **obchodování s lidmi**, vyšetřováno a stíháno bylo 25 (+3) osob.

Podle ÚOOZ se stav, struktura a dynamika trestné činnosti obchodování s lidmi v průběhu posledních let nemění. Obchod s lidmi patří mezi typické případy organizovaného zločinu s vysokou mírou latence.

Nejčastějšími formami vykořisťování v rámci obchodování s lidmi na území ČR zůstávají sexuální a pracovní, přičemž sexuální forma vykořisťování – dle policejních statistik – převažuje.

Nebyly zjištěny případy obchodování s lidmi, aby jich bylo užito k odběru tkáně, buňky nebo orgánu z těla, ke službě v ozbrojených silách, otroctví nebo nevolnictví.

Zjištěné a dokumentované případy v roce 2013 potvrdily odklon od násilných projevů, které měly sloužit jako prostředek k dosažení požadavků pachatelů nebo poslušnosti obětí. Jako v předchozím roce pachatelé využívali k dosažení svých cílů převážně lsti, závislosti nebo omylu.

ČR je považována za zemi jak zdrojovou, tak cílovou a tranzitní ve vztahu k pohybu potenciálních obětí z a na území ČR, byť její význam jako země cílové nadále narůstá. K obchodování dochází také v rámci ČR, tedy bez nutnosti zahrnutí přeshraničního prvku.

Jako zdrojové země lze označit Moldavsko, Rusko, Ukrajinu, Vietnam, Nigérii, Mongolsko. Z EU zemí pak jde zejména o Rumunsko, Bulharsko, Slovensko či Polsko. Občané ČR bývají obchodováni do Velké Británie, Irska, na Kypr, do Německa či Rakouska.

Zjištěné případy nasvědčují podezření, že pro **obchodování s lidmi za účelem užití k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování** byl typickým způsobem páchaní model z předchozích let. Pod záminkou práce s dobrým výdělkem byli lidé zjednávaní k pracovnímu uplatnění v České republice prostřednictvím nabídky konkrétních pracovních míst ve svých domovských státech. Tuto činnost prováděly organizované skupiny, které vystupovaly jako legální agentury práce, případně právnické osoby mající povolení ze strany MPSV ke zprostředkování práce. Byla jim nabízena pomoc při vyřízení veškerých

náležitostí legálního vstupu a pobytu na území České republiky, včetně dopravy. Prováděná šetření potvrdila, že po příjezdu vykonávali podřadnou práci, většinou fyzicky náročnou, za minimální nebo žádný plat. Byla vytvářena závislost na zaměstnavateli nebo pracovní agentuře nevyplácením celé mzdy (tzv. „dluhová závislost“), strachem ze ztráty zaměstnání, docházelo ke zneužití celkově nevýhodného postavení dělníků spočívajícího v jazykové bariéře, neznalosti právního prostředí a nedostatku finančních prostředků, tedy ke zneužívání tzv. „zranitelného postavení“ obětí obchodování s lidmi.

Opatření

1. srpna 2013 nabyl účinnosti **zákon o obětech trestných činů**, ve kterém figurují oběti obchodování s lidmi jako zvlášť zranitelné oběti a jsou jim na základě toho připisována příslušná práva.

V roce 2013 byl realizován **Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi** (dále jen „program“), který je pokračováním pilotního projektu Úřadu pro drogy a kriminalitu OSN. Program je určen obětem trestného činu obchodování s lidmi zejména za účelem sexuálního a pracovního vykořisťování, kterým nabízí právní, sociální a zdravotní pomoc, ubytování a důstojný návrat do země původu. Kromě humanitárního aspektu je cílem programu i získávání relevantních informací o kriminálním prostředí, které mohou vést k odhalení, potrestání a odsouzení pachatelů této trestné činnosti.

MV jako resortní gestor programu je v rámci národního referenčního mechanismu pro oblast podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi odpovědné nejen za jeho koordinaci, ale rovněž za preventivní aktivity v dané problematice. Zároveň efektivně spolupracuje s ostatními resorty (MPSV, MŠMT, MZV), PČR a nestátními neziskovými organizacemi. K zabezpečení fungování programu se zpravidla jednou za dva měsíce schází koordinační skupina na pracovní úrovni složená ze zástupců spolupracujících institucí a organizací.

V roce 2013 bylo díky výborné spolupráci se součinnostními partnery zařazeno do programu celkem 23 pravděpodobných obětí obchodování s lidmi z Rumunska, Slovenské republiky a České republiky a Vietnamu. Převážně se jednalo o obchodování s lidmi za účelem nucené práce či

pracovního vykořisťování. Celkem bylo od roku 2003 zařazeno do Programu 143 obětí obchodování s lidmi.

Z tohoto počtu je stále v Programu zařazeno celkem 9 pravděpodobných obětí obchodování s lidmi, kterým jsou poskytovány komplexní služby v rámci programu a které spolupracují s orgány činnými v trestním řízení.

Prostřednictvím Programu dobrovolných návratů, který je součástí programu, bylo v roce 2013 realizováno 8 dobrovolných návratů. Celkem bylo od roku 2003 realizováno 63 dobrovolných návratů, z toho 19 zpět do České republiky.

***

MS dospělo k závěru, že k řádné implementaci požadavků, které pro ČR vyplývají ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/36/EU ze dne 5. dubna 2011 o prevenci obchodu s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí, kterou se nahrazuje rámcové rozhodnutí Rady 2002/629/SVV, je zapotřebí přistoupit k dílčím změnám v trestním zákoníku.¹³²

***

V roce 2013 pokračovala činnost **Mezirezortní koordinační skupiny pro oblast boje proti obchodování s lidmi**, jejímž předsedou je ministr vnitra jako osoba odpovědná za koordinaci aktivit v oblasti potírání obchodování s lidmi na národní úrovni.¹³³

Opatření na úrovni EU

V dubnu 2013 byla zveřejněna vůbec první statistická [zpráva](#) k problematice obchodování s lidmi v EU, zpracovávaná Eurostatem za přispění členských států EU. Data byla sbírána za období 2008–2010.

V roce 2013 se dvakrát sešla v Bruselu **neformální skupina národních zpravodajů a ekvivalentních mechanismů pro otázky obchodování s lidmi**. Projednávána byla mj. témata: nárůst podezření na obchodování s dětmi, obchodování s lidmi za účelem páchání podvodů; sběr dat za léta 2010–2012 Eurostatem, práva obchodovaných obětí přednesená FRA, [metodika](#) identifikace obětí obchodování pro konzulární pracovníky a cizineckou policii.

Dalšími tématy byly: externí spolupráce s "občanskou společností", otázka obchodování s lidmi a role internetu v ní ve světle přípravy [konference k příležitosti EU dne boje proti obchodování s lidmi](#) konané dne 18. října 2013.

***

Další opatření viz kapitola 3.2 Prevence kriminality.

---

¹³² Příslušná novelizace byla připravena již v 6. volebním období, bohužel pro rozpuštění Poslanecké sněmovny nebyl vládní návrh zákona, kterým mělo dojít k novelizaci mj. trestního zákoníku (tisk 996), schválen. Implementační novela trestního zákoníku byla po ustanovení nové Poslanecké sněmovny připravena znovu, aktuálně je projednávána jako sněmovní tisk 45.

¹³³ Mj. se jednání zaměřovala na problematiku snižování poptávky po službách obchodovaných osob či zapojování nových aktérů, kteří pravděpodobně obchodované oběti mohou identifikovat.

2.2.7.3 Nelegální obchod se zbraněmi, výbušninami a nebezpečnými chemickými a biologickými látkami

V roce 2013 nedoznala trestná činnost na úseku nelegálního obchodu se zbraněmi a výbušninami oproti minulosti zásadních změn.

Stále je aktuální problém znehodnocených zbraní podle vyhlášky č. 371/2002 Sb., o postupu při znehodnocování a ničení zbraní v souvislosti se zákonem č. 119/2002 Sb., o zbraních. ÚOOZ v naprosté většině realizovaných případů zajišťuje v kriminálním prostředí zbraně, které byly původně znehodnoceny a následně opět uvedeny do původního stavu.

Novým fenoménem je přestavba původních automatických zbraní na expanzní, tzn. plynové zbraně se zvukovými efekty, jež jsou dále uváděny do střelbyschopného stavu.

***

V oblasti nelegálního nakládání s chemickými, biologickými, radioaktivními a nukleárními (jadernými) látkami (dále jen „látky CBRN“) a látkami dvojího užití odpovídá vývoj v této problematice situaci z minulých let. V rámci České republiky je bezpečnostním rizikem zejména nedodržování zákonů a technologických postupů při manipulaci, skladování a likvidaci zdrojů ionizujícího záření, kde se vytváří prostor pro jejich odcizení a případné zneužití.

***

V současné době se stále více rozrůstá nelegální obchodování s padělkami léčivých přípravků. Předmětem padělání jsou originální i generická léčiva, jež se v České republice nelegálně prodávají buď jako padělkami registrovaných léčivých přípravků (na předpis) nebo přípravky, které nejsou schváleny pro evropský trh nebo jsou pro něj dokonce zakázány pro svoji nebezpečnost lidskému organismu. Jedná se zejména o přípravky k léčbě a stimulaci erektilní disfunkce, léčivé přípravky určené k hubnutí a hypnotika.

Opatření

S účinností od 30. září 2013 byl zákonem č. 281/2013 Sb. novelizován **zákon č. 228/2005 Sb., o kontrole obchodu s výrobky, jejichž držení se v České republice omezuje z bezpečnostních důvodů**. Novela transponuje

nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 258/2012, kterým se provádí článek 10 protokolu Organizace spojených národů proti nedovolené výrobě střelných zbraní a jejich součástí, dílů a střeliva a obchodování s nimi, který doplňuje Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (protokol OSN o střelných zbraních) a stanoví jednotná pravidla vývozu střelných zbraní, jejich součástí, hlavních částí a střeliva nevojenského charakteru do zemí mimo Evropskou unii. Sjednocení postupů v rámci Evropské unie, které tato právní úprava zavedla, má přímý pozitivní dopad na legální výrobce, dovozce a vývozce civilních zbraní a střeliva a přispěje ke zvýšení celospolečenské bezpečnosti.

Spolu s novelou zákona byl připraven i jeho nový prováděcí předpis – nařízení vlády č. 282/2013 Sb., o stanovení seznamu stanovených výrobků, podmínek, za nichž lze uskutečnit jejich dovoz nebo přepravu, o stanovení některých podmínek pro určené výrobky, za nichž lze uskutečnit jejich vývoz, a o stanovení náležitostí a vzorů žádostí o udělení povolení a povolení k vývozu. Toto nařízení vlády s účinností od 30. září 2013 nahrazuje původní prováděcí předpis, jímž bylo nařízení vlády č. 230/2005 Sb.

V roce 2013 byl zahájen plný provoz nového elektronického systému pro licenční a povolovací řízení v licenční správě Ministerstva průmyslu a obchodu – **ELIS MPO**.

***

Dne 3. června 2013 Česká republika podepsala **Smlouvu o obchodu se zbraněmi**, první mezinárodní smlouvu upravující obchod s konvenčními zbraněmi, která zavádí účinnou kontrolu zahraničního obchodu se zbraněmi obsaženými v Registru konvenčních zbraní OSN. V platnost vstoupí smlouva ratifikací padesáti zeměmi.

***

MPO v letech 2011 až 2013 připravilo návrh **zákona č. 229/2013 Sb., o nakládání s bezpečnostním materiálem**. Předmětem předložené právní úpravy, která nabyla účinností dnem 1. ledna 2014, je zejména zajištění přesné a

aktuální evidence bezpečnostního materiálu, zpřesnění podmínek pro jeho zabezpečení a umožnění účinné kontroly nakládání s tímto materiálem včetně kontrol prováděných na základě Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě.

***

Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva považuje za problém při páchání trestné činnosti úpravu zbraní samočinných na zbraně samonabíjecí. Legislativně ani jinak nejsou vymezeny technické hranice úpravy zbraně.

Ke zlepšení situace v oblasti znehodnocování zbraní podporuje MPO projednávání technických podkladů nutných k vytvoření společných předpisů pro znehodnocování zbraní, aby se vyhovělo části III přílohy I Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/51/ES, a podporuje jejich přijetí v členských státech Rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP) a Evropské unie, včetně jejich následné aplikace v právním řádu České republiky (změnou vyhlášky č. 371/2002 Sb.).

2.2.7.4 Padělání

V oblasti padělání měny došlo v roce 2013 meziročně k celkovému snížení počtu zadržovaných padělaných a pozměněných peněz. V ČR bylo zachyceno celkem 3 130 kusů padělků bankovek a mincí, což znamená meziroční pokles o 31 %. Zvýšení zachytu bylo zaznamenáno pouze u padělků bankovek a mincí měny EURO. Ostatní sledované měny vykazaly snížené součty zachycených padělků. Z hlediska dlouhodobého vývoje této trestné činnosti lze konstatovat, že počty zadržovaných padělků v České republice mají snižující se trend.

U domácí měny bylo zadrženo 1 985 kusů padělků. Oproti roku 2012 tak došlo ke snížení zachytu o 43 %. Naprostá většina padělků tuzemské měny byla zhotovena pomocí domácích nebo kancelářských tiskáren a kopírek. Tyto padělky proto mají ve většině případů nízkou kvalitu a pachatelé této trestné činnosti nejsou organizováni ve struktuře výrobce-distributor-předložitel.

Měny EURO bylo zachyceno 811 kusů padělků, oproti roku 2012 došlo ke zvýšení zachytu o 26 %. Padělků bankovek USD bylo na území ČR zadrženo celkem 103 kusů, čímž došlo

Celní správa v roce 2013 prováděla ve 22 případech šetření z důvodu podezření z nelegálního obchodování s vojenským materiálem, zbraněmi či výbušninami. V případě vojenského materiálu se jednalo především o balistické materiály a náhradní díly k vojenským vozidlům, vrtulníkům a letounům.

k meziročnímu snížení zachytu o 21 %. U padělků obou těchto měn převažuje padělání tiskovými technikami a naznačuje vyšší kvalitu padělků i profesionální úroveň jejich padělatelů. Padělání této měny není prováděno na území ČR.

V roce 2013 bylo zadrženo 126 kusů padělaných mincí, meziročně tak došlo ke snížení zachytu o 42 %. Většina z tohoto počtu byly mince měny EURO (89 kusů).

***

V oblasti **platebních karet** došlo v roce 2013 k nárůstu trestné činnosti v počtu nasazených skimmingových zařízení v ČR. Bylo zaznamenáno celkem 172 případů skimmingu, které byly nahlášený formou trestního oznámení od poškozených bankovních subjektů (v roce 2012 150 případů). Počty skimmingů v České republice mají **dlouhodobě zvyšující se trend**.

Způsobená škoda, tedy hodnota vybraných prostředků z účtů vedených bankovními institucemi, činí 8 mil. Kč, přičemž o 20,5 mil. Kč se pachatelé pokusili obohatit.

Po zcizení dat z platební karty dochází k následné okamžité výrobě padělků karet a

výběrům finanční hotovosti na bankomatech v zahraničí. **Organizovanou trestnou činností v oblasti platebních karet se zabývaly skupiny převážně bulharských a rumunských občanů.** V příhraničních oblastech České republiky je pachateli skimmingu užíván modus operandi, který spočívá v promyšlené organizaci instalací skimmovacích zařízení, která jsou nasazována jen na několik hodin, a zázemí pachatelů leží mimo území republiky.

V roce 2013 došlo ke zdokonalení technické úrovně nasazených skimmovacích zařízení¹³⁴, kdy pachatelé této trestné činnosti jsou schopni vyrobit dokonale tvarově i barevně přizpůsobené součásti bankomatu. Pachatelé skimmingu také vyvíjejí svůj speciální software a kabelové propojení, kterým si do počítačové techniky stahují zcizená data, která pak prostřednictvím Internetu šifrovaně zasílají do míst výběrů hotovostí.

Opatření

Efektivním nástrojem v boji proti padělání měny a bezhotovostních platebních prostředků je zejména mezinárodní spolupráce. ÚOOZ spolupracuje jak s tuzemským bankovním sektorem, tak v rámci Europolu i přímých kontaktů s kompetentními policejními složkami evropských států.

Například spolupráce s kolegy z Polska, Slovenska, Spolkové republiky Německo, Rakouska a Maďarska je na vysoké úrovni. Velmi dobrá spolupráce je také s bulharskými a rumunskými partnery, a to prostřednictvím styčného důstojníka Policie ČR v Bukurešti.

***

V rámci kooperace na problematice padělání bezhotovostních platebních prvků ÚOOZ uspořádal v měsíci listopadu 2013 mezinárodní konferenci týkající se spolupráce v problematice skimmingu ve střední Evropě.

---

¹³⁴ Na konci roku 2013 byla zaznamenána série skimmingových útoků, kde pachatelé použili na území České republiky nové skimmovací zařízení, které bylo instalováno na bankomat WINCOR-NIXDORF. Skládalo se z klasické lišty s mikrokamerou ke snímání PIN kódu a tzv. čtečky magnetického proužku, která byla pachateli importována prostřednictvím speciálních nástrojů do originální části čtecího zařízení magnetického proužku platební karty, které je umístěno uvnitř těla bankomatu. Dle dostupných informací toto skimmovací zařízení bylo zaregistrováno na území Evropské unie pouze ve Švýcarsku a Rumunsku.

2.2.8 Terorismus

V roce 2013 nedošlo na území ČR¹³⁵ k žádné události, která by naplňovala všechny znaky teroristického útoku.¹³⁶

Kriticky důležitá zůstává oblast radikalizace v Evropě, ve světě i v ČR, týkající se zejména imigrantů z islámských zemí či konvertitů. S radikalizací úzce souvisí i následné rekrutování pro teroristické aktivity jak na domácí půdě, tak v cizině.

V roce 2013 bylo opět zadokumentováno několik případů zneužití internetu pro výše uvedené účely.

Za celoevropsky významné bezpečnostní riziko byl v roce 2013 označen fenomén, kdy se osoby ze zemí Evropy a Severní Ameriky zapojovaly do bojových operací v Sýrii, Egyptě, Somálsku atd. Česká republika byla pro svou polohu a dopravní trasy jednou z možných tranzitních tras, a proto byla zvýšená pozornost věnována i tomuto problému. V roce 2013 byla při transitu přes Českou republiku zadržena osoba, dříve odsouzená za přímou podporu teroristické organizace Al-Qaeda, cestující na padělané cestovní doklady.

***

ÚOOZ zaznamenává zneužívání českých a jiných, převážně evropských, cestovních a osobních dokladů cizinci, kteří mají vazby na teroristické subjekty a organizace v zahraničí.

***

Podle poznatků BIS během roku 2013 pokračovalo na našem území úsilí prosazovat některé prvky islámského práva. Vzhledem ke zkušenostem z předchozích let lze konstatovat, že se jedná o dlouhodobý proces. Významným radikalizačním faktorem byl v roce 2013 **nárůst džihádistické propagandy** zaměřený na konflikt v Sýrii. V důsledku této propagandy vzrostl počet evropských islamistických dobrovolníků, kteří odjeli bojovat do Sýrie. BIS zaznamenala v ČR výzvy k zapojení do bojů v Sýrii, které byly

¹³⁵ ČR lze z hlediska potenciálního působení teroristických organizací i nadále považovat za zemi spíše zneužívanou osobami napojenými na teroristické organizace jako svou logistickou základnu. Zpravidla je využívána k tranzitu osob, získávání materiálních a finančních prostředků, obstarání nebo padělaní či pozměňování dokladů nebo obchodování s nimi, usnadnění vstupu, pohybu a pobytu v zemích schengenského prostoru anebo jako místo pro páchaní jiné trestné činnosti.

¹³⁶ Dle dílce příslušných paragrafů 310, příp. 311 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

uveřejněny skupinou sociální sítě Facebook „Cesta k víře pro Česko“, původně známou pod názvy Sharia4Czech, Sharia4Czechia, Šarí'a pro Česko. Tato facebooková skupina také propagovala zavedení islámského práva a později se soustředila na pozitivní prezentaci islámu v českém prostředí.

I v roce 2013 přetrvávalo působení džihádistické propagandy na internetu nejen ve vztahu k Sýrii, ale povšechně s cílem radikalizovat mladší generace muslimů. Z tohoto prostředí chtějí teroristické sítě verbovat nové sympatizanty a členy pro uskutečnění dalších teroristických útoků kdekoliv ve světě. V jiných případech tyto snahy sledují podporu tzv. autoradikalizace, tj. produkování „osamělých vlků“, osamocených teroristů-útočníků. V obou případech může internetová džihádistická propaganda ohrozit také bezpečnost ČR.

***

V centru pozornosti bezpečnostních složek v ČR i EU i nadále zůstává oblast bezpečnosti civilního letectví a především její ochrana před protiprávními činy.

(Blíže viz kap. 2.2.13)

Opatření

(Další opatření viz kapitola 3.3 Evropská unie a mezinárodní spolupráce)

Zpravodajské služby České republiky (BIS, ÚZSI, VZ) působí v oblasti detekce latentních i bezprostředních bezpečnostních hrozeb, rizik, analýz bezpečnostně rizikových situací, pracují v příslušně zaměřených mezinárodních organizacích a dvoustranně spolupracují s vládou schválenými zahraničními partnery.

V roce 2013 se BIS kromě získávání informací směřujících k odhalení případných teroristických aktivit na území ČR zaměřila také na proces radikalizace, který by mohl významným způsobem ovlivnit bezpečnostní situaci v zemi.

ÚOOZ detailně monitoroval a vyhodnocoval úroveň hrozby vůči americkým, izraelským a židovským cílům v ČR. Významnější bezpečnostní incident se nevyskytl.

Vrcholným odpovědným činitelem na poli terorismu je v rámci Policie ČR odbor terorismu

a extremismu ÚOOZ, resp. Národní kontaktní bod pro terorismus (dále jen NKBT).

Bezpečnostní složky ČR na úseku výměny informací o odhalených bezpečnostních hrozbách, jež mají původ především v projevech terorismu, a navrhování opatření k jejich zamezování koordinuje **Společná zpravodajská skupina** při Úřadu vlády ČR.

Prioritami ÚOOZ pro rok 2014 je i nadále sledování zájmových skupin v souvislosti s vyhodnocováním radikalizačních tendencí, monitoring, vyhodnocování situace a vývoje na extremistické scéně a zároveň vedení efektivního boje s těmito fenomény a preventivní působení vedoucí k jejich eliminaci, resp. marginalizaci. Rovněž tak je prioritou posilování mezinárodní policejní spolupráce a provozování NKBT a dále zintenzivnění činnosti Expertní skupiny Policie ČR k politickému a náboženskému extremismu a Pracovní skupiny NKBT ke spolupráci se zpravodajskými službami.

Jako **významnou komplikaci v boji s terorismem vnímá ÚOOZ omezený a ztížený (často nemožný) přístup k provozním a lokalizačním údajům o uskutečněném telekomunikačním provozu**, ať již podle § 71 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, nebo podle § 88a odst. 1 trestního řádu. Nedostatečný přístup k těmto údajům významně komplikuje činnost nejen oddělení terorismu a financování terorismu, ale zároveň komplikuje i společné mezinárodní úsilí, kterého se orgány Policie ČR účastní. Partnerskými státy je terorismus vnímán jako celosvětový fenomén, proti kterému je třeba bojovat všemi legálními instrumenty.

2.2.9 Extremismus

V roce 2013 PČR evidovala celkem 211 trestných činů s extremistickým podtextem. Meziročně tak došlo k nárůstu o 38 skutků (tj. 22 %).

***

V průběhu léta a podzimu 2013 se odehrála řada násilných protestů, zejména v Duchcově, Českých Budějovicích a Ostravě.

Organizátory a hlavními hybateli těchto akcí byli pravicoví extremisté, ale účastnili se jich také běžní občané. Během protiromských shromáždění a pochodů docházelo často ke střetům mezi pravicovými extremisty, popřípadě

Z pohledu ÚOOZ orgány činné v trestním řízení v České republice nemají k dispozici přístup k potřebným údajům v takovém rozsahu, jaký mají příslušné orgány partnerských zemí.

***

Specifickým nástrojem ochrany proti terorismu, který je rok od roku rozvíjen, je příprava na základních školách. V roce 2013 doznal změn Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Nová úprava tohoto dokumentu obsahuje **rozšíření obsahu problematik běžných rizik a ochrany člověka za mimořádných událostí a terorismu**. Takto upravený program nabyl účinnosti od 1. září 2013.

Vzhledem k důležitosti a náročnosti uvedených problematik byly pro učitele v druhé polovině roku 2013 zahájeny ve spolupráci s MŠMT, **MV-GŘ HZS ČR** a Národním institutem pro další vzdělávání semináře, které mají za cíl pomoci učitelům s realizací těchto změn v praxi.

Další opatření viz kapitola 3.3 Evropská unie a mezinárodní spolupráce.

místní mládeží a pořádkovými jednotkami. V některých lokalitách vedly tyto události k posílení pozice DSSS (např. Duchcov).

Kromě protiromských akcí v ulicích českých měst byla zaznamenána také zvýšená aktivita pravicových extremistů v kyberprostoru.

***

Problematika extremismu je detailně zpracována v samostatné **Zprávě o extremismu a projevech rasismu a xenofobie na území České republiky v roce 2013**, jejímž zpracovatelem je MV.

2.2.10 Vyšetřování a dokumentace zločinů komunismu

Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu (dále **ÚDV**) se i v roce 2013 zabýval přezkumem tzv. zbytkových trestů uložených příslušnými soudy od roku 1990 v souvislosti se zákonem o soudní rehabilitaci.

Průběžně v roce 2013 probíhala spolupráce s odborem pro válečné veterány Ministerstva obrany ČR k realizaci zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu. Ke konci roku 2013 bylo prověřeno celkem 3 241 osob.

V rámci spolupráce s veřejností poskytl ÚDV odborné konzultace žadatelům ohledně realizace odškodnění dle zákona o účastnících odboje a odporu proti komunismu.

V roce 2013 ÚDV zahájil trestní stíhání 3 (-2) osob ve 2 (-3) trestních případech. Zaevidováno bylo 70 (-40) trestních spisů a ukončeno 70 (-22) trestních spisů. Jednalo se např. o trestní řízení a dokumentaci porušování ústavních práv občanů v době nesvobody tzv. akce Kulak (vylučování ze studia a ze zaměstnání z politických důvodů, měnová reforma), násilí veřejných činitelů ve věznicích, nezákonné a násilné potlačení projevů disentu pod jednotným velením, individuální nezákonný postup příslušníků StB vůči vyslýchaným osobám.

2.2.11 Informační kriminalita a kybernetická bezpečnost

Informační kriminalita

Informační kriminalita (IK) – trestná činnost páchaná v prostředí informačních technologií včetně počítačových sítí¹³⁷ – je na vzestupu.

BIS se jako závažnější problém jeví pokusy zpravodajských služeb cizí moci a zahraničních hackerů získat přístup k informacím z informačních systémů EU, NATO a ČR.¹³⁸

V roce 2013 evidovala Policie ČR celkem **3 108 (+913, +41,6 %) trestných činů spáchaných prostřednictvím internetu nebo ostatních počítačových sítí.**

Nejčastějšími projevy informační kriminality byly v minulosti zejména: porušování autorských práv, výhrůžky, vydírání a další jednání. **Aktuálně dominují podvodná jednání,** kde je

¹³⁷ Předmětem útoku je samotná oblast informačních technologií nebo je tato trestná činnost páchaná za výrazného využití informačních technologií. Zejména se jedná o zneužívání internetu.

¹³⁸ Ochránit citlivé informace před kybernetickou špionáží bude zřejmě nejtěžším úkolem státu v oblasti kybernetické bezpečnosti. V této souvislosti lze jako o možné hrozbě uvažovat také o pronikání čínských společností Huawei a ZTE na český trh. Tyto společnosti jsou ve světě dlouhodobě podezřívány z podílu na čínských výzvědných aktivitách a podle zprávy amerického kongresu představují bezpečnostní hrozbu, což je důvodem pro vyloučení těchto společností z výběrových řízení zadávaných vládou USA.

zaznamenáván neustálý nárůst. Rovněž tak je patrný nárůst detekce trestné činnosti spočívající v neoprávněných manipulacích s daty.

Nejčastějším místem pro **extremistické projevy** jsou aktuálně sociální sítě.

Na vzestupu jsou stále útoky formou tzv. **phishingu** (zaznamenávání přístupových kódů sloužících zejména k podvodnému přístupu na bankovní účty, z nichž jsou pak neoprávněně odčerpávány finanční prostředky), a to navíc za souběžného zneužití předem vytvořeného prostředí ve formě tzv. botnetů, tj. využití centrálně řízených infikovaných stanic k páčání dalších kriminálních aktivit.¹³⁹

Ze stávajících poznatků lze pak upozornit na úsilí realizovat vytváření elektronických obchodů primárně za účelem krytí zdrojů a původu financí pocházejících z trestné činnosti, zejména z phishingových útoků a zneužitých čísel platebních karet.

V roce 2013 byly zaznamenány dvě masivní vlny phishingových útoků na bankovní instituce, kdy souběžně s hackerskými technikami byl útok zaměřen na prostředí uživatelů a souběžně i na

¹³⁹ Na území ČR není častý výskyt organizátorů takového jednání, nicméně často se vyskytují tzv. bílí koně e-mules, kteří mají za úkol převzít na svůj účet neoprávněně odčerpané prostředky z účtu poškozeného a ty jiným platebním kanálem poslat dále. Jsou neustále zaznamenávány snahy o umístění phishingových stránek.

prostředí mobilních komunikačních zařízení, přes něž jsou prováděny nejčastěji autorizace přístupů do účtů.

Stále aktuální je **šíření škodlivého kódu tzv. ransomware**, který na počítačích obětí navozuje hlášení, že se dopouštějí nebo se dopustili trestného činu a jejich počítač bude blokován Policií ČR. Upozornění obsahuje i informace o možnosti složení finanční kauce. Cílem pachatelů je primárně vylákat tímto podvodným jednáním finance od dotčených osob.

Jsou detekovány **výskyty krádeží identit**, které jsou zneužívány, ať už ke kompromitaci faktických subjektů anebo využití jejich identity jako legendy pro páchání zejména podvodných jednání. Nezanedbatelné jsou podvodné aktivity v rámci aukčních portálů, kde se mimo podvrhy objevují masivně i věci pocházejících z trestné činnosti a věci, jejichž volná distribuce není povolena.

Nově u podvodných jednání začal být zaznamenáván **nárůst vyvážení finančních prostředků do virtuálních měn**. Tyto měny jsou rovněž často využívány i k platbám za obchody s nedovoleným zbožím a to nejčastěji v rámci obchodů sjednávaných v síti TOR.

V rámci **šíření zakázaných forem pornografie** je stále patrné, že dochází k vytváření a profesionalizaci uzavřených komunit, které se neustále zdokonalují v prověřování svých členů. Dané materiály jsou pak šířeny s větší latencí, a to zejména přes elektronickou poštu, úložný prostor a přes přímou výměnu instant messengerů.

S rozšiřující se platformou sociálních sítí a tematicky zaměřených aplikací roste zneužívání informací získaných k jednotlivým uživatelům, čehož následně je zneužíváno ke kriminálnímu jednání, kdy dané osoby jsou tzv. na míru kompromitovány a rovněž je u nich využita znalost soukromí k působení na ně.

Pokud se týká trendu ve vývoji zneužívání informačních technologií, pak je na místě poukázat na zahlcování serverů soukromoprávních nebo státních subjektů cílenými datovými požadavky do té míry, že jejich služby jsou omezeny či kolabují. V tomto spočívá do budoucna riziko masivního ochromení základních komunikačních funkcionalit společnosti.

Ohledně rizik vyplývajících ze znemožnění zjištění identit pachatelů je nutné poukázat na nebezpečí šíření anonymního připojení do

internetu prostřednictvím volně přístupných Wi-Fi bodů a anonymního připojení z předplacených karet mobilních operátorů. Takovéto anonymizované rozšiřování přístupových bodů je rizikem pro bezpečnostní situaci v ČR.

Opatření

V oblasti potírání informační kriminality byla poprvé celoročně v provozu tzv. **Hotline Policie ČR** (spuštěna 1. srpna 2012).¹⁴⁰ Odborné pracoviště Hotline Policie ČR bylo zřízeno při odboru informační kriminality ÚSKP Policejního prezidia ČR a jeho pracovníci evidovali za celý rok 2013 celkem 3 829 podnětů směřovaných do oblasti kybernetického prostředí.

***

Dne 1. prosince 2013 vstoupila pro Českou republiku v platnost **Úmluva o počítačové kriminalitě** (publikována pod č. 104/2013 Sb. m. s.). Jedná se o úmluvu Rady Evropy, která vstoupila v platnost 1. července 2004. Cílem Úmluvy je vytvořit mezinárodní právní rámec pro účinné potírání počítačové kriminality prostřednictvím harmonizace prvků skutkových podstat v oblasti počítačové kriminality za účelem zajištění adekvátního postihu pachatelů, stanovení nezbytných vnitrostátních vyšetřovacích pravomocí pro zajišťování důkazů v elektronické formě a vyšetřování počítačové kriminality, jakož i zavedení pohotového a efektivního režimu mezinárodní spolupráce ve vztahu k trestným činům souvisejícím s informačními technologiemi.

***

Dne 13. ledna 2013 začalo fungovat **Evropské centrum pro boj proti kyberkriminalitě (EC3)**. Cílem EC3 je pomoc ČS s rozkrytím většího počtu zločineckých sítí zneužívajících internet. EC3 shromažďuje a zpracovává údaje o kyberkriminalitě, poskytuje policejním jednotkám v zemích EU podporu a poskytuje vysoce odborné technické, analytické a soudní poradenství při společných vyšetřováních v EU.

¹⁴⁰ Jedná se o on-line formulář Hlášení kyberkriminality, který je veřejnosti zpřístupněn na internetových stránkách www.policie.cz. Prostřednictvím tohoto formuláře mohou občané jednoduše hlásit závadný obsah a závadové aktivity v internetu.

Kybernetická bezpečnost

Národní bezpečnostní úřad (dále jen „NBÚ“) je gestorem problematiky kybernetické bezpečnosti a národní autoritou pro tuto oblast. V rámci něj existuje **Národní centrum kybernetické bezpečnosti** (dále jen „NCKB“), jehož cílem je zabraňovat pokusům o průnik do infrastruktur důležitých pro chod státu. Součástí tohoto centra je tzv. **vládní CERT** (dále jen „GovCERT.CZ“), jehož úloha spočívá v monitorování kybernetického prostoru a odhalování a řešení kybernetických útoků, jejich prevence apod.

NCKB eviduje aktuálně 184 důležitých informačních a komunikačních systémů, z toho 149 je významnými informačními systémy a 35 kritickými informačními systémy.

Za rok 2013 bylo pracovníkům NCKB/GovCERT.CZ oznámeno 100 incidentů. Z nich je 71 vyřešených a 29 otevřených. Nejčastějšími typy útoků jsou útoky na bázi sociálního hackingu (např. phishing) a DDoS útoky. 63 útoků bylo zacíleno na veřejný sektor, 34 na soukromý sektor a 3 na kritickou infrastrukturu.

Aktuální informace zveřejňuje NCKB průběžně na svých internetových stránkách www.govcert.cz.

Opatření

Vláda schválila usnesením č. 2 ze dne 2. ledna 2014 návrh **zákona o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů**.¹⁴¹

Norma vypracovaná NBÚ má za cíl zefektivnit a zrychlit reakci na kybernetické hrozby, které by mohly představovat nebezpečí pro zájmy ČR. Zároveň by úprava měla zajistit spolupráci mezi soukromým sektorem a veřejnou správou při předcházení útokům na informační technologie.

Rovněž byly zahájeny práce na tvorbě vyhlášky o bezpečnostních opatřeních, kybernetických bezpečnostních incidentech, reaktivních protiopatřeních a o stanovení náležitostí podání v oblasti kybernetické bezpečnosti a vyhlášky o významných informačních systémech a jejich určujících kritériích, které probíhaly v průběhu celého roku 2013.¹⁴²

¹⁴¹ Návrh zákona byl postoupen k dalšímu legislativnímu jednání v Parlamentu České republiky.

¹⁴² Návrhy těchto prováděcích právních předpisů byly dokončeny v červnu 2013 a staly se součástí materiálu

Od října 2013 NBÚ pokračuje ve spolupráci se zástupci Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru při tvorbě návrhu novely nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury, jež byla zahájena v březnu 2013.

***

Na **evropské úrovni**¹⁴³ se NBÚ účastnil jednání pracovní skupiny Rady EU pro telekomunikace, která projednává návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady EU o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informací v EU.

NCKB připravil zapojení České republiky do NATO **Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence** (CCD COE) v Tallinnu, jehož cílem je zvyšovat obranné schopnosti a zlepšovat spolupráci a sdílení informací mezi účastnickými státy a NATO, popřípadě mezi účastnickými státy navzájem, a partnery v oblasti kybernetické obrany.

NCKB rovněž zrealizovalo kroky k zařazení GovCERT.CZ na seznam Trusted Introducer organizace Trans-European Research and Education Networking Association TI.

V listopadu 2013 se NBÚ/NCKB účastnil **cvičení Cyber Coalition 2013**, které mělo za cíl otestovat připravenost států NATO na několik současně probíhajících útoků v oblasti kybernetické bezpečnosti. NCKB se také aktivně podílí na tvorbě scénářů ke cvičení **Crisis Management Exercise** (CMX) v rámci NATO, které má proběhnout v březnu 2014.

***

Na národní úrovni spolupracoval NCKB zejména se sdružením právnických osob CZ.NIC. Tato spolupráce se plně projevila během DDoS útoků začátkem roku 2013. Dalšími klíčovými

---

předloženého vládě dne 28. června 2013. V září 2013 zahájil NBÚ spolupráci s meziresortní pracovní skupinou při tvorbě konečného paragrafového znění obou návrhů.

¹⁴³ Vzhledem k aktivní spolupráci s Evropskou agenturou pro bezpečnost sítí a informací (ENISA) zažádala Česká republika v říjnu 2013 o asistenci v oblasti školení a profesních cvičení v rámci budování NCKB. K aktivnímu zapojení České republiky dochází i na půdě Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), kde v průběhu roku 2013 probíhala jednání k dokumentu o opatřeních za účelem budování důvěry v oblasti kybernetické bezpečnosti.

V květnu 2013 se NBÚ podílel na ustavujícím jednání Sředeoevropské platformy kybernetické bezpečnosti. Jednání se zúčastnili zástupci vládních a národních CERTů z České republiky, Slovenska, Maďarska, Polska a Rakouska. V prosinci 2013 pak NBÚ zorganizoval jednání této platformy týkající se technických aspektů kybernetické bezpečnosti.

partnery jsou CSIRT.MUNI¹⁴⁴ a společnost Microsoft, s níž byla v roce 2013 podepsána smlouva upravující spolupráci v problematice botnetů.¹⁴⁵

V rámci mezirezortní spolupráce připravily NCKB a Ministerstvo obrany rámcovou smlouvu o spolupráci v oblasti informačních a komunikačních technologií a bezpečnosti. NCKB spolupracuje rovněž s armádním CSIRTem za účelem výměny a sdílení zkušeností a informací o kybernetických událostech a incidentech. Kromě dalších aktivit (semináře aj.) NCKB pokračoval i v roce 2013 v navazování spolupráce s akademickou sférou ČR formou smluv o spolupráci.

V průběhu roku 2013 navázalo NCKB na **průzkum zaměřený na stav zabezpečení informačních systémů státní správy a samosprávy**, který prováděl v roce 2012.¹⁴⁶

Nedostatky zjištěné v průběhu tohoto průzkumu byly s dotčenými subjekty projednány na společných dvoustranných jednáních v průběhu prvního čtvrtletí roku 2013. Poznatky plynoucí z provedeného šetření chce NBÚ/NCKB dále využít pro vymezení kritické informační infrastruktury v České republice a pro řízení rizik spojených s jejím provozem a správou.¹⁴⁷

Dále se činnost NBÚ/NCKB v roce 2013 zaměřila na **informační a komunikační systémy soukromoprávních subjektů a subjektů s majetkovou účastí státu**.¹⁴⁸ V současné době probíhá oslovování subjektů a mapování situace v subjektech spadajících pod kritickou infrastrukturu dle průřezových a odvětvových kritérií pro určení prvků kritické infrastruktury.¹⁴⁹

***

Vzhledem k prioritám bezpečnostní strategie ČR a legislativních kroků NBÚ vedoucích k integraci resortního řízení kybernetické odolnosti ICT infrastruktur do celorepublikových struktur budovaných NBÚ připravuje MV **zavedení systému řízení bezpečnosti neutajovaných informací** v resortu MV.¹⁵⁰

---

¹⁴⁴ CSIRT.MUNI (Computer Security Incident Response Team), neboli CSIRT Masarykovy Univerzity, se řadí mezi špičková akademická pracoviště evropského formátu.

¹⁴⁵ Mimo zmíněných partnerů na národní úrovni NCKB aktivně spolupracuje i s Bankovní asociací ČR, Asociací krajů ČR, Policií České republiky v oblasti kybernetické kriminality, Policejním prezidiem a zpravodajskými službami České republiky.

¹⁴⁶ V rámci průzkumu bylo vyhodnoceno 44 veřejnoprávní subjektů, kde 28 z nich spravovalo významné informační a komunikační systémy a 14 kritické informační a komunikační systémy. V roce 2013 bylo osloveno dalších 24 subjektů veřejné správy.

¹⁴⁷ Přestože je zákon o kybernetické bezpečnosti ve fázi schvalování, spolupracuje již NBÚ/NCKB při mapování důležitých informačních a komunikačních systémů s budoucími povinnými subjekty. Taková spolupráce je totiž nezbytná pro naplnění podmínek zákona a poskytnutí dostatečného prostoru povinným subjektům připravit se na stav po přijetí zákona. Ze zjištění NBÚ/NCKB mimo jiné vyplynulo, že tato spolupráce má přímý a reálný přesah do vnitřního fungování subjektů, což vede ke zvýšení kybernetické bezpečnosti už před přijetím tohoto zákona.

---

¹⁴⁸ Jedná se o ty systémy, které jsou významné či kritické pro fungování státu, jeho bezpečnost a ekonomické zájmy.

¹⁴⁹ Viz příloha k nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury.

¹⁵⁰ Takové zásadní rozhodnutí se neobejde bez zavedení institutu bezpečnosti informací a přechodu od operativního řešení kybernetických bezpečnostních incidentů k systému dlouhodobého řízení této problematiky. Jde o zásadní změnu jak ve vnímání ochrany informací, tak přizpůsobení příslušných procesů a organizační struktury MV. Tento nezbytný krok, který MV v oblasti ochrany informací a jejich bezpečnosti v kybernetickém prostoru v roce 2014 učiní, je základním předpokladem jak ke zvýšení efektivnosti a kvality bezpečnostních opatření, tak ke spolupráci na úrovni celorepublikových struktur.

2.2.12 Bezpečnost silničního provozu

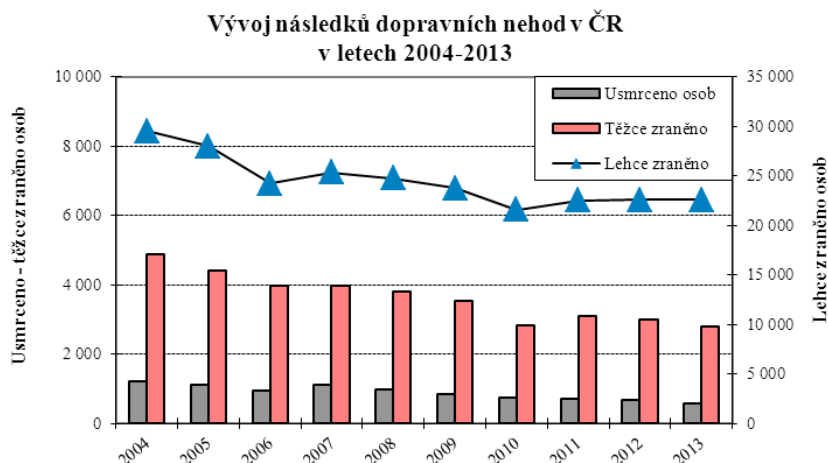
Počet dopravních nehod:
84 398
(+2 994, +3,7%)

Následky dopravních nehod:

Usmrceno osob: 583
(-98, -14,4 %)

Těžce zraněno osob: 2 782
(-204, -6,8 %)

Lehce zraněno osob:
22 577 (-13, -0,1 %)

Policie ČR v roce 2013 šetřila 84 398 nehod, při kterých bylo 583 osob usmrceno, 2 782 osob těžce zraněno a 22 577 osob lehce zraněno. Odhadnutá hmotná škoda policií na místě nehody je 4 938,17 mil. Kč.

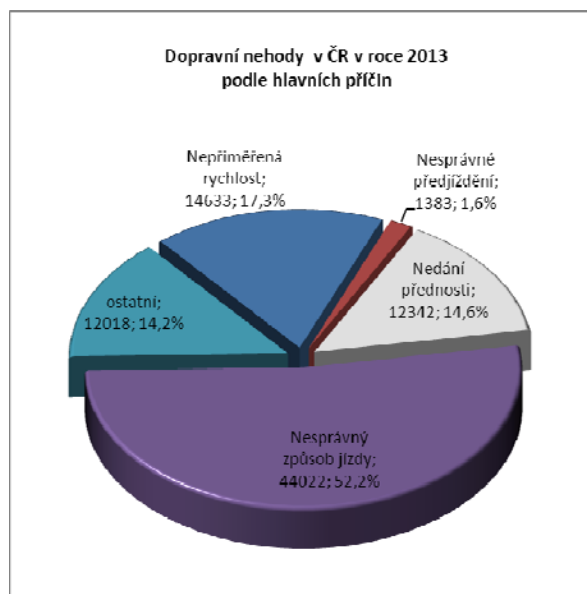
Nejčastějšími příčinami dopravních nehod byl nesprávný způsob jízdy (52,2 %), nepřiměřená rychlost (17,3 %) a nedání přednosti v jízdě (14,6 %).

Policie ČR v roce 2013 evidovala 4 686 nehod zaviněných pod vlivem alkoholu (tj. 6,1% z celkového počtu), při kterých bylo usmrceno 52 osob (tj. 9 % z celkového počtu) a dalších 2 306 osob bylo zraněno. V porovnání s rokem 2012 je počet těchto nehod nižší o 288, počet usmrcených je vyšší o 7 osob a počet zraněných je nižší o 219 osob.

Případů, kdy kontrola na přítomnost drog u řidiče motorového vozidla byla pozitivní, eviduje policie 213, přitom bylo 10 (+7) osob usmrceno a 102 (+31) osob bylo zraněno.

Nejvíce usmrcených osob bylo při nehodách končících vzájemnou srážkou jedoucích vozidel (přes 42 % z celkového počtu usmrcených osob). Přes 26 % z celkového počtu usmrcených si vyžádaly nehody končící srážkou s pevnou překážkou a nejtragičtější bilanci mají kolize se stromem (86 usmrcených). Je nutné ještě připomenout nehody končící srážkou s chodcem (téměř 22 % z počtu usmrcených), byť se na celkovém počtu nehod podílejí jen 4,1%. Nárůst usmrcených byl u nehod končících srážkou s lesní zvěří – o 3 osoby.

V roce 2013 PČR zaznamenala 13 454 případů (tj. 15,9% z celkového počtu nehod), kdy viník nehody z místa ujel. Přitom bylo 17 osob

Oproti roku 2012 poklesl počet usmrcených (-98, -14,4 %), těžce zraněných (-204, -6,8 %) i lehce zraněných osob (-13, -0,1 %).

Počet nehod vzrostl o 3,7 %, odhadované hmotné škody o 1,3 %.

Počet usmrcených osob v roce 2013 byl nejnižší od roku 1955,¹⁵¹ kdy podle dostupných údajů zahynulo na našich silnicích 656 osob.

¹⁵¹ Mezi nejhorší roky patří dlouhodobě rok 1969, kdy zahynulo 1 758 lidí, a rok 1994 s 1 473 usmrcenými. Od

roku 2007, kdy se stalo obětí nehody 1 123 lidí, počet usmrcených klesá.

usmrceno a dalších 815 zraněno. Počet těchto nehod je vyšší o 1 069 (tj. o 8,6 %), počet usmrcených je o 4 osoby vyšší a o 7 osob je nižší počet zraněných.

Opatření (výběr)

Za provádění **prevence v oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích** dle zákona č. 361/2000 Sb. a stanovení cílů a vyhodnocení opatření Národní strategie bezpečnosti silničního provozu odpovídá oddělení **BESIP** v rámci svého poslání a působnosti v resortu MD. V roce 2013 BESIP realizovalo zejména následující aktivity:

- Průběžné vyhodnocování plnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu;
- Kompletace a vyhodnocení údajů týkajících se dopravní nehodovosti v ČR s důrazem na jednotlivé regiony a EU;
- Zpracování koncepce nového pojetí systému řízení v oblasti bezpečnosti silničního provozu v ČR;
- Semináře pro učitele základních škol – k povinné výuce dopravní výchovy na ZŠ od 1. 9. 2013 ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, NIDV;
- Zajištění nových výukových materiálů (dopravní výchova) pro MŠ a 1. a 2. stupeň ZŠ;
- Multimediální pořad pro studenty středních škol The Action (3 představení v Praze);
- Celostátní dopravní soutěž mladých cyklistů a účast na evropském kole (Černá Hora);
- Spoluúčast na dopravně bezpečnostní akci „**Zebra se za Tebe nerozhledne**“ (s Policií ČR);
- Zajištění akreditace MŠMT pro výuku dopravní výchovy na ZŠ pro Centrum služeb pro silniční dopravu (CSPSD);
- Pravidelná komunikace na webovém portálu www.ibesip.cz sociálních sítích facebook a youtube a rozesílání pravidelného elektronického newsletteru;
- Infoservis pro řidiče k cestám do zahraničí na www.ibesip.cz s názvem „Autem do zahraničí“, včetně sekce pro zimní cesty do tradičních zemí;
- Dopravně bezpečnostní kampaně a outdoorové aktivity v regionech zaměřené na zranitelné účastníky silničního provozu, účast BESIP na vybraných motoakcích, akce Jezdíme na krev (dárcovství krve v duchu motorkáři motorářům);
- Zpracování aktualizovaného znění zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů, doplněný komentáři, vybranými judikáty a obrazovým materiálem včetně zkrácené verze v AJ pro zahraniční řidiče;
- Preventivní akce pro odhalení skrytých očních vad u řidičů – ve spolupráci s dopravní policií a Mezinárodním sdružením optiků a optimetristů;
- Televizní pořad „Besipyk“ – 34 dílů (ČT1)
- Road Safety Week – vyhlašuje OSN v rámci Dekády akcí bezpečnosti silničního provozu;
- Celosvětový Den vzpomínek na oběti dopravních nehod, virální akce k tomuto dni s názvem „Už ani jedna“;
- Evropský den mobility;
- Regionální aktivity BESIPu zajišťované prostřednictvím 14 krajských koordinátorů (spolupráce s krajskými a obecními úřady, Policií ČR a IZS, zajištění a koordinace výuky dopravní výchovy na dětských dopravních hřištích a propagace komunikačních aktivit BESIP v regionech)
- Činnost BESIP Teamu v regionech;
- Publikace „ABC postižených a pozůstalých po obětech dopravních nehod“, připravená ve spolupráci s Českým sdružením obětí dopravních nehod, reaguje na nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.), který výrazně podrobněji upravuje oblast odpovědnosti za škodu a přináší řadu změn, které posilují právní postavení poškozeného, rozšiřují případy náhrady nemajetkové újmy, rozpracovávají zvláštní případy vzniku škody, zrušují paušální limity pro výpočet náhrad za ublížení na zdraví a usmrcení.

BESIP kromě dalších agend zabezpečuje činnost Rady vlády České republiky pro bezpečnost silničního provozu, je zastoupen v orgánech EU – pracovní skupina High Level Group for Road Safety při EK, účastní se zahraniční spolupráce v oblasti bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích (ETSC, PRI, CEE Road Safety Round Table, atd.).

2.2.13 Bezpečnost civilního letectví

Pozornost je věnována nebezpečí, jež představuje zneužívání laserových ukazovátek k oslňování leteckých dopravních prostředků, jejichž vysoký počet byl zaznamenán v minulých letech. Zařazení laserových zařízení mezi bezpečnostní materiál (skupina 10) je součástí nového zákona o nakládání s bezpečnostním materiálem (č. 229/2013 Sb.). Členění bezpečnostního materiálu podle jednotlivých skupin je pak dále stanoveno vyhláškou č. 407/2013 Sb.

***

Důležitým prvkem boje proti terorismu je **předávání údajů o jmenné evidenci cestujících v letecké dopravě (PNR)**. V průběhu roku probíhala diskuse o návrhu směrnice o používání jmenné evidence cestujících pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti v Evropském parlamentu, není zde však příliš velká podpora pro schválení tohoto legislativního návrhu.

***

Protiteroristická připravenost je systematicky udržována a zvyšována cvičeními realizovanými za účasti zainteresovaných subjektů.

27.–29. listopadu 2013 úspěšně proběhlo cvičení **Blaník 2013**, zaměřené na řešení pokusu o únos letadla i s cestujícími, vyjednávání s teroristy a jejich zneškodnění.

Byla simulována situace, kdy několik ozbrojenců z fiktivní teroristické organizace vtrhlo do odletové haly mezinárodního letiště Karlovy Vary, kde zadrželo cca dvě desítky rukojmích a požadovalo mimo jiné přistavení letadla, výkupné a bezpečný odlet. V rámci cvičení byl svolán Ústřední krizový štáb a další krizové štáby. Cvičení probíhalo současně na několika místech, především v Praze a Karlovarském kraji. Cílem cvičení bylo především:

- zdokonalit činnost krizových štábů,
- procvičit efektivitu postupů v oblasti boje proti terorismu, zajišťování veřejného pořádku a ochrany civilního letectví,
- prověřit reálnost zpracovaných krizových, typových a operačních plánů.

Realizace tohoto cvičení orgánů krizového řízení, tedy prověřování připravenosti složek integrovaného záchranného systému na zvládnutí možných krizových situací, vyplývá z „Plánu cvičení orgánů krizového řízení – upřesnění na léta 2013 – 2015“, schváleného Bezpečnostní radou státu 24. července 2013.

3. Politika v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku

Bezpečnost ČR je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví a majetku. Tyto hodnoty považuje stávající koaliční vláda za klíčovou prioritu.

Politika v oblasti vnitřní bezpečnosti je opřena o **ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky**, přičemž respektuje související dokumenty Evropské unie (viz např. Strategie vnitřní bezpečnosti Evropské unie).

Vláda chce prosadit právní úpravu trestního řízení směřující k zajištění spravedlivého, účinného a rychlého projednání trestních věcí včetně **účinnějších možností zabavovat výnosy trestné činnosti**. Maximálně podpoří účinnou aplikaci právních předpisů k **ochraně a odškodňování obětí trestné činnosti**.

Omezení trestné činnosti a její recidivy má přinést změna trestní politiky: posílení preventivních programů zejména v oblasti kriminality mladistvých a jejich koncentrace do kriminalitou nejvíce zatížených regionů, zreformování vězeňství, prosazení elektronického monitorovacího systému, který by levně a spolehlivě zajišťoval kontrolu odsouzených k domácímu vězení a ve vhodných případech nahradil vazbu.

Vláda klade důraz na razantnější boj proti organizovanému zločinu a korupci, proto se zasadí o to, aby obviněný měl povinnost prokázat původ nabytého majetku ve všech případech podezření na závažnou hospodářskou a finanční kriminalitu a organizovaný zločin (zejména daňové, korupční, drogové zločiny, obchod s lidmi apod.).

Vláda odmítá postupnou privatizaci zajišťování bezpečnosti.

Primárním úkolem je stabilizace bezpečnostních sborů. Zlepšování vnitřní bezpečnosti České republiky chce dosáhnout posílením přímého výkonu služby Policie ČR.

***

Materiály týkající se celkové problematiky bezpečnosti ČR a tedy i oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti projednává v rozsahu svého zákonného zmocnění Bezpečnostní rada státu (BRS).

***

Součástí této kapitoly jsou zejména opatření MV a PČR jako hlavního garanta za oblast vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku, vztahující se k oblasti legislativní, preventivní, ekonomické, personální, výzkumu a vývoje a vzdělávání.

3.1 Legislativní aktivity (výběr)

(Další legislativní aktivity jsou součástí příslušných kapitol zprávy)

Trestní zákoník

Ústavní soud svým rozhodnutím ze dne 23. července 2013 zrušil část ustanovení § 289 odst. 2 trestního zákoníku, podle něhož se mělo při stanovování množství menšího než malého v případě drogy a jedů vycházet z nařízení vlády, které tyto hranice mělo stanovit. Stanovení hranice množství drogy nebo jedu je podstatné pro posouzení podmínek trestnosti tzv. drogových trestných činů. Zmiňovaným vládním nařízením, které tyto hranice mělo stanovovat, je nařízení vlády č. 469/2007 Sb., jež tímto rozhodnutím Ústavního soudu bylo v příslušné části zrušeno rovněž. Nález Ústavního soudu č. 259/2013 Sb. nabyl účinnosti 23. srpna 2013.

Podle Ústavního soudu není možné, aby podmínky trestnosti byly stanovovány pouhým nařízením vlády.

Přestupky

Návrh zákona, kterým se mění **zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích**, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony byl schválen vládou dne 19. 6. 2013 a dne 4. 7. 2013 předložen k projednání Poslanecké sněmovny (Poslanecká sněmovna však návrh novely zákona o přestupcích označený jako sněmovní tisk č. 1107 v VI. volebním období vzhledem k jejímu rozpuštění projednat nestihla).

Návrh obsahuje opatření postihující opakované spáchání týchž vybraných závažnějších přestupků, a to zejména

odstupňováním výše dosavadních sankcí nebo případně zavedením nových sankcí či ochranných opatření, jehož součástí je i návrh nové zákonné úpravy evidence přestupků a související změny v dalších zákonech.

***

Ministerstvo vnitra v roce 2013 připravilo **návrh věcného záměru zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich** a předložilo jej v souladu s Plánem legislativních prací vlády na rok 2012 k projednání vládě. Vláda věcný záměr zákona projednala a schválila dne 3. 4. 2013. Ministerstvo vnitra v současné době připravuje na základě vládou schváleného věcného záměru zákona jeho paragrafované znění. Hlavním cílem navrhovaného zákona je zajistit komplexní právní úpravu základů správní odpovědnosti právnických, podnikajících fyzických a fyzických osob za přestupky spolu s určením druhů správních trestů, ochranných opatření a zásad pro jejich ukládání, včetně právní úpravy řízení k uplatnění této odpovědnosti.

Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

Dnem 1. ledna 2014 nabyl účinnosti **zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních č. 104/2013 Sb.**, který upravuje postupy justičních, ústředních a jiných orgánů v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních a postavení některých subjektů působících v této oblasti a zapracovává příslušné předpisy Evropské unie.

Dosavadní úprava právního styku s cizinou v trestním řádu byla již dlouhodobě nevyhovující, a proto bylo přistoupeno k vydání samostatného zákona, který tuto oblast komplexně a podrobně upravuje.

Dnem 1. ledna 2014 nabyl účinnosti (vybraná ustanovení 1. 11. 2013, 30. 4. 2013) navazující zákon číslo 105/2013 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Novelizovanými předpisy jsou:

- o zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. Novela upravuje příslušná ustanovení trestního řádu a zejména vypouští celou hlavu dvacátou pátou v části čtvrté s názvem Právní styk s cizinou (§ 375 až 460zp), která již dlouhodobě byla nevyhovující.

- o zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. V návaznosti na nový zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních se upřesňují zejména ustanovení týkající se vydávání a předávání občanů ČR, promlčecí doby, podmíněného propuštění a započítání vazby a trestu.
- o zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. Zrušuje se dosavadní úprava právního styku s cizinou (§ 43 až 47) a nahrazuje se odkazem na užití zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

Vězeňství

Dnem 1. ledna 2014 nabyl účinnosti **zákon č. 276/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.**

Novela např. stanoví způsob umístění obviněných ve vazebních věznicích, zpřesňuje práva a povinnosti obviněných, doplňuje zákon o způsob úhrady poskytnuté zdravotní péče nehrazené ze zdravotního pojištění, konkretizuje náklady spojené s výkonem vazby.

Novelou zákona o výkonu trestu je zákon doplněn o formulaci účelu výkonu trestu, přesunuty některé povinnosti dosud stanovené v prováděcí vyhlášce do zákona, nahrazeno sociální kapesné poskytované odsouzeným bez finančních prostředků balíčkem obsahujícím nezbytné osobní potřeby, konkretizovány náklady spojené s výkonem trestu, vytvořeny podmínky pro zlepšení jejich vymáhání a upraveno umístění odsouzených do oddělení se zesíleným stavebně technickým zabezpečením.

Migrace

V roce 2013 byly provedeny **novelizace zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu na území České republiky** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a **novelizace zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky**, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně se jednalo o změny, které byly provedeny následujícími zákony:

- o zákon č. 494/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění

pozdějších předpisů, zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění zákona č. 306/2009 Sb., a některé další zákony (nabyl účinnosti dnem 15. ledna 2013).

Tímto zákonem byla do zákona o přestupcích nově zavedena sankce zákazu pobytu (§ 15a zákona o přestupcích), která může být uložena pachateli bez ohledu na jeho státní příslušnost. Pro účely kontroly dodržování této sankce je v případě cizinců její uložení evidováno v informačním systému cizinců vedeném podle § 158 zákona o pobytu cizinců.

- o zákon č. 103/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů (nabyl účinnosti dnem 1. května 2013 a změna související s přijetím nového zákona o kontrole dnem 1. ledna 2014).

Novela zákona o azylu byla zpracována zejména z důvodu zajištění transpozice dvou směrnic Evropské unie, které jsou součástí budování tzv. společného evropského azylového systému.

- o zákon č. 105/2013 Sb., o změně některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních (nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2014, s výjimkou některých ustanovení, která nabyla účinnosti dnem vyhlášení nebo dnem 1. listopadu 2013).
- o zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva (nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2014).

- o zákon č. 312/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2014).

- o zákonné opatření Senátu č. 344/2013 Sb. schválené usnesením Poslanecké sněmovny vyhlášeného pod č. 382/2013 Sb., o změně daňových zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva a o změně některých zákonů (nabylo účinnosti dnem 1. ledna 2014).

***

Opatření proti nelegální výrobě lihu

Dnem 1. 12. 2013 nabyl účinnosti zákon č. 307/2013 Sb., **zákon o povinném značení lihu.**

Zákon nově stanoví, jak povinně značit líh ve spotřebitelském balení pro účely správy spotřební daně z lihu, podmínky nakládání s lihem a působnost správních orgánů v souvislosti se značením lihu a s nakládáním s lihem. Dosavadní právní úprava měla dílčí nedostatky legislativního i věcného charakteru. Naléhavost řešení těchto problémů zvýšila tzv. methanolová aféra. Účelem zákona je zejména zamezit nelegální výrobě lihu a zajistit, aby výroba, dovoz, prodej, skladování, distribuce a vývoz lihu probíhal v souladu s platnými právními předpisy. Tím mají být omezeny daňové a celní úniky a rovněž zajištěna potřebná ochrana spotřebitele.

3.2 Oblast prevence kriminality

Preventivní politika zahrnuje opatření zejména nerepresivní povahy směřující k předcházení trestné činnosti a k minimalizaci rizik a následků s kriminalitou souvisejících. Cílem preventivní politiky je snižování míry a závažnosti trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Odpovědnost za vytváření koncepce a koordinaci preventivní politiky má meziresortní orgán Republikový výbor pro prevenci kriminality (dále jen „Republikový výbor“). Jeho úloha je především iniciační, koordinační a informační a nese gesci za zpracování materiálů pro jednání vlády České republiky z oblasti prevence kriminality. Rozhoduje také o přidělování finančních prostředků ze státního rozpočtu na programy a projekty vytvářené v rámci vládou schválené Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 (dále jen „Strategie“).

I. Prevence kriminality na mezinárodní úrovni

V roce 2013 se mezinárodní aktivity České republiky v oblasti prevence kriminality soustředily především na spolupráci v rámci Evropské unie. MV reprezentuje ČR v **Evropské síti prevence kriminality** (dále jen „EUCPN“ – European Crime Prevention Network) zřízenou na základě Rozhodnutí Rady 2009/902/JHA. Tato síť stanoví úkoly členských zemí prostřednictvím víceleté strategie s cílem posílit roli prevence kriminality a zefektivnit preventivní aktivity v rámci celé Evropské unie.

Pokračovala práce v rámci tříletého programu Evropské komise „**Prevence a boj proti organizovanému zločinu**“ (zahájen v roce 2011), jehož cílem je transformovat síť na **Evropské expertní centrum pro prevenci kriminality**.¹⁵² V roce 2013 EUCPN navázalo oficiální spolupráci s dalšími evropskými institucemi (EFUS, CEPOL).

V roce 2013 byl ukončen tříletý mezinárodní projekt s českou účastí **Úspěšná praxe při zvládnutí komunitních konfliktů (2011–2013)**, který organizovalo a koordinovalo Ministerstvo vnitra Maďarska ve spolupráci s Evropskou sítí prevence kriminality (dále jen EUCPN). Na

¹⁵² Toto Centrum bude shromažďovat a analyzovat trestnou činnost v rámci členských zemí EU a bude navrhnout preventivní opatření a postupy na základě výměny osvědčených postupů.

spolufinancování projektu se podílela Evropská komise v rámci své grantové politiky. Výsledky a závěry projektu jsou publikovány v elektronické podobě v anglickém jazyce na stránce <http://www.eucpn.org/pubdocs/seminar-prospect.pdf>.

EUCPN každoročně vyhlašuje **Evropskou cenu prevence kriminality (ECPA)**. Ústředním tématem soutěžních projektů byla v roce 2013 **Prevence domácího násilí – mezigenerační konflikty**. Každá členská země může do soutěže ECPA nominovat pouze jeden projekt na dané téma. **Ve dnech 11.–13. prosince 2013 se ve Vilniusu uskutečnilo II. zasedání Rady Evropské sítě kriminality spojené s odbornou konferencí „Prevence domácího násilí“**. V rámci zasedání byl také vyhlášen **vítězný projekt Švédska „Prevence domácího násilí“**, který předložilo Centrum pro násilí ve vztazích.

Odbor prevence kriminality MV (dále OPK MV), stejně jako v minulých letech, uspořádal vnitrostátní dvoukolový výběr nominací na evropskou cenu. V září 2013 vybrala hodnotící komise složená ze zástupců Policie ČR a MV ze 6 přihlášených projektů vítěze, který byl nominován do evropského kola soutěže. Vítězem národního kola se stal projekt s **názvem Interdisciplinární přístup k řešení případů domácího násilí – statutární město Brno**¹⁵³.

OPK MV pokračoval také v plnění závazků vyplývajících z členství v dalších mezinárodních organizacích. V průběhu roku připravoval souhrnné podklady pro jednání řady **Výborů Organizace spojených národů** týkající se lidsko-právní problematiky (Výbor pro odstranění rasové diskriminace CERD, Výbor pro odstranění diskriminace žen CEDAV, Výbor pro prevenci kriminality a trestní justici CCPCJ, Výbor pro práva dítěte CRC a Výbor pro lidská práva). Zároveň odbor zastupoval resort na řadě těchto jednání, v rámci nichž informoval o konkrétních aktivitách MV, a obhajoval dodržování platných mezinárodních Úmluv v ČR a plnění závazků plynoucích z každoročních zpráv.

¹⁵³ Jedná se o průběžně probíhající projekt primární prevence (od r. 2006), jehož každoroční aktivity a projektové výstupy jsou zaměřeny na odbornou i laickou veřejnost a jehož cíle jsou stanoveny tak, aby postihovaly prevenci domácího násilí komplexně, tj. aby oslovily všechny věkové kategorie. Takto koncipovaný přístup ve svém důsledku rovněž vede ke včasné detekci případů domácího násilí, čímž se následně zvyšuje možnost včasného zastavení problému.

Pokračovalo zastupování ČR na **mezinárodním fóru Missing Children Europe**, kde MV referuje o vývoji projektu Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech, o aktuálních statistikách a preventivních aktivitách.

Nově byla navázána spolupráce s **evropskou agenturou Amber Alert Europe**, která byla v roce 2013 zřízena se stálým sídlem v Bruselu. Tato agentura zastřešuje mezinárodní spolupráci týkající se sdílení dobré praxe při pátrání po pohřešovaných dětech. Členy jsou země, které tuto problematiku systémově řeší na národní úrovni. OPK MV byl vyzván k zapojení do spolupráce jako partnerská organizace.

MV vede rovněž agendu spojenou s **komunitárním programem EU DAPHNE**. Jedná se o program zaměřený na prevenci všech forem násilí a podporu obětí a rizikových skupin (dětí, mládeže a žen). Za účelem osvěty se zástupce OPK MV pravidelně zúčastňuje veletrhů komunitárních programů v regionech ČR a seznamuje odbornou i širší veřejnost s programem DAPHNE. OPK MV je kontaktním místem pro zprostředkování informací.

II. Prevence kriminality na meziresortní úrovni

V České republice je vybudovaný systém prevence kriminality. Priority Republikového výboru směřovaly v roce 2013 k dotváření a zkvalitňování systému péče o ohrožené děti, prevenci kriminality dětí a mládeže, prevenci kriminality v sociálně vyloučených komunitách, prevenci předlužování, pomoci obětem trestné činnosti, zejména obětem domácího násilí, k podpoře a metodickému vedení specifických republikových projektů, k rozvoji systému prevence kriminality na místní úrovni (ve spolupráci s krajskými úřady koordinovaly aktivity v oblasti prevence na úrovni územní veřejné správy a samosprávy a připravovaly potřebné metodické a informační materiály). Důraz byl kladen na zdokonalování analytické a metodické činnosti a na vzdělávání. Byly provedeny přípravné práce (podány žádosti o dotaci) k realizaci několika individuálních preventivních projektů systémového charakteru, které budou podpořeny z prostředků EU.

Republikový výbor, respektive ministr vnitra jako jeho předseda, předloží v I. čtvrtletí 2014 vládě k projednání „**Zprávu o plnění úkolů vyplývajících ze Strategie prevence**

kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 za rok 2013“.¹⁵⁴

Na pravidelných jednáních Republikového výboru byly projednávány materiály do vlády a koncepční materiály jednotlivých resortů, návrhy legislativních opatření, věcné problémy související s kriminalitou a návrhy na preventivní opatření, výsledky řešených výzkumných úkolů (např. extremistické tendence, vnímání pocitu bezpečí občany ČR), metodické pokyny jednotlivých resortů, včetně informací o jejich dotačních politikách. Šest jednání výboru bylo zaměřeno tematicky (zkvalitnění péče o ohrožené děti, pomoci obětem trestných činů, bezpečnostní problematice vyloučených komunit, prevenci předlužování, hodnocení kvality a efektivity preventivních projektů a problematice vzdělávání pracovníků v oblasti prevence kriminality). Republikový výbor také schvaloval dotace vyčleněné na rozvoj systému prevence kriminality v České republice, které zajišťuje MV.

III. Prevence kriminality na místní úrovni

Pokud se týká rozvoje systému prevence kriminality na místní úrovni, v roce 2013 se výrazně zvýšila koordinační a metodická spolupráce krajů (krajských úřadů) s obcemi spadajícími do jejich územní působnosti. Ve spolupráci se zástupci všech krajů a zástupci větších měst byly zpracovány a Republikovým výborem schváleny základní metodické materiály pro přípravu a zpracování Programů prevence kriminality pro rok 2014. Stěžejním dokumentem jsou **Zásady pro poskytování dotací ze státního rozpočtu na výdaje realizované v rámci Programu prevence kriminality**. Obsahují podmínky pro kraje a obce, za kterých je možné o dotaci na preventivní opatření žádat, vymezují obsah žádosti a nakládání se státní účelovou dotací, včetně efektivnosti a hospodárnosti využití dotace a jejího vyúčtování.

Z hlediska tvorby analýz a plánování efektivních preventivních opatření na lokální úrovni „Zásady“ obsahují **Metodiku pro tvorbu bezpečnostních analýz a koncepcí prevence**

¹⁵⁴ Materiál bude předložen pro informaci také Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky současně s předkládanou Zprávou o situaci v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti na území České republiky v roce 2013.

kriminality na úrovni krajů, měst a obcí včetně způsobu a kritérií stanovování míry rizikovosti území (indikátory rizikovosti, apod.) ve vztahu k prevenci kriminality. Metodika je každoročně inovována na základě zkušeností z praxe a dle aktuálního legislativního stavu.

Kromě analytické části je pro účast v Programu prevence kriminality důležitá také část koncepční. V případě zájmu o státní účelovou dotaci mají kraj i obec povinnost tvořit střednědobé koncepce, strategie či dvouleté plány prevence kriminality.

Snahou MV je zajistit co možná nejvyšší efektivitu preventivních opatření. Proto kraje i obce musí povinně uvádět kombinaci několika evaluačních kritérií již před realizací preventivních opatření (tj. v žádostech o dotaci), musí popsat způsob jejich sledování a stanovit, kdy lze projekt vyhodnotit jako úspěšný a kdy ne. Pro zvýšení kvality sledování efektivit nechalo v roce 2013 MV zpracovat studii s názvem **Měření efektivity preventivních programů aneb jak měřit něco, co se nestalo**, kterou vytvořila obecně prospěšná společnost Otevřená společnost.

MV poskytuje všem zájemcům o zvýšení bezpečí a o plánování preventivních opatření poradenskou a konzultantskou podporu. Vždy po vyhlášení Programu prevence kriminality na konkrétní kalendářní rok pořádá ve spolupráci s krajskými úřady čtrnáct seminářů pro zájemce o preventivní opatření a o státní dotaci a poté se věnuje poradenství při tvorbě analýz, koncepcí a konkrétních preventivních opatření. V průběhu roku pak sleduje průběh realizace projektů, porovnává plánovaný dopad na zlepšení bezpečnostní situace a skutečnost i efektivitu a kvalitu preventivních projektů. V konzultační i kontrolní činnosti jsou pracovníkům ministerstva velmi nápomocni manažeři prevence kriminality z krajských úřadů.

Snaha o co nejvyšší míru zajištění bezpečí obyvatel ČR a realizaci efektivních preventivních opatření byla v roce 2013 vyjádřena vyhlášením čtyř kol Programu prevence kriminality. Na první všeobecné kolo vyhlášené v listopadu 2012 navázala další tři již úžeji zaměřená a specifikovaná kola, a to na aktuální problematiku zvýšení bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách a jejich okolí.

Celkem bylo **v roce 2013 podpořeno 258 projektů 118 obcí a 6 krajů celkovou částkou 49 946 000 Kč**. Projekty z oblastí sociální prevence se týkaly zejména práce s rizikovými

skupinami dětí a mládeže a zvýšení bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách (celkem bylo podpořeno 184 projektů částkou 31 410 000 Kč). Z oblasti situační prevence bylo podpořeno 68 projektů částkou 17 543 000 Kč (mezi nejčastějšími projekty bylo vybudování a rozšíření městských kamerových dohlížecích systémů, jejich propojení z obecní policie na Policii ČR a zabezpečení objektů měst a obcí).

V listopadu 2013 vyhlásilo MV výzvu pro kraje a obce k realizaci **Programu prevence kriminality v roce 2014**.

V říjnu 2013 uspořádalo MV **dvoudenní pracovní seminář pro manažery prevence kriminality krajů a obcí**, pro preventivní Policie ČR a členy Republikového výboru. Obsah semináře byl šit na míru požadavkům krajů a obcí. V jeho průběhu došlo k vyhodnocení dosavadního průběhu realizovaných projektů prevence kriminality, k představení priorit a inovací Programu prevence kriminality na rok 2014 a k diskusi nad aktuálními tématy, jako je nová legislativa týkající se obětí trestné činnosti nebo komentované podrobné závěry z výzkumu pocitu bezpečí občanů, který Republikový výbor nechal zpracovat na sklonku roku 2012.

Mezi úkoly vyplývajícími ze Strategie patří příprava akreditovaného vzdělávacího kurzu pro manažery prevence kriminality krajů a obcí. V roce 2013 pokračovaly přípravné práce pro realizaci vzdělávacího kurzu¹⁵⁵ „**Zvýšení kompetencí policistů a pracovníků samostatných samosprávných celků v oblasti prevence kriminality**“. Cíle projektu jsou zajištění efektivního, jednotného a funkčního systému prevence kriminality v rámci Policie ČR a v rámci územních orgánů veřejné správy prostřednictvím vytvoření akreditovaného vzdělávacího kurzu a jeho pilotního vyzkoušení. Vlastní pilotní kurz bude realizován od března do prosince 2014 (nejdéle do února 2015).

IV. Specifické projekty prevence kriminality

V roce 2013 pokračovala realizace a podpora specifických preventivních programů, jejichž realizátory jsou samosprávy i nestátní neziskové organizace, zaměřené na dětské a mladistvé delikventy, sociálně vyloučené skupiny, oběti trestné činnosti a oběti domácího násilí.

¹⁵⁵ Tento projekt je schválen a bude spolufinancován EU a státním rozpočtem ČR.

Systém včasné intervence (SVI)

V únoru 2013 vláda ČR projednala Zprávu o stavu realizace Národního projektu systému včasné intervence jako součásti reformy systému péče o ohrožené děti,¹⁵⁶ kterou předkládalo MPSV. Ve Zprávě bylo popsáno, že SVI se stane součástí nového informačního systému sociálně právní ochrany dětí (dále jen „IS SPOD“) a že pro jeho realizaci budou využity finanční zdroje EU. MV v polovině roku 2013 zajistilo, že SVI se stal strategickým státním projektem Smart administration a vyhlásilo výzvu na jeho zřízení v rámci Integrovaného operačního programu. Přípravné práce na tvorbě žádosti o dotaci byly přerušeny výměnou klíčových pracovníků MPSV v červenci 2013.¹⁵⁷

Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech

MV pokračovalo v roce 2013 v realizaci projektu Národní koordinační mechanismus pátrání po pohřešovaných dětech (dále jen „NKMPD“), jehož cílem je rychlé a úspěšné nalezení pohřešovaných dětí¹⁵⁸.

Ve dnech 25–27. září 2013 pořádal OPK MV v Solenicích mezinárodní konferenci „**Pohřešované děti a evropská krizová linka 116 000**“. Hlavní témata se týkala systému pátrání po pohřešovaných dětech v evropských zemích a role evropské krizové linky pro pohřešované děti 116 000, která je na základě doporučení Evropské komise zřízena již ve 22 zemích EU. Hlavním posláním pracovníků linky 116 000 je pomáhat rodičům a blízkým pohřešovaných či ztracených dětí, a to v nepřetržitém režimu. Vedle poskytování psychologické pomoci, podpor a poradenství jsou pracovníci linky

¹⁵⁶ Tato zpráva navazuje na usnesení vlády č. 191/2011, které konstatuje, že Systém včasné intervence (dále jen „SVI“) je meziresortním projektem, jehož cílem je prevence rizika delikventního vývoje dětí a ochrana dětí před trestnou činností. Gesci za jeho národní rozšíření dává ministru práce a sociálních věcí ve spolupráci s ministrem vnitra.

¹⁵⁷ Termín výzvy byl ukončen a nová jednání MV a MPSV o tvorbě žádosti a rozhodnutí realizovat SVI v rámci IS SPOD byla ukončena s ohledem na záměr MPSV analyzovat investiční záměry předchozího vedení resortu.

¹⁵⁸ Základem NKMPD je pátrací činnost Policie ČR a při rozsáhlých akcích v terénu je rovněž zapojován integrovaný záchranný systém (IZS). Systém zlepšuje existující mechanismy spolupráce mezi zainteresovanými subjekty, efektivně využívá existující komunikační kanály a koordinaci odpovědných orgánů. Podstatnou součástí projektu je zapojení široké veřejnosti do pátrání a zajištění potřebné psychologické podpory rodinám pohřešovaných dětí.

rovněž připraveni v konkrétních případech aktivně spolupracovat s Policií ČR a dalšími institucemi. Oficiální spuštění linky 116 000 v České republice bylo jedním z bodů programu konference.¹⁵⁹

Podrobnosti o efektivitě NKMPD jsou uvedeny v kapitole 2.1.4 Pátrání po osobách a věcech.

Prevence kriminality v prostředí sociálně vyloučených komunit

Specifickým programem zvyšujícím bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách, působícím preventivně proti extremismu a motivujícím občany do řešení svých problémů je **Program prevence kriminality – Úsvit**. MV pokračovalo v roce 2013 v jeho realizaci, a to za finanční podpory v rámci Programu prevence kriminality.¹⁶⁰

V polovině roku 2013 počaly eskalovat problémy v severních a jižních Čechách, které byly doprovázeny mnoha demonstracemi převážně organizovanými sice příznivci pravicového extremismu, avšak s velkou podporou místních obyvatel. MV na tuto situaci reagovalo v červenci vypsáním třetího kola Programu prevence kriminality. Toto kolo bylo zaměřeno na krizová a okamžitá preventivní opatření ve městech Duchcov a České Budějovice. Na doporučení MV se obě města rozhodla situaci uklidnit nasazením asistentů prevence kriminality jako nástroje komunikace a mediace problémů mezi problémovou skupinou obyvatel a obyvateli respektujícími právní řád.

¹⁵⁹ O své zkušenosti se účastníci podělili zástupci provozovatelů této linky z Maďarska, Polska, Slovenska a ředitelka Mezinárodního centra pro pohřešované děti ze Spojených států amerických. Konference se aktivně zúčastnili též zástupci organizace Evropské komise Missing Children Europe, ředitelé nadace Naše dítě, občanského sdružení Linka bezpečí (provozuje linku na území ČR) a Missing Children Czech Republic, policejní specialisté na internetovou kriminalitu páchanou na dětech, specialisté na trestnou činnost páchanou na mládeži a další významní odborníci.

¹⁶⁰ V květnu vyhlásilo druhé kolo Programu prevence kriminality zaměřené na zvýšení bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách v obcích spolupracujících s Agenturou pro sociální začleňování. Dotačního kola se mohly zúčastnit pouze obce, které alespoň část roku 2013 oficiálně s Agenturou spolupracovaly. Jednalo se o 37 obcí. Záměrem tohoto kola bylo podpořit samosprávy spolupracující s Agenturou, které jsou motivovány k pozitivnímu hledání řešení svých problémů a zajistit synergický efekt s dalšími samosprávou realizovanými projekty. Na výzvu reagovalo 21 obcí, které předložily 43 projektů.

Nejsilnější demonstrace zaměřené na kritiku státu, především jeho integračních aktivit a neschopnosti zajistit přiměřenou sociální úroveň a bezpečí občanů, probíhaly opakovaně v Ostravě. MV proto vyhlásilo v říjnu čtvrté kolo Programu prevence kriminality a zaměřilo jej na město Ostrava, které se také rozhodlo situaci řešit navýšením počtu asistentů prevence kriminality.

Hlavním dílčím projektem je **Asistent prevence kriminality**,¹⁶¹ který je plošně realizován v celé ČR. Cílem projektu je snížení počtu spáchaných trestných činů i přestupků (protiprávního jednání obecně) v sociálně vyloučené lokalitě, zajištění vymahatelnosti práva, prevence sousedských sporů, bagatelní a latentní protiprávní činnosti, kterou Policie ČR a obecní policie v rámci sociálně vyloučených lokalit obtížně řeší, a změna negativního pohledu majoritní společnosti na osoby sociálně vyloučené. Projekt je zaměřen na obyvatele sociálně vyloučené lokality a vybraný „asistent“ je po zaškolení zaměstnán v rámci obecní či městské policie anebo u obce. Podílí se na zvýšení standardu bezpečí a dodržování veřejného pořádku. Projekt Asistent prevence kriminality byl v roce 2013 realizován v celkem 46 obcích, kde působí 140 asistentů. V každé obci je také vytvořena pozice mentor – strážník obecní policie, který asistentům předává úkoly, kontroluje jejich plnění, pomáhá asistentům při zvládnutí úkolů a překonávání problémů. Na úspěšnosti projektu se podílí i jednotlivá pracoviště Policie ČR v příslušných lokalitách.

Projekt Asistent prevence kriminality je podporován ze dvou zdrojů.¹⁶²

V průběhu roku 2013 uspořádalo několik obcí realizujících projekt Asistent prevence kriminality s OPK MV řadu akcí ke sdílení příkladů úspěšné praxe práce v sociálně

vyloučených lokalitách. Příkladem je město **Sokolov**, které ve spolupráci s Karlovarským krajem a MV uspořádalo 30. září 2013 odbornou konferenci k celotýdennímu projektu prevence kriminality sokolovské městské policie „**Žijeme tu společně – otevřená ulice**“. Hlavní téma se týkalo **soužití Romů a majoritní společnosti** zejména v sociálně vyloučených lokalitách.¹⁶³

MV se v roce 2013 zaměřilo na **vzdělávání asistentů prevence kriminality** s cílem zkvalitnit jejich práci a zajistit tak vyšší míru bezpečí v sociálně vyloučených lokalitách. Na sklonku roku 2013 realizovalo **dvě vzdělávací akce**, obě schválil na svém říjnovém jednání Republikový výbor pro prevenci kriminality.

První vzdělávací aktivita navázala na již standardizované dvoudenní vstupní vzdělávání asistentů prevence kriminality s cílem **pilotně vyzkoušet jejich navazující (průběžné) vzdělávání**. Pilotní kurz po obsahové stránce připravil a lektorsky zajistil ředitel Městské policie Děčín, který s asistenty pracuje již od roku 2009.¹⁶⁴ Druhou vzdělávací aktivitou určenou pro asistenty prevence kriminality bylo **vzdělávání zvyšující jejich kompetence v oblasti finanční gramotnosti**. Při supervizních setkáních, průběžném odborném vzdělávání nebo při osobních pohovorech s asistenty se potvrdila vysoká míra zadlužení a tendencí k dalšímu zadlužování u klientů asistentů prevence kriminality, ale i u asistentů samotných. Asistenti se v prosinci 2013 zúčastnili jednodenního akreditovaného kurzu, který měl za cíl vybavit je kompetencemi k tomu, aby uměli lépe hospodařit a vyhnout se zadlužení, rozpoznat rizika zadlužení a nevýhodné i podvodné nabídky, řešit již vzniklé dluhy a nevyhýbat se odpovědnosti za jejich splacení ještě ve chvíli, kdy jejich výše

¹⁶¹ Asistent je zaměstnancem samosprávy zařazeným v obecní policii ve smyslu zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Asistent není strážníkem ani čekatelem, ale plní úkoly, které nejsou dle zákona o obecní policii svěřeny výhradně strážníkovi nebo čekateli, zejména: se podílí na prevenci kriminality v obci; přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku; provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci. Při své činnosti je Asistent podřízen konkrétnímu strážníkovi, se kterým pracuje v úzké součinnosti.

¹⁶² Prvním je státní rozpočet, kapitola MV, státní účelová dotace v rámci Programu prevence kriminality 2013 (v 35 obcích je 90 asistentů). Druhým zdrojem je Evropský sociální fond, Operační program lidské zdroje a zaměstnanost. V rámci projektu ESF OP LZZ „Asistent prevence kriminality“ (registrační číslo projektu: CZ 1.04/3.3.00/61.00003) působí v 11 lokalitách 50 asistentů.

¹⁶³ O své zkušenosti při řešení problémů v sociálně vyloučených lokalitách se s účastníky konference podělili zástupci samospráv, městské policie a Policie ČR měst Sokolova, Karviné, Karlových Varů a Litvínova.

¹⁶⁴ Kurz byl zaměřen zejména na praktický výkon činnosti asistentů a jeho obsah byl tvořen na základě zkušeností dobré praxe. Pilotního jednodenního kurzu se zúčastnilo celkem 37 asistentů ze tří skupin: nováčci (pracující méně než 1 rok), zkušenější (více než 1 rok), zapojení v projektu hrazeném z OPLZZ. Kurz byl pro všechny uvedené skupiny vyhodnocen jako úspěšný, jedním ze závěrů je nutnost průběžného, opakovaného, unifikovaného a na praxi zaměřeného vzdělávání asistentů. Účast v kurzu bude v roce 2014 nabízena městům realizujícím projekt Asistent prevence kriminality. Výukový materiál i závěrečná zpráva je vyvěšena na internetových stránkách MV.

není „astronomická“, a poskytnout základní poradenství svým klientům.¹⁶⁵

Ve druhé polovině roku 2013 byla po dvou letech obnovena činnost Pracovní skupiny ministra vnitra, která připravila materiál prezentovaný vládě ČR s názvem **Souhrn návrhů opatření ke snižování bezpečnostních rizik v sociálně vyloučených lokalitách**. Jedná se o opatření preventivně intervenční a stabilizující bezpečnostní situaci v gesci MV a PČR a o návrh opatření spadajících do gesce dalších ústředních orgánů státní správy.

Obchod s lidmi

Pokračovala realizace specifického **Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi**.

(Viz kapitola 2.2.7.2 Obchod s lidmi)

Domácí násilí

Oblast domácího násilí je trvale zařazena mezi priority MV. V roce 2013 se OPK MV zaměřil **na cílovou skupinu seniorů** a navázal tak na svoji informační kampaň z roku 2007 zaměřenou na zvýšení informovanosti seniorů o bezpečném chování pod názvem „(Ne)bezpečný věk“.

Bezpečí seniorů a jejich ochrana před trestnou činností je také jednou z priorit vyplývajících z Resortního programu přípravy na stárnutí 2008–2012 Rady vlády pro seniory a stárnutí, Národního akčního plánu prevence domácího násilí na léta 2011–2014 a Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015.

Koncem roku 2012 byla vyhlášena **výzva pro NNO** na podporu projektů týkajících se **Prevence domácího násilí a trestné činnosti páchané na seniorech pro rok 2013**. Začátkem roku 2013 poskytlo MV dotaci ve výši 1 435 000 Kč šesti NNO.¹⁶⁶

¹⁶⁵ Kurz byl koncipován jako úvod do problematiky a byl přízpůsoben různorodé úrovni dosaženého formálního vzdělání asistentů, která osciluje od základního po vysokoškolské. Vítězem výběrového řízení na dodavatele kurzu bylo občanské sdružení Rubikon centrum se sídlem v Praze. Kurzu se zúčastnilo 118 asistentů prevence kriminality a všichni složili úspěšně závěrečný test.

¹⁶⁶ Centrum nové naděje, o.s.; občanské sdružení Adra; profem, o.p.s.; ROSA – centrum pro týrané a osamělé ženy o.s.; Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy; Linka důvěry, o.p.s.; Život 90, o.s.

Dotace byly určeny na preventivní činnosti, aktivizační programy a osvětové aktivity v oblasti prevence domácího násilí, s důrazem na prevenci v oblasti trestné činnosti páchané na seniorech. Cílem všech projektů výše uvedených NNO byla ochrana seniorů před násilím a protiprávnímu jednání, ale také zvýšení společenského zájmu o postavení seniorů ve společnosti. Závěry z podpořených projektů, jejichž součástí je vytvoření manuálů pro odborníky, informačních a osvětových materiálů, budou zveřejněny na webu MV v I. čtvrtletí 2014.

V roce 2013 proběhly přípravné práce na pilotním projektu „Mezioborové vzdělávání ke zvýšení bezpečí seniorů“, které byly završeny jeho schválením a podporou z fondů EU a ze státního rozpočtu. Cílem projektu je připravit a nastavit **systém vzdělávání pro pracovníky veřejné správy v oblasti prevence, vyšetřování a stíhání trestných činů páchaných na seniorech**, zkvalitnit jejich odbornost, zefektivnit poskytování služeb a zajistit standardní postup orgánů veřejné moci a samospráv na území celé ČR vůči cílové skupině se zaměřením na praktickou aplikaci zákona č. 45/2013 o obětech trestných činů. Pro potřeby vzdělávání budou vypracovány metodiky, pracovní a učební materiály, budou proškoleni lektori a učitelé SPŠ a VPŠ MV, vzdělávání pro jednotlivé cílové skupiny bude pilotně ověřováno a poté realizováno ve stanoveném rozsahu. Realizace započne v I. čtvrtletí 2014.

Prevence předluženosti jako kriminogenního faktoru

Pokračovala činnost **Aliance proti dluhům**, kterou v roce 2011 založilo MV spolu s PMS ČR a nestátní neziskovou organizací Rubikon centrum. V průběhu roku 2013 byla akcentována priorita **vzdělávání a zvyšování finanční gramotnosti a poradenství v protidluhové oblasti**. Ze závěrů odborných kulatých stolů a dalších diskusí vyplynulo, že slabým místem v systémovém přístupu ke vzdělávání a poskytování poradenství jsou samosprávy obcí a krajů. **Ministerstvo vnitra** se rozhodlo tento nedostatek odstranit a zpracovalo projekt, který byl v listopadu 2013 schválen a bude kofinancován z EU a státního rozpočtu ČR.

V prvním čtvrtletí roku 2014 začnou úvodní fáze projektu¹⁶⁷ s názvem **"Vytvoření jednotného systému v oblasti finanční gramotnosti a prevence předlužení na úrovni územních samosprávných celků - FINGRAM"**, jehož cílovou skupinou je téměř tisíc pracovníků samospráv obcí a krajů.

Program Bezpečné bydlení - bezpečná lokalita

Pokračoval program „**Bezpečné bydlení - bezpečná lokalita**“.

(Viz kapitola 2.2.1 Majetková kriminalita)

V. Informační aktivity a medializace prevence kriminality

V roce 2013 pokračoval OPK MV v realizaci informačních aktivit zaměřených na veřejnost v rámci krajských a lokálních programů prevence kriminality a v rámci specifických projektů, medializoval úspěšné preventivní aktivity a věnoval se informačnímu působení na formování postojů veřejnosti k vlastní bezpečnosti a k veřejnému pořádku.¹⁶⁸

Informace z oblasti prevence kriminality se veřejnost dozvídá z webu MV, který je pravidelně doplňován a aktualizován. Tento informační zdroj doplnil **nový webový portál www.prevencekriminality.cz**, který zahájil provoz v květnu roku 2013.

V návaznosti na fungování zmíněných webových stránek vznikla i nová podoba informační periodika OPK MV, které nyní vychází jako **elektronický zpravodaj Prevence do každé rodiny**. Zaměřuje se nejenom na informování odborníků o aktuálních tématech a

---

¹⁶⁷ Obsahem projektu je:

1) vytvoření, pilotní ověření a následná realizace akreditovaného vzdělávacího programu pro zaměstnance obcí, vytvoření rozšířeného vzdělávacího programu pro zaměstnance krajů,

2) nadstavbové poradenství s využitím dálkového elektronického přístupu,

3) vybavení zaměstnanců obcí a krajů vzdělávacími a informačními materiály, vytvoření vzdělávacího manuálu pro lektory budoucích kurzů pro zaměstnance obcí,

4) vytvoření sítě erudovaných metodiků na úrovni krajů,

5) legislativní ukotvení systému zvyšování finanční gramotnosti zaměstnanců obcí a zajištění dlouhodobého přístupu obcí a krajů k akreditovaným kurzům prostřednictvím státního Institutu pro veřejnou správu Praha.

¹⁶⁸ Pracovníci odboru prevence kriminality MV vystoupili ve 25 tematicky zaměřených **televizních pořadech a rozhlasových relacích**.

aktivitách, ale i na ovlivnění laické veřejnosti v zájmu posílení odpovědného přístupu k osobnímu bezpečí. Záměrem je vytvořit v úzké spolupráci postupně co nejširší obec odběratelů.

Prevence kriminality v rámci resortu MV

Usnesením vlády ČR ze dne 15. prosince 2011 č. 925 ke Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2012 až 2015 (dále jen „Strategie“) bylo **Ministerstvu vnitra uloženo zpracovat ve spolupráci s Policejním prezidiem ČR resortní koncepci prevence kriminality**.¹⁶⁹

V rámci **resortního programu v oblasti prevence kriminality pro rok 2013** poskytlo MV dotaci ve výši 1 200 000 Kč na **tři celorepublikové projekty směřující ke zlepšování postavení zvláště zranitelných obětí při vyšetřování**, tzn. projekty, které přispějí ke zkvalitnění práce specialistů SKPV. Projekty zpracoval ÚSKPV PP ČR:

1. projekt – „Využití audiovizuální techniky při výslechu zvláště zranitelné oběti“ reaguje na zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů, a týká se technického vybavení všech organizačních článků Policie ČR. Jeho cílem je zabránění vzniku sekundární viktimizace zvláště zranitelné oběti a dosažení co nejobjektivnější výpovědi oběti o trestném činu a osobě pachatele.

2. projekt – „Využití přepisovací techniky programu Newton Dictate při výslechu dětských obětí“ přispěje k zefektivnění práce policejního orgánu, zrychlení přípravného řízení trestního ve věci dětských obětí trestných činů, zejména tam, kde soud rozhoduje o vazbě obviněného nebo je třeba neprodleně zpracovat znalecké posudky týkající se dětské oběti.

3. projekt – „Metodika používání demonstračních pomůcek při výslechu dětského svědka“ přispěje ke zvýšení kvality výslechu dětského svědka. Touto technikou budou vybaveny Speciální výslechové místnosti.

---

¹⁶⁹ Verze zpracovaná MV byla v připomínkovém řízení podrobena kritice a bylo navrženo ji přepracovat a nově transformovat prostřednictvím pracovní skupiny zřízené policejním prezidentem i za účasti pracovníků MV. Koncepce bude schválena ministrem vnitra v roce 2014.

3.3 Evropská unie a mezinárodní spolupráce

Evropská unie

Azyl a migrace

V roce 2013 byl **dokončen Společný evropský azylový systém**, resp. projednávání legislativy utvářející druhou fázi Společného evropského azylového systému (SEAS).¹⁷⁰

V oblasti azylu byly dne 29. 6. 2013 ve věstníku publikovány dvě nové azylové směrnice.¹⁷¹

Rovněž byla publikována dvě přepracovaná nařízení, která jsou součástí Společného evropského azylového systému. Jedná se o:

- o Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (přepracované znění) – dublinské nařízení;
- o Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému Eurodac pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním

¹⁷⁰ SEAS nastavil společná pravidla EU v oblasti mezinárodní ochrany (azylu a doplňkové ochrany). Podporu praktické spolupráce v oblasti azylu dále poskytuje Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu (EASO), mj. vysíláním podpůrných týmů odborníků do členských států EU, které se potýkají s masovým přívalem žadatelů o azyl na svém území.

¹⁷¹ Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (přepracované znění) – procedurální směrnice;

Směrnici Evropského Parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013, kterou se stanoví normy pro přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu (přepracované znění) – přijímací směrnice.

Lhůta pro transpozici obou dvou azylových směrnic je dvouletá, tedy do 20. července 2015.

příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva (přepracované znění) – nařízení o Eurodacu.

Schengenský prostor a vízová politika

V dubnu byl spuštěn **Schengenský informační systém druhé generace (SIS II)**.¹⁷² Pokud jde o ochranu vnějších hranic, v listopadu 2013 vstoupilo v platnost nařízení, kterým se zřizuje **Evropský systém ochrany hranic (EUROSUR)**, jenž má sloužit k posílení výměny informací a operativní spolupráce mezi vnitrostátními orgány členských států, jakož i s agenturou Frontex.

V listopadu 2013 vstoupila v platnost dvě nařízení (tvořící tzv. **schengenský balíček**)¹⁷³.

V červenci 2013 se stalo členem Evropské unie Chorvatsko, které však stále zůstává mimo Schengenský prostor. **Do Schengenského prostoru nadále nepatří Bulharsko a Rumunsko**, přestože tyto státy veškeré podmínky pro vstup splnily již v roce 2011. Na ministerské úrovni stále nebylo přijato potřebné rozhodnutí, jehož schválení vyžaduje jednomyslnou podporu všech současných schengenských států.

¹⁷² Informační systém, využívaný státy schengenského prostoru, představuje hlavní kompenzační opatření ke zrušení kontrol na vnitřních hranicích schengenského prostoru. Oproti původní verzi systému obsahuje nové funkcionality, jako např. biometrické údaje, a je přizpůsoben dalšímu rozšíření schengenského prostoru.

¹⁷³ Novela Schengenského hraničního kodexu s cílem stanovit společná pravidla pro dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic v mimořádných situacích (nově lze zavést ochranu vnitřních hranic vůči schengenskému státu, který závažným způsobem porušuje schengenské standardy) a nařízení o vytvoření hodnotícího a monitorovacího mechanismu k ověření uplatňování schengenského acquis (posiluje roli Komise při hodnocení, posiluje závaznost závěrů hodnocení, umožňuje neohlášené návštěvy na místě a zavádí možnost hodnocení vnitřních hranic).

V roce 2013 byla ukončena jednání nad změnou nařízení 539/2001, které v aktuálním znění obsahuje novou podobu mechanismu reciprocity¹⁷⁴ a také nový mechanismus tzv. suspenzivní klauzule. Mechanismus tzv. suspenzivní klauzule umožňuje znovuzavedení vízové povinnosti ze strany EU vůči státům, kterým byla vízová povinnost dříve zrušena. Tento mechanismus je možno uplatnit v případě, kdy hrozí zvýšené migrační riziko a jsou splněna stanovená kritéria, např. počet žádostí o azyl, které jsou vyhodnoceny jako nedůvodné. Tento mechanismus byl schválen přímo v souvislosti s nárůstem žadatelů o azyl ze zemí západního Balkánu zejména do Německa, Švédska či Belgie. Novelizované znění nařízení č. 539/2001 vstoupilo v účinnost počátkem roku 2014.

Počínaje 14. listopadem 2013 je znovu zaveden **bezvízový režim mezi Českou republikou a Kanadou.**

Vízový informační systém (VIS)

V roce 2013 probíhaly práce na modernizaci stávajícího vízového programu MVP/EVC (Modernizace vízového procesu/Evidence vízových cizinců), která je nutná zejména z důvodu snímání biometrických identifikátorů (otisků prstů) na ZÚ ČR, resp. na ZÚ členských států schengenské spolupráce. Snímány jsou (v prvních jedenácti regionech) otisky všech 10 prstů od každého žadatele o vízum. Otisky prstů bude možné využívat k identifikaci osob (vyhledávání v databázi otisků prstů) či ověření totožnosti (tzv. porovnání jedna ku jedné). Povinnost odebírat biometrická data se vztahuje na všechny státy schengenské spolupráce, resp. na jejich ZÚ. Zahájení procesu je postupné, CSVIS bude spuštěn celosvětově po jednotlivých regionech v předem stanoveném pořadí.

V oblasti VIS bylo přijato rozhodnutí Rady, kterým se stanoví datum použitelnosti rozhodnutí 2008/633/SVV o konzultačním přístupu určených orgánů ČS a Europolu do VIS pro účely prevence, odhalování a vyšetřování teroristických trestných činů a jiných závažných trestných činů.

¹⁷⁴ Mechanismus reciprocity umožňuje zahájení postupu, který může vést až k zavedení vízové povinnosti vůči třetímu státu, který zavede vízovou povinnost vůči některým členským státům EU. Změna spočívá především ve změně postavení Evropské komise, která je nově povinna v určité fázi stanoveného postupu předložit návrh na zavedení vízové povinnosti vůči danému třetímu státu. Konečné rozhodnutí je však v rukou Rady, tedy členských států.

Vízový informační systém byl během roku 2013 spuštěn v dalších regionech, například ve východní, západní a jižní Africe, jihovýchodní Asii či jižní Americe.

Strategie pro vnitřní bezpečnost

V dubnu 2013 vydala Komise svou **Druhou výroční zprávu o implementaci Strategie EU pro vnitřní bezpečnost** (první zpráva byla zveřejněna v listopadu 2011), ve které shrnula současné hrozby vnitřní bezpečnosti. Za nejzávažnější hrozby, kterým EU v současnosti čelí, považuje Komise organizovaný zločin, kyberkriminalitu, obchodování s lidmi a stále častější projevy násilného extremismu, spolu s praním špinavých peněz a korupcí. Další a poslední zpráva bude předložena v polovině roku 2014.

Volný pohyb v rámci EU

V roce 2013 probíhala diskuse o přínosech a některých negativních důsledcích volného pohybu osob. V reakci na problémy některých členských států byla otevřena diskuse o určení způsobů vynucení pravidel stanovených směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států a o některých dalších výzvách spojených se zneužíváním práva volného pohybu osob. Téma je od konce roku 2013 značně medializováno, zejména v Británii a Německu a spojováno s uvolněním trhu práce pro rumunské a bulharské občany, ke kterému došlo na začátku roku 2014.

Boj proti terorismu

Během roku 2013 probíhala na všech úrovních Rady JHA podrobná diskuse o problematice vracejících se **bojovníků (především džihádistů), kteří ve velkých počtech cestují z Evropy do Sýrie nebo jiných oblastí**, v nichž probíhá „bezpečnostní krize“. Tito zahraniční bojovníci mohou po svém návratu do Evropy představovat velké bezpečnostní riziko. V červnu předložil protiteroristický koordinátor seznam opatření k řešení tohoto problému, který byl následně Radou přijat. Na prosincové Radě se pak ministři dohodli na dalším zvýšení svého úsilí v této oblasti (prioritami v tomto postupu jsou prevence, výměna informací, reakce v rámci

trestněprávní justice a spolupráce se třetími zeměmi).

Důležitým prvkem boje proti terorismu je **předávání údajů o jmenné evidenci cestujících v letecké dopravě (PNR)**. V průběhu roku probíhala diskuse o návrhu směrnice o používání jmenné evidence cestujících pro prevenci, odhalování, vyšetřování a stíhání teroristických trestných činů a závažné trestné činnosti v Evropském parlamentu, není zde však příliš velká podpora pro schválení tohoto legislativního návrhu.

Uvedený návrh směrnice je součástí širší politiky jmenné evidence cestujících, do níž spadá i uzavírání dohod EU se třetími zeměmi o předávání údajů o jmenné evidenci cestujících (tzv. dohody o PNR).

Ochrana osobních údajů

V průběhu roku 2013 probíhalo na všech úrovních Rady intenzivní projednávání **návrhu nařízení o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováváním osobních údajů a návrhu směrnice upravující ochranu osobních údajů v rámci činnosti policejních a justičních orgánů** (oba návrhy byly předloženy Komisí v lednu 2012).

Boj proti drogám

Na svém červnovém zasedání přijala Rada **nový Protidrogový akční plán na období 2013–2016**, který navazuje na již dříve přijatou Protidrogovou strategii EU na období 2013–2020.

Evropská strategie pro Podunají

V květnu 2013 proběhla pod hlavičkou tzv. Dunajské strategie a její prioritní oblasti 11 („Spolupráce pro větší bezpečnost a boj proti organizovanému zločinu a závažné trestné činnosti“) konference ministrů vnitra států dunajského regionu, kde byla mimo jiné identifikována **nová tematická priorita – počítačová kriminalita**. Během roku 2013 byla také dokončena realizace dvou „protikorupčních“ projektů, do kterých byla zapojena i Česká republika. Proběhla též dvě jednání koordinační skupiny, kde byl mimo jiné schválen projekt k pašování drog, jehož tvůrcem je bavorská kriminální policie a projektovým partnerem Národní protidrogová centrála Praha. Realizace tohoto projektu bude zahájena začátkem roku 2014.

Mezinárodně smluvní aktivity (výběr)

Spolupráci s ostatními státy v oblasti zajištění vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku standardně upravují tzv. **smlouvy o policejní spolupráci**.¹⁷⁵ V posledních letech byly prioritou rezortu MV zejména státy západního Balkánu, mj. i s ohledem na vízovou liberalizaci ve vztahu k těmto zemím, jakož i státy západního a jižního Kavkazu.

V roce 2013 a počátkem roku 2014 vstoupily v platnost tyto smlouvy o policejní spolupráci:

- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Ruské federace o spolupráci v oblasti boje proti trestné činnosti, podepsaná 8. prosince 2011 v Praze (1. prosince 2013, publikována pod č. 92/2013 Sb. m. s.);
- **Smlouva mezi Českou republikou a Černou Horou o spolupráci v boji proti trestné činnosti**, podepsaná 22. června 2012 v Podgorici (1. ledna 2014, publikována pod č. 1/2014 Sb. m. s.);

V roce 2013 byly podepsány následující smlouvy:

- Smlouva mezi Českou republikou a Bosnou a Hercegovinou o spolupráci v boji proti trestné činnosti, zejména terorismu, nelegálnímu obchodu s omamnými a psychotropními látkami a organizované trestné činnosti (12. září 2013);
- Smlouva mezi Českou republikou a Státem Izrael o spolupráci v boji proti trestné činnosti (7. října 2013).

Jedná se o smlouvy prezidentské kategorie, které byly předloženy k vyslovení souhlasu oběma komorám Parlamentu ČR a následně budou předloženy k ratifikaci prezidentu republiky.

V průběhu roku 2013 byl vnitrostátně projednán návrh na sjednání **Smlouvy mezi Českou republikou a Rakouskou republikou, kterou se mění a doplňuje Smlouva mezi**

¹⁷⁵ Standardně obsahují ustanovení o rozsahu a formách spolupráce, orgánech příslušných k provádění smlouvy, náležitostech žádosti o spolupráci, možnostech odmítnutí spolupráce, možnosti vyslání styčných důstojníků, předávání a ochraně osobních údajů a utajovaných informací a hrazení nákladů. Některé ze sjednávaných smluv obsahují rovněž ustanovení o sdílení údajů předaných druhou smluvní stranou v databázích zřízených podle evropského práva, zejména v Schengenském informačním systému, s dalšími členskými státy EU, resp. schengenského prostoru, a to i bez předchozího souhlasu této druhé smluvní strany.

Českou republikou a Rakouskou republikou o policejní spolupráci a o druhém dodatku k Evropské úmluvě o vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959.¹⁷⁶

V průběhu roku 2013 se uskutečnilo 7 kol expertních jednání o návrhu **Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o policejní spolupráci a o změně a doplnění Smlouvy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o dodatcích k Evropské úmluvě i vzájemné pomoci ve věcech trestních z 20. dubna 1959 a usnadnění jejího používání ze dne 2. února 2000.**¹⁷⁷

V červnu 2013 schválila vláda návrh na sjednání **Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o spolupráci v boji proti trestné činnosti**. K podpisu Smlouvy, která obsahuje standardní úpravu policejní spolupráce s nesousedním státem, dosud nedošlo. Po podpisu proběhne standardní ratifikační proces (jedná se o smlouvu prezidentského charakteru).

V roce 2013 se podařilo s arménskou stranou sjednat text **Smlouvy mezi vládou České republiky a vládou Arménské republiky o spolupráci v boji proti trestné činnosti**. Podpis této smlouvy se očekává dne 30. ledna 2014. Obdobně bylo dokončeno jednání s gruzínskou stranou o návrhu **Smlouvy mezi Českou republikou a Gruzii o spolupráci v boji proti trestné činnosti**.

Dne 13. února 2013 vstoupilo v platnost **Ujednání mezi Ministerstvem vnitra České republiky a Spolkovým ministerstvem vnitra Spolkové republiky Německo o zřízení Společného centra česko-německé policejní a celní spolupráce Petrovice – Schwandorf**, podepsané v Hofu dne 13. února 2012 (*podrobnosti viz níže v části Mezinárodní policejní spolupráce – Společná centra policejní a celní spolupráce*).

***

¹⁷⁶ Korespondenční cestou jsou řešeny poslední otevřené otázky; po jejich vyřešení bude návrh předložen ke schválení vládě a bude zajištěn podpis Smlouvy a následný ratifikační proces. Smlouva obsahuje výrazné rozšíření možnosti nasazení policistů na území druhého státu, rozšíření spolupráce na oblast přestupků či úpravu přeshraničního sledování výhradně za využití technických prostředků.

¹⁷⁷ Přípravovaná smlouva by měla komplexně upravit oblast policejní spolupráce jak na celostátní úrovni, tak v příhraničních oblastech a nahradit existující smluvní úpravu. Jednání o textu Smlouvy a o prováděcích dokumentech budou pokračovat v roce 2014.

V roce 2013 rovněž vstoupily pro Českou republiku v platnost následující významné mnohostranné smluvní dokumenty, jejichž ratifikaci dlouhodobě bránila absence úpravy odpovědnosti právnických osob v českém právním řádu:

Dne 24. října 2013 vstoupila v platnost pro Českou republiku **Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu** a dva z protokolů, které ji doplňují.¹⁷⁸ Úmluva a Protokoly¹⁷⁹ představují jedny z nejdůležitějších mezinárodních dokumentů zaměřených na potírání nadnárodní trestné činnosti. Komplexně upravují nejen kriminalizaci organizovaného zločinu, ale i související opatření v dalších oblastech jako je prevence nebo mezinárodní spolupráce.

Dne 26. září 2013 vstoupil pro Českou republiku v platnost **Opční protokol k Úmluvě o právech dítěte týkající se prodeje dětí, dětské prostituce a dětské pornografie** (publikován pod č. 74/2013 Sb. m. s.).¹⁸⁰

***

V oblasti **potírání nelegální migrace** se MV ČR opět zaměřilo na jednání o textech tzv. **readmisních smluv** (smlouvy o předávání a přebírání osob neoprávněně pobývajících na území) sjednávaných jménem České republiky.¹⁸¹

¹⁷⁸ **Protokol proti pašování přistěhovalců po zemi, po moři a letcky a Protokol proti nedovolené výrobě střelných zbraní, jejich součástí a dílů a střeliva a proti obchodování s nimi**. Tyto smluvní dokumenty byly publikovány ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 75/2013, 76/2013 a 77/2013 Sb.m.s.

¹⁷⁹ Třetí dodatkový protokol k Úmluvě, **Protokol o předcházení, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi doplňující Úmluvu Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu**, bude opětovně předložen Parlamentu ČR (Protokol byl předložen již v polovině roku 2013, avšak schvalovací proces nebyl kvůli rozpuštění Poslanecké sněmovny dokončen).

¹⁸⁰ Stanoví závazné mezinárodní standardy k prevenci, potlačování a trestání činů spojených s prodejem dětí za účelem jejich sexuálního zneužívání, nucené práce či nelegální adopce, činů spojených s dětskou prostitucí a dětskou pornografií.

¹⁸¹ Dne 1. února 2013 vstoupila v platnost **Smlouva mezi Českou republikou a Republikou Kosovo o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob** (podepsána byla 24. 6. 2011) a prováděcí protokol k této smlouvě.

Dne 1. května 2013 vstoupil v platnost **Protokol mezi vládou České republiky a vládou Republiky Srbsko k provedení Dohody mezi Evropským společenstvím a Republikou Srbskem o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob** (podepsán byl 17. 12. 2012).

Mezinárodní policejní spolupráce

Informace o sjednávání smluv o policejní spolupráci mezi ČR a druhými státy za rok 2013 jsou uvedeny v části „**Mezinárodně smluvní aktivity**“ v této kapitole (viz výše).

***

Policie ČR působí v řadě pracovních orgánů EU.¹⁸²

V oblasti vymáhání práva došlo na evropské úrovni k dalšímu zefektivnění spolupráce policejních sborů vymezením pravidel pro činnost expertních skupin a sítí spadajících do působnosti pracovní skupiny Rady EU pro vymáhání práva (LEWP) se zaměřením především na posílení spolupráce se specializovanými evropskými policejními organizacemi nebo sítěmi (např. TISPOL), zřizování sítí kontaktních míst specializovaných policejních útvarů a zlepšení vzájemné výměny informací a nejlepší praxe.

V roce 2013 **spolupráce útvarů Policie ČR s Evropským policejním úřadem (Europol)** probíhala obdobně jako v letech předchozích výlučně cestou odboru mezinárodní policejní

spolupráce, a prostřednictvím styčných důstojníků dislokovaných v centrále Europolu v nizozemském Haagu. Oproti roku 2012 došlo k mírnému nárůstu iniciovaných případů i komunikovaných zpráv. Největší část komunikovaných zpráv spadala do oblasti drogové problematiky, podvodů a zpronevěr, loupeží, ilegální migrace, padělání platebních prostředků a legalizace výnosů pocházejících z trestné činnosti.

***

V rámci přeshraniční policejní spolupráce Policie ČR standardním způsobem využívala společné formy nasazení, přeshraniční sledování či přeshraniční pronásledování, přičemž na koordinaci přeshraničního sledování a přeshraničního pronásledování v rámci schengenského prostoru se podílí odbor mezinárodní policejní spolupráce.

***

Počet policistů ve třech zahraničních mírových operacích byl v roce 2013 udržován mezi 20 až 30.

Programy spolufinancované ze zdrojů EU a jiných forem zahraniční pomoci

V roce 2013 PČR kontinuálně realizovala projekty spolufinancované či určené ke spolufinancování ze strukturálních fondů EU, komunitárních programů EU, programu švýcarsko-české spolupráce a norských fondů.

V rámci **Integrovaného operačního programu** pokračovala v roce 2013 realizace projektu **Kontaktní a koordinační centra – II. etapa**, zaměřená na rekonstrukci a modernizaci policejních služeben, včetně informačních technologií jednotlivých krajských ředitelství Policie České republiky (PČR).

Dále pokračovala realizace projektu krajských ředitelství PČR a Policejního prezidia ČR **Integrace operačních středisek**, jejichž cílem je zefektivnění a zvýšení účinnosti operačního řízení a nasazování sil a prostředků včetně zajištění interoperability na úrovni krajů, projektu Policejního prezidia ČR **Úprava systému cizinecké policie a vytvoření relevantního datového fondu pro ROB** a projektu **Lokalizační a záznamová zařízení krajských ředitelství PČR**, zaměřeného na pořízení technologií do služebních vozidel za účelem zajištění vyšší akceschopnosti. Celková

Dne 21. října 2013 byl podepsán **Prováděcí protokol mezi vládou České republiky a Kabinetem ministrů Ukrajiny k provedení Dohody mezi Evropským společenstvím a Ukrajinou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob**.

Dne 1. prosince 2013 vstoupil v platnost **Prováděcí protokol mezi vládou České republiky a Radou ministrů Bosny a Hercegoviny k provedení Dohody mezi Evropským společenstvím a Bosnou a Hercegovinou o zpětném přebírání neoprávněně pobývajících osob** (podepsán byl 18. 9. 2012).

¹⁸² V rámci působnosti Rady pro spravedlnost a vnitřní věci se zástupci Policie ČR v roli spolugestora pravidelně účastní jednání Stálého výboru pro operativní spolupráci v oblasti vnitřní bezpečnosti (COSI). Výbor COSI schválil v prosinci 2013 **Operační akční plány (OAPs) na rok 2014 v rámci Politického cyklu EU na období let 2014–2017**, který má 9 priorit. OAPs jsou vytvářeny v ročních intervalech a jejich struktura je vedena na základě odsouhlasených Víceletých strategických plánů (MASPs). ČR byla v Politickém cyklu EU 2011–2013 zapojena do dvou projektů: **Obchod s lidmi (ÚOOZ SKPV)** a **Syntetické drogy (NPC SKPV)**.

Jako hlavní gestor je Policie ČR začleněna v pracovních skupinách Rady EU: pracovní skupina pro vymáhání práva (LEWP), pracovní skupina pro schengenské záležitosti – podskupina SIS-SIRENE a podskupina SIS-TECH, dále pracovní skupiny Terorismus, Hranice – podskupina Falešné dokumenty, pracovní skupina pro víza – podskupina VISION a pracovní skupina pro výměnu informací a ochranu údajů (DAPIX). Vedle toho působí Policie ČR jako spolugestor v dalších výborech a expertních skupinách (např. v pracovní skupině pro schengenské záležitosti – podskupina Hodnocení Schengenu - Scheval).

finanční hodnota těchto projektů dosahuje **v součtu téměř 1,25 mld. Kč.**

Koncem roku 2013 byl schválen projekt „**Moderní technika a technologie Policie České republiky**“, který bude realizovat PČR zejména v 1. polovině roku 2014.

U Operačního programu **Přeshraniční spolupráce** byla oblast všech realizovaných projektů v roce 2013 srovnatelná s rokem 2012.

V rámci **komunitárních programů** byly v roce 2013, stejně jako v roce 2012, realizovány zejména projekty patřící do obecného programu Solidarita a řízení migračních toků. Dále se pokračovalo v realizaci projektu „Společně proti hrozbám CBRN materiálu“ v rámci prevence a boje proti kriminalitě.

Dále je schváleno **11 projektů v Programu švýcarsko-české spolupráce**, jejichž rozpočty dosahují v úhrnu finanční hodnoty ve výši cca 295,5 mil Kč.

Tyto projekty jsou mj. zaměřeny na pořízení ochranných kompletů pro pořádkové a zásahové jednotky, výstavbu multifunkčního výcvikového trenažéru a modernizaci výcvikového komplexu, v obecném rámci směřují mj. k pozitivním efektům v oblasti prevence a řízení katastrof, boje proti organizovanému zločinu a hospodářské kriminalitě a korupci.

(Podrobnější údaje k jednotlivým programům a projektům spolufinancovaným z EU jsou uvedeny v kap. 3.4.4 „Ekonomická oblast a oblast informačních a komunikačních systémů“.)

Společná centra policejní a celní spolupráce

Stále významnější roli v oblasti mezinárodní policejní spolupráce sehrávají společná centra policejní a celní spolupráce.

Dne 13. února 2013 vstoupilo v platnost Ujednání mezi MV ČR a Spolkovým ministerstvem vnitra Spolkové republiky Německo o zřízení **Společného centra česko-německé policejní a celní spolupráce Petrovice – Schwandorf**, podepsané v Hofu dne 13. února 2012.¹⁸³

V současnosti existuje celkem 6 společných center policejní a celní spolupráce – po 2

s Polskem (Kudowa Słone a Chotěbuz) a se SRN (Petrovice a Schwandorf) a po jednom se Slovenskem (Hodonín-Holíč) a Rakouskem (Mikulov-Drasenhofen). Celní správa ČR se podílí na činnosti uvedených společných center buď přímým zapojením, nebo prostřednictvím kontaktních osob.

Úloha a výsledky Celní správy ČR v rámci struktur EU v oblasti celní spolupráce (výběr)

V rámci Pracovní skupiny pro celní spolupráci (CCWP) se Celní správa ČR aktivně zapojila do diskuze týkající se závěrů Rady k **zintenzivnění boje proti pašování cigaret** a jiným formám nedovoleného obchodu s tabákovými výrobky.

Zároveň s tím se průběžně podílela na přípravách sedmého akčního plánu pro celní spolupráci v oblasti prosazování práva na období 2014–2015, od něž se bude činnost CCWP v daném období odvíjet. Akční plán se skládá z 11 akcí, které jsou do značné míry provázány s prioritami nového Politického cyklu EU pro boj proti závažné a organizované trestné činnosti na období 2014–2017. Zmiňovaný Politický cyklus je v Radě EU zastřešen Stálým výborem pro koordinaci operativní spolupráce (COSI). V této souvislosti se Celní správa ČR rovněž aktivně zapojila do procesu stanovování uvedených priorit a v návaznosti na tyto se přihlásila k účasti na prioritě zaměřené na problematiku podvodů souvisejících s chybějícím obchodníkem a na spotřebních daních. Cílem uvedené priority je narušit činnost skupin organizovaného zločinu zapojených do páchání výše jmenované trestné činnosti a posílit v dané oblasti spolupráci mezi příslušnými orgány na národní úrovni i úrovni EU.

***

V průběhu roku 2013 vyřizovala kancelář styčného celního důstojníka na Celním kriminálním úřadě (ZKA) v SRN celkem 189 případů (žádosti, podněty, podpora v šetření apod.). V oblasti boje s mezinárodní drogovou kriminalitou bylo vyřízeno celkem 79 případů. V rámci odhalování trestné činnosti v oblasti daní bylo koordinováno a vyřízeno celkem 57 případů.

¹⁸³ Obsahem Ujednání je zakotvení základních pravidel fungování Společného centra a postavení pracovníků v něm působících (Společné centrum fungovalo od roku 2007 na prozatímní bázi).

3.4 Aktivity MV v oblasti bezpečnostního výzkumu a vývoje, policejního vzdělávání, personální práce, ekonomické, informačních a komunikačních systémů

3.4.1 Oblast bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací

MV je **gestorem národního bezpečnostního výzkumu, vývoje a inovací** (dále jen „bezpečnostní VaVaI“). Plní úkoly poskytovatele státní podpory ve výzkumu a vývoji na základě zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků (dále jen „Zákon“) a stanovuje věcné zaměření a metodiku bezpečnostního výzkumu dle úkolů Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR (UV č. 287/2008). Tyto úkoly jsou dále rozvedeny v aktualizovaných strategických dokumentech v oblasti VaVaI, na jejichž tvorbě se MV aktivně podílelo, zejména v:

- **Národní politice výzkumu, vývoje a inovací** (aktualizována v roce 2013, UV č. 294/2013), která určuje dlouhodobé strategické směry rozvoje systému samotného, stanoví principy koordinace jednotlivých aktérů a úkoluje jednotlivé poskytovatele ve specifických oblastech jejich věcné působnosti.
- **Národních prioritách orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací** (UV č. 552/2012), které určují v 6 prioritních oblastech klíčové věcné směry pro alokaci veřejné podpory na VaVaI s výhledem do roku 2030; jednou z prioritních oblastí je „Bezpečná společnost“, její naplňování je úkolem MV a MO.

Oblast koncepce, strategie a legislativy

Bezpečnostní VaVaI je realizován na základě „**Meziresortní koncepce bezpečnostního výzkumu a vývoje ČR do roku 2015**“ schválené UV č. 743/2008, jejíž plnění je průběžně vyhodnocováno.¹⁸⁴

V souvislosti s **Implementací Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací** (UV č. 569/2013), respektive s realizací opatření implicitně vyplývajících z textu Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „Národní priority“),

¹⁸⁴ Shrnutí obecných závěrů z vyhodnocení bylo zveřejněno např. ve Zprávě o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku za rok 2012.

předložilo MV ke schválení **návrhy 2 programů bezpečnostního VaVaI pro období 2015 – 2021:**

- Program „**Bezpečnostní výzkum ČR 2015 – 2020**“, který byl schválen UV č. 593/2013 (v současné době probíhá notifikační proces u Evropské komise, předpokládané prostředky státního rozpočtu na program činí celkem 2,2 mld. Kč).
- Program „**Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu 2016 – 2021**“, který je předkládán ke schválení vládě ČR. Předpokládaná výše prostředků státního rozpočtu na program činí 800 mil. Kč.

Programy vycházejí ve svých zásadních parametrech z požadavků strategických dokumentů VaVaI, především z Národních priorit.

Činnost MV v této oblasti byla podporována **Poradní komisí pro bezpečnostní výzkum** (dále jen „komise“).¹⁸⁵

Realizace programů bezpečnostního VaVaI

Na období 2010 až 2015 vyhlásilo MV dva programy:

- „Program bezpečnostního výzkumu ČR v letech 2010 – 2015“ (UV č. 50/2009)
Program je realizován formou veřejné soutěže (dále jen „VS“), s původním objemem státní podpory ve výši 2,3 mld. Kč, v

¹⁸⁵ Komise v roce 2013 jednala 2x, formulovala řadu doporučení strategického charakteru a hodnotila návrhy na udělení **Ceny ministra vnitra za mimořádné výsledky dosažené v oblasti bezpečnostního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací za rok 2013**. Na základě doporučení komise předal ministr vnitra 11. listopadu 2013 cenu řešitelskému týmu GR HZS ČR – Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč za dva patenty, týkající se zlepšení technického řešení filtroventilačních jednotek ochranných prostředků a 12 certifikovaných metodik, z toho 5 metodik **analýzy metanolu v lihovinách v rámci podpory řešení „metanolové aféry“**.

Oceněné výsledky znamenají především zvýšení úrovně a efektivity činnosti složek integrovaného záchranného systému (IZS) a nezanedbatelným způsobem přispívají ke zvýšení bezpečnosti státu a občanů v krizových situacích a při mimořádných událostech.

průběhu programu došlo ke krácení na 1,88 mld. Kč. Je zaměřen na zvýšení bezpečnosti občanů s využitím nejnovějších technologií, zkvalitnění identifikace hrozeb ohrožující kritické infrastruktury, zkvalitnění krizového managementu; cílem je rovněž stimulovat trh bezpečnostních technologií.

V současnosti ve veřejné soutěži financováno celkem **134 projektů v celkovém objemu 1 878 430 tis. Kč.**

- o Program „Bezpečnostní výzkum pro potřeby státu v letech 2010 až 2015“ (UV č. 49/2009)

Program je realizován formou veřejných zakázek ve výzkumu a vývoji s původním celkovým objemem alokovaných prostředků 800 mil. Kč (během programu došlo ke krácení rozpočtu na 607,9 mil. Kč) na základě identifikace potřeb státní správy v oblastech souvisejících s vnitřní bezpečností státu, ochranou stability hospodářské a finanční soustavy státu a civilním nouzovým plánováním zaměřeným na řešení krizových situací a zvládnutí přírodních pohrom. V rámci programu proběhla 3 kola identifikace výzkumných potřeb státní správy.

V současnosti je financováno celkem **32 projektů realizovaných formou veřejných zakázek v objemu 444 271 tis. Kč.** Ostatní zakázky jsou v různých fázích zadávacího řízení. Celkově se realizuje nebo připravuje k realizaci 45 projektů.

Přehled všech projektů, včetně anotací, je uveden na <http://www.mvcr.cz/bezpecnostni-vyzkum.aspx>.

Institucionální podpora

Od roku 2010 je MV poskytovatelem institucionální podpory výzkumným organizacím a organizačním složkám státu zaměřeným na bezpečnostní VaVal¹⁸⁶, které

---

¹⁸⁶ Institucionální podpora na rozvoj výzkumných organizací je poskytována těmto 8 výzkumným organizacím:

- o Policie ČR – Kriminalistický ústav
- o GŘ HZS ČR – Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč
- o GŘ HZS ČR – Technický ústav požární ochrany
- o Národní archiv
- o Policejní akademie České republiky v Praze
- o Institut pro kriminologii a sociální prevenci

byly dříve podporovány ze tří různých rozpočtových kapitol (Ministerstva vnitra, Ministerstva spravedlnosti a Státního úřadu pro jadernou bezpečnost).

V roce 2013 byla vydána rozhodnutí o poskytnutí této podpory **v celkové výši 52 457 tis. Kč.**

Kontrolní činnost

MV vykonává finanční i věcnou kontrolu čerpání podpory. V roce 2013 MV v rámci průběžného hodnocení projektů provedlo **věcné kontroly u 27 projektů.**¹⁸⁷

Dále bylo realizováno **53 finančních kontrol na místě**¹⁸⁸, z toho bylo 49 průběžných veřejnosprávních kontrol, 1 následná veřejnosprávní kontrola a 3 kontroly obecné u rezortních příjemců.

Sdílení a šíření informací o bezpečnostním VaVal

MV vede a spravuje Databázi expertů bezpečnostního výzkumu, která zahrnuje do současné doby již přes 300 odborníků nejrůznějších specializací zaměřených na bezpečnostní výzkum. Databáze je stále otevřená dalším zájemcům o spolupráci.

MV vytvořilo a provozuje **Informační systém bezpečnostního VaVal.** Jde o databázový systém obsahující moduly pro výběr projektů formou veřejné soutěže a veřejné zakázky a modul realizace projektů.

MV též pořádá školení a poskytuje metodickou podporu zástupcům příjemců a spolupříjemcům veřejné podpory bezpečnostního VaVal.

-
- o Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany

- o Státní ústav radiační ochrany

¹⁸⁷ Z toho u 14 byly zjištěny nedostatky a následně doporučena opatření a vyžádána Zpráva o nápravě zjištěných nedostatků.

¹⁸⁸ Při veřejnosprávních a obecných kontrolách na místě realizovaných v roce 2013 nebyly zjištěny trestné činy, úmyslné zneužití podpory, podvody, zpronevěra, ani porušení předpisů takové závažnosti, které by vyžadovalo zastavení projektu, vrácení poskytnuté finanční podpory a/nebo udělení pokuty.

3.4.2 Policejní vzdělávání

Priority policejního vzdělávání již několik let vychází z úkolů vyplývajících z členství ČR v EU, reformy Policie ČR a priorit bezpečnostní politiky v oblasti veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti.¹⁸⁹

Významnou událostí v nástupním policejním vzdělávání je ukončení přípravy nově přijímaných policistů, kdy od roku 2008 byla realizována zkrácená základní odborná příprava (ZOP), a od 1. 9. 2013 znovu zavedení 12měsíční ZOP.

V roce 2013 ve VPŠ MV ukončilo vyšší odborné studium celkem 200 policistů a 158 nově ke studiu nastoupilo. Celkem ve VPŠ MV (k 31. 12. 2013) studovalo 512 policistů.

Policejní vzdělávací akce

V roce 2013 byly zorganizovány četné vzdělávací akce, reagující na trendy vývoje trestné činnosti a priority bezpečnostní politiky. V maturitním studiu, vyšším odborném vzdělávání, kvalifikačních kurzech, kurzech další odborné přípravy a v jazykovém vzdělávání studovalo ve VPŠ MV v roce 2013 celkem 14 633 policistů a zaměstnanců resortu.

V současnosti je stěžejní prioritou nová ZOP a dále kurzy v oblasti odhalování **korupce** a závažné trestné činnosti, zejména **organizované trestné činnosti**¹⁹⁰, **zajišťování a odčerpávání výnosů z trestné činnosti** a boje proti jejich

¹⁸⁹ V policejních školách resortu MV (VPŠ MV) je i nadále uplatňována aktualizovaná „**Koncepce celoživotního vzdělávání příslušníků Policie České republiky**“, která přesně popisuje úkoly vlastníků procesů. Kromě poskytování výuky k zajištění stupně vzdělání, zajišťují školy i základní odbornou přípravu, kvalifikační přípravu, jazykovou a další odbornou přípravu. V omezené míře školy zajišťují rovněž vzdělávání zaměstnanců PČR a MV. Policie ČR formuluje zakázku v tzv. profilu absolventa, podle kterého škola vytvoří školní vzdělávací program.

Vzdělávací proces v policejních školách v sobě zahrnuje nejnovější poznatky z oblasti boje proti korupci, prevence kriminality, protidrogové politiky, boje proti obchodování s lidmi, terorismu, organizovanému zločinu a v současné době velice diskutované oblasti boje s extremismem. Velká pozornost je věnována mj. oblasti lidských práv, rovnosti mužů a žen, integrace cizinců, domácího násilí, finanční a počítačové kriminality, krizového řízení, Národnímu schengenskému plánu aj.

¹⁹⁰ Trestná činnost je páchána organizovanou skupinou [např. ust. § 41 písm. m), ust. § 42 písm. o)] nebo organizovanou zločineckou skupinou (ust. § 129 tr. zákoníku).

legalizaci. Tyto kurzy jsou průběžně realizovány v policejních školách MV.

Kvalifikační kurzy (výběr)

- Kvalifikační kurz pro policisty územních odborů služby pořádkové policie v roce 2013 absolvovalo 142 policistů.
- Nově zavedený kurz Výslech dětského svědka realizovaný ve speciálních výslechových místnostech absolvovalo 99 policistů.

V řadě dalších kvalifikačních kurzů splnilo další odborný požadavek na systemizované místo celkem 3 904 policistů, v kurzech další odborné přípravy (zdokonalovací a inovační kurzy) se připravovalo 5 565 policistů.

Střední vzdělávání s maturitní zkouškou oboru vzdělání 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost

Obor vzdělání „**Bezpečnostně právní činnost**“ lze studovat pouze na školách zřizovaných MV nebo školách s oprávněním k výuce podmíněným uzavřením dohody s MV. Princip dohody o spolupráci je v souladu s organizačním řádem MV a má za cíl zajištění srovnatelných kompetencí absolventa oboru 68-42-M/01 Bezpečnostně právní činnost.

Institucionální zajištění vzdělávání a výcviku policistů

Systém vzdělávání policistů je koncipován a řízen odborným útvarem MV – odborem bezpečnostního výzkumu a policejního vzdělávání (dále jen OBVPV MV) v úzké spolupráci s oddělením vzdělávání PP ČR.

Mezinárodní spolupráce

Zahraniční spolupráce MV pro oblast vzdělávání a výcviku policistů probíhá v rámci multilaterálních a bilaterálních vztahů smluvního charakteru mj. s:

- **CEPOL** – (European Police College – Evropská policejní akademie) je síť vrcholných národních vzdělávacích institucí zemí EU, má zásadní význam. Na základě dohod mezi orgány EU (CEPOL, Europol, Frontex, Eurojust, OLAF) je jejím cílem harmonizace evropského policejního

vzdělávání a podpora přeshraniční spolupráce v boji proti organizované kriminalitě. Ročně se tak uskuteční cca 100 vzdělávacích aktivit¹⁹¹ (rezidenčních kurzů, konferencí a webinářů).

- **MEPA** (Mittleuropäische Polizeiakademie)¹⁹² – vzdělávací instituce, jejímiž členy je sedm zemí Evropy (Rakousko, SRN, Maďarsko, Švýcarsko, ČR, Slovensko a Slovinsko). MV má zastoupení v představenstvu instituce. V gesci MV je i působení Národní koordinační kanceláře MEPA. Plán ročních aktivit MEPA zahrnuje 3měsíční Hlavní kurz MEPA věnovaný přeshraniční organizované kriminalitě, v jehož průběhu zpracovávají účastníci tři prakticky orientované workshopy a na konci kurzu jejich výsledky prezentují před mezinárodní odbornou komisí. Výsledky workshopů se dále využívají na národní úrovni. Další stěžejní aktivitou je 4týdenní Speciální kurz MEPA zaměřený na problematiku pohraniční a cizinecké policie. V rámci MEPA se každoročně také koná 12 – 15 odborných seminářů zaměřených na aktuální témata, jazykové kurzy a odborné hospitace.
- **Marshall Center** (Evropské centrum pro bezpečnostní studia) působí v ČR při Americké ambasádě v Praze. Vzdělávání a výcvik expertů v několika modulech jsou zaměřeny především na otázky civilní bezpečnosti, hrozby terorismu a spolupráci Evropy a USA v těchto oblastech.

¹⁹¹ Např.: V termínu od 23. 9. do 27. 9. 2013 se v Brně a Praze uskutečnil kurz CEPOL na téma „Public Order – Security during Major Events/Public Private Partnership“. Náplní kurzu byla především výměna nejlepší praxe v oblasti udržování pořádku při akcích velkého rozsahu.

¹⁹² Např.: 4. 3. až 3. 5. 2013 proběhl **21. Hlavní kurz MEPA**, na jehož organizaci se podílela také ČR. Kurz byl zaměřen především na problematiku spojenou s oblastí předcházení a potírání mezinárodní kriminality.

V termínu od 15. 9. do 11. 10. 2013 se uskutečnil v ČR, Německu, Chorvatsku a Maďarsku **19. Speciální kurz MEPA** pro pohraniční policii. Kurz byl zaměřen především na otázky ostrahy hranic, kompenzačních opatření a kontrol prováděných cizineckou policií, opatření EU na vnější hranici, ilegální migrace a falšování dokumentů.

V termínu od 14. 10. do 18. 10. 2013 byl realizován ve VPS a SPŠ MV v Holešově, pracoviště Brno odborný seminář **MEPA k problematice ruskojazyčného organizovaného zločinu**. Diskutovány byly především aktuální trendy působení ruskojazyčného organizovaného zločinu a možnosti jeho účinného potírání.

- Projekt EU na výcvik čínské policie
ČR je na základě iniciativy Velvyslanectví ČR v Pekingu od roku 2011 členem konsorcia států, které se přihlásily k projektu EU (EU – China Police Training Project). Stejným způsobem jako ČR byly osloveny i ostatní participující země prostřednictvím svých zastupitelských úřadů v Číně. Vedoucím konsorcia je Francie, ostatními členy konsorcia jsou ČR, Finsko, Německo, Maďarsko, Itálie, Malta, Nizozemsko, Polsko, Španělsko a Velká Británie. Evropská komise oslovila také CEPOL, který vyjádřil ochotu podílet se na iniciativě poskytnutím svých učebních osnov, metod vzdělávání a databáze expertů. Za ČR projekt koordinuje OBVPV MV.

Uznávání výsledků dalšího vzdělávání (autorizace)

OBVPV zajišťuje agendu „Autorizací“ podle zákona č. 179/2006 Sb., o uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“) pro deset profesních kvalifikací (dále jen „PK“):

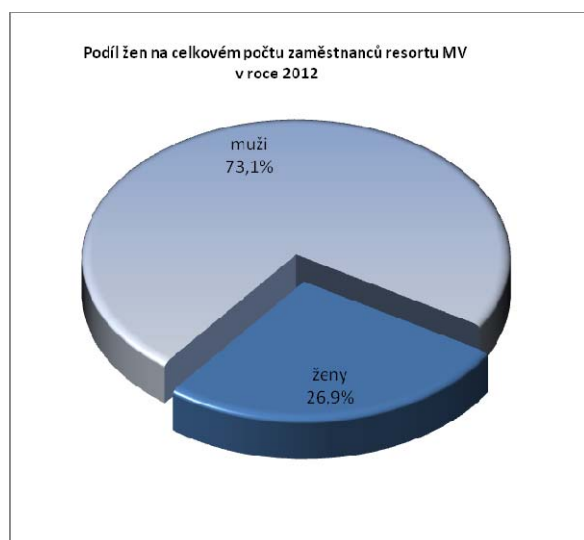
- Strážný (68-008-E)
- Detektiv koncipient (68-009-M)
- Psovod bezpečnostní služby (68-001-H)
- Zámkař (69-038-H)
- Technik PC a periferií (26-023-H)
- Návrhář software (18-002-N)
- Montér mechanických zábran (69-050-H)
- Pracovník dohledového centra (69-045-H)
- Programátor (18-003-M)
- Vedoucí detektiv (68-002-T).

Většina autorizovaných osob má uděleny autorizace jak pro PK Strážný, tak i pro PK Detektiv koncipient. Počet PK se neustále zvyšuje a k realizaci jsou připravovány další PK.

Od roku 2009 bylo celkově prozkoušeno 76 323 uchazečů, z toho 75 780 pro PK Strážný, 536 pro PK Detektiv koncipient a 7 pro PK Psovod bezpečnostní služby.

(Další aktivity v oblasti policejního vzdělávání viz web MV – OBVPV.)

3.4.3 Oblast personální práce

Systemizace personálního obsazení útvarů MV, Policie ČR a HZS ČR

Ke dni 31. 12. 2013 byl celkový počet zaměstnanců resortu MV 64 958 osob, v roce

2012 byl celkový počet zaměstnanců resortu MV 64 422. Meziročně se početní stavy resortu zvýšily o 536 osob (287 policistů, 18 hasičů a 231 zaměstnanců v pracovním poměru).

Ke dni 31. 12. 2013 bylo v resortu zaměstnáno 39 012 policistů (60,1 %), 9 104 hasičů (14,0 %), 16 842 zaměstnanců v pracovním poměru (25,9 %). Z celkového počtu 64 958 zaměstnanců resortu MV bylo 17 379 žen, tj. 26,8 %, z toho je 6 688 žen ve služebních poměrech (tj. 13,9 % z celkového počtu policistů a hasičů) a 10 691 žen v pracovním poměru (tj. 63,5 % ze všech zaměstnanců v pracovním poměru).

V roce 2013 ukončilo služební poměr celkem 1 061 policistů a hasičů (v roce 2012 to bylo 1 238 policistů a hasičů). Přijato do služebního poměru bylo v roce 2013 celkem 1 435 policistů a hasičů (v roce 2012 to bylo 615 policistů a hasičů).

3.4.4 Ekonomická oblast a oblast informačních a komunikačních systémů

V oblastech veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti státu má MV zákonem vymezenou působnost, aktivity v těchto oblastech souvisejí s činnostmi většiny subjektů působících v jeho rámci.

V následujícím přehledu je uvedeno porovnání schválených rozpočtů PČR a HZS ČR, včetně celkových příjmů a výdajů kapitoly MV na léta 2012 až 2014:

v tis. Kč

schválený rozpočet	2012	2013	rozdíl 2013-2012	2014	rozdíl 2014-2013
příjmy MV	6 915 896	6 762 545	-153 351	7 035 517	272 972
výdaje MV	52 656 658	52 292 118	-364 540	53 684 661	1 392 543
z toho: PČR	27 801 052	27 143 550	-657 502	28 108 389	964 839
HZS ČR	6 696 678	6 593 111	-103 567	6 827 567	234 456

Pozn.: Finanční prostředky za oblast Policie ČR a HZS ČR jsou uvedeny bez objemu sociálních dávek pro příslušníky bezpečnostních sborů a bez prostředků na programy spolufinancované z rozpočtu EU, konkrétně Integrovaný operační program. Tyto kategorie výdajů jsou uvedeny v samostatných specifických ukazatelích MV.

V oblasti mzdového zabezpečení došlo pro rok 2014 k navýšení počtů příslušníků bezpečnostních sborů o 1 204 míst včetně prostředků na jejich platy a související výdaje (v tom pro PČR 1 004 míst a pro HZS ČR 200 míst), na které vláda ČR přidělila do rozpočtu kapitoly MV částku 400 000 000 Kč. Dále bylo v rozpočtu kapitoly MV plně realizováno

navýšení mzdových prostředků o 2 % na základě rozhodnutí vlády České republiky ve výši 604 573 730 Kč.

Další finanční prostředky ve vztahu k PČR jsou každoročně vynakládány na centrálně zabezpečovaný majetek a služby informačních a komunikačních technologií v rámci výdajů ústředního orgánu MV.

Ve spojitosti se zmiňovanou problematikou bylo v průběhu roku 2013 např. převedeno:

z kapitoly Všeobecná pokladní správa

- 256 441 tis. Kč určeno na mimořádné výdaje související s povodněmi z června 2013 pro PČR a HZS ČR, z toho 56 441 tis. Kč uvolněno z rezervy na mimořádné výdaje (zákon č. 239/2000 Sb., o Integrovaném záchranném systému),
- 33 209 tis. Kč bylo určeno na výdaje související s amnestií (UV č. 417/2013) pro PČR,
- 68 919 tis. Kč určeno na boj proti korupci (UV č. 342/2013 a UV č. 676/2013) pro PČR.

***

Rekapitulace výdajů kapitoly MV v roce 2013 je uvedena v následujícím přehledu:

rekapitulace	v tis. Kč
schválený rozpočet výdajů MV na rok 2013	52 292 118
uvolněno z kapitoly VPS	1 624 412
převedeno z jiných kapitol SR	1 251 375
převedeno jiným kapitolám SR	-49 221
stav k 31. 12. 2013	55 118 684

Upravený rozpočet PČR činí k 31. 12. 2013 celkem 27 916 602 tis. Kč, tzn., že v průběhu roku 2013 došlo k navýšení o 773 052 tis. Kč.

Upravený rozpočet HZS ČR činí k 31. 12. 2013 celkem 7 018 471 tis. Kč, tzn., že v průběhu roku 2013 došlo k navýšení o 425 360 tis. Kč.

***

Problematika vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky byla v roce 2013 podporována i z prostředků Evropské unie (EU), a to v rámci Strukturálních fondů Integrovaný operační program (IOP) a Operační program Přeshraniční spolupráce, Komunitárních programů a Programu švýcarsko-české spolupráce.

V rámci operačního programu Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko, ČR – Polsko a ČR – Sasko, financovaných z rozpočtu EU, bylo realizováno 6 projektů zaměřených na zlepšení vzájemné spolupráce policistů v příhraničních

regionech, přičemž v roce 2013 bylo čerpáno celkem 6 041 tis. Kč.

MV, PČR a Správa uprchlických zařízení MV byly v roce 2013 zapojeny do čerpání finančních prostředků z **komunitárních programů**. V rámci obecného programu „Solidarita a řízení migračních toků“ došlo k čerpání finančních prostředků v následujících fondech:

- Evropský uprchlický fond (EUF) – v roce 2013 čerpáno 13 455 tis. Kč,
- Fond pro vnější hranice (FVH) – v roce 2013 čerpáno 60 567 tis. Kč (viz blíže část programové financování),
- Evropský fond pro integraci státních příslušníků třetích zemí (EIF) – v roce 2013 čerpáno 71 795 tis. Kč,
- Evropský návratový fond (ENF) – v roce 2013 čerpáno 8 953 tis. Kč.

V roce 2013 byla zahájena realizace projektů v Programu švýcarsko-české spolupráce a došlo k čerpání finančních prostředků ve výši 39 823 tis. Kč bez neuznatelných výdajů (viz blíže část programové financování).

V rámci **programového financování** byly v roce 2013 realizovány výdaje na pořízení a technické zhodnocení majetku včetně souvisejících neinvestičních výdajů, které byly směřovány zejména do oblastí bezpečnosti a veřejného pořádku.

Na realizaci úkolů se současně podílel, mimo jiné, rozpočet EU a ostatní zahraniční zdroje, z toho: Strukturální fondy, zejména IOP, Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OPLZZ), Operační programy Přeshraniční spolupráce a Komunitární programy, zejména Fond vnějších hranic (FVH) a Program Švýcarsko – české spolupráce, např.:

- V rámci IOP se jednalo o pokračování budování Kontaktních a koordinačních center II. jednotlivých krajských ředitelství PČR (dokončeny Liberecký, Jihomoravský, Plzeňský, Ústecký kraj). Celkem byly v roce 2013 čerpány prostředky ve výši 25 502 tis. Kč.
- V rámci IOP pokračoval projekt Lokalizační a záznamová zařízení. V roce 2013 byly pro potřeby PČR pořízeny radiostanice včetně GPS v celkovém finančním objemu 105 159 tis. Kč.
- V rámci IOP pokračovala realizace projektu „Úprava systému cizinecké policie a

- vytvoření relevantního datového fondu pro ROB CZ.1.06/1.1.00/03.06324“. Jednalo se zejména o zajištění úpravy aplikačního SW Cizineckého informačního systému a s tím spojené související personální náklady. Čerpány byly nároky z nespotřebovaných výdajů (NNV) ve výši 14 656 tis. Kč.
- V roce 2013 pokračovala výstavba Integrovaných operačních středisek jednotlivých krajských ředitelství policie (mimo KŘP hl. m. Prahy). Jednalo se zejména o zabezpečení dodávek a instalaci informačních a komunikačních technologií (ICT). Čerpány byly prostředky v celkové výši 295 891 tis. Kč.
  - V rámci **Programu Švýcarsko – české spolupráce** byly čerpány prostředky v celkové výši 39 913 tis. Kč.

Jednalo se o projekty: „Rozvoj konsolidované IT infrastruktury PČR 7F-07534.01“, „Centrální registr zbraní /CRZ/ 7F-08138.01“, „Efektivně proti korupci a finanční kriminalitě 7F-08139.01“, „Posílení ochrany demokratické společnosti před terorismem a extremismem 7F-07901.01“, „Zvýšení bezpečnosti občanů posilováním schopnosti policie v boji proti organizované trestné činnosti a terorismu 7F-07905.01“ a „DVI tým Policie ČR – teoretická a praktická příprava a technické zabezpečení 7F-07447.01“.

Mezi významné a další úkoly realizované v oblasti programového financování PČR patřily zejména následující aktivity:

- V oblasti zabezpečení obměny služebních dopravních prostředků pro zajištění úkolů PČR byla proinvestována celková částka ve výši 293 355 tis.
- V oblasti nemovitého majetku byla proinvestována celková částka ve výši 170 045 tis. Kč.
- V oblasti ICT pokračovala realizace Národního schengenského informačního systému. Čerpány byly prostředky ve výši 18 429 tis. Kč. Rovněž pokračovala realizace Národního vízového informačního systému. Čerpány byly prostředky ve výši 41 157 tis. Kč zejména na úpravu aplikačního vybavení systému pro externí spolupráci (zastupitelské úřady MZV, Cizinecký informační systém a záložního centra).

Prevence kriminality zahrnovala poskytování dotací na krajské a městské úrovni k řešení úkolů v oblasti situační a sociální prevence. Zejména se jedná o dotace obcím na pořízení, rozšíření a modernizaci kamerových a zabezpečovacích systémů, osvětlení veřejných a rizikových míst. Dále byla vybudována dětská a sportovní hřiště a další sportovní plochy byly upraveny, osvětleny, oploceny a doplněny o nové vybavení. Dotace byla také poskytnuta na pořízení pultu centralizované ochrany. Celkem byly v roce 2013 v oblasti programového financování čerpány prostředky ve výši 16 093 tis. Kč.

Informační a komunikační systémy

Evropské informační systémy

V dubnu 2013 došlo ke spuštění **Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II)**, který představuje základní nástroj policejní spolupráce a výměny informací o hledaných osobách a věcech mezi schengenskými státy. Nová verze systému obsahuje více funkcionalit (např. biometriku) a je kapacitně přizpůsobena zvýšeným nárokům na své fungování.

V průběhu roku 2013 došlo ke spuštění **Vízového informačního systému** v Africe, jižní Americe, centrální a jihovýchodní Asii a v Palestině.

Informační a komunikační infrastruktura PČR

V průběhu roku 2012 a 2013 bylo dokončováno finální zprovoznění celé části národní součásti VIS (NS-VIS). NS VIS byl nasazen do provozu ve dvou etapách – k lednu 2013 a k červnu 2013. Tím bylo realizováno celé řešení dle stávajících smluv a jejich doplňků.

Pro přístup k údajům základních registrů buduje Policie ČR tři agendové informační systémy (AIS):

- AIS PČR – pro agendu Policie ČR (policejní činnosti),
- AIS ZBRANĚ – pro agendu zbraně a střelivo,
- AISC – pro agendu cizineckou a ochrany státních hranic.

Prostřednictvím těchto AIS jsou získávány referenční údaje obsažené v základních registrech pro další informační systémy Policie ČR.

Od spuštění SIS II v dubnu 2013 probíhaly práce na optimalizaci rozhraní a služeb SIS II pro navazující systémy.

Oblast komunikačních služeb

V roce 2013 byla činnost zaměřena hlavně na realizaci a dokončení projektů určených k rozšíření portfolia poskytovaných radiokomunikačních služeb systému PEGAS a rovněž ke zvýšení jejich úrovně obecně:

- lokalizační a záznamová zařízení – podařilo se vybavit všechna krajská ředitelství policie dalším technickým vybavením umožňujícím využít systém GPS pro lokalizaci sil a

prostředků (rádiové terminály a přijímače GPS) a významně tak zvýšit jejich počet v rámci operačního řízení. Druhá část tohoto projektu má za cíl zabezpečit policistům snadný, rychlý a spolehlivý přístup do informačních systémů Policie ČR, Ministerstva vnitra ČR, popř. dalších subjektů přímo ze služebního dopravního prostředku včetně datové komunikace s využitím mobilních datových terminálů mezi výkonnými složkami a operačním střediskem.

- ruční radiostanice – obměna koncových rádiových terminálů včetně příslušenství a dovybavení pěších hlídek mobilními datovými terminály;
- integrovaná operační střediska – probíhá realizace projektu tak, aby se zvýšila kvalita a akceschopnost operačního řízení sil a prostředků Policie ČR.

***

V oblasti komunikačních služeb MV ve spolupráci s Českou poštou, s. p., Odštěpným závodem ICT služby, v roce 2013 pokračovalo v trendu zvyšování úrovně poskytovaných služeb zejména dosažením efektivnějšího využívání radiokomunikačního systému PEGAS.

V oblasti radiokomunikačních služeb MV zahájilo v roce 2013 **projekt obnovy radiokomunikačního systému složek integrovaného záchranného systému PEGAS**. V návaznosti na nutnou obměnu části technologie základnových stanic první generace v roce 2012 byl na Ministerstvu pro místní rozvoj v roce 2013 založen projekt obnovy systému pro rok 2014 s čerpáním dotací z fondů Evropské unie tak, aby záchranné a bezpečnostní složky měly zajištěnu radiokomunikační podporu na jimi požadované úrovni. Projekt obnovy systému je v souladu s celosvětovými trendy v oblasti neveřejných radiokomunikací a radiokomunikační síť PEGAS se tak svými parametry stane srovnatelnou s radiokomunikačními sítěmi národní bezpečnosti ostatních vyspělých států. Současně byly podniknuty kroky k přípravě realizace rozvojového projektu z Integrovaného operačního programu pro roky 2014+, který zahrnuje komplexní upgrade technologie radiokomunikační sítě PEGAS.

Zajištění výroby základních identifikačních dokladů

V průběhu roku 2013 probíhal rutinní provoz systému pro zpracování dat, pořizování žádostí a dodávání základních identifikačních dokladů (cestovních pasů, cestovních dokladů, povolení k pobytu pro občany třetích zemí a občanských průkazů). V souladu s Nařízením Rady (ES) 2252/2004 v rámci vydávání cestovních pasů a cestovních dokladů s biometrickými prvky bylo zahájeno testování provozu komunikačního systému SPOC pro výměnu přístupových certifikátů k otiskům prstů mezi jednotlivými členskými státy EU pro systémy kontroly. V roce 2013 proběhly testy s Německem, Itálií, Velkou Británií a Finskem.

Informační systém základních registrů

V souladu se zákonem č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o základních registrech“) byly **ukončeny práce na tvorbě Informačního systému základních registrů**. Informační systém základních registrů propojuje jednotlivé základní registry do jednoho celku, vytváří základní referenční rozhraní jak pro komunikaci agendových informačních systémů veřejné správy se systémem základních registrů, tak mezi agendovými systémy navzájem. Zajišťuje bezpečné a prokazatelné vydávání referenčních údajů ze základních registrů a

bezpečnou aktualizaci údajů v základních registrech a propagaci změn referenčních údajů do informačních systémů veřejné správy. Informační systém základních registrů byl spuštěn dne 1. července 2012 do produkčního provozu, přičemž Správa základních registrů zvládá provoz již 18 měsíců bez větších potíží.

Orgány veřejné moci (dále jen „OVM“) tak mohou využívat referenční data dle § 5 zákona o základních registrech. Po osmnácti měsících provozu, tedy ke dni 31. prosince 2013, Správa základních registrů eviduje 1 905 OVM, které požádaly o připojení 2 864 agendových informačních systémů (dále jen „AIS“). Základní registry v současné době využívá aktivně 1 567 OVM, které za osmnáct měsíců provozu uskutečnily celkem 254 083 406 transakcí. Většina klíčových OVM již se základními registry spolupracuje. Krajské úřady jsou připojeny všechny. Statutární města jsou připojena všechna.

V informačním systému o informačních systémech veřejné správy (dále jen „IS o ISVS“) zaregistrovalo k 31. prosinci 2013 alespoň jeden svůj AIS celkem 2 490 OVM a celkem bylo k témuž datu v IS o ISVS registrováno 5 418 AIS. Z celkového počtu OVM, které registrují některý svůj AIS v IS o ISVS, se základními registry spolupracuje 76,5 % OVM. Většina klíčových OVM již se základními registry spolupracuje. Krajské úřady jsou připojeny všechny, stejně tak všechna statutární města.

4. Zkratky a poznámky

BIS	Bezpečnostní informační služba
EU	Evropská unie
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
IOP	Integrovaný operační program
IKSP	Institut pro kriminologii a sociální prevenci
IZS	Integrovaný záchranný systém
MEPA	Mitteuropäische Polizeiakademie
MS	Ministerstvo spravedlnosti ČR
NBÚ	Národní bezpečnostní úřad
NNO	nezávislé nevládní organizace
NPC	Národní protidrogová centrála
NSZ	Nejvyšší státní zastupitelství
OPLZZ	operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
PČR	Policie České republiky
PMS	Probační a mediační služba
PP ČR	Policejní prezidium České republiky
ŘSP	Ředitelství služby pořádkové policie
SIS	Schengenský informační systém
SKPV PČR	Služba kriminální policie a vyšetřování Policie ČR
TZ	Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
ÚOKFK	Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV PČR
ÚSKPV PP ČR	Úřad služby kriminální policie a vyšetřování Policejního prezidia ČR
ÚOOZ	Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV PČR

Poznámky

Kriminální statistiky Policie ČR jsou doplněny statistikami Ministerstva spravedlnosti, které obsahují statistiky státních zastupitelství a statistiky soudů. Údaje kriminální statistiky v daném roce nejsou srovnatelné se statistikou resortu spravedlnosti. Důvodem je zejména časový odstup, někdy i víceletý, mezi ukončením trestní věci v jednotlivých fázích trestního řízení. Policejní statistika zachytí případ na počátku trestního řízení, statistika soudní naopak až na jeho konci.

*Předmětem soudních statistik nejsou skutky ani pachatelé, u nichž došlo k odložení věci podle § 159a trestního řádu před začátkem trestního stíhání (např. z důvodu nedostatku věku, amnestie či nepřičetnosti), zastavení trestního stíhání podle § 172 trestního řádu (např. není-li prokázáno, že skutek spáchal obviněný) či jeho přerušení. **Odsouzenou osobou se zde rozumí osoba, proti které byl vydán odsuzující rozsudek, který již nabyl právní moci.** Soudní statistika vykazuje počty obžalovaných a odsouzených osob, pouze policejní statistika vykazuje i trestné činy s neznámým pachatelem, což umožňuje širší pohled na stav kriminality.*

Tabulková a grafická část (tabulky, grafy, mapky)

Tato část byla zpracována ze statistických dat Policie ČR, pokud není uveden jiný zdroj. Zjištěná kriminalita je totožná s počtem trestných činů zjištěných Policií ČR v daném roce. Přepočet nápadu kriminality na 10 tisíc obyvatel je prováděn v relaci k počtu obyvatel k 1. 1. příslušného roku dle ČSÚ. Pod pojmem pachatelé trestné činnosti se rozumí jen počty tzv. známých pachatelů objasněné trestné činnosti.

POZNÁMKY K TABULKOVÉ A GRAFICKÉ ČÁSTI

TRESTNÍ ZÁKONÍK Č. 40/2009 SB. A JEHO ÚČINKY NA STATISTIKU KRIMINALITY

Od 1. 1. 2010 nabyl účinnosti zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, přinášející v oblasti trestního práva řadu novinek, které se promítají i do policejní kriminální statistiky.

Trestní zákoník zavedl 43 nových skutkových podstat, významná část paragrafů byla upravena, mezi trestné činy již nepatří statisticky významný paragraf řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění (§ 180d zákona 140/1961 Sb), jehož skutková podstata byla kriminalizována novelizací tr. zákona 140/1961 Sb. v roce 2007.

Mění se sama definice trestného činu, kdy se opouští materiální pojetí trestného činu a nadále se neposuzuje jeho tzv. společenská nebezpečnost. Trestní zákoník preferuje formální pojetí trestného činu. Definuje trestný čin jako protiprávní čin, který zákon za trestný označí a který vykazuje znaky v takovém zákoně uvedené (formální stránka). Tato zásadní změna je však současně korigována tzv. materiálním korektivem, který stanoví, že trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých činů.

Další změnou je zavedení dělení trestných činů na přečiny a zločiny. Trestní zákoník vymezuje přečiny jako nedbalostní trestné činy a z úmyslných ty trestné činy, na které tento zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do 5 let. Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přečiny.

Celkovou kriminalitu před a po nabytí účinnosti trestního zákoníku nelze tudíž bezpodmínečně srovnávat. Kontinuální porovnávání statistik kriminality v celém jejich rozsahu by nebylo korektní. Porovnávány by byly dvě veličiny, jejichž znaky nejsou totožné. V grafickém vyjádření je změna odlišena či vyznačena.

Soudíme však, že **existují rozsáhlé podmíněně porovnatelné podmnožiny trestných činů** – a tedy i kategorií takticko-statistické klasifikace ESSK – v praxi (s přihlédnutím k platnosti korektivu společenské škodlivosti) změnami zavedenými trestním zákoníkem č. 40/2009 Sb. od 1.1.2010 zásadně neovlivněné. Podmínečné srovnávání těchto dat před nabytím účinnosti tr. zákoníku a po něm – i když jeho vypovídací hodnota je snížena – je tedy dle našeho soudu legitimní¹.

Informace z výročních zpráv o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky doporučujeme doplňovat a upřesňovat vědecky erudovanými poznatky a závěry z kriminologických, viktimologických aj. výzkumů a hlubších analýz s delší časovou periodicitou, vznikajících ve spolupráci s výzkumnou a akademickou sférou nebo v jejím rámci.²

¹ Za podmínku legitimacy porovnávání nestejnorodých dat považujeme respektování obsahu odpovídající převodové tabulky, opatřené navíc poznámkami či komentáři ke všem jednotlivým paragrafům.

² Viz např.: MAREŠOVÁ, Alena et al.: *Bezpečnostní situace v České republice. Sborník odborných studií a statí*. Praha: Ministerstvo vnitra 2012.

OBSAH

TABULKY, GRAFY A MAPKY (ÚDAJE JSOU VZTAŽENY K ROKU 2013 A K ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY)

CELKOVÁ KRIMINALITA – VÝVOJ	4
POČET ZJIŠTĚNÝCH A OBJASNĚNÝCH TRESTNÝCH ČINŮ DLE JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ A MEZIROČNÍ ZMĚNA	5
VÝVOJ ZJIŠTĚNÝCH A ZAJIŠTĚNÝCH ŠKOD	9
PŘESTUPKY EVIDOVANÉ POLICÍ ČR PODLE JEDNOTLIVÝCH SLUŽEB	10
OBECNÍ POLICIE – VÝSLEDKY ČINNOSTI	11
PACHATELÉ TRESTNÉ ČINNOSTI	12-13
TRESTNÁ ČINNOST RECIDIVISTŮ	14
TRESTNÁ ČINNOST PÁCHANÁ CIZÍMI STÁTNÍMI PŘÍSLUŠNÍKY	15
TRESTNÁ ČINNOST DĚTÍ MLADŠÍCH 15 LET	16
TRESTNÁ ČINNOST MLADISTVÝCH (VĚK 15 AŽ 18 LET)	17
OBĚTI TRESTNÉ ČINNOSTI	18-20
MAJETKOVÁ KRIMINALITA	21
HOSPODÁŘSKÁ KRIMINALITA	22-23
KORUPCE	24-25
NÁSILNÁ KRIMINALITA	26
MRAVNOSTNÍ KRIMINALITA	27
NELEGÁLNÍ MIGRACE	28
DROGOVÁ KRIMINALITA	29
NEHODOVOST V SILNIČNÍM PROVOZU	30
OBLAST PERSONÁLNÍ PRÁCE	31
KRIMINALITA V KRAJÍCH ČR	32-36

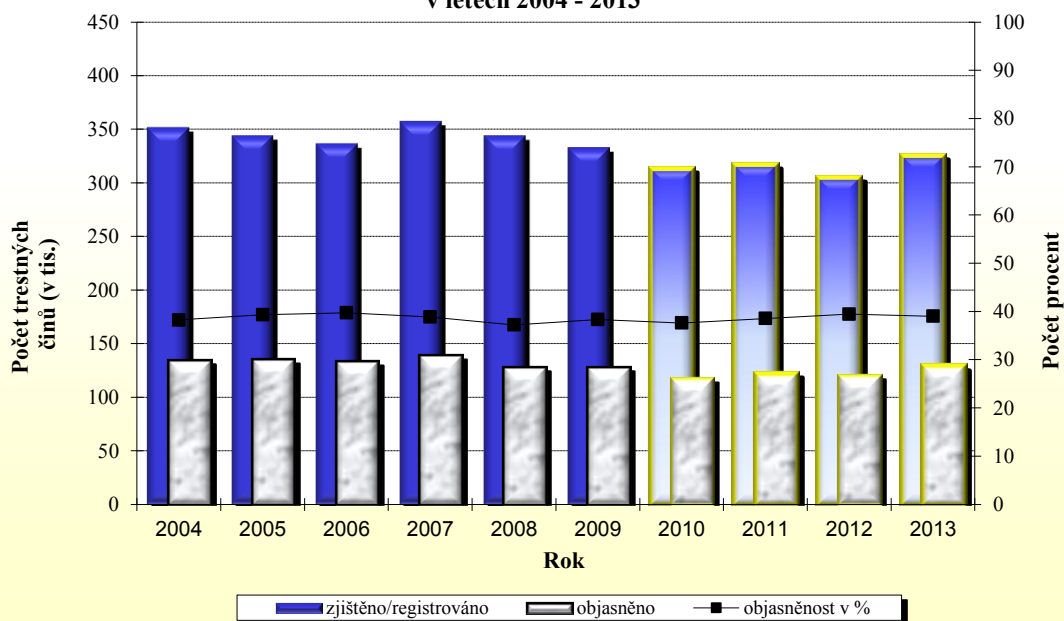
Celková kriminalita v České republice - vývoj

Rok	zjištěno/ registrováno*	objasněno	objasněnost v %
1994	372 427	129 540	34,8
1995	375 630	151 842	40,4
1996	394 267	162 929	41,3
1997	403 654	169 177	41,9
1998	425 930	185 093	43,5
1999	426 626	193 354	45,3
2000	391 469	172 245	44,0
2001	358 577	166 827	46,5
2002	372 341	151 492	40,7
2003	357 740	135 581	37,9
2004	351 629	134 444	38,2
2005	344 060	135 281	39,3
2006	336 446	133 695	39,7
2007	357 391	138 852	38,9
2008	343 799	127 906	37,2
2009	332 829	127 604	38,3
2010	313 387	117 685	37,6
2011	317 177	122 238	38,5
2012	304 528	120 168	39,5
2013	325 366	129 182	39,7

Poznámka:

* Jedná se o počet skutků, kdy byla stanovena trestně právní kvalifikace a ve věci se vede řízení, probíhá prověřování, případně prověřování bylo již ukončeno.

Vývoj celkové kriminality v ČR
v letech 2004 - 2013

Od 1.1.2010 nabyl účinnosti trestní zákoník č. 40/2009 Sb., zavedl desítky nových skutkových podstat, mnoho paragrafů bylo upraveno, mezi trestné činy již nepatří statisticky významný paragraf řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění (§ 180d zákona 140/1961 Sb). Proto jsou údaje o celkové kriminalitě od roku 2010 barevně odlišeny.

**Počet zjištěných a objasněných trestných činů v ČR v roce 2013
a meziroční změna**

TSK	§ tr. zákoníku	Název	2 013		Změna	
			Zjištěno	Objas.	fakt.	v %
101	§ 140/	Vraždy loupežné	11	10	-7	-38,9
102	§ 140/	Vraždy sexuální	1	1	0	0,0
103	§ 140/	Vraždy motivované osobními vztahy	103	100	-1	-1,0
104	§ 140/	Vraždy na objednávku	6	5	5	500,0
105	§ 142/	Vraždy novorozence matkou	1	1	0	0,0
106	§ 140/	Vraždy ostatní	60	48	-3	-4,8
101-106		Vraždy celkem:	182	165	-6	-3,2
111	§ 161, 162/	Usmrcení lidského plodu - pomoc a svádění ženy	1	0	0	-
112	§ 160/	Usmrcení lidského plodu - se souhlasem ženy	0	0	-1	-
113	§ 159/	Usmrcení lidského plodu - bez souhlasu ženy	0	0	0	-
115	§ 141/	Zabití	0	0	-2	-
116	§ 143/	Usmrcení z nedbalosti	76	27	8	11,8
121	§ 195/	Opuštění dítěte	21	16	7	50,0
122	§ 200/	Únos	11	8	3	37,5
131	§ 173/	Loupeže	2 961	1 559	-322	-9,8
132	§ 173/	Loupeže na finančních institucích	90	56	-43	-32,3
141	§ 323, 324, 325, 326/	Násilí proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - mimo policie a obecní policie	96	76	-3	-3,0
142	§ 323, 324, 325, 326/	Násilí proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - na příslušníkovi Policie ČR	674	619	59	9,6
143	§ 323, 324, 325, 326/	Násilí proti úřední osobě a orgánu veřejné moci - na příslušníkovi obecní policie	187	176	-4	-2,1
151	§ 145, 146, 146a/	Úmyslné ublížení na zdraví	5 378	3 892	138	2,6
161	§ 158/	Rvačky	26	24	-3	-10,3
171	§ 352/	Násilí a vyhrož. proti skup. obyv. a jednotlivci	50	36	10	25,0
172	§ 174/	Braní rukojmí	2	2	2	-
173	§ 353/	Nebezpečné vyhrožování	2 331	1 987	126	5,7
174	§ 354/	Nebezpečné pronásledování	520	380	35	7,2
181	§ 175/	Vydírání	1 442	1 117	-30	-2,0
182	§ 169, 170, 171/	Omezování a zbavení osobní svobody	258	181	-2	-0,8
183	§ 178/	Porušování domovní svobody	3 253	1 750	401	14,1
184	§ 208/	Neoprávněný zásah do práva domu, bytu...	331	254	-17	-4,9
185	§ 198/	Týrání svěřené osoby	186	117	11	6,3
186	§ 199/	Týrání osoby žijící ve společném obydlí	572	445	-31	-5,1
187	§ 176/	Omezování svobody vyznání	0	0	0	-
188	§ 177/	Útisk	32	20	-5	-13,5
189	§ 179/	Porušování svobody sdružování a shrom.	0	0	0	-
190	§ 144, 172/	Ostatní násilné trestné činy	9	1	0	0,0
101-190		Násilné činy celkem:	18 689	12 908	331	1,8
201	§ 185/	Znásilnění	589	410	-80	-12,0
202	§ 186/	Sexuální nátlak	35	23	-11	-23,9
211	§ 187/2/	Pohlavní zneužívání v závislosti	85	60	-6	-6,6
212	§ 187/1,2,3/	Pohlavní zneužívání ostatní	708	559	104	17,2
213	§ 187/2/	Komerční forma sexuálního zneuž. v závisl.	0	0	0	-
214	§ 187/1,3,4/	Komerční forma sexuálního zneuž. ostatní	1	1	-7	-87,5
231	§ 358/	Ostatní pohlavní úchytky	264	156	46	21,1
241	§ 191/	Šíření pornografie	51	36	16	45,7
251	§ 155/	Ohrožování pohlavní nemocí	4	2	1	33,3
252	§ 145, 146, 152/	Úmyslné ublíž. na zdraví nakažlivou lidskou nemocí	13	9	1	8,3
253	§ 143, 147, 148, 153/	Ublíž. na zdraví nakažlivou lidskou nemocí z nedbal.	6	5	-4	-
271	§ 189/	Kuplířství	52	38	10	23,8
280	§ 188/	Soulož mezi příbuznými	10	7	3	42,9
281	§ 168/	Obchodování s lidmi	18	11	-6	-25,0
290	§ 190, 192, 193, 194/	Ostatní mravnostní trestné činy	273	176	61	28,8
201-290		Mravnostní činy celkem:	2 109	1 493	128	6,5

TSK	§ tr. zákoníku	Název	2 013		Změna	
			Zjištěno	Objas.	Zjištěno fakt.	v %
311	§ 205/	Krádeže vloupáním do obchodů	4 091	1 121	572	16,3
312	§ 205/	Krádeže vloupáním do výkladních skříní	131	29	-9	-6,4
321	§ 205/	Krádeže vl. do restaurací a hostinců	2 389	618	82	3,6
322	§ 205/	Krádeže vl. do bytovacích objektů	842	198	29	3,6
323	§ 205/	Krádeže vloupáním do kiosků	874	259	-55	-5,9
324	§ 205/	Krádeže vl. do jíd. záv. kuch.strav. zař.	67	11	7	11,7
331	§ 205/	Krádeže vl. do obj. st. uměl. př.-ne 332	26	0	-13	-33,3
332	§ 205/	Krádeže vl. do kult. objektů - ne 331	94	22	17	22,1
341	§ 205/	Krádeže vl. do pokladen a panc. skříní	104	23	26	33,3
350	§ 205/	Krádeže vl. do výpočet. středisek	4	3	3	300,0
351	§ 205/	Krádeže vloupáním do škol*	739	195	132	21,7
371	§ 178, 205/	Krádeže vloupáním do bytů	4 446	1 005	207	4,9
372	§ 178, 205/	Krádeže vl. do víkendových chat soukr. osob	4 841	1 305	207	4,5
373	§ 178, 205/	Krádeže vloupáním do rodinných domků	6 671	1 638	1 192	21,8
390	§ 178, 205/	Krádeže vl. do ostatních objektů	37 065	6 980	4 433	13,6
311-390		Krádeže vloupáním celkem:	62 384	13 407	6 830	12,3
411	§ 205/	Krádeže prosté - kapesní	15 957	899	527	3,4
412	§ 205/	Krádeže prosté - při pohlavním styku	10	5	-3	-23,1
413	§ 205/	Krádeže prosté - jiné na osobách	9 498	1 193	108	1,2
421	§ 205/	Krádeže prosté - mezi zaměstnanci na pracovišti	44	16	-16	-26,7
431	§ 205, 207/	Krádeže motorových vozidel dvoustopých	10 736	1 891	333	3,2
432	§ 205, 207/	Krádeže motorových vozidel jednostopých	905	190	181	25,0
433	§ 205/	Krádeže věcí z aut	30 899	2 484	2 148	7,5
434	§ 205/	Krádeže součástek motorových vozidel	10 761	891	1 184	12,4
435	§ 205, 207/	Krádeže jízdních kol	9 682	1 487	1 936	25,0
441	§ 205/	Krádeže domácího zvířectva	94	13	9	10,6
451	§ 205/	Krádeže prosté - v bytech a rodinných domech	3 877	1 756	-110	-2,8
461	§ 205/	Krádeže věcí v prostorách nádraží - mimo zásilek	130	34	-24	-15,6
462	§ 205/	Krádeže věcí během jízdy v DP - mimo zásilek	136	9	0	0,0
471	§ 205/	Krádeže v objektech se starožit. a uměl. předměty	24	7	-11	-31,4
480	§ 205/	Krádeže prosté v jiných objektech	23 299	10 867	582	2,6
490	§ 205/	Krádeže prosté ostatní	9 521	2 758	-638	-6,3
411-490		Krádeže prosté celkem:	125 573	24 500	6 206	5,2
511	§ 209/	Podvod	5 940	3 000	537	9,9
521	§ 206/	Zpronevěra	1 084	737	-10	-0,9
530	§ 207/	Neoprávněné užívání cizí věci	99	75	-3	-2,9
588	§ 219/	Zatajení věci	1 880	418	432	29,8
589	§ 228/	Poškozování cizí věci	12 305	1 621	409	3,4
590	§ 304/	Pytláctví a ostatní majetkové trestné činy	86	7	-20	-18,9
311-590		Majetkové činy celkem:	209 351	43 765	14 381	7,4
611	§ 358, 359/	Výtržnictví	3 476	2 748	133	4,0
612	§ 358/	Výtržnictví na sportovních a veřejných akcích	53	40	12	29,3
613	§ 228/2/	Sprejerství	3 490	609	465	15,4
614	§ 358/	Výtržnictví - útoky na záchranáře	1	1	0	0,0
631	§ 201, 202/	Ohrož. vých. mládeže a svádění k pohl. styku	890	742	-74	-7,7
632	§ 204/	Podávání alkoholických nápojů mládeži	99	70	-2	-2,0
633	§ 169/	Obchodování s dětmi	1	0	-2	-
634	§ 339, 340, 341, 343/	Nedovolené překročení státní hranice	131	106	-42	-24,3
635	§ 283/	Nedovol. výroba a držení psych. l. a jedů pro jiného	3 947	3 509	686	21,0
636	§ 287/	Šíření toxikomanie	93	62	68	272,0
637	§ 329/	Zneužití pravomoci úřední osoby	46	27	1	2,2
639	§ 180/	Neoprávněné nakládání s osobními údaji	29	6	9	45,0
640	§ 330/	Maření úkolů úřední osoby z nedbalosti	4	1	-3	-42,9

Vysvětlivka: TSK 351 "Krádeže vloupáním do škol" se vztahuje i na krádeže vloupáním do školských zařízení.

TSK	§ tr. zákoníku	Název	2 013		Změna	
			Zjištěno	Objas.	Zjištěno fakt.	v %
641	§ 284/	Nedovolená výroba a d. psych. látek a jedů pro sebe	689	525	256	59,1
642	§ 286/	Ned. vyr. a d. psych. l. a jedů - předmět k výrobě	163	134	43	35,8
643	§ 285/	Nedovol. pěstování rostlin obsah. omam. látku	225	168	32	16,6
644	§ 288/	Výroba a nakládání s látkami s hormon. účinkem	16	12	-2	-11,1
651	§ 228, 272, 273/	Požáry	880	122	-96	-9,8
652	§ 228, 272, 273/	Výbuchy	14	7	4	40,0
662	§ 662/	Nedovolené ozbrojování	463	362	-36	-7,2
663	§ 337/	Maření výkonu úředního rozhodnutí	14 596	14 177	1 660	12,8
664	§ 214, 215/	Překupnictví a přechovávači - podílíctví	1 008	907	65	6,9
690	§ 338, 342/	Ostatní kriminální trestné činy	2	1	-1	-33,3
611-690		Ostatní krim. činy celkem:	30 316	24 336	3 176	11,7
721	§ 366/	Nadržování	22	21	5	29,4
730	§ 145, 146, 228, 272, 274 aj./	Veškeré nehody ... - úmyslné	19	11	7	58,3
731	§ 143, 147, 148, 273, 274 aj./	Dopravní nehody silniční - z nedbalosti	6 251	4 780	-483	-7,2
732	§ 143, 147, 148, 273, 274 aj./	Dopravní nehody letecké - z nedbalosti	3	1	0	0,0
733	§ 143, 147, 148, 273, 274 aj./	Dopravní nehody vodní - z nedbalosti	0	0	-2	-100,0
741	§ 143, 147, 148, 273, 274 aj./	Železniční nehody - z nedbalosti	13	8	2	18,2
742	§ 143, 147, 148, 273, 274 aj./	Nehody kombinované - železniční - sil. - z nedbalosti	25	19	-2	-7,4
750	§ 143, 147, 148, 274, 360/	Ublížení na zdraví z nedbalosti - pracovní úrazy	118	70	-19	-13,9
751	§ 143, 147, 148, 274, 360/	Ublížení na zdraví z nedbalosti - ostatní	329	181	-35	-9,6
762	§ 222/	Poškození věřitele	12	7	-14	-53,8
763	§ 223/	Zvýhodňování věřitele	1	0	-1	-50,0
771	§ 274, 360/	Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství	9 877	9 459	216	2,2
772	§ 196/	Zanedbání povinné výživy	14 726	14 718	517	3,6
781	§ 290/	Získání kontroly nad v zdušným dopravním prostředkem, plavidlem a pevnou plošinou	0	0	0	-
782	§ 291/	Sdělení nepravdivé informace - ohrožení bezpečnosti vzdušného dopr. prostř.a civil. plavidla	1	0	1	-
783	§ 292/	Zavlečení vzduš. dopr. prostředku do ciziny	0	0	0	-
784	§ 302, 303/	Týrání zvířat	78	36	-4	-4,9
785	§ 357/	Šíření poplašné zprávy	203	127	-6	-2,9
786	§ 361/	Účast na organizované zločinecké skupině	5	4	-4	-44,4
787	§ 355/	Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny	37	29	4	12,1
788	§ 356/	Podněcování k nenávisti vůči skup. osob ...	13	5	8	160,0
789	§ 403, 404, 405/	Podpora a propagace hnutí směř. k potlač. práv ...	80	54	1	1,3
790	§ 149-151, 164-167, 181-184, 218, 220, 221, 272, 273 aj./	Ostatní trestná činnost	2 709	1 290	-103	-3,7
721-790		Zbývající kriminalita celkem	34 522	30 820	88	0,3
801	§ 248/	Trestné činy proti předpisům o nekalé soutěži	51	14	13	34,2
803	§ 251/	Neoprávněné podnikání	104	67	-2	-1,9
806	§ 253/	Poškození spotřebitele	5	1	-5	-50,0
807	§ 261/	Pašování a krácení cla	2	2	2	-
808	§ 1254/	Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění	332	255	28	9,2
809	§ 248/	Porušení předpisů o pravidlech hosp. soutěže	0	0	0	-
810	§ 225/	Poruš. povinností v insolvenčním řízení	64	34	-7	-9,9
811	§ 220, 221/	Porušování pov. při správě cizího majetku	231	85	-3	-1,3
812	§ 205/	Krádež	515	418	24	4,9
813	§ 207/	Neoprávněné užívání cizí věci	6	1	2	50,0
814	§ 228/	Poškození cizí věci	7	7	0	0,0
815	§ 209/	Podvody proti sociál. zabezpečení a nem. pojištění	435	387	27	6,6
816	§ 233/	Padělání a pozměňování peněz	1 618	108	-418	-20,5
817	§ 245, 246/	Padělání známek, kolků a nálepek	3	2	-5	-62,5
819	§ 240/	Krácení daně	1 114	707	198	21,6
820	§ 329/	Zneužití pravomoci úřední osoby	167	113	5	3,1
821	§ 331/	Úplatkářství - přijetí úplatku	90	66	27	42,9
822	§ 222/	Poškození věřitele	285	93	37	14,9
823	§ 348/	Padělání a pozměňování veřejné listiny	645	391	-92	-12,5
824	§ 349/	Nedovol. vyr. a držení státní pečeti a úřed. razítka	12	5	-7	-36,8
825	§ 156, 157/	Ohrožování zdraví závadnými potravinami ...	67	26	-11	-14,1

TSK	§ tr. zákoníku	Název	2 013		Změna	
			Zjištěno	Objas.	Zjištěno fakt.	v %
826	§ 259, 260/	Vystavení nepravdivého potvrzení	33	15	-9	-21,4
827	§ 207/	Neoprávněné užívání motorového vozidla	19	15	8	72,7
828	§ 182/	Porušování tajemství dopravovaných zpráv	45	25	2	4,7
829	§ 206/	Zpronevěra	2 531	1 779	-130	-4,9
830	§ 209/	Podvod	4 998	3 164	635	14,6
831	§ 256, 257, 258/	Pletichy při veřejné soutěži a dražbě	96	66	2	2,1
832	§ 262, 263, 264/	Poruš. předpisů o nakl. s kontrolov. zbožím a techn.	0	0	0	-
833	§ 128/	Zneužívání informací v obchodním styku	28	6	-17	-37,8
834	§ 252/	Neoprávněné provozování loterie ...	20	6	8	66,7
835	§ 244/	Porušování předpisů o nálepkách k označení zboží	86	74	-13	-13,1
836	§ 180/	Neoprávněné nakládání s osobními údaji	10	5	-5	-33,3
837	§ 235, 236, 237, 239/	Ostatní tr. činy proti měně	17	11	12	240,0
838	§ 234/	Neoprávněné držení platebního prostředku	8 272	1 700	428	5,5
839	§ 265, 266, 267/	Poruš. předpisů o zahr. obchodu s vojen. materiálem	1	0	-6	-85,7
840	§ 205, 206, 209	Krádeže železničních zásilek	30	1	-23	-43,4
841	§ 205, 206, 209	Krádeže poštovních zásilek	18	6	8	80,0
842	§ 205, 206, 209	Krádeže silničních zásilek	66	6	-29	-30,5
843	§ 205, 206, 209	Krádeže leteckých zásilek	2	0	1	100,0
844	§ 205, 206, 209	Krádeže lodních zásilek	0	0	0	-
845	§ 330/	Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti	9	8	-4	-30,8
846	§ 332/	Úplatkářství - podplacení	184	155	-37	-16,7
847	§ 333/	Úplatkářství - nepřímé úplatkářství	8	7	0	0,0
848	§ 223/	Zvýhodňování věřitele	52	24	-5	-8,8
849	§ 226/	Pletichy v insolvenčním řízení	0	0	0	-
850	§ 293, 294a, 295, 297, 298 aj./	Ohrožení nebo poškoz. živ. prostředí - úmyslné	53	37	21	65,6
851	§ 294, 294a, 295, 297, 298 aj./	Ohrož. nebo poškoz. živ. prostř. - nedbalostní	10	4	1	11,1
852	§ 224/	Způsobení úpadku	16	6	-6	-27,3
853	§ 249/	Neoprávněné vydání cenného papíru	2	1	-2	-50,0
854	§ 250/	Manipulace s kurzem investičních nástrojů	0	0	-	-
855	§ 281, 282/	Nedovol. výr. a drž. radioaktiv. a jader. materiálu	1	1	1	-
860	§ 214, 215/	Podílnictví	56	45	2	3,7
861	§ 268/	Poruš. práv k ochranné známce, obchod. jménu ...	611	567	184	43,1
862	§ 269/	Porušování průmyslových práv	10	3	0	0,0
863	§ 270, 271/	Porušování autorského práva, práv k databázi ...	338	201	-121	-26,4
864	§ 216, 217/	Zastření původu věci, tzv. praní špin. peněz	435	154	40	10,1
865	§ 230, 231, 232/	Poškozování a zneuž. záznamu na nosiči informací	301	76	123	69,1
866	§ 213/	Provozování nepoctivých her a sázek	0	0	-2	-100,0
870	§ 273, 274, 277, 294, 294a aj./	Havárie a provoz. poruchy ... - z nedbalosti	24	8	4	20,0
871	§ 228, 272, 274, 276, 278 aj./	Havárie a provoz. poruchy ... - úmyslné	101	18	50	98,0
880	§ 210/	Pojistný podvod	375	242	-1	-0,3
881	§ 211/	Úvěrový podvod	4 936	4 144	1 811	58,0
882	§ 212/	Dotační podvod	91	71	11	13,8
885	§ 243/	Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení	1	1	1	-
886	§ 241/	Neodvedení daně, pojistného na sociál. zabezpečení ...	583	315	-24	-4,0
890	§ 181, 183, 218, 227, 229 aj./	Ostatní hospodářské trestné činy	154	108	12	8,5
801-890		Hospodářské činy celkem:	30 376	15 857	2 743	9,9
901	§ 369-398, 417/	Vojenské trestné činy	3	3	-6	-66,7
902	§ 309-312, 314-322 aj./	Trestné činy proti ústavnímu zřízení	0	0	-3	-100,0
903	§ 406, 407, 409, 416/	Trestné činy válečné a proti míru	0	0	-	-
101-690		Obecná kriminalita celkem:	260 465	82 502	18 016	7,4
101-903		CELKOVÁ KRIMINALITA:	325 366	129 182	20 838	6,8

Vysvětlivky:

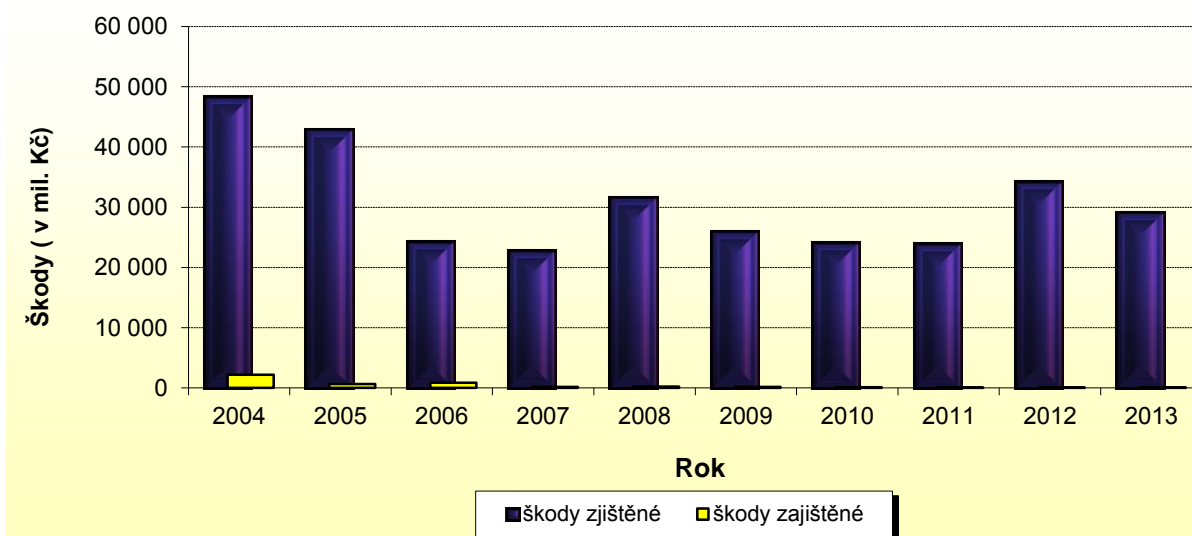
TSK - **takticko-statistická klasifikace** Evidenčně statistického systému kriminality PČR.

Kódy TSK, u nichž byla od 1. 1. 2013 provedena změna ve skladbě paragrafů tr. zákoníku, jsou odlišeny kurzívou.

Vývoj zjištěných a zajištěných škod (v mil. Kč) celkové kriminality v ČR v letech 2004 až 2013

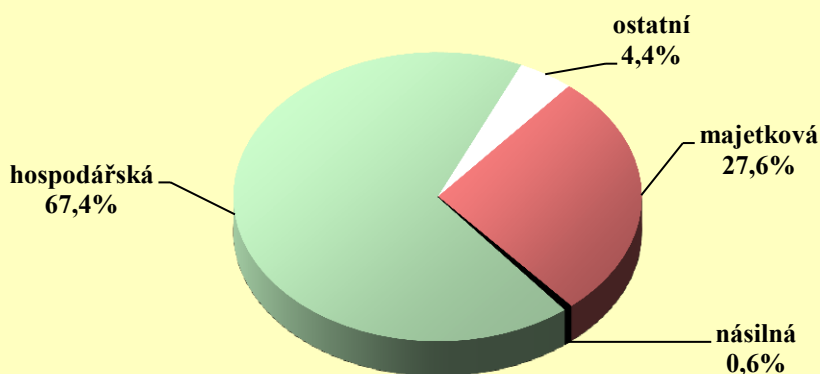
Rok	škody zjištěné	zajištěné	tj. %
2004	48 456	2 179	4,50
2005	42 985	640	1,49
2006	24 262	835	3,44
2007	22 782	162	0,71
2008	31 626	244	0,77
2009	26 013	154	0,59
2010	24 104	100	0,42
2011	23 951	67	0,28
2012	34 215	61	0,18
2013	29 054	64	0,22

Zjištěné a zajištěné škody celkové kriminality v letech 2004 - 2013

Poznámka: Vývoj inflace není brán v úvahu.

Podíl jednotlivých druhů kriminality na zjištěných škodách v ČR v roce 2013

Přestupky evidované Policií ČR v letech 2009 až 2013 podle jednotlivých služeb

Služba Policie ČR	Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Služba pořádkové policie						
celkem		755 896	749 333	790 379	739 290	748 476
z toho na úseku:						
- bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (§ 22)		422 145	401 895	433 826	409 441	411 956
- proti majetku (§ 50)		182 374	186 315	190 526	175 112	181 956
- veřejného pořádku (§ 47-49)		105 207	110 983	119 294	113 611	112 780
- alkoholismu a toxikomanie (§ 30)		20 162	20 314	21 163	17 068	19 501
Služba dopravní policie						
- přestupky spáchané řidiči motor. vozidel		579 410	602 356	637 224	570 674	531 782
- přestupky spách. ostat. účastníky silnič. provozu		13 950	17 233	20 114	21 152	19 747
Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál						
- na úseku zbraní a bezpečnostního materiálu		2 410	2 344	2 730	3 297	2 909
Služba cizinecké policie						
- dle zák. č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na úz. ČR		48 434	39 696	24 444	29 014	27 438
- dle zák. 200/1999 Sb. o přestupcích		72 793	63 685			
Přestupky celkem		1 472 893	1 474 647	1 474 891	1 363 427	1 330 352

Obecní policie - výsledky činnosti v České republice v roce 2012 a 2013

	2012	2013*
Počet obecních policií celorepublikově	352	362
Počet obecních policií, které poskytly informace	352	362
Počet zaměstnanců OP/MP celkem	9 538	9 516
Počet strážníků z MP, které poskytly informace	8 580	8 482
Počet strážníků/čekatelů se středním vzděláním bez maturity	1 048	853
Počet strážníků/čekatelů se středním vzděláním s maturitou	6 489	6 503
Počet strážníků/čekatelů s vysokoškolským vzděláním	961	1 051
Celkový počet přestupků projednaných v blokovém řízení	875 412	784 729
z toho přestupků proti BESIP (vyjma překročení nejvyšší dovolené rychlosti)	601 840	549 808
z toho přestupků spáchaných překročením nejvyšší dovolené rychlosti	115 644	95 701
z toho přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi	11 570	8 924
z toho přestupků proti veřejnému pořádku	85 003	75 539
z toho přestupků proti občanskému soužití	2 473	3 231
z toho přestupků proti majetku	26 488	26 391
Celkový počet podezření ze spáchání přestupků oznámených přísl. orgánům	844 284	648 530
z toho přestupků proti BESIP (vyjma překročení nejvyšší dovolené rychlosti)	384 395	329 945
z toho přestupků spáchaných překročením nejvyšší dovolené rychlosti	407 072	265 474
z toho přestupků proti veřejnému pořádku	23 591	24 365
z toho přestupků proti majetku	15 750	16 493
Celkem řešeno přestupků	1 719 696	1 433 259
Celková výše pokut uložených v blokovém řízení (v Kč)	317 434 967	267 051 956
Finanční náklady na činnost policie za kalendářní rok	5 011 345 417	4 984 392 015
Počet důvodných podezření o spáchání trestného činu oznámených PČR	14 274	15 848
Počet fyzických útoků na strážníky	502	341
Počet případů použití služební zbraně	17	17
Počet uzavřených veřejnoprávních smluv podle § 3a z. o obecní policii	404	481
Počet rozhodnutí o odstranění vozidla	54 248	45 935
Počet osob převezených do záchytné stanice	9 191	10 993
Počet předvedených hledaných a pohřešovaných osob	4 073	3 532
Počet nalezených odcizených vozidel	469	469
Odchyceno zvířat	30 377	31 344
Počet úřadoven OP/MP s nepřetržitým provozem	159	163

* Údaje poskytnuté k 20.3.2014

Pachatelé trestné činnosti

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob v ČR celkem

Rok	celkem	muži	ženy	recidivisté	děti	mladiství	cizinci
2004	121 531	106 460	15 071	54 880	3 734	6 197	7 215
2005	121 511	104 274	17 237	55 856	3 341	5 654	6 994
2006	122 753	106 045	16 708	56 661	3 027	5 808	7 284
2007	127 718	111 312	16 406	56 773	2 635	6 322	8 179
2008	122 053	106 816	15 237	53 321	2 723	6 014	8 572
2009	123 235	107 277	15 958	56 594	2 094	5 339	8 362
2010	112 477	97 673	14 804	53 405	1 606	4 010	7 377
2011	114 975	99 715	15 260	55 717	1 568	4 038	7 473
2012	113 026	97 547	15 479	56 489	1 371	3 486	7 513
2013	117 682	100 944	16 738	61 934	1 251	2 939	7 470

Vývoj podílu (v %) jednotlivých kategorií pachatelů celkové kriminality na celkovém počtu pachatelů v ČR celkem

Rok	muži	ženy	recidivisté	děti		mladiství	cizinci
				do 15 let	15-18 let		
2004	87,6	12,4	45,2	3,1	5,1	5,9	
2005	85,8	14,2	46,0	2,7	4,7	5,8	
2006	86,4	13,6	46,2	2,5	4,7	5,9	
2007	87,2	12,8	44,5	2,1	4,9	6,4	
2008	87,5	12,5	43,7	2,2	4,9	7,0	
2009	87,1	12,9	45,9	1,7	4,3	6,8	
2010	86,8	13,2	47,5	1,4	3,6	6,6	
2011	86,7	13,3	48,5	1,4	3,5	6,5	
2012	86,3	13,7	50,0	1,2	3,1	6,6	
2013	85,8	14,2	52,6	1,1	2,5	6,3	

Zdroj: PČR

Vývoj počtu obžalovaných a odsouzených osob v ČR v letech 2004 - 2013

Rok	obžalováno	návrh na potrestání	odsouzeno	Rok	obžalováno	návrh na potrestání	odsouzeno
2004	75 861	18 569	68 443	2009	49 459	53 208	73 787
2005	75 223	20 544	67 561	2010	42 933	49 874	70 651
2006	70 477	27 403	69 445	2011	43 209	51 410	70 160
2007	67 186	34 055	75 728	2012	37 984	57 205	71 471
2008	63 079	35 367	75 761	2013	34 275	63 759	77 976

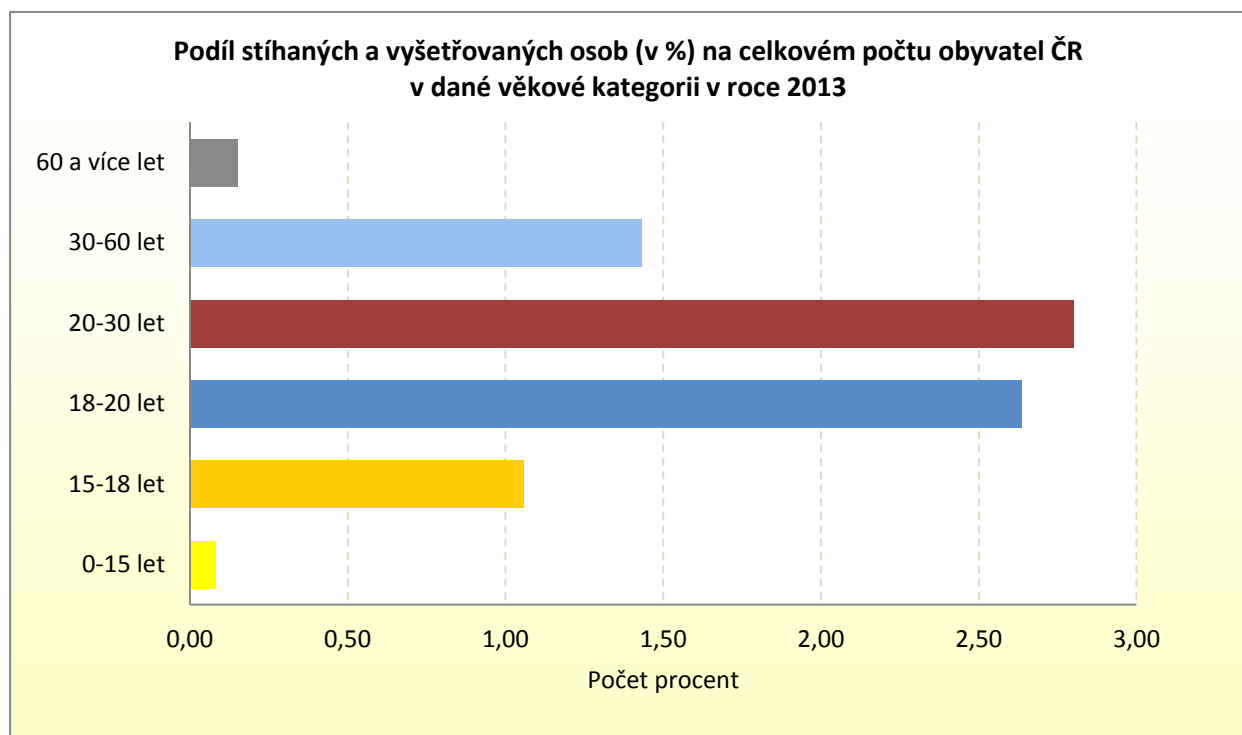
Poznámka: Vývoj počtu obžalovaných osob odpovídá zvýšenému podílu zkráceného přípravného řízení na přípravném řízení.

Údaje do roku 2011 jsou čerpány ze Statistických ročenek MSp. Údaje roku 2012-2013 jsou čerpány ze statistických sestav odboru dohledu MSp.

Zdroj: MS

Vývoj podílu stíhaných a vyšetřovaných osob na celkovém počtu obyvatel dle stanovených věkových kategorií v ČR v letech 2011 až 2013

	věk					
	do 15	15-18	18-20	20-30	30-60	60 a více
Rok 2011						
Počet	1 568	4 038	6 723	36 200	63 350	3 096
Tj. % z pachatelů celkem	1,36	3,51	5,85	31,49	55,10	2,69
Tj. % z počtu obyvatel příslušné věkové kategorie celkem	0,10	1,23	2,64	2,52	1,37	0,13
Počet obyvatel k 1.1.2011	1 518 142	327 548	255 102	1 438 505	4 613 777	2 379 696
Rok 2012						
Počet	1 371	3 486	6 696	35 378	62 646	3 449
Tj. % z pachatelů celkem	1,21	3,08	5,92	31,30	55,43	3,05
Tj. % z počtu obyvatel příslušné věkové kategorie celkem	0,09	1,18	2,73	2,54	1,37	0,14
Počet obyvatel k 1.1.2012	1 541 241	295 435	245 670	1 392 662	4 585 261	2 445 176
Rok 2013						
Počet	1 251	2 939	6 090	38 361	65 346	3 695
Tj. % z pachatelů celkem	1,06	2,50	5,17	32,60	55,53	3,14
Tj. % z počtu obyvatel příslušné věkové kategorie celkem	0,08	1,05	2,63	2,80	1,43	0,15
Počet obyvatel k 1.1.2013	1 560 296	278 934	231 331	1 371 579	4 571 220	2 502 765

Trestná činnost recidivistů

Trestná činnost rec. v roce 2013

Objasněno: 83 894

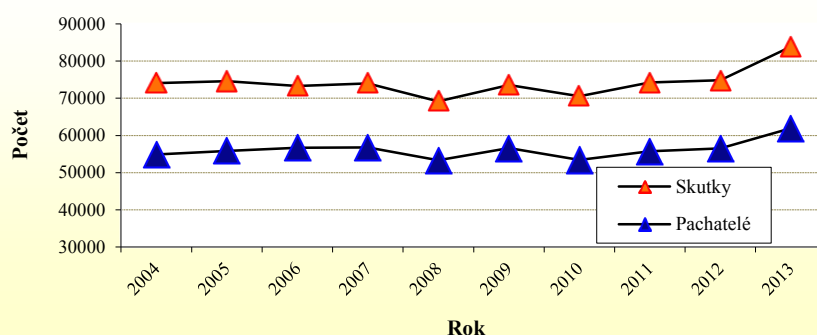
Tj. % z objas. celkem: 59 %

recidivisté celkem: 61 934

muži: 56 109, tj. 90,6 %

ženy: 5 825, tj. 9,4 %

Vývoj trestné činnosti recidivistů
v ČR v letech 2004 až 2013

Vývoj počtu trestných činů spáchaných recidivisty v ČR

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vraždy celkem:	61	78	74	90	69	105	77
Loupeže	975	1 174	1 255	1 170	1 141	1 025	1 086
Úmyslné ublížení na zdraví	1 783	1 573	1 540	1 564	1 702	1 901	2 001
Nebezpečné vyhrožování	772	661	679	914	1 044	985	1 093
Násilné činy :	5 922	5 575	5 786	6 364	6 970	6 836	7 366
Mravnostní činy :	457	416	439	478	502	513	557
Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	988	1 055	1 090	1 375	1 107	1 100	1 198
Krádeže vloupáním :	8 223	7 834	8 948	10 362	10 769	10 156	12 398
Krádeže mot. voz. dvoustopých	1 862	1 782	1 550	1 285	1 411	1 337	1 500
Krádeže věcí z automobilů	3 336	2 956	3 007	3 098	2 457	2 187	2 655
Krádeže prosté :	18 786	17 902	18 171	16 988	18 312	20 092	21 291
Majetkové činy :	29 884	28 294	30 089	30 342	32 210	33 642	37 448
Výtržnictví	1 106	1 058	1 130	1 192	1 482	1 480	1 613
Ned.vyr. a d.psych.l. a jedů	1 318	1 401	1 435	1 410	1 891	1 935	2 482
Zanedbání povinné výživy	6 320	5 852	6 726	8 496	9 140	8 908	9 451
Zpronevěra	932	940	943	785	736	763	697
Podvod	1 504	1 281	1 453	1 326	1 200	1 224	1 618
Por. autorského práva	45	28	31	244	45	31	48
Hospodářské činy celkem:	9 346	7 140	6 616	6 300	5 631	5 349	7 178
CELKOVÁ KRIMINALITA:	74 010	69 214	73 561	70 581	74 212	74 815	83 894

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob-recidivistů v ČR

a jejich podílu na stíhaných osobách celkem dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2011	tj.%	2012	tj.%	2013	tj.%
Vraždy celkem:	70	42,2	117	57,9	80	42,8
Úmyslné ublížení na zdraví	1 572	36,4	1 803	38,6	1 867	41,3
Násilné činy :	5 679	42,2	5 699	43,4	6 105	46,5
Mravnostní činy :	371	30,3	353	27,6	399	29,9
Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	459	57,1	424	60,7	476	68,7
Krádeže vloupáním :	6 018	59,8	5 935	61,7	6 864	67,3
Krádeže věcí z automobilů	1 083	73,5	974	74,4	1 144	81,0
Krádeže prosté :	12 877	65,4	14 302	69,4	14 779	71,6
Majetkové činy :	21 089	60,5	22 509	63,3	24 178	66,5
Podvod	879	33,9	879	33,7	1 076	35,4
Hospodářské činy celkem:	4 065	30,5	4 095	31,0	5 134	33,7
CELKOVÁ KRIMINALITA:	55 717	48,5	56 489	50,0	61 934	52,6

Trestná činnost páchaná cizími státními příslušníky

Trestná činnost cizinců v roce 2013

Objasněno: 9 595

Tj. % z objas. celkem: 6,8 %

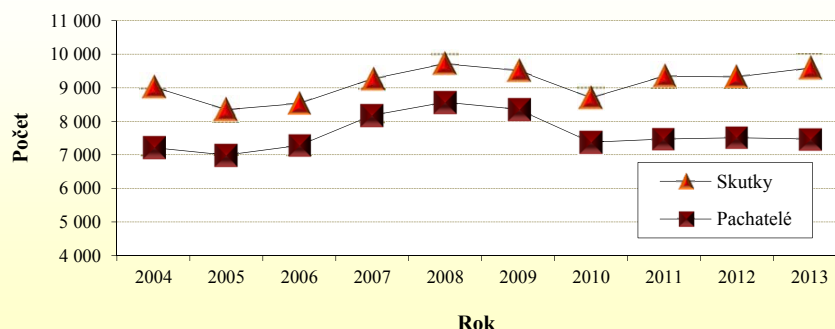
Stíháno a vyšetřováno osob

celkem: 7 470

muži: 6 641, tj. 88,9 %

ženy: 829, tj. 11,1 %

Vývoj trestné činnosti cizinců
v ČR v letech 2004 až 2013

Vývoj počtu trestných činů spáchaných cizinci v ČR

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vraždy celkem:	35	34	30	20	21	23	20
Loupeže	286	209	255	197	205	178	167
Úmyslné ublížení na zdraví	308	289	236	234	339	302	289
Násilné činy:	1 043	915	924	954	1 156	1 035	998
Mravnostní činy:	105	119	87	171	208	122	102
Krádeže vloupáním:	626	572	574	686	759	664	855
Krádeže prosté:	1 330	1 444	1 312	1 292	1 333	1 598	1 438
Krádeže kapesní	132	165	142	115	95	175	116
Majetkové činy:	2 297	2 338	2 277	2 410	2 441	2 671	2 747
Maření výkonu úředního rozhodnutí	1 204	1 213	1 134	1 039	1 148	1 132	1 213
Hospodářské činy celkem:	1 250	1 161	1 229	1 502	1 694	1 562	1 652
CELKOVÁ KRIMINALITA:	9 262	9 720	9 512	8 701	9 346	9 325	9 595

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných osob-cizinců v ČR

a jejich podílu na stíhaných osobách celkem dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2011	tj. %	2012	tj. %	2013	tj. %
Vraždy celkem:	23	13,9	28	13,9	22	11,8
Loupeže	178	8,5	168	8,9	179	9,2
Úmyslné ublížení na zdraví	335	7,8	289	6,2	295	6,5
Násilné činy :	993	7,4	899	6,8	893	6,8
Mravnostní činy :	101	8,3	109	8,5	89	6,7
Krádeže vloupáním :	418	4,2	401	4,2	412	4,0
Krádeže kapesní	82	11,6	126	17,9	131	14,5
Krádeže prosté :	962	4,9	1 182	5,7	1 128	5,5
Majetkové činy :	1 654	4,7	1 904	5,4	1 889	5,2
Maření výkonu úředního rozhodnutí	1 012	8,8	978	9,3	1 054	8,9
Hospodářské činy celkem:	1 112	8,3	988	7,5	1 011	6,6
CELKOVÁ KRIMINALITA:	7 473	6,5	7 513	6,6	7 470	6,3

Policií ČR evidovaná trestná činnost dětí mladších 15 let

Evidovaná trestná činnost

děti mladších 15 let v roce 2013

Objasněno: 1 286

Tj. % z objas. celkem: 0,9

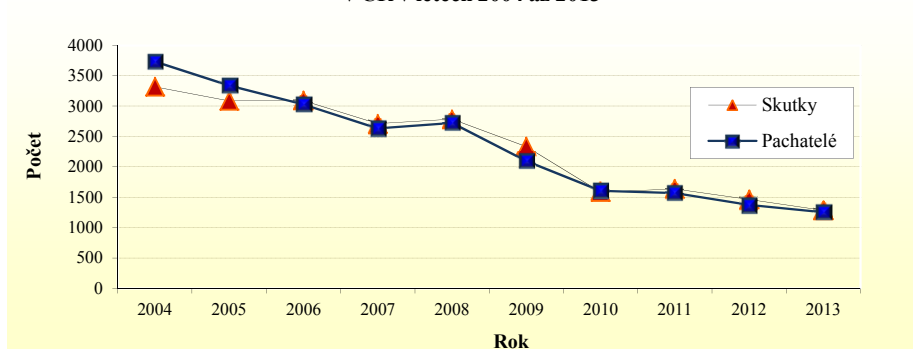
Stíháno a vyšetřováno osob

celkem: 1 251

pohl. mužské: 1 020, tj. 18,5 %

pohl. ženské: 231, tj. 11,5 %

Vývoj Policií ČR evidované tr. činnosti dětí mladších 15 let v ČR v letech 2004 až 2013

Vývoj počtu Policií ČR evidovaných činů jinak trestných spáchaných dětmi mladšími 15 let v ČR

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vraždy celkem:	2	3	0	2	2	2	3
Loupeže	190	260	225	128	128	136	90
Úmyslné ublížení na zdraví	135	108	87	96	88	100	83
Vydírání	86	71	82	66	68	72	55
Násilné činy	498	499	455	349	331	366	274
Mravnostní činy	86	93	100	97	84	122	101
Krádeže vloupáním do bytů	53	48	54	22	21	28	23
Krádeže vloupáním	526	549	442	319	335	229	217
Krádeže věcí z automobilů	86	134	81	31	15	11	15
Krádeže jízdních kol	21	12	21	14	10	20	16
Krádeže prosté	800	733	602	334	421	337	299
Majetkové činy	1457	1409	1145	748	848	649	590
Výtržnictví	113	73	49	57	70	55	90
Ned.výr. a d.psych.l. a jedů	58	89	94	54	77	49	63
Šíření toxikománie	7	9	2	4	4	5	5
CELKOVÁ KRIMINALITA:	2710	2783	2333	1584	1636	1463	1286

Vývoj počtu vyšetřovaných osob-děti mladších 15 let v ČR

a jejich podílu na vyšetřovaných a stíhaných osobách celkem dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2011	tj. %	2012	tj. %	2013	tj. %
Vraždy celkem:	0	0,0	2	1,0	3	1,6
Úmyslné ublížení na zdraví	88	2,0	99	2,1	83	1,8
Násilné činy :	348	2,6	360	2,7	274	2,1
Mravnostní činy :	78	6,4	90	7,0	101	7,6
Krádeže vloupáním do bytů	22	2,8	27	3,5	23	3,0
Krádeže vloupáním :	355	3,5	240	2,5	217	2,1
Krádeže věcí z automobilů	21	1,4	12	0,9	15	1,1
Krádeže prosté :	328	1,7	253	1,2	299	1,4
Majetkové činy :	828	2,4	612	1,7	590	1,6
Výtržnictví	77	2,3	66	2,1	90	2,8
Nedovol. výr. a držení psych. l. a jedů	57	2,2	37	1,4	63	1,9
CELKOVÁ KRIMINALITA:	1 568	1,4	1 371	1,2	1 251	1,1

Trestná činnost mladistvých (věk od 15 do 18 let)

Trestná činnost mladistvých v roce 2013

Zjištěno: 3 845

Tj. % z objas. celkem: 2,7

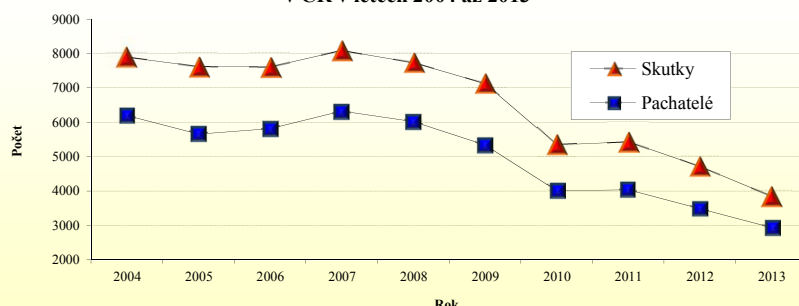
Sstíháno a vyšetřováno osob

celkem: 2 939

muži: 2 625, tj. 89,3 %

ženy: 314, tj. 10,7 %

Vývoj trestné činnosti mladistvých
v ČR v letech 2004 až 2013

Vývoj počtu Policií ČR evidovaných trestných činů (provinění) spáchaných mladistvými v ČR

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vraždy celkem:	10	6	5	4	6	2	7
Loupeže	460	454	431	311	292	289	212
Úmyslné ublížení na zdraví	356	285	298	298	246	291	239
Vydírání	116	79	98	72	112	85	85
Násilné činy :	1 082	958	969	810	819	829	677
Mravnostní činy :	184	155	174	166	185	198	216
Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	159	159	148	125	139	118	87
Krádeže vloupáním :	1 472	1 426	1 412	1 277	1 358	1 105	897
Krádeže mot. voz. dvoustopých	414	428	368	247	269	190	153
Krádeže věcí z automobilů	235	267	220	206	146	101	61
Krádeže prosté :	2 238	2 163	1 847	1 537	1 520	1 334	1 002
Majetkové činy :	3 966	3 844	3 472	3 033	3 083	2 605	2 052
Výtržnictví	211	152	150	156	162	146	138
Ned.vyr. a d.psych.l. a jedů	128	164	146	118	187	123	144
Šíření toxikomanie	11	10	4	1	4	3	3
CELKOVÁ KRIMINALITA:	8 079	7 728	7 123	5 339	5 427	4 713	3 845

Vývoj počtu stíhaných a vyšetřovaných mladistvých v ČR

a jejich podílu na stíhaných a vyšetřovaných osobách celkem dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2011	tj. %	2012	tj. %	2013	tj. %
Vraždy celkem:	5	3,0	2	1,0	8	4,3
Loupeže	247	11,8	251	13,2	212	10,9
Úmyslné ublížení na zdraví	254	5,9	309	6,6	235	5,2
Násilné činy :	722	5,4	727	5,5	591	4,5
Mravnostní činy :	175	14,3	193	15,1	210	15,7
Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	95	11,8	45	6,4	37	5,3
Krádeže vloupáním :	927	9,2	806	8,4	617	6,1
Krádeže věcí z automobilů	64	4,3	45	3,4	35	2,5
Krádeže prosté :	1 083	5,5	841	4,1	689	3,3
Majetkové činy :	2 208	6,3	1 804	5,1	1 453	4,0
Výtržnictví	165	5,0	125	3,9	131	4,1
Ned.vyr. a d.psych.l. a jedů	134	5,1	103	3,9	133	4,0
CELKOVÁ KRIMINALITA:	4 038	3,5	3 486	3,1	2 939	2,5

Oběti trestné činnosti

Vývoj počtu evidovaných obětí trestné činnosti v ČR v letech 2006 - 2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Muži	23 697	24 245	22 614	21 822	19 413	20 363	19 766	20 648
Ženy	20 785	21 309	21 138	21 494	19 811	20 617	20 871	20 373
Muži a ženy	44 482	45 554	43 752	43 316	39 224	40 980	40 637	41 021
Skupiny (počet skupin)	2 164	2 026	2 050	2 114	2 119	2 375	2 274	2 303
Skupiny (počet osob ve skupinách)	5 458	5 013	5 182	5 263	5 295	5 884	5 641	6 143
Celkem osob	49 940	50 567	48 934	48 579	44 519	46 864	46 278	47 164

Oběti vybraných druhů trestné činnosti v ČR v letech 2011 až 2013

Druh kriminality	2011		2012		2013		změna	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Vraždy loupežné	8	3	8	10	1	7	-7	-3
Vraždy sexuální		3	0	1		1	0	0
Vraždy motiv. osob. vztahy	53	47	54	40	46	51	-8	11
Vraždy na objednávku	3	1	1	0	1	3	0	3
Vraždy novorozence matkou		1	0	1		1	0	0
Vraždy ostatní	29	12	42	14	43	11	1	-3
Vraždy celkem:	93	67	105	66	91	74	-14	8
Zabití	0	0	1	0	0	0	-1	0
Usmrcení z nedbalosti	50	25	43	19	48	25	-	-
Opuštění dítěte	5	7	5	6	9	7	4	1
Únos	2	4	1	6	6	3	5	-3
Loupeže	1 812	1 767	1 512	1 575	1 442	1 358	-70	-217
Loupeže na finanč. institut.	11	92	11	108	5	72	-6	-36
Násilí na veř. čin. mimo pol.	53	29	50	17	49	22	-1	5
Násilí na veř. čin. - policist.	380	25	328	21	356	15	28	-6
Násilí na veř. čin. - obec. pol.	117	5	114	5	118	6	4	1
Úmyslné ublížení na zdraví	3 720	1 109	3 620	1 195	3 783	1 157	163	-38
Braní rukojmí	1	1	0	0	0	2	0	2
Nebezpečné vyhrožování	765	1 181	685	1 128	749	1 132	64	4
Nebezpečné pronásledování	41	447	50	393	45	433	-	-
Vydírání	853	502	824	486	806	486	-18	0
Omez. a zbav. osobní svobody	55	208	36	212	48	194	12	-18
Týrání svěřené osoby	60	63	68	51	63	63	-5	12
Týrání osoby žijící ve spol. obydlí	25	554	27	519	10	511	-17	-8
Útisk	18	10	16	15	13	10	-3	-5
Ostatní násilné trestné činy		2	3	6	7	2	4	-4
Násilné činy celkem:	8 074	6 109	7 504	5 835	7 656	5 580	152	-255
Znásilnění	40	632	46	612	21	561	-25	-51
Pohlavní zneuž. v závislosti	8	70	16	67	13	68	-3	1
Pohlavní zneužívání ostatní	96	548	78	500	92	584	14	84
Komerč. forma sex. zneuž. ostat.	0	3	5	3	1		-4	-3
Kuplířství (§ 204)	0	26	0	26	2	21	2	-5
Obchodování s lidmi	0	11	3	11	1	5	-2	-6
Mravnostní činy celkem:	161	1 420	182	1 290	146	1 292	-36	2
Krádeže kapesní	6 946	7 495	6 986	8 337	7 511	8 363	525	26
Krádeže jiné na osobách	4 499	5 085	4 328	4 934	4 684	4 699	356	-235

Oběti trestné činnosti v ČR dle věku a druhu kriminality v roce 2012 a 2013

se specifickým důrazem na mládež

TSK	Druh kriminality	Věk oběti	2012		2013	
			muži	ženy	muži	ženy
	Celkem		19 766	20 871	20 648	20 373
		nezjištěn	100	48	97	39
		do 15 let	834	1 170	754	1 221
		15-18 let	946	933	887	907
		19-30 let	7 456	6 855	7 962	7 079
		31-40 let	3 757	3 509	4 011	3 270
		41-60 let	4 444	4 755	4 604	4 553
		61 a více let	2 229	3 601	2 333	3 304
101-106	Vraždy		105	66	91	74
		nezjištěn	3	2	-	1
		do 15 let	5	2	5	6
		15-18 let	-	-	4	1
		19-30 let	24	10	18	15
		31-40 let	23	10	33	18
		41-60 let	35	25	23	18
		61 a více let	15	17	8	15
131	Loupež		1 512	1 575	1 442	1 358
		nezjištěn	6	3	2	3
		do 15 let	134	55	100	29
		15-18 let	152	34	109	36
		19-30 let	505	386	541	368
		31-40 let	207	278	208	220
		41-60 let	360	478	339	396
		61 a více let	148	341	143	306
151	Úmyslné ublížení na zdraví		3 620	1 195	3 783	1 157
		nezjištěn	2	-	2	-
		do 15 let	113	31	113	33
		15-18 let	183	27	187	40
		19-30 let	1 538	353	1 483	377
		31-40 let	810	327	874	310
		41-60 let	792	366	936	314
		61 a více let	182	91	188	83
173	Nebezpečné vyhrožování		685	1 128	749	1 132
		nezjištěn	3	-	1	1
		do 15 let	15	10	12	9
		15-18 let	18	21	17	19
		19-30 let	187	284	219	313
		31-40 let	171	341	183	331
		41-60 let	239	373	243	371
		61 a více let	52	99	74	89

TSK	Druh kriminality	Věk oběti	2012		2013	
			muži	ženy	muži	ženy
181	Vydirání		824	486	806	486
		nezjištěn	8	-	5	-
		do 15 let	69	35	60	27
		15-18 let	55	27	62	14
		19-30 let	292	154	302	184
		31-40 let	177	123	183	109
		41-60 let	178	121	162	131
		61 a více let	45	26	32	21
185	Týrání svěřené osoby		68	51	63	63
		nezjištěn	-	-	-	-
		do 15 let	60	35	59	42
		15-18 let	4	8	2	10
		19-30 let	1	2	1	5
		31-40 let	1	1	-	1
		41-60 let	-	2	1	2
		61 a více let	2	3	-	3
186	Týrání osoby žijící ve společném obydlí		27	519	10	511
		nezjištěn	-	1	-	-
		do 15 let	3	3	2	6
		15-18 let	2	5	-	4
		19-30 let	4	123	-	136
		31-40 let	-	187	-	173
		41-60 let	6	137	3	134
		61 a více let	12	63	5	58
201	Znásilnění		46	612	21	561
		nezjištěn	-	-	2	2
		do 15 let	25	104	6	103
		15-18 let	3	63	8	59
		19-30 let	15	217	3	217
		31-40 let	-	136	2	105
		41-60 let	3	89	2	70
		61 a více let	-	3	-	5
212	Pohlavní zneužívání ostatní		78	500	92	584
		nezjištěn	1	-	-	-
		do 15 let	68	484	87	566
		15-18 let	8	14	4	16
		19-30 let	1	-	1	2
		31-40 let	-	2	-	-
		41-60 let	-	-	-	-
		61 a více let	-	-	-	-
411	Krádeže kapesní		6 986	8 337	7 511	8 363
		nezjištěn	7	14	20	18
		do 15 let	57	54	45	73
		15-18 let	287	463	292	437
		19-30 let	2 703	3 336	2 967	3 542
		31-40 let	1 197	1 173	1 339	1 105
		41-60 let	1 594	1 848	1 620	1 845
		61 a více let	1 141	1 449	1 228	1 343

Majetková kriminalita v ČR

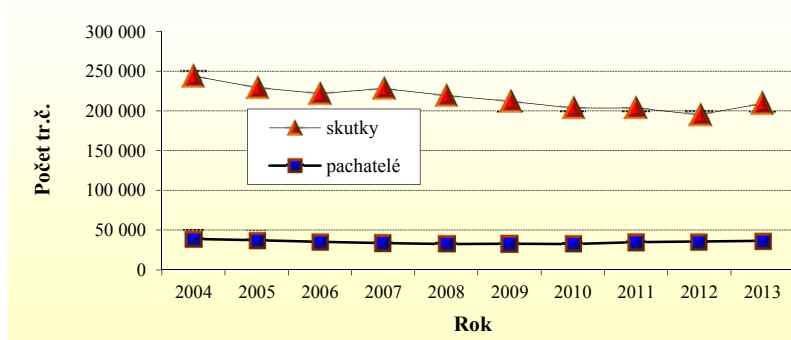
Majetková kriminalita v roce 2013

Zjištěno: 209 351

Objasněno: 43 765

Tj. %: 20,9

Vývoj majetkové trestné činnosti
v ČR v letech 2004 až 2013

Vývoj majetkové trestné činnosti v ČR dle jednotlivých druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Krádeže vloupáním do obchodů	3 404	3 982	4 336	3 625	3 567	3 519	4 091
Kr. vl. do restaurací a hostinců	2 310	2 582	2 840	2 640	2 411	2 307	2 389
Kr. vl. do jídelen, záv. kuchyní, strav.zař.	124	104	85	63	64	60	67
Krádeže vloupáním do bytů	4 322	4 477	4 826	4 717	4 311	4 239	4 446
Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	5 377	5 068	4 975	5 118	4 846	4 634	4 841
Kr. vl. do rodinných domků	4 841	4 634	4 790	5 374	5 257	5 479	6 671
Krádeže vloupáním celkem:	54 925	53 381	54 848	58 758	59 672	55 554	62 384
Krádeže kapesní	19 153	18 188	18 641	15 223	14 514	15 430	15 957
Krádeže mot. voz. dvoustopých	19 501	18 011	13 954	12 349	11 647	10 403	10 736
Krádeže věcí z automobilů	51 516	49 430	46 613	39 455	33 230	28 751	30 899
Krádeže jízdních kol	5 395	5 256	6 403	6 535	7 396	7 746	9 682
Krádeže prosté celkem:	154 207	147 292	138 369	126 311	124 274	119 367	125 573
Podvod	5 057	4 745	4 938	4 962	4 910	5 403	5 940
Zpronevěra	1 359	1 273	1 057	941	1 071	1 094	1 084
Majetkové činy celkem:	228 266	219 347	212 168	203 717	203 675	194 970	209 351

Vývoj počtu pachatelů majetkové tr. činnosti v ČR dle jednotlivých druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Krádeže vloupáním do obchodů	656	641	915	763	747	668	775
Kr. vl. do restaurací a hostinců	429	440	542	546	464	442	450
Kr. vl. do jídelen, záv. kuchyní, strav.zař.	24	21	25	20	13	18	7
Krádeže vloupáním do bytů	747	705	777	759	774	767	761
Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	789	770	817	784	804	699	693
Kr. vl. do rodinných domků	863	803	935	927	964	1 020	1 102
Krádeže vloupáním celkem:	8 374	8 042	8 450	9 114	10 061	9 616	10 197
Krádeže kapesní	939	900	961	734	707	705	903
Krádeže mot. voz. dvoustopých	2 181	1 973	1 811	1 616	1 631	1 474	1 427
Krádeže věcí z automobilů	1 908	1 872	1 878	1 789	1 473	1 309	1 413
Krádeže jízdních kol	401	361	486	478	554	666	778
Krádeže prosté celkem:	20 574	19 795	19 361	18 468	19 677	20 597	20 642
Podvod	1 920	1 837	2 108	2 206	2 117	2 316	2 420
Zpronevěra	828	819	826	720	759	815	786
Majetkové činy celkem:	33 826	32 588	32 987	32 651	34 842	35 545	36 384

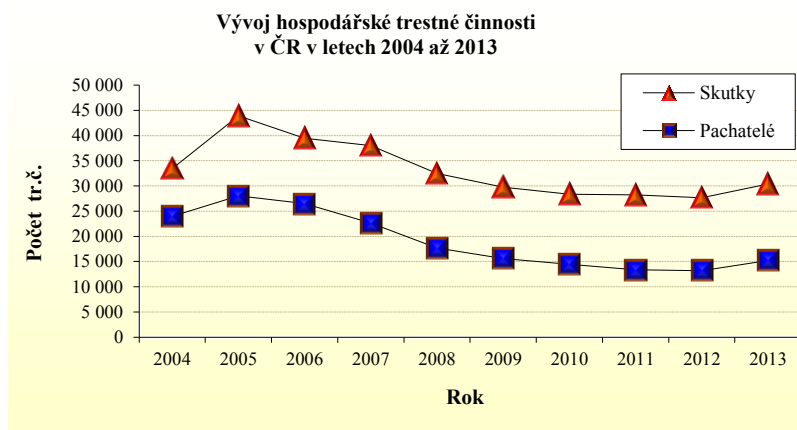
Hospodářská kriminalita v ČR

Hospodářská kriminalita v roce 2013

Zjištěno: 30 376

Objasněno: 15 857

Tj. %: 52,2

Vývoj počtu trestných činů vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Poruš. povinnosti při správě ciz. maj.	166	173	135	150	177	234	231
Krácení daně	534	725	574	601	704	916	1 114
Paděl. a pozměň. veř. listiny	553	533	558	620	701	737	645
Zpronevěra	3 160	3 368	2 993	2 761	2 556	2 661	2 531
Podvod	4 953	4 840	4 873	4 407	4 153	4 363	4 998
Porušování práv k ochranné známce	242	293	303	359	627	427	611
Por. autorského práva	462	459	276	650	412	459	338
Hospodářské činy celkem:	37 981	32 474	29 774	28 371	28 216	27 633	30 376

Vývoj počtu pachatelů vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Poruš. povinnosti při správě ciz. maj.	90	119	73	90	93	125	132
Krácení daně	476	515	500	545	547	670	818
Paděl. a pozměň. veř. listiny	361	270	334	381	437	431	306
Zpronevěra	2 213	2 348	2 358	2 177	1 951	1 988	1 887
Podvod	3 262	2 810	2 835	2 819	2 592	2 608	3 041
Porušování práv k ochranné známce	229	274	281	236	226	139	144
Por. autorského práva	222	204	174	184	159	156	152
Hospodářské činy celkem:	22 668	17 691	15 627	14 453	13 349	13 210	15 247

Hospodářská kriminalita (HK) v ČR v roce 2013

Podíly jednotlivých druhů kriminality na škodách způsobených HK celkem
a celkovém počtu zjištěných trestných činů HK

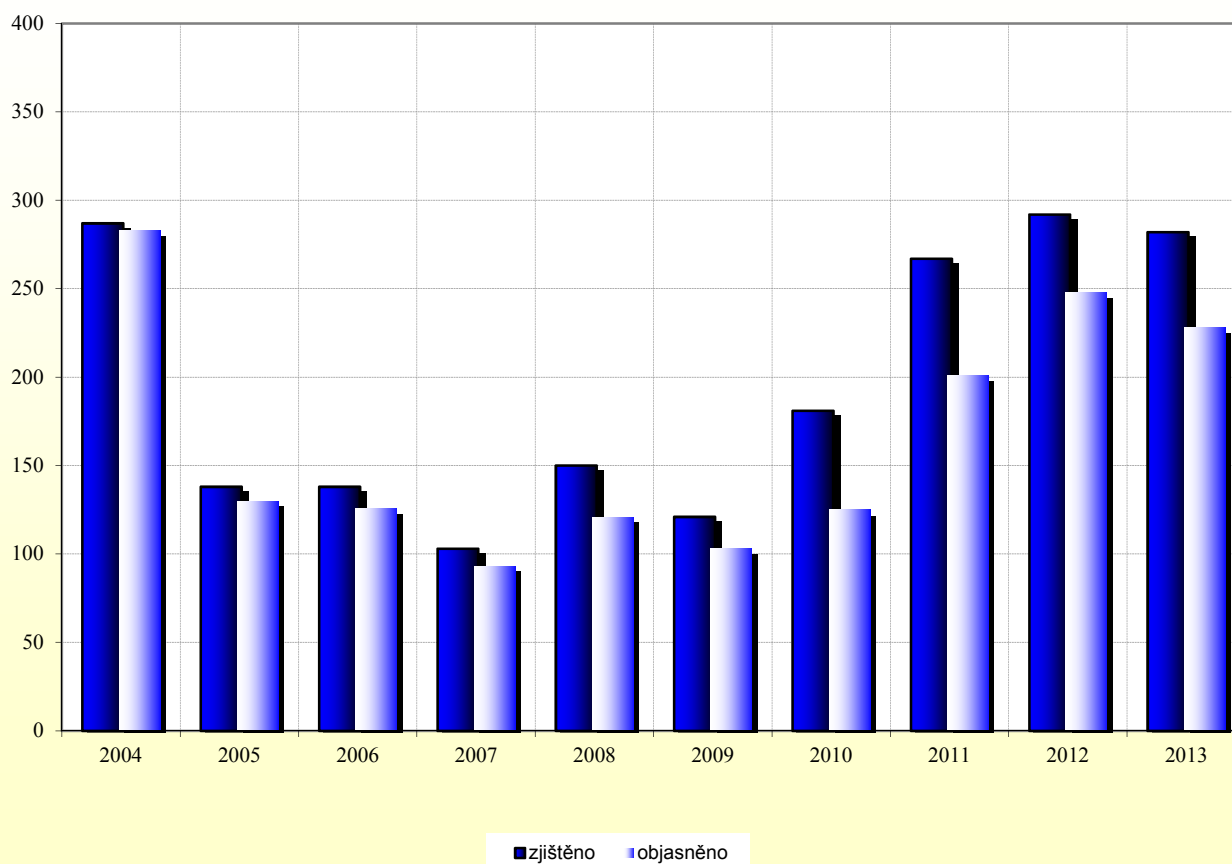
TSK	Druh kriminality	Zjištěno		Škody	
		počet tr.č.	podíl v %	v tis. Kč	podíl v %
819	Krácení daně	1 114	3,67	6 843 153	34,94
830	Podvod	4 998	16,45	3 921 882	20,02
811	Porušování pov. při správě cizího majetku	231	0,76	2 425 534	12,38
881	Úvěrový podvod	4 936	16,25	2 011 589	10,27
829	Zpronevěra	2 531	8,33	1 748 592	8,93
822	Poškození věřitele	285	0,94	817 733	4,17
826	Vystavení nepravdivého potvrzení	33	0,11	297 010	1,52
838	Neoprávněné držení platebního prostředku	8 272	27,23	244 968	1,25
882	Dotační podvod	91	0,30	161 039	0,82
886	Neodvedení daně, pojistného na sociál. zabezpečení ...	583	1,92	132 437	0,68
863	Porušování autorského práva, práv k databázi ...	338	1,11	125 480	0,64
812	Krádež	515	1,70	115 980	0,59
808	Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění	332	1,09	111 434	0,57
801	Trestné činy proti předpisům o nekalé soutěži	51	0,17	94 060	0,48
861	Poruš. práv k ochranné známce, obchod. jménu ...	611	2,01	81 067	0,41
820	Zneužívání pravomoci úřední osoby	167	0,55	77 630	0,40
864	Zastření původu věci, tzv. praní špin. peněz	435	1,43	64 799	0,33
833	Zneužívání informací v obchodním styku	28	0,09	60 545	0,31
848	Zvýhodňování věřitele	52	0,17	51 259	0,26
880	Pojistný podvod	375	1,23	40 398	0,21
803	Neoprávněné podnikání	104	0,34	20 711	0,11
815	Podvody proti sociál. zabezpečení a nem. pojištění	435	1,43	19 408	0,10
890	Ostatní hospodářské trestné činy	154	0,51	17 813	0,09
851	Ohroz. nebo poškoz. živ. prostř. - nedbalostní	10	0,03	15 617	0,08
823	Padělání a pozměňování veřejné listiny	645	2,12	14 410	0,07
810	Poruš. povinnosti v insolvenčním řízení	64	0,21	9 525	0,05
813	Neoprávněné užívání cizí věci	6	0,02	9 167	0,05
842	Krádeže silničních zásilek	66	0,22	9 117	0,05
870	Havárie a provoz. poruchy ... - z nedbalosti	24	0,08	8 205	0,04
852	Způsobení úpadku	16	0,05	7 291	0,04
816	Padělání a pozměňování peněz	1 618	5,33	6 375	0,03
871	Havárie a provoz. poruchy ... - úmyslné	101	0,33	6 140	0,03
847	Úplatkářství - nepřímé úplatkářství	8	0,03	6 000	0,03
835	Porušování předpisů o nálepkách k označení zboží	86	0,28	2 008	0,01
806	Poškození spotřebitele	5	0,02	1 531	0,01
850	Ohrožení nebo poškoz. živ. prostředí - úmyslné	53	0,17	1 529	0,01
846	Úplatkářství - podplacení	184	0,61	1 054	0,01
862	Porušování průmyslových práv	10	0,03	1 025	0,01
840	Krádeže železničních zásilek	30	0,10	1 021	0,01
865	Poškození a zneuž. záznamu na nosiči informací	301	0,99	595	0,00
843	Krádeže leteckých zásilek	2	0,01	506	0,00
841	Krádeže poštovních zásilek	18	0,06	490	0,00
827	Neoprávněné užívání motorového vozidla	19	0,06	341	0,00
814	Poškození cizí věci	7	0,02	260	0,00
845	Maření úkolu úřední osoby z nedbalosti	9	0,03	245	0,00
817	Padělání známek, kolků a nálepek	3	0,01	51	0,00
834	Neoprávněné provozování loterie ...	20	0,07	45	0,00
837	Ostatní tr. činy proti měně	17	0,06	9	0,00
807	Pašování a krácení cla	2	0,01	0	0,00
809	Porušení předpisů o pravidlech hosp. soutěže	0	0,00	0	0,00
821	Úplatkářství - přijetí úplatku	90	0,30	0	0,00
824	Nedovol. výr. a držení státní pečeti a úřed. razítka	12	0,04	0	0,00
825	Ohrožování zdraví závadnými potravinami ...	67	0,22	0	0,00
828	Porušování tajemství dopravovaných zpráv	45	0,15	0	0,00
831	Pletichy při veřejné soutěži a dražbě	96	0,32	0	0,00
832	Poruš. předpisů o nakl. s kontrolov. zbožím a techn.	0	0,00	0	0,00
836	Neoprávněné nakládání s osobními údaji	10	0,03	0	0,00
839	Poruš. předpisů o zahr. obchodu s vojen. materiálem	1	0,00	0	0,00
844	Krádeže lodních zásilek	0	0,00	0	0,00
849	Pletichy v insolvenčním řízení	0	0,00	0	0,00
853	Neoprávněné vydání cenného papíru	2	0,01	0	0,00
854	Manipulace s kurzem investičních nástrojů	0	0,00	0	0,00
855	Nedovol. výr. a drž. radioaktiv. a jader. materiálu	1	0,00	0	0,00
860	Podílnictví	56	0,18	0	0,00
866	Provozování nepoctivých her a sázek	0	0,00	0	0,00
885	Nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení	1	0,00	0	0,00
801-890	Hospodářské činy celkem:	30 376	100,00	19 587 078	100,00

Korupce

Počet zjištěných a objasněných trestných činů souvisejících s korupcí spáchaných v ČR v letech 2004-2013

Rok	§ 158 / § 329 zneužívání pravomoci veřejného činitele		§ 159 / § 330 maření úkolu veř. činitele z nedbalosti		§ 160 / § 331 přijetí úplatku		§ 161 / § 332 podplacení		§ 162 / § 333 nepřímé úplatkářství		úplatkářství celkem	
	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.	zjištěno	objas.
2004	248	205	18	18	126	125	149	147	12	11	287	283
2005	212	170	19	18	39	33	94	92	5	5	138	130
2006	160	124	16	15	43	35	89	87	6	4	138	126
2007	187	112	16	14	40	34	62	58	1	1	103	93
2008	228	132	18	14	46	29	99	88	5	4	150	121
2009	204	137	14	9	38	27	75	68	8	8	121	103
2010	198	141	14	7	53	27	124	96	4	2	181	125
2011	240	139	23	21	85	54	169	139	13	8	267	201
2012	207	118	20	11	63	44	221	197	8	7	292	248
2013	213	140	13	9	90	66	184	155	8	7	282	228

Vývoj počtu zjištěných a objasněných trestných činů úplatkářství

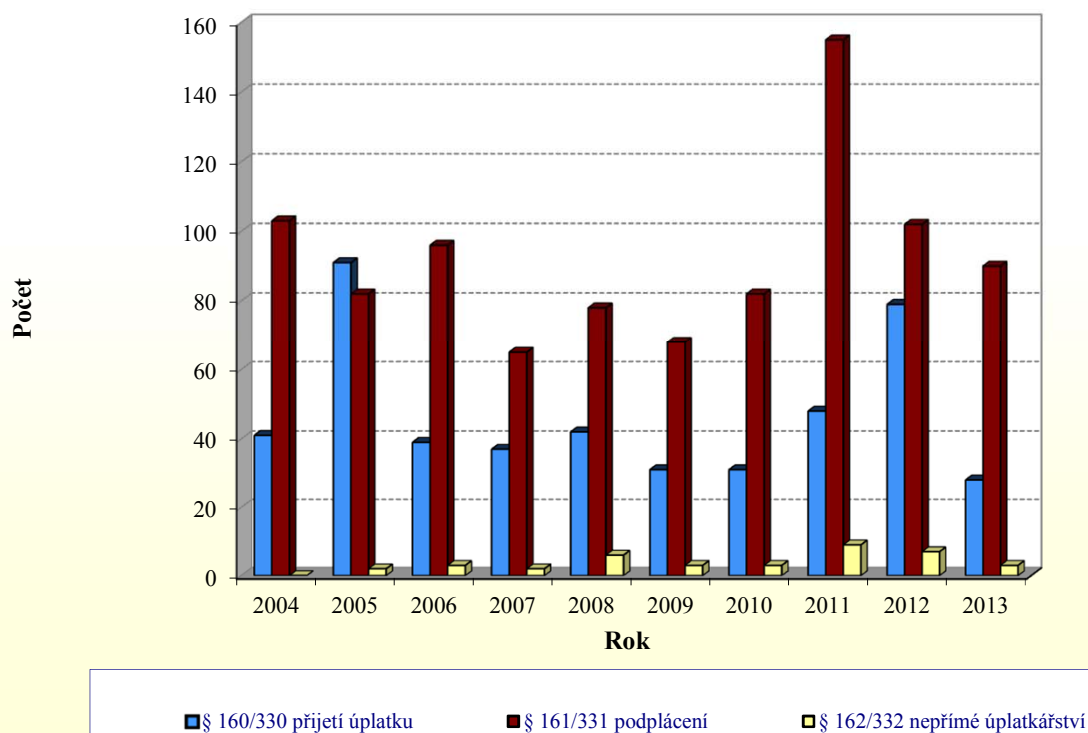

Trestní postih za korupci v ČR v letech 2004 - 2013

Přehled počtu obžalovaných a odsouzených osob podle vybraných paragrafů tr. zákona

Rok	§ 158 / § 329 zneužívání pravomoci úřední osoby		§ 159 / § 330 maření úkolu úřední osoby z nedbalosti		§ 160 / § 331 Přijetí úplatku		§ 161 / § 332 Podplacení		§ 162 / § 333 nepřímé úplatkářství	
	obžalováno	odsouzeno	obžalováno	odsouzeno	obžalováno	odsouzeno	obžalováno	odsouzeno	obžalováno	odsouzeno
2004	221	127	7	5	41	23	103	74	6	0
2005	216	89	7	19	91	24	82	82	2	1
2006	143	75	9	4	39	27	96	45	3	2
2007	151	64	10	0	37	51	65	51	2	1
2008	156	55	2	1	42	26	78	50	6	0
2009	112	64	11	3	31	28	68	51	3	1
2010	130	73	7	3	31	21	82	53	3	1
2011	231	76	10	5	48	22	155	78	9	3
2012	175	49	11	7	79	13	102	74	7	9
2013	160	65	9	1	28	21	90	70	3	6

Vývoj počtu obžalovaných osob dle § 160 až 162 (§ 331 až 333)
v ČR v letech 2004-2013

Zdroj: MS

Násilná kriminalita v ČR

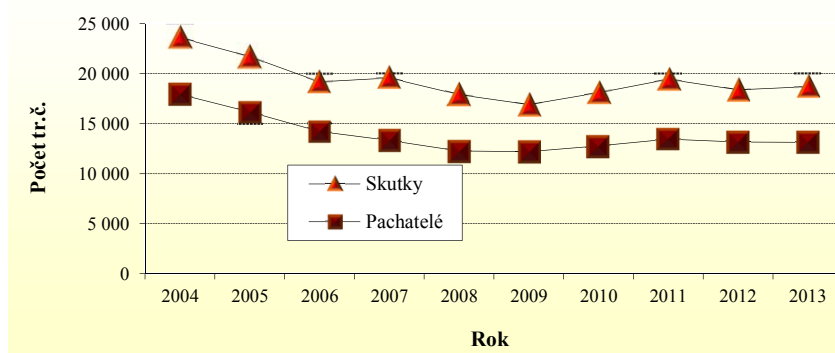
Násilná kriminalita v roce 2013

Zjištěno: 18 689

Objasněno: 12 908

Tj. %: 69,1

Vývoj násilné trestné činnosti
v ČR v letech 2004 až 2013

Vývoj násilné trestné činnosti v ČR dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vraždy celkem	196	202	181	173	173	188	182
Zabití *	-	-	-	1	0	2	0
Usmrcení z nedbalosti*	-	-	-	44	79	68	76
Loupeže	4668	4515	4515	3874	3761	3283	2961
Loupeže na finančních institucích	188	126	172	145	120	133	90
Úmyslné ublížení na zdraví	6 175	5 397	4 756	4 786	5 264	5 240	5 378
Nebezpečné vyhrožování	1 930	1 751	1 589	2 068	2 387	2 205	2 331
Vydírání	1 336	1 279	1 256	1 359	1 522	1 472	1 442
Násilné činy celkem:	19 551	17 875	16 887	18 073	19 409	18 358	18 689

Vývoj počtu pachatelů násilné trestné činnosti v ČR dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Vraždy celkem	208	193	182	186	166	202	187
Zabití *	-	-	-	1	0	2	0
Usmrcení z nedbalosti*	-	-	-	21	45	33	41
Loupeže	2 271	2 437	2 526	2 185	2 101	1 895	1 939
Loupeže na finančních institucích	44	45	52	41	53	45	47
Úmyslné ublížení na zdraví	4 909	4 364	4 070	4 086	4 321	4 667	4 524
Nebezpečné vyhrožování	1 418	1 230	1 208	1 499	1 690	1 624	1 675
Vydírání	947	913	958	1 016	1 083	1 031	964
Násilné činy celkem:	13 297	12 252	12 194	12 763	13 444	13 142	13 133

*Poznámka:

Nové trestné činy podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, s účinností od 1.1.2010

Mravnostní kriminalita v ČR

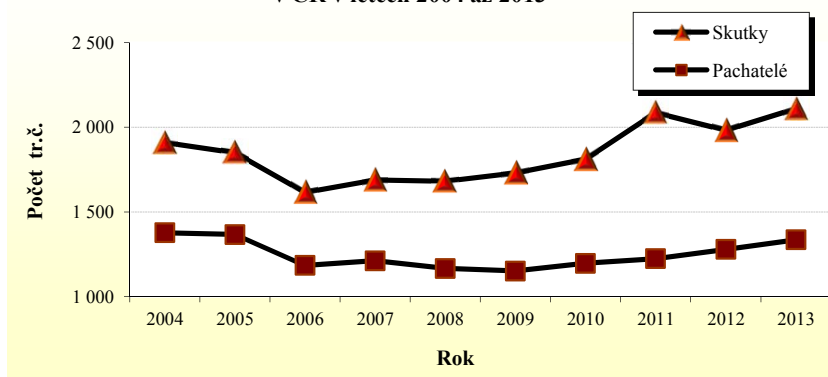
Mravnostní kriminalita v roce 2013

Zjištěno: 2 109

Objasněno: 1 493

Tj. %: 70,8

Vývoj mravnostní trestné činnosti
v ČR v letech 2004 až 2013

Vývoj mravnostní kriminality v ČR dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Znásilnění	637	529	480	586	675	669	589
Sexuální nátlak *	-	-	-	22	27	46	35
Pohlavní zneužívání v závislosti	74	76	94	86	82	91	85
Pohlavní zneužívání ostatní	688	716	732	643	672	604	708
Šíření pornografie	48	77	157	88	77	35	51
Kuplířství	46	52	37	33	44	42	52
Obchodování s lidmi	11	29	10	24	19	24	18
Mravnostní činy celkem:	1 689	1 680	1 730	1 811	2 086	1 981	2 109

Vývoj počtu pachatelů mravnostní kriminality v ČR dle vybraných druhů kriminality

Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Znásilnění	426	345	315	377	405	404	366
Sexuální nátlak *	-	-	-	10	16	7	9
Pohlavní zneužívání v závislosti	55	59	58	59	53	55	51
Pohlavní zneužívání ostatní	516	527	520	481	440	491	528
Šíření pornografie	13	36	87	66	30	18	27
Kuplířství	66	88	35	28	61	46	44
Obchodování s lidmi	20	22	32	35	29	22	25
Mravnostní činy celkem:	1 212	1 166	1 151	1 197	1 224	1 279	1 335

*Poznámka:

Nový trestný čin podle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, s účinností od 1.1.2010

Nelegální migrace

Nelegální migrace na území ČR dle kategorií v meziročním srovnání

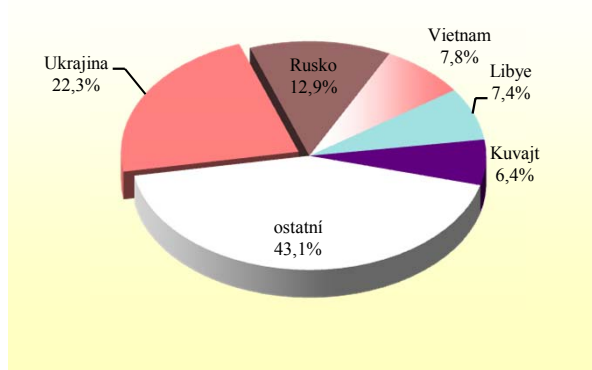
	2012		2013		Meziroční změna	
	počet	tj. %	počet	tj. %	počet	v %
Zjištěno osob	3 595	100	4 153	100	558	15,5
z toho:						
přes vnější sch. hranici ČR	119	3,3	179	4,3	60	50,4
nelegální pobyt*	3 476	96,7	3 974	95,7	498	14,3

* osoby zjištěné ve vnitrozemí a na letištích při nelegálním pobytu

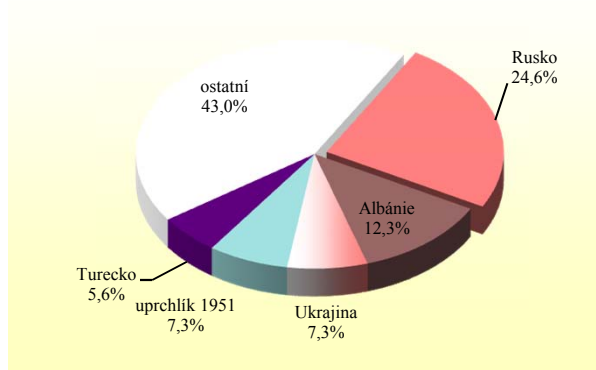
Nelegální migrace na území ČR - TOP 10

	2012		2013		Meziroční změna	
	počet	tj. %	počet	tj. %	abs. číslo	v [%]
zjištěno osob	3 595	100	4 153	100	558	15,5
z toho nejvíce st.příslušnost:						
Ukrajina	1 070	29,8	901	21,7	-169	-15,8
Rusko	440	12,2	556	13,4	116	26,4
Vietnam	381	10,6	312	7,5	-69	-18,1
Libye	18	0,5	296	7,1	278	1544,4
Kuvajt	54	1,5	255	6,1	201	372,2
Slovensko	118	3,3	197	4,7	79	66,9
Saudská Arábie	47	1,3	111	2,7	64	136,2
Arménie	84	2,3	90	2,2	6	7,1
Čína	112	3,1	89	2,1	-23	-20,5
Uzbekistán	86	2,4	69	1,7	-17	-19,8

Nelegální pobyt - podíl osob dle státní příslušnosti v ČR v roce 2013

Nelegální migrace přes vnější schengenskou hranici - podíl osob dle státní příslušnosti v ČR v roce 2013

Poznámka: "uprchlík 1951": uprchlíci dle konvence 1951, kteří nedisponovali platným vízem

Osoby napomáhající k nelegální migraci

	2012		2013		Meziroční změna	
	počet	tj. %	počet	tj. %	abs. číslo	v [%]
Celkem osob*	172	100	143	100	-29	-16,9
z toho nejčastější způsob napomáhání k NM:						
účelový sňatek	51	29,7	33	23,1	-18	-35,3
účelové otcovství	64	37,2	36	25,2	-28	-43,8
organizování účelového pozvání	33	19,2	33	23,1	0	0,0
umožnění nel. překročení SH	10	5,8	24	16,8	14	140,0
jiné umožnění nel. pobytu**	14	8,1	17	11,9	3	21,4

* Osoby evidované KŘP; jsou zahrnuty trestně stíhané osoby dle TZ a osoby, které jen podaly k dané věci vysvětlení, a případ byl odložen.

** Obstarání víz, falešných dokumentů, ubytování atd.

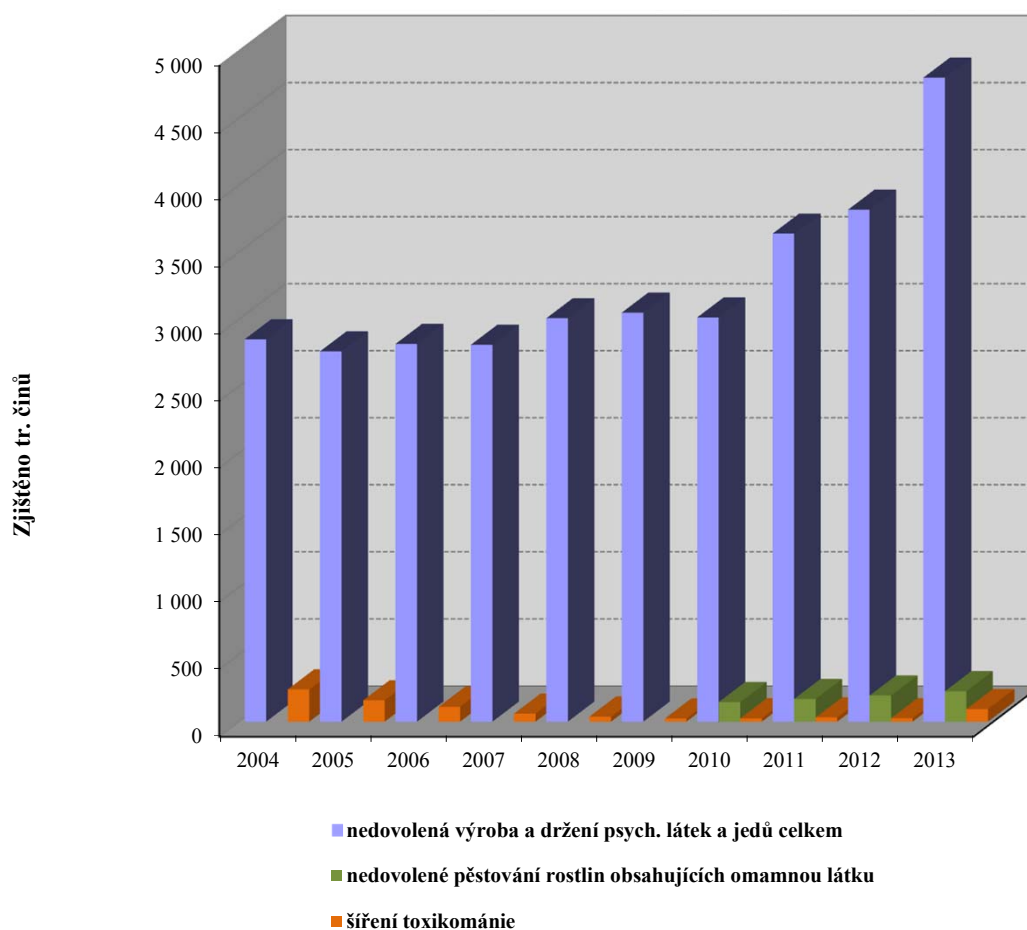
Drogová kriminalita

Vývoj drogové kriminality v ČR v letech 2007- 2013

§ tr. zákona resp. tr. zákoníku	Druh kriminality	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	změna v %
187, 283	nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů pro jiného	2 216	2 364	2 443	2 516	3 097	3 261	3 947	21,0
187a, 284	nedovolená výroba a držení psych. látek a jedů - přechovávání pro sebe	364	411	419	343	375	433	689	59,1
188, 286	nedovol. výroba a držení psych. látek a jedů - předmět k nedovol. výrobě	226	229	184	151	163	120	163	35,8
	nedovolená výroba a držení psychotropních látek a jedů celkem	2 806	3 004	3 046	3 010	3 635	3 814	4 799	25,8
285	nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou látku*	-	-	-	145	168	193	225	16,6
188a, 287	šíření toxikománie	59	37	23	24	31	25	93	272,0

*Poznámka: Nový paragraf

Vývoj drogové kriminality v ČR v letech 2004 až 2013

Nehodovost v silničním provozu

Od 1. 1. 2009 nemusí účastníci lehkých dopravních nehod volat Policii ČR, pokud jsou splněny podmínky:

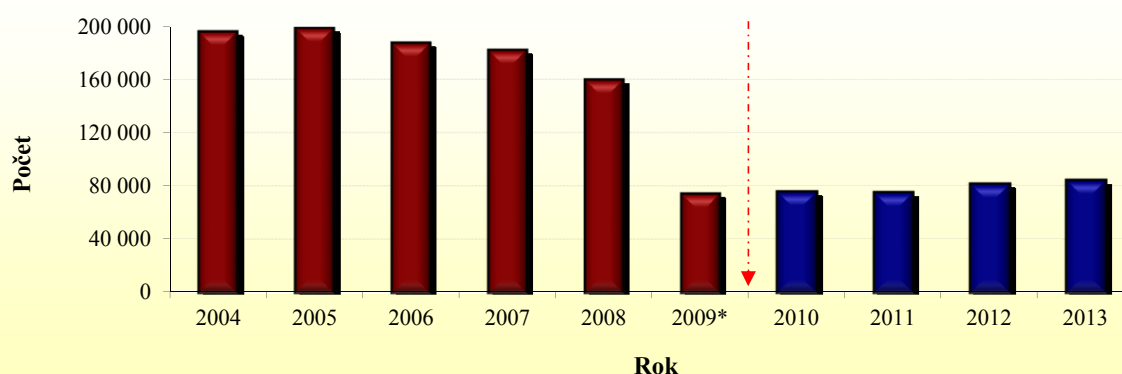
- 1) Zjevná škoda na některém ze zúčastněných vozidel včetně přepravovaných věcí nepřesahuje 100 000 Kč. Zjevnou škodou se rozumí viditelná škoda, jde o laický odhad.
- 2) Nedošlo ke zranění nebo usmrcení osoby.
- 3) Nevznikla hmotná škoda na majetku další osoby - na komunikaci, na budově, na dopravní značce apod.

Policií ČR evidované nehody a jejich následky v ČR v letech 2004 až 2013

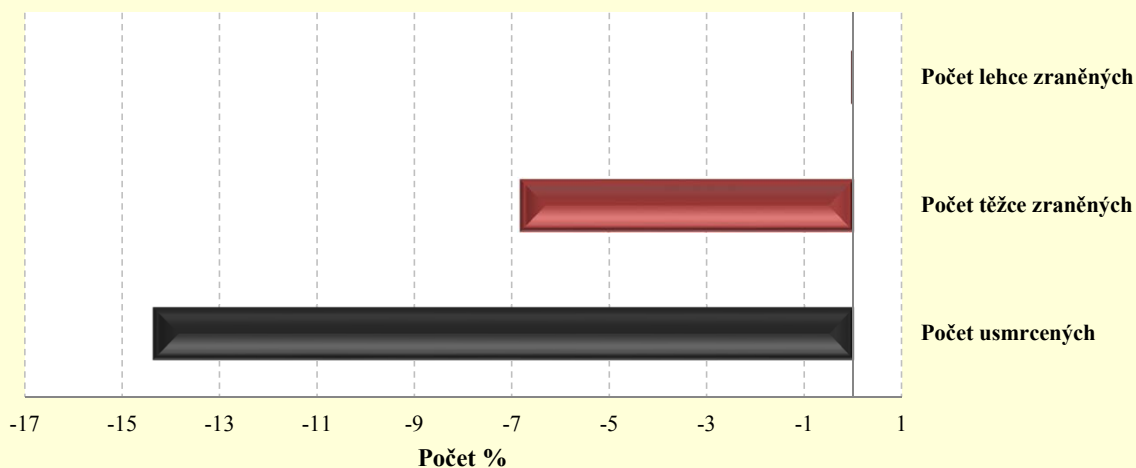
Rok	Počet nehod	Usmrceno	Těžce zraněno	Lehce zraněno	Hmotná škoda v mld. Kč
2004	196 484	1 215	4 878	29 543	9,69
2005	199 262	1 127	4 396	27 974	9,77
2006	187 965	956	3 990	24 231	9,12
2007	182 736	1 123	3 960	25 382	8,47
2008	160 376	992	3 809	24 776	7,74
2009*	74 815	832	3 536	23 777	4,98
2010	75 522	753	2 823	21 610	4,92
2011	75 137	707	3 092	22 519	4,63
2012	81 404	681	2 986	22 590	4,88
2013	84 398	583	2 782	22 577	4,94

*Poznámka: Celkový počet evidovaných dopravních nehod a hmotné škody nelze srovnávat s předchozími roky.

Vývoj počtu Policií ČR evidovaných dopravních nehod

Meziroční změny základních ukazatelů dopravní nehodovosti v ČR [v %] v roce 2013 oproti roku 2012

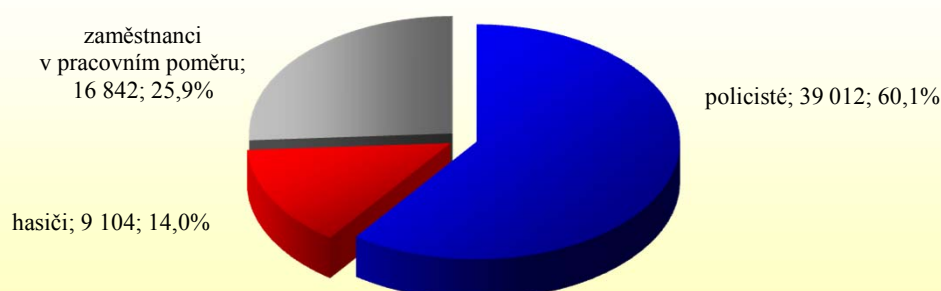

Oblast personální práce

Početní stavy policistů a občanských zaměstnanců v resortu MV a PČR

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	změna
Policisté	45 126	43 397	44 157	42 279	39 613	38 725	39 012	287
hasiči	9 546	9 545	9 692	9 283	9 150	9 086	9 104	18
zaměstnanci v pracovním poměru	19 637	18 683	18 578	18 146	16 904	16 611	16 842	231
Celkem	74 309	71 626	72 427	69 708	65 667	64 422	64 958	536

Početní stavy (v %) policistů, hasičů a občanských zaměstnanců v resortu MV a PČR v roce 2013

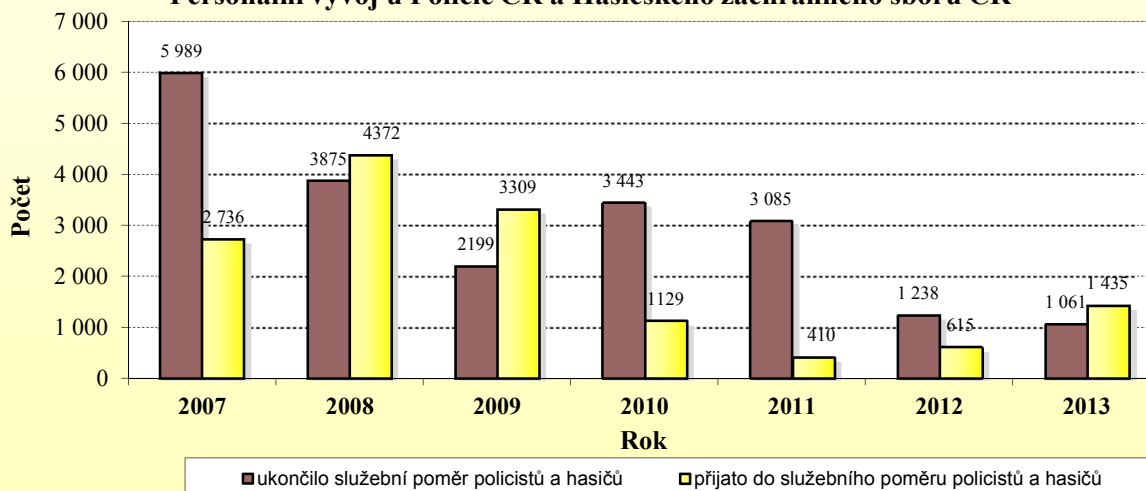

Zdroj: Odbor personální MV

Počty žen v resortu

	2010	tj. %	2011	tj. %	2012	tj. %	2013	tj. %
	z celkem		z celkem		z celkem		z celkem	
Celkem ženy	18 692	26,8	17 620	26,8	17 324	26,9	17 379	26,8
ženy - služební poměry	7 239	14	6 915	14,2	6 704	14	6 688	13,9
ženy - pracovní poměry	11 453	63,1	10 705	63,3	10 620	63,9	10 691	63,5

Personální vývoj u Policie ČR a Hasičského záchranného sboru ČR

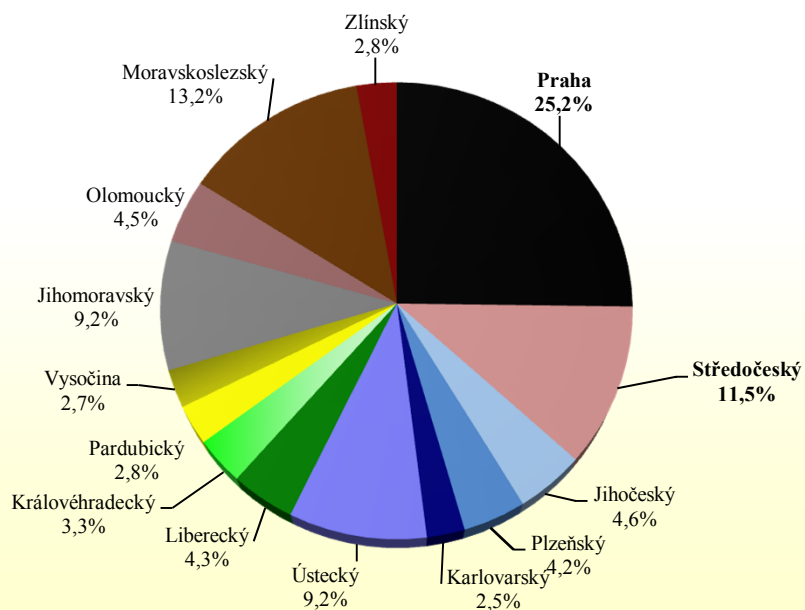
Zdroj: Odbor personální MV

**Celková kriminalita v krajích (VÚSC*) České republiky
v letech 2012 a 2013 a meziroční změna vývoje**

kraj	2012				2013				změna	
	zjištěné TČ	objas. TČ	zjištěno/ 10 tis. obyv.	objas. v %	zjištěné TČ	objas. TČ	zjištěno/ 10 tis. obyv.	objas. v %	zjištěné TČ	tj.%
Praha	72 345	15 964	583	22,1	82 005	17 754	658	21,6	9 660	13,4
Středočeský	35 612	13 559	278	38,1	37 350	14 036	289	37,6	1 738	4,9
Jihočeský	14 005	7 401	220	52,8	15 020	8 023	236	53,4	1 015	7,2
Plzeňský	12 822	6 905	224	53,9	13 713	7 384	239	53,8	891	6,9
Karlovarský	7 582	4 979	250	65,7	8 198	5 611	272	68,4	616	8,1
Ústecký	27 427	13 393	331	48,8	29 848	14 376	361	48,2	2 421	8,8
Liberecký	13 003	5 801	296	44,6	13 963	6 195	318	44,4	960	7,4
Královéhradecký	10 785	5 095	195	47,2	10 787	5 527	195	51,2	2	0,0
Pardubický	8 994	4 577	174	50,9	9 092	4 805	176	52,8	98	1,1
Vysočina	8 543	4 536	167	53,1	8 761	4 641	171	53,0	218	2,6
Jihomoravský	29 533	11 211	253	38,0	29 811	11 625	255	39,0	278	0,9
Olomoucký	14 367	6 970	225	48,5	14 768	7 097	232	48,1	401	2,8
Moravskoslezský	40 623	14 936	330	36,8	42 853	17 111	349	39,9	2 230	5,5
Zlínský	8 887	4 841	151	54,5	9 197	4 997	156	54,3	310	3,5
ČR	304 528	120 168	290	39,5	325 366	129 182	309	39,7	20 838	6,8

Vysvětlivka: * dle zákona č. 347/1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a zák. 176/2001.

**Podíly jednotlivých krajů
na zjištěné celkové kriminalitě v ČR v roce 2013**

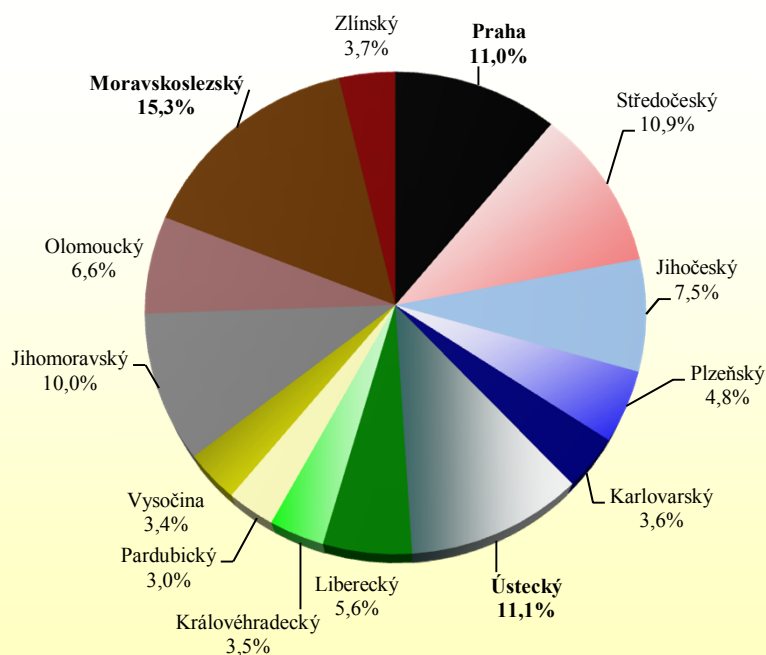

**Násilná kriminalita v krajích (VÚSC*) České republiky
v letech 2012 a 2013 a meziroční změna vývoje**

kraj	2012				2013				změna	
	zjištěné TČ	objas. TČ 10 tis. obyv.	zjištěno/ objas. v %	zjištěné TČ	objas. TČ 10 tis. obyv.	zjištěno/ objas. v %	zjištěné TČ	tj. %		
Praha	2 096	1 159	17	55,3	2 058	1 190	17	57,8	-38	-1,8
Středočeský	1 958	1 358	15	69,4	2 037	1 331	16	65,3	79	4,0
Jihočeský	1 311	1 006	21	76,7	1 404	1 094	22	77,9	93	7,1
Plzeňský	924	691	16	74,8	904	695	16	76,9	-20	-2,2
Karlovarský	664	567	22	85,4	678	582	22	85,8	14	2,1
Ústecký	1 905	1 305	23	68,5	2 070	1 365	25	65,9	165	8,7
Liberecký	1 071	753	24	70,3	1 039	725	24	69,8	-32	-3,0
Královéhradecký	672	463	12	68,9	648	444	12	68,5	-24	-3,6
Pardubický	599	446	12	74,5	566	441	11	77,9	-33	-5,5
Vysočina	590	450	12	76,3	642	493	13	76,8	52	8,8
Jihomoravský	1 860	1 212	16	65,2	1 866	1 200	16	64,3	6	0,3
Olomoucký	1 145	835	18	72,9	1 227	927	19	75,6	82	7,2
Moravskoslezský	2 876	1 911	23	66,4	2 852	1 902	23	66,7	-24	-0,8
Zlínský	687	516	12	75,1	698	519	12	74,4	11	1,6
ČR	18 358	12 672	17	69,0	18 689	12 908	18	69,1	331	1,8

Vysvětlivka: * dle zákona č. 347/1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a zák. 176/2001

**Podíly jednotlivých krajů
na zjištěné násilné kriminalitě v ČR v roce 2013**

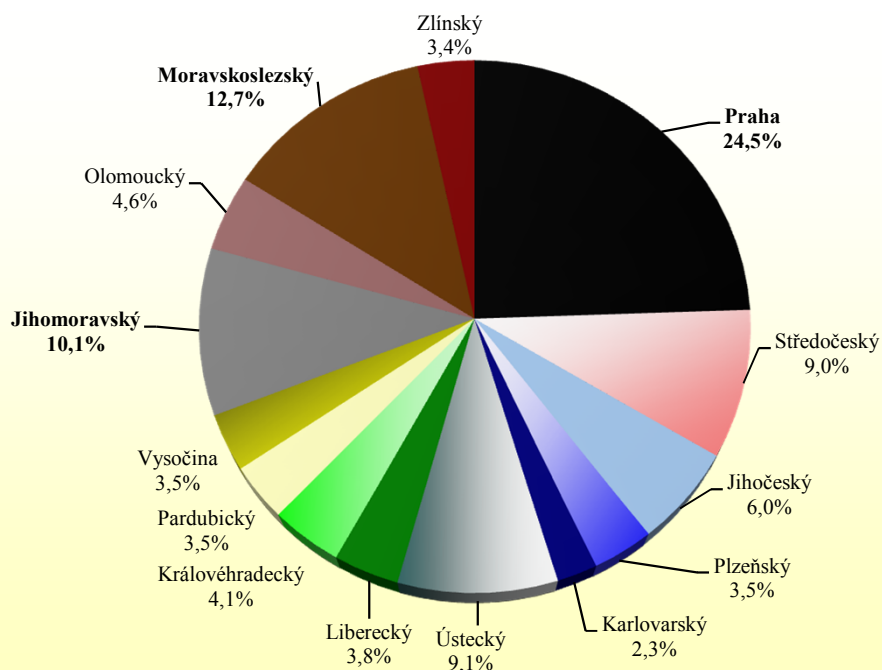

**Hospodářská kriminalita v krajích (VÚSC*) České republiky
v letech 2012 a 2013 a meziroční změna vývoje**

kraj	2012				2013				změna	
	zjištěné TČ	objas. TČ	zjištěno/ 10 tis. obyv.	objas. v %	zjištěné TČ	objas. TČ	zjištěno/ 10 tis. obyv.	objas. v %	zjištěné TČ	tj.%
Praha	6 713	2 525	54	37,6	7 432	3 028	60	40,7	719	10,7
Středočeský	2 895	1 164	23	40,2	2 723	1 096	21	40,2	-172	-5,9
Jihočeský	1 491	895	23	60,0	1 825	1 220	29	66,8	334	22,4
Plzeňský	1 012	699	18	69,1	1 063	755	19	71,0	51	5,0
Karlovarský	638	516	21	80,9	703	522	23	74,3	65	10,2
Ústecký	2 401	1 325	29	55,2	2 768	1 715	33	62,0	367	15,3
Liberecký	1 001	489	23	48,9	1 141	594	26	52,1	140	14,0
Královéhradecký	1 169	608	21	52,0	1 251	687	23	54,9	82	7,0
Pardubický	1 035	555	20	53,6	1 048	604	20	57,6	13	1,3
Vysočina	930	578	18	62,2	1 056	663	21	62,8	126	13,5
Jihomoravský	2 879	1 271	25	44,1	3 072	1 360	26	44,3	193	6,7
Olomoucký	1 322	778	21	58,9	1 407	912	22	64,8	85	6,4
Moravskoslezský	3 090	1 245	25	40,3	3 844	2 129	31	55,4	754	24,4
Zlínský	1 057	599	18	56,7	1 043	572	18	54,8	-14	-1,3
ČR	27 633	13 247	26	47,9	30 376	15 857	29	52,2	2 743	9,9

Vysvětlivka: * dle zákona č. 347/1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a zák. 176/2001

**Podíly jednotlivých krajů
na zjištěné hospodářské kriminalitě v ČR v roce 2013**

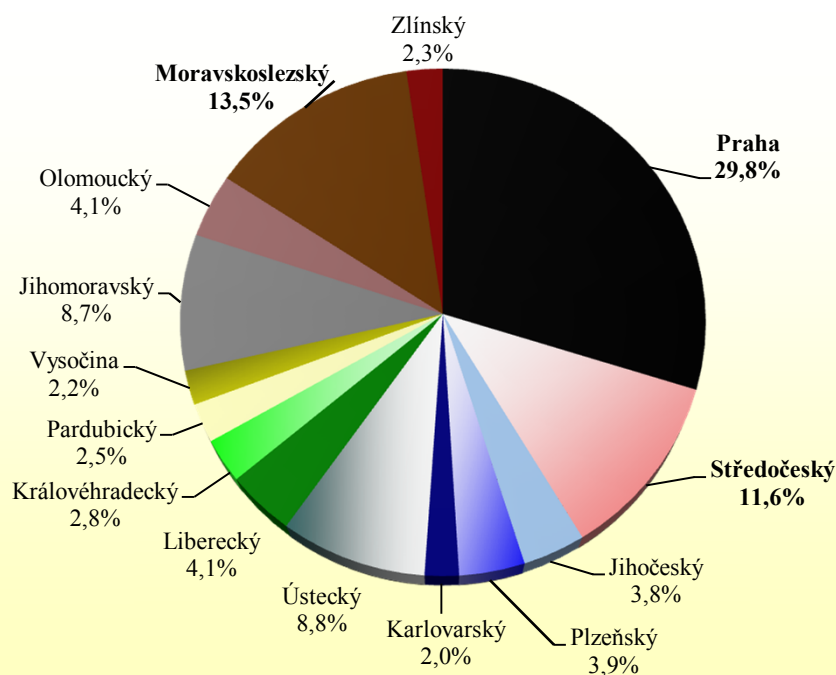

**Majetková kriminalita v krajích (ÚSC*) České republiky
v letech 2012 a 2013 a meziroční změna vývoje**

kraj	2012				2013				změna	
	zjištěné TČ	objas. TČ	zjištěno/ 10 tis. obyv.	objas. v %	zjištěné TČ	objas. TČ	zjištěno/ 10 tis. obyv.	objas. v %	zjištěné TČ	tj. %
Praha	54 113	4 740	436	8,8	62 362	5 569	500	8,9	8 249	15,2
Středočeský	22 544	3 937	176	17,5	24 233	4 357	188	18,0	1 689	7,5
Jihočeský	7 520	2 244	118	29,8	7 863	2 220	124	28,2	343	4,6
Plzeňský	7 646	2 509	134	32,8	8 209	2 666	143	32,5	563	7,4
Karlovarský	4 112	1 861	136	45,3	4 266	2 091	141	49,0	154	3,7
Ústecký	16 562	5 165	200	31,2	18 372	5 662	222	30,8	1 810	10,9
Liberecký	7 830	1 858	179	23,7	8 625	2 100	197	24,3	795	10,2
Královéhradecký	6 123	1 613	111	26,3	5 856	1 786	106	30,5	-267	-4,4
Pardubický	5 073	1 571	98	31,0	5 173	1 732	100	33,5	100	2,0
Vysočina	4 624	1 420	90	30,7	4 567	1 339	89	29,3	-57	-1,2
Jihomoravský	18 623	3 816	160	20,5	18 173	3 907	156	21,5	-450	-2,4
Olomoucký	8 385	2 389	131	28,5	8 561	2 192	134	25,6	176	2,1
Moravskoslezský	27 269	5 722	222	21,0	28 289	6 551	231	23,2	1 020	3,7
Zlínský	4 546	1 454	77	32,0	4 802	1 593	82	33,2	256	5,6
ČR	194 970	40 299	186	20,7	209 351	43 765	199	20,9	14 381	7,4

Vysvětlivka: * dle zákona č. 347/1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a zák. 176/2001

**Podíly jednotlivých krajů (VÚSC)
na zjištěné majetkové kriminalitě v ČR v roce 2013**

Podíly (v %) vybraných skupin pachatelů na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob v jednotlivých krajích ČR v letech 2012 a 2013

kraj	2012			2013		
	recidivisté	děti	mladiství	recidivisté	děti	mladiství
Praha	51,3	0,5	1,6	53,2	0,4	1,1
Středočeský	38,7	0,8	2,3	46,7	0,7	1,9
Jihočeský	47,8	1,8	3,2	51,3	1,2	3,0
Plzeňský	40,8	1,1	2,2	41,7	0,9	2,2
Karlovarský	55,3	1,1	2,5	58,0	1,3	2,5
Ústecký	55,5	1,1	3,1	56,2	1,2	2,5
Liberecký	47,0	1,7	3,6	48,3	1,2	2,8
Královéhradecký	52,9	1,4	2,9	56,3	1,4	2,9
Pardubický	48,8	1,3	3,8	51,8	1,6	3,4
Vysočina	49,9	1,5	4,6	52,0	1,7	3,3
Jihomoravský	52,3	1,6	3,8	55,0	1,2	2,9
Olomoucký	45,7	1,7	3,2	45,3	1,8	2,2
Moravskoslezský	59,1	1,3	3,9	60,5	1,0	3,4
Zlínský	45,4	1,2	4,1	47,9	0,9	2,4
ČR	50,0	1,2	3,1	52,6	1,1	2,5

Vysvětlivka: * dle zákona č. 347/1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a zák. 176/2001.

Podíl recidivistů na celkovém počtu stíhaných a vyšetřovaných osob v krajích ČR v roce 2012 a 2013

